

**Pécsi Tudományegyetem Gyakorló
Általános Iskola, Gimnázium és Óvoda**

Pedagógiai Programja

2024

Tartalomjegyzék

Bevezetés	7
PTE Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium Babits Mihály Gimnáziuma	11
1.1 Nevelési program.....	11
1.1.1 Pedagógiai (nevelési-oktatási) alapelveink, értékeink, céljaink, feladataink és eljárásaink	11
1.1.2 A személyiség- és közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	17
1.1.3 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	23
1.1.4 A pedagógusok helyi intézményi feladatai; az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai.....	28
1.1.5 A szülők, a tanulók, a pedagógusok és az intézményegység együttműködésének formái	31
1.1.6 Az intézményi döntési folyamatokkal kapcsolatos tanulói részvételi jog gyakorlásának rendje	35
1.1.7 A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....	36
1.1.8 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	42
1.1.9 A tanulmányok alatti vizsgák szabályai.....	44
1.1.10 A felvétel és az átvétel helyi szabályai	50
1.2 Az iskola helyi tanterve.....	53
1.2.1 A választott kerettanterv megnevezése	53
1.2.2 Az iskolában tanított kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszámai.....	54
1.2.3 A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai.....	63
1.2.4 A nem kötelező (választható) tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga	65
1.2.5 A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére az iskola településén élő nemzetiségek kultúrájának megismertetésére szolgáló tananyag.....	65
1.2.6 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	65
1.2.7 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai.....	66
1.2.8 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei.....	68
1.2.9 A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja.....	68
1.2.10 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	69
1.2.11 A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési, értékelési módjai, formái.....	70
1.2.12 A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei.....	73
1.2.13 A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának és szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	74
1.2.14 Az egészségnevelési és a környezeti nevelési elvek	77
1.2.15 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	79
1.2.16 Választható érettségi vizsgatárgyak	80
1.2.17 A középszintű érettségi vizsga témakörei tantárgyanként	81

1.2.18 Az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez alkalmazott fejlesztési feladatok és követelmények	81
1.2.19 A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek.....	81
2 PTE Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium Deák Ferenc Általános Iskolája.....	82
2.1 Nevelési program.....	85
2.1.1 Pedagógiai (nevelési-oktatási) alapelveink, értékeink, céljaink, feladataink és eljárásaink	85
2.1.2 A személyiség- és közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	91
2.1.3 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	94
2.1.4 A pedagógusok helyi intézményi feladatai; az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai.....	99
2.1.5 A szülők, a tanulók, a pedagógusok és az intézményegység együttműködésének formái	107
2.1.6 Az intézményi döntési folyamatokkal kapcsolatos tanulói részvételi jog gyakorlásának rendje	110
2.1.7 A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....	111
2.1.8 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	112
2.1.9 A tanulmányok alatti vizsgák szabályai, a szóbeli felvételi vizsga követelményei.....	113
2.1.10 A felvétel és az átvétel helyi szabályai	113
2.1.11 Hallgatóképzés	115
2.2 Az iskola helyi tanterve.....	119
2.2.1 A választott kerettanterv megnevezése	119
2.2.2 Az iskolában tanított kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszámai.....	120
2.2.3 A választható szakkörök, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai.....	124
2.2.4 A nem kötelező (választható) tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga	124
2.2.5 A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére az iskola településén élő nemzetiségek kultúrájának megismertetésére szolgáló tananyag.....	124
2.2.6 A csoportbontások elvei.....	124
Matematika, magyar nyelv és irodalom.....	124
2.2.7 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai.....	127
2.2.8 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei.....	129
2.2.9 A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja (ha azt nem az Ntk. 27.§ (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezik meg).....	130
2.2.10 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	131
2.2.11 A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési, értékelési módjai, formái.....	131
2.2.12 A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei.....	134
A tanulók jutalmazásának elvei és formái	137
2.2.13 Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek.....	139
2.2.14 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	145
2.2.15 A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek.....	145

3	PTE Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium 1. Számú Általános Iskolája.....	148
3.1	Az iskola nevelési programja	148
3.1.1	Pedagógiai (nevelési-oktatási) alapelveink, értékeink, céljaink, feladataink és eljárásaink ..	148
3.1.2	A személyiség- és közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	151
3.1.3	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	153
3.1.4	A pedagógusok helyi intézményi feladatai; az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai.....	156
3.1.5	A szülők, a tanulók, a pedagógusok és az intézményegység együttműködésének formái	158
3.1.6	Az intézményi döntési folyamatokkal kapcsolatos tanulói részvételi jog gyakorlásának rendje	162
3.1.7	A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....	162
3.1.8	Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	166
3.1.9	A tanulmányok alatti vizsgák szabályai, a szóbeli felvételi vizsga követelményei.....	167
3.1.10	A felvétel és az átvétel helyi szabályai	168
3.2	Az iskola helyi tanterve.....	169
3.2.1	A választott kerettanterv megnevezése	169
3.2.2	Az iskolában tanított kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszámjai.....	170
3.2.3	A választható tantárgyak, foglalkozások továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai.....	171
3.2.4	A nem kötelező (választható) tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga	171
3.2.5	A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére, az iskola településén élő, nemzetiségek kultúrájának megismertetésére szolgáló tananyag	172
3.2.6	A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei.....	172
3.2.7	A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása.....	172
3.2.8	Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	177
3.2.9	Mindennapos testnevelés	178
3.2.10	Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása.....	180
3.2.11	A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési, értékelési módjai és formái.....	181
3.2.12	A magasabb évfolyamba lépés feltételei.....	184
3.2.13	A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékeléséhez kapcsolódó elvek	184
3.2.14	Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	187
3.2.15	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	188
4	PTE Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium Óvodája.....	191
4.1	Bevezető.....	191
4.2	Intézményi Adatok.....	191
4.3	Környezeti sajátosságok	193
4.3.1	Családok szociokulturális helyzete	193
4.3.2	Óvodánk sajátos arculata.....	193
4.3.3	Személyi feltételeink.....	194
4.3.4	Tárgyi feltételek	194
4.3.5	Innovációk.....	196
4.4	Küldetésnyilatkozat, Gyermekkép, óvodakép.....	198

4.4.1	Küldetésnyilatkozatunk.....	198
4.4.2	Gyermekképünk.....	198
4.4.3	Óvodaképünk.....	198
4.5	Alapelvek, célok és feladatok.....	200
4.5.1	Alapelvek.....	200
4.5.2	Az óvodapedagógus képzésével kapcsolatos alapelvek.....	200
4.5.3	A hallgatóval szembeni elvárásaink pedagógiai programunk eredményes megvalósítása érdekében.....	201
4.5.4	Célok és feladatok.....	202
4.6	Az óvodai nevelés feladatai.....	204
4.6.1	Az egészséges életmódra nevelés.....	204
4.6.2	Érzelmi – erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.....	208
4.6.3	Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés.....	211
4.7	Óvodai élet megszervezése, tevékenységek szervezeti keretei.....	214
4.8	Az óvodai élet tevékenység formái – az óvodapedagógus feladatai.....	217
4.8.1	Játék.....	217
4.8.2	Verselés, mesélés.....	220
4.8.3	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	223
4.8.4	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	225
4.8.5	Mozgás.....	228
4.8.6	Külső világ tevékeny megismerése.....	231
4.8.7	Munka jellegű tevékenységek.....	234
4.8.8	A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	237
4.9	Esélyegyenlőség.....	239
4.9.1	A kiemelkedő képességű gyermekekkel való egyéni foglalkozás.....	240
4.9.2	Beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek differenciált fejlesztése.....	241
4.9.3	Hátrányos helyzetű (HH), halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermekek differenciált fejlesztése.....	241
4.9.4	Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek.....	242
4.10	Óvoda-iskola átmenet támogatása.....	246
4.11	Ünnepek, ünnepélyek, jeles napok, hagyományok, gyermekközösségi napok.....	248
4.12	Óvoda partnerkapcsolati rendszere.....	256
4.12.1	gyermek.....	256
4.12.2	szülő – család.....	257
4.12.3	intézmény dolgozói.....	258
4.12.4	fenntartó.....	258
4.12.5	bölcsőde.....	259
4.12.6	iskolák.....	259
4.12.7	óvodapedagógus hallgatók.....	260
4.12.8	PTE-KPVK vezetése, oktatói.....	260
4.12.9	szűrővizsgálatot ellátó szakemberek.....	260

4.12.10	étkeztetést biztosító vállalkozó	260
4.12.11	szakszolgálatok	261
4.12.12	Pedagógiai Oktatási Központ (POK).....	261
4.12.13	kulturális és művelődési intézmények	261
4.12.14	támogatók	261
4.12.15	felügyeleti szervek	261
5	A Bölcsőde Szakmai programja	262
	Bevezetés	262
5.1	Az ellátandó terület és az ellátandó célcsoport jellemzői	262
5.1.1	A bölcsődei ellátás alapadatai	262
5.1.2	Bölcsőde bemutatása	263
5.1.3	Tárgyi feltételei	263
5.1.4	Személyi feltételei	265
5.1.5	A bölcsőde szakmai programját meghatározó jogszabályok	265
5.2	A bölcsődei szolgáltatás célja, alapfeladata	266
5.2.1	A szolgáltatás célja.....	266
5.2.2	A szolgáltatás alapfeladata.....	267
5.2.3	Pedagógiai hitvallásunk	267
5.2.4	A szolgáltatás igénybevételének módja, a szolgáltatásról szóló tájékoztatás formája.....	267
5.2.5	A szolgáltatást igénybe vevők célcsoportja, összetétele és az ellátandó terület	268
5.2.6	A szolgáltatást igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok	268
5.2.7	A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültségének biztosítása.....	269
5.2.8	A bölcsőde kapcsolatai.....	269
5.3	Feladatellátás szakmai tartalma, módja	270
5.3.1	A bölcsődei gondozás-nevelés célja.....	270
5.3.2	A bölcsődei nevelés feladatai.....	270
5.3.3	A bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei.....	272
5.3.4	Családok támogatásának módszerei és lehetőségei	274
5.3.5	A bölcsődei élet tevékenységi formái, főbb nevelési helyzetei	279
5.3.6	A bölcsőde hagyományos ünnepei, egyéb rendezvényei	283
5.3.7	A gyermek fejlődésének várható jellemzői a bölcsődés kor végére	283
5.4	Az ellátások igénybevételének módja	284
5.5	A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége módja, formái.....	284
5.6	Az ellátottak és a szolgáltatást végzők jogainak védelme.....	284
5.7	Zárszó	286
5.8	A szakmai programhoz csatolandó mellékletek	287
	Házirend.....	287
	Megállapodás ellátás igénybevételéről	290

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet, a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet, az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V.24.) OM rendelet, a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet, a 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról, a 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról, a 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról alapján.

Bevezetés

A Pécsi Tudományegyetem Gyakorló Általános Iskola, Gimnázium, Szakközépiskola és Óvoda 2015. augusztus 24. napjával, miniszteri döntést követően jött létre a Pécsi Tudományegyetem korábbi köznevelési intézményeinek összeolvadással történő egyesítésével.

A Pécsi Tudományegyetem jogelőd intézményei közül az új intézmény székhelye a korábbi Babits Mihály Gyakorló Gimnázium és Szakközépiskola lett, amely 1989-ben vált az egyetem gyakorlóintézményévé a korábbi Komarov Gimnázium és Szakközépiskolából. A székhelyintézményben 4 évfolyamos gimnáziumi képzés folyik.

A Deák Ferenc Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola, illetve jogelőd intézménye a 2. Számú Gyakorló Általános Iskola 1977 óta működik gyakorlóiskolaként. 2003 óta a 8 évfolyamos általános iskolai képzés mellett 4 évfolyamos gimnáziumi képzést is folytat. A fenntartó döntése alapján a 2018/19-es tanévtől a gimnáziumi képzés felmenő rendszerben megszűnik.

Az egyetem legrégebbi gyakorlóiskolája a korábbi 1. Számú Gyakorló Általános Iskola, melyben 1950 óta folyik a pedagógusjelölt-hallgatók gyakorlati képzése 8 évfolyamos általános iskolai keretek között. Az Pécsi Tudományegyetem Óvodája is az új intézmény része lett.

Az átalakítást követően a székhelyintézmény és a tagintézmények mindegyike szervezeti és szakmai szempontból továbbra is önálló, őrzi identitását, egyéni arculatát, a szakmai munkára kiterjedő vezetői autonómiáját, pedagógiai programjának sajátosságait. A jogszabályokkal összhangban a szervezeti egységei a feladatellátásukat tükröző helyi tanterveket alkalmaznak. A színvonalas és eredményes oktató-nevelő, felzárkóztató, tehetséggondozó és innovációs munka zavartalanul folytatódhat az egyes intézményekben. Az egyes tagintézmények munkaközösségei önállóan, de közös szakmai műhelyt alkotva is dolgozhatnak, jó gyakorlataikat megoszthatják egymással. Az önállóság megőrzött elemei mellett összekötnek bennünket a közös feladatok és célok. Ezek erősítése az új intézmény fontos feladata.

Ami összeköt bennünket:

- köznevelési intézményként felelősek vagyunk a ránk bízott gyermekek, diákok pedagógiai fejlesztéséért: neveléséért, oktatásáért,
- Élve a Pécsi Tudományegyetem adottságaival és lehetőségeivel, szakmai együttműködésekkel valósítunk meg az egyetem szervezeti egységeivel,
- a pedagógusjelölt-hallgatók hospitáló és gyakorló tevékenységeinek mentorálásával, támogatásával hozzájárulunk a minőségi pedagógus-utánpótlás biztosításához,
- valamennyien elkötelezettek vagyunk a köznevelés fejlesztése, eredményességének növelése mellett, s abban tevékeny szerepet vállalunk.

Közös pedagógiai céljaink:

- a ránk bízott gyermekek, fiatalok személyiségének sokoldalú fejlesztése,
- a közösségi léthez szükséges együttműködésre nevelés,
- gyermekbarát légkör megteremtése és fenntartása,
- az erkölcsi normák megalapozása, és az árnyalt erkölcsi ítéletalkotás képességére nevelés,
- mindezek támogatása módszertani sokféleséggel és a gyermekek, diákok színes cselekvési lehetőségeivel,
- az értelmes, tanulói tevékenységekre épülő, értelmező, reflektív tanulás kialakítása, megerősítése,
- az egyéni tanulási utak támogatása,
- a jelen pedagógia programunk mellékletként elkészített közös tehetséggondozó programunk alapján a tehetségek felismerésének, azonosításának, fejlesztésének, nyomon követésének segítése,
- az önszabályozott tanulás kialakítása,
- a kritikai, problémamegoldó, önálló gondolkodás fejlesztése,
- az autonómia és a felelősség erősítése,
- a továbbtanulás, pályaorientáció támogatása,

A magyar pedagógusképzésben évszázados hagyományként a gyakorlóiskolák képviselik azt a felsőfokú pedagógusképzésre és közoktatási intézményekben végzett gyakorlatra épülő képzési szerkezetet, mely a pedagóguskompetenciák megalapozását, magas szintű fejlesztését, a végzett pedagógushallgatóknak a munkaerőpiacon való helytállását biztosítja. A gyakorlóintézmények szükségessége a pedagógusképzés folyamatában megkérdőjelezhetetlen. Ezt erősítette meg a Magyar Rektori Konferencia 2012-es állásfoglalása is, mely szerint a gyakorlóiskolák „a magyar oktatási

rendszer nagy hagyományokkal rendelkező, a közoktatási feladatok mellett a pedagógusképzés, továbbképzés és a hozzá kapcsolódó szolgáltatások minőségi intézményei, közoktatási intézményrendszerünkben a színvonalas és eredményes oktató-nevelő, felzárkóztató, tehetséggondozó és innovációs munka intézményei, a képzésben, a továbbképzésben a tartalmi, módszertani fejlesztés gyakorlati műhelyei.”¹

A felsőoktatási intézmények által fenntartott más gyakorló intézményekhez hasonlóan mi is közreműködünk a tanárképzésben/tanítóképzésben részt vevő hallgatók gyakorlati képzésében. Ez a közreműködés megvalósul az alsófokú (óvodapedagógus, tanító) pedagógusképzés, illetve az osztatlan tanárképzés minden gyakorlatfajtájában, az általános (pedagógiai), a szaktárgyi (csoportos, társas, önálló) tanítási és az összefüggő egyéni szakmai gyakorlatban is. A gyakorlat történhet egyéni és csoportos képzés keretei között, melynek során a tanórai és a tanórán kívüli tevékenység bemutatásával, szervezésével, a vezető- és mentortanárok támogató segítségével a hallgatók a szaktanári/osztálytanítói feladatokat megismerhetik, e tevékenységekben magukat kipróbálhatják, miközben az iskola mindennapi életének részesévé is válhatnak, pedagógiai, pszichológiai munkát végezhetnek.

Intézményünk vezetőtanárai és mentorai a tanárjelöltek gyakorlati képzéséhez kapcsolódó feladataik mellett magas színvonalú szakmai műhelyekben tevékenykednek, az egyetemi/főiskolai képzésben kutatói, módszertani és neveléstudományi tárgyak oktatói, kísérő szemináriumok vezetői, szakdolgozatok konzulensei/opponensei, felvételi és záróvizsga-bizottságok tagjai, pályázatok megvalósítói.

Az átlagosnál jóval magasabb arányban találhatók köztünk mesterpedagógusok. A mesterpedagógusok egy része szaktanácsadóként segítő-támogató, köznevelési szakértőként (minősítő szakértő, tanfelügyelő, auditor) ellenőrző-minősítő tevékenységet folytatva vesz részt a köznevelés minőségének fejlesztésében, minőségbiztosításában.

A mesterpedagógusok másik része innovátorként, támogatóként saját intézményében vagy azon túlmutató hatókörben végzi munkáját, tervezi és valósítja meg mesterprogramját. Biztosítják az elmélet és gyakorlat kapcsolódását, részt vesznek olyan gyakorlati kutatásokban és fejlesztésekben, amelyek a PTE-hez kötődnek, ugyanakkor a köznevelés hatékonyságának növelését célozzák. Ennek során gyakran működnek együtt az egyetemmel közös pályázati tevékenységekben. Sok olyan pedagógus dolgozik köztünk, akiknek tevékenysége és hatóköre regionális vagy országos hatással bír. Az intézmény pedagógusai közül többen pedagógus-továbbképzések tartásában is részt vesznek.

---

¹ A Magyar Rektori Konferencia MRK-186/2012. állásfoglalása

Mindeközben hatással vannak saját tantestületükre, székhely- és tagintézményükre, segítik pedagógustársaikat, helyi intézményük és a közös intézmény tanulószervezetté válását. A gyakorlóiskolai működés elengedhetetlen része a nem vezetőtanárként, mentorként dolgozó pedagógusok minőségi munkája is, hiszen a hallgatók a pályaismereti és pályaszocializációs, az általános pedagógiai-pszichológiai gyakorlatuk során az ő óráikat is látogatják, s ők a vezetőtanári utánpótlás potenciális forrásai is.

Mindez azt jelenti, hogy gyakorlóiskoláinkban olyan nagy tapasztalattal és felhalmozott szellemi tőkével rendelkező kisgyermeknevelők, óvodapedagógusok, tanítók, tanárok dolgoznak, akikben megvan a folyamatos és tudatos szakmai fejlődés és a tudásmegosztás igénye, és akik vezetőtanárként, mentorként az új köznevelési rendszer kihívásaira is képesek felkészíteni a jövő pedagógusait.

Gyakorlóiskolai létünkéből fakadó közös feladataink a következők:

- A tanárjelöltek gyakorlati képzése (pedagógiai, módszertani, szakmódszertani), a tanítási gyakorlat szakmai irányítása.
- A tanítási gyakorlatra beosztott hallgatók fogadása és felkészítése.
- Hallgatók óráinak előkészítése, reflektív megbeszélése.
- A hallgatók bevonása az oktató-nevelő munka minél szélesebb területeibe (egyéni fejlesztés, tanórán kívüli feladatok, innováció, tudásmegosztás).
- A hallgatók segítése abban, hogy megismerjék a köznevelési intézmény életét, működését, a tantárgyak tanításának feltételeit, körülményeit, a szabadidős tevékenységek lehetőségeit.
- A hallgatók szakdolgozatához, tanári záró dolgozatához/portfóliójához szükséges kutatások (megfigyelés, kérdőívezés, kikérdezés, stb.) támogatása az adatvédelmi jogszabályok keretei között.
- Bemutatóórák tartása, a karok, intézetek, tanszékek, továbbá pedagógus szakmai műhelyek részére.
- Kapcsolattartás a szaktanszékekkel.
- Folyamatos és tudatos szakmai fejlődés szaktárgyra, módszertani tudásra, pedagógiai tudásra vonatkozóan.
- A folyamatos megújulás, ideértve az egymástól tanulást és a fejlesztést (pl. a továbbra is önálló munkaközösségek együttműködése, minikonferenciák, workshopok, szakmai műhelyek).
- Az intézmény/intézményegységek gyakorlatában jelentkező problémákból kiinduló, azokra választ kereső, tényekre alapozott gyakorlati kutatásokban, innovációkban való részvétel.

- Különböző alkalmakhoz kapcsolódó és változatos formában végzett tudásmegosztás szervezése és megvalósítása.

A Pécsi Tudományegyetem Gyakorló Általános Iskola, Gimnázium és Óvoda tehát helyzeténél, felhalmozott szellemi erőforrásainál fogva a régió vezető szakmai műhelye. Az új egységes köznevelési intézmény növeli az intézményen belüli továbbtanulás esélyét, lehetőséget ad hosszú távú, lineáris képzési rendszer kialakítására, bővítve az egyetem ilyen irányú képzési-kutatási lehetőségeit.

PTE Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium Babits Mihály Gimnáziuma

1.1 Nevelési program

1.1.1 Pedagógiai (nevelési-oktatási) alapelveink, értékeink, céljaink, feladataink és eljárásaink

1.1.1.1 Pedagógiai alapelveink, értékeink, céljaink:

Iskolánkban humanista szemléletű, a tanulók érdekeit és igényeit szem előtt tartó, a társadalmi elvárásokhoz illeszkedő pedagógiai munkát végzünk. Nevelő-oktató munkánk középpontjában a tanulók személyiségének sokoldalú fejlesztése áll, ezért diákjaink értelmi fejlődése mellett érzelmi, testi, lelki, esztétikai, erkölcsi fejlődésük támogatására is nagy figyelmet fordítunk.

Fontos számunkra, hogy diákjaink a mai kor követelményeinek megfelelő kompetenciák birtokába jussanak, megalapozva ezzel életük további sikerességét magánéletükben és a munka világában. Ezért az ismeret- és értékközvetítéssel egyenrangúnak tekintjük a gondolkodási, személyes és szociális kompetenciák fejlesztését, különleges figyelmet fordítva a tanulás tanulására. Törekszünk arra, hogy az elméleti tudást és annak alkalmazását összekapcsoljuk, a különböző tudományterületekhez köthető sokféle tudásanyag közötti kapcsolatokat megteremtjük, hogy tanulóink képesek legyenek összefüggésekben gondolkodni, tudásukat önállóan és adaptívan (személyiségükhöz igazítva) használni különböző probléma-megoldási helyzetekben. A helyi, nemzeti, európai és egyetemes emberi kultúra élményszerű megismerését nemcsak a tanórákon, de változatos tanórán kívüli programokkal is támogatjuk.

Az egyéni fejlődési és tanulási utak támogatását (ennek részeként a tehetséggondozást és a tanulási nehézségekkel küzdők segítségét) pedagógiai munkánk fontos feladatának tartjuk. A különböző területeken felismert tehetségek számára szakkörök, sport és művészeti csoportok működnek iskolánkban. Sokféle versenyre készítjük fel tanítványainkat, hogy minél szélesebb körben megmutatkozhassanak. Törekszünk arra, hogy a tanulási problémák okait minél előbb felismerjük, azok csökkentéséhez, megszüntetéséhez segítséget adjunk, ha szükséges, szakemberek segítségét kérjük.

Együttműködésre nevelünk, hisszük, hogy az egyének és a közösségek egymást segítve boldogulhatnak. Önmagunktól és tanulóinktól is igényes munkát, kulturált viselkedést, közösségünk szabályainak betartását várjuk. Tudjuk, és arra törekszünk, hogy diákjainkban is tudatosuljon, eredményt, célokat elérni csak komoly munkával, együttműködve, egymást segítve lehet. Valljuk, hogy céljaink megvalósításában a tanulók és a szülők partnereink, velük egymás tiszteletén alapuló együttműködést kell kialakítanunk és fenntartanunk.

A színvonalas nevelő-oktató munka elengedhetetlen feltételének tartjuk az iskolánkban dolgozó pedagógusok magas szintű szaktárgyi tudását, módszertani felkészültségét, magas szintű önreflexióra való képességét, a tények elemzésére épülő folyamatos szakmai megújulást, továbbképzést és önképzést, a tudásmegosztást. Ennek a szemléletnek az érvényesülését bizonyítja, hogy kiemelkedően sok a szakvizsgázott pedagógusunk, tanáraink közül sokan vizsgaelnökök, szaktanácsadók, szakértők, emelt szinten érettségiztetők, nyelvvizsga-bizottságok tagjai, számos kollégánk tanított vagy tanít jelenleg is a PTE különböző karain a pedagógusképzés területén. Tanáraink közül többen is részt vesznek megyei és országos versenyek szervezésében, lebonyolításában. Iskolánk pályázati munkákban is számos alkalommal bizonyította, hogy kreatív, a fejlesztés, az innováció mellett elkötelezett munkatársakkal rendelkezik.

A Pécsi Tudományegyetem gyakorló intézményeként munkánk fontos részének tekintjük a tanárjelöltek támogató, segítő bevezetését az oktató-nevelő munka mindennapi gyakorlatába, hogy hasznos tapasztalatokat szerezzenek majdani pályájuk feladatainak sikeres elvégzéséhez. Kiemelt feladatunk, hogy a tanárjelölteket, gyakornokokat támogassuk pedagógus kompetenciáik fejlődésében.

Mindezek alapján pedagógiai céljaink között kiemelten fontos, hogy közös munkánk eredményeként a diákok képessé váljanak a továbbtanulásra, továbbá képessé és motiválttá váljanak az élethosszig tartó tanulásra, önképzésre, önfejlődésre.

Célunk, hogy tanulóink a gyorsan változó világban is helytállhassanak, boldoguljanak, a világ (természet és társadalom) és önmaguk értelmezésére képes személyiséggé váljanak. Ezért egyrészt korszerű és szilárd alpműveltség megszerzéséhez segítjük őket, hogy értsék a világot, az abban zajló változásokat, folyamatokat, másrészt azért dolgozunk, hogy önállóan, kritikusan gondolkodó, tudásukat alkalmazni képes, aktív, kreatív, innovatív együttműködő fiatalokká váljanak.

A szülőkkel együttműködve támogatjuk őket abban, hogy olyan saját erkölcsi értékrendet alakítsanak ki, amellyel humánus, a mások emberi méltóságát tiszteletben tartó, nemcsak a saját boldogulását kereső, de a kisebb-nagyobb közösségekért is cselekvő, saját tetteiért felelősséget vállaló, a demokrácia szabályrendszerét értő és elfogadó, autonóm felnőtté, polgárrá váljanak.

Mindehhez olyan támogató, bizalomteljes légkört kell biztosítanunk, amelyben diákjaink értik és érzik, hogy követelményeink javukat szolgálják, hogy nehézségeikben számíthatnak ránk, amelyben tanórai elfoglaltságaik mellett részt tudnak venni az iskolai diák-, sport- és kulturális életben is.

1.1.1.2 Nevelési-oktatási céljaink érdekében fontosabb feladataink:

I. A személyiség kompetenciáinak fejlesztése

A. A kognitív (gondolkodási) kompetencia fejlesztése:

- tanult ismeretek felidézése, felismerése,
- megértés: összefoglalás, saját szavakkal történő megfogalmazás, magyarázat, kiegészítés, megkülönböztetés más tartalomtól,
- alkalmazás / az elméleti ismeretek használata: felhasználás, módosítás, megtalálás,
- analízis /elemző gondolkodás: egy adott tartalom részekre bontása, összehasonlítás, csoportosítás, ok-okozati összefüggések feltárása,
- szintézis /új eredmény létrehozása részekből: tervezés – kivitelezés - eredmény értékelése,
- értékelés: nézetek összevetése, elemzése, önálló véleményalkotás, rangsorolás, bizonyítás, becslés.

B. Az érzelmi kompetencia fejlesztése

1. A személyes kompetencia területén:

- érzelmi tudatosság: érzelmeink és azok hatásának felismerése,
- pontos önértékelés: erősségeink és korlátaink ismerete,
- önbizalom: értékeink és képességeink biztos tudata,
- önszabályozás: önkontroll, megbízhatóság, lelkiismeretesség, alkalmazkodás, találékonyság és nyitottság, felelősségérzet,
- belső motiváció erősítése: teljesítménymotiváció, elköteleződés, kezdeményezőkézség, optimizmus, proaktivitás.

2. A szociális kompetencia területén:

- empátia: mások érzéseinek és szükségleteinek, meggyőződéseinek ismerete, megértése,
- hatékony módszerek mások meggyőzésére,

- az ellentétek feloldását lehetővé tevő tárgyalási képesség, konfliktuskezelés, konszenzuskészség, konstruktivitás,
- változás kezelése, kezdeményezése,
- együttműködés másokkal a közös célok elérése érdekében,
- mások vezetése.

II. Tanulóink pozitív beállítódásának támogatása a Nemzeti alaptantervben meghatározott kulcskompetenciákban

A tanulás kompetenciáihoz kapcsolódóan

- a tanulás iránti belső motiváció,
- a tanulás tanulása: hatékony időbeosztás, problémamegoldás, az új tudás elsajátításának, feldolgozásának, értékelésének és beépítésének képessége
- a korábbi tanulási és élettapasztalatok felhasználásának igénye és gyakorlata,
- fogékonyság az új tanulási lehetőségekre,
- igény a tanultak széles körű, adaptív alkalmazására.

A kommunikációs kompetenciához (anyanyevi és idegen nyelvi) kapcsolódóan

- a társas viszonyokra érzékeny, tudatos, érdeklődő és önkritikus magatartás,
- mások megismerésének igénye,
- törekvés az építő jellegű párbeszédre,
- az igényes, pontos szóbeli és írott megnyilvánulás értéként való elismerése,
- személyes és kritikus megközelítésű szövegértés.
- a kulturális sokféleség tiszteletben tartása, értéként való elfogadása,
- a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődés és kíváncsiság.

A digitális kompetenciákhoz kapcsolódóan

- az elérhető információ és az interaktív média kritikus és felelősségteljes alkalmazására törekvés,
- aktív részvételre törekvés a kulturális, társadalmi és/vagy szakmai célokat szolgáló közösségekben és hálózatokban.

A matematikai, gondolkodási kompetenciákhoz kapcsolódóan

- a tényekre alapozott bizonyítás igénye,
- nyitottság az alternatív megoldási módszerekre,
- a rendszerezett gondolkodásra, kidolgozásra való törekvés.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciákhoz kapcsolódóan

- az együttműködés, a magabiztosság és az integritás (önbecsülés, erkölcsi szilárdság) mint érték elfogadása,
- a társadalmi-gazdasági fejlődés, az interkulturális kommunikáció iránti érdeklődés,
- a személyes előítéletek leküzdésére törekvés,
- törekvés a kompromisszumra, konszenzusra,
- igény a stressz és a frusztráció megfelelő kezelésére,
- fogékonyság a változások kezelésére,
- a különböző identitások együttes elfogadása: a településhez, országhoz, a nemzethez, az EU-hoz és általában az Európához való tartozás,
- a részvétel iránti nyitottság a demokratikus döntéshozatal valamennyi szintjén,
- a felelősségérzet és a közösségi összetartozást megalapozó közös értékek elfogadása, demokratikus elvek elfogadása és tiszteletben tartása,
- a társadalmi sokféleség és kohézió, valamint a fenntarthatóság támogatása,
- mások értékeinek, magánéletének tisztelete.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciáihoz kapcsolódóan

- a művészet szeretete,
- a művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság,
- az esztétikai érzék fejlesztésére való hajlandóság.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciákhoz kapcsolódóan

- függetlenségre törekvés,
- alkotó- és újítkészség,
- a célok elérésére irányuló motiváció és eltökéltség.

III. Tantestületünk értéknek tartja, és ezért közvetítésére törekszik:

- teljesítmény, értékteremtés,
- teljesítményhez vezető munka (kitartás, fegyelmezettség, elkötelezettség),
- tanulás tanulása,
- élethosszig tartó tanulás,
- tudományos eredményekre, tényekre alapozottság,
- önálló, kreatív, kritikus, problémamegoldó gondolkodás,
- az egyén autonómiája és felelősségvállalása önmagáért, tetteiért,

- választások, döntések következményeinek mérlegelése,
- önismeret, önértékelés, önfejlesztés,
- testi és lelki egészség,
- identitás, közösséghez tartozás (család /otthon, iskola, lakóhely, szülőföld, haza, Európa, emberiség),
- nemzeti kultúra, hagyományok,
- nemzeti, etnikai kisebbségek ismerete, tisztelete,
- népek, nemzetek, etnikai csoportok, nemek, vallások és lelkiismereti meggyőződések egyenlősége,
- emberi jogok, gyermekjogok,
- egyéni és közösségi célok összehangolása, együttműködés,
- szociális érzékenység (figyelem, érdeklődés, tolerancia, nyitottság, méltányosság, segítő magatartás, önkéntesség),
- részvétel a civil társadalom közösségi életében,
- cselekvő, felelős állampolgári magatartás, törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, erőszakmentesség,
- környezettudatosság: a természet és az épített környezet védelme; a fenntartható fejlődés,
- médiatudatosság,
- gazdasági, fogyasztói tudatosság.

IV. Az előbbieken alapján az oktató-nevelő munkánkat meghatározó stratégiaelemek:

A pedagógiai célok eléréséhez a pedagógus az oktatáspolitikai dokumentumok adta keretek között maga választhatja meg, adaptálhatja a módszereket, eszközöket.

Ugyanakkor mindannyiunk feladata:

- a tanulási folyamatok, (éves munka, témák, tanórák, értékelések, mérések) megtervezése,
- a tanulók előzetes tudásának feltárása, beépítése a tanulási folyamatba,
- a módszerek és munkaformák változatos alkalmazása, azok tudatos, a tanulási célokhoz illeszkedő megválasztása,
- a szociális tanulás és az együttműködő (kooperatív) munkaformák és technikák alkalmazása,
- a tanulók tevékenységét, önállóságát, problémamegoldását, alkotóképességét előtérbe állító tanulásszervezés,

- változatos, a gondolkodás különböző szintjeihez igazodó tanári kérdéskultúra alkalmazása,
- a tanulókra figyelés, együttműködés a tanulókkal, tanulássegítés, pozitív megerősítés,
- következetesség, példaadás, pontosság a tanári munkában,
- a tanulók teljesítményének rendszeres mérése és fejlesztő szemléletű értékelése,
- differenciálás a mennyiségben, mélységben, a feladatok kijelölésében, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, értékelésben
- egyéni tanulási utak támogatása (a tehetségek felkutatása és támogatása pl. szakköri keretben, versenyre felkészítéssel; a tanulási problémák azonosítása, a nehézségekkel küzdők segítése)
- a tanulók belső motivációinak erősítése a közös célok, feladatok kitűzésén, megvalósításán és értékelésén keresztül.
- az IKT használatának bővítése
- együttműködés a közös célok érdekében

1.1.2 A személyiség- és közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A tudásépítés támogatása

A tudás személyes és társas tevékenységek folyamatában épül és változik. Ezért feladatunk, hogy ehhez olyan körülményeket teremtsünk, amelyek ösztönzik a tanulói aktivitást; a tanulói önszabályozás erősítését a tanulás folyamatában; a pedagógus-diák, a diák-diák együttműködést; az elméleti ismeretek adaptív alkalmazását, a problémamegoldást; az IKT (Információs és Kommunikációs Technológiák) egyszerű felhasználói tevékenységnél magasabb szintű alkalmazását.

A cél eléréséhez az alábbi tevékenységeket kínáljuk:

- formális és informális tanulási keretek: olyan tanórák, szakkörök, versenyre felkészítő foglalkozások, amelyek a tanulói aktivitásra, együttműködésre, problémamegoldásra nagy hangsúlyt helyeznek,
- olyan feladatok a tanórán és tanórán kívüli tevékenységekben, amelyek igénylik a tanulók önszabályozását, felelősségvállalását a megoldás során,
- IKT használat olyan feladatokkal, amelyek megoldásában a diákoknak döntési lehetőségük van abban, hogy miként használják az IKT eszközt, és annak összetettebb funkcióit is használják.

A testi-lelki egészség karbantartása, továbbfejlesztése

Ennek érdekében formális és nem formális kereteket biztosítunk a testneveléshez és sportoláshoz, az aktív kikapcsolódáshoz.

Az egészséges életmódhoz olyan életmintákat mutatunk, foglalkozási, tapasztalatszerzési, gyakorlási lehetőségeket biztosítunk, melyek a testi-lelki egészség fenntartását, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzését, legyőzését szolgálják.

A cél eléréséhez az alábbi tevékenységeket kínáljuk:

- túrák, kirándulások,
- sporttáborok,
- sportnapok
- tánc- és drámafoglalkozások,
- nyitott rendelő,
- egészségnevelési témájú Babits-napok,
- drogprevenció,
- osztályfőnöki órák egészséges életmódhoz kapcsolódó témáinak feldolgozása.

Az esztétikai befogadás és önkifejezés fejlesztése

A befogadás és önkifejezés fejlesztésére olyan tevékenységeket szervezünk, melyek révén a tanulók megismerik, és kreatív módon alkalmazzák a művészetek különböző jelrendszereit.

A cél eléréséhez az alábbi tevékenységeket kínáljuk:

- múzeumok, műemlékek látogatása; múzeumi óra,
- hangversenyek, osztályéneklési verseny,
- kórus, egyéni hangképzés, kamarazene, hangszeres kamarazene, népdaléneklés,
- színházi előadások, színjátszó és versmondó kör,
- rajzsakkör,
- tanulói produktumokhoz kapcsolódó kiállítások,
- kreatív írás,
- diákújság, diákrádió
- tehetségnapok, tehetségbemutatók

A tanulói tudásmegosztás fejlesztése

Rendszeresen lehetőséget teremtünk a formális és nem formális tanulási folyamatokban elsajátított tanulási tartalmak, produktumok megosztására, közzétételére és értékelésére.

A cél eléréséhez az alábbi tevékenységeket kínáljuk:

- tanulói előadások, kiselőadások, IKT prezentációk,

- tanulói pályázatok bemutatása, közzététele,
- önálló írásművek (tudásszerzés) megjelentetése iskolai honlapon, évkönyvben,
- középiskolai TDK munkájában való részvételi lehetőség biztosítása.

Az erkölcsi érzék formálása

Támogatjuk azokat a formális és nem formális tanulási alkalmakat, melyek biztosítják, hogy a tanulók különböző erkölcsi értékrendszereket ismerjenek meg, értékeljenek, s ezek alapján saját, meggyőződésen alapuló erkölcsi értékrendszert alakítsanak ki. Olyan tevékenységeket szervezünk, támogatunk, melyek segítik a sztereotip és előítéletes gondolkodás felszínre hozását, az ilyen gondolkodás kritikai megkérdőjelezését és lebontását, az empátikus, toleráns és cselekvő magatartás kialakítását.

A cél eléréséhez az alábbi tevékenységeket kínáljuk:

- viták / vitanap,
- önkéntesség,
- diákönkormányzat,
- tánc- és drámafoglalkozások,
- elsősorban etika, osztályfőnöki, történelem, magyarórák erkölcsi neveléshez kapcsolódó témáinak feldolgozása.

Az önmegismerés, önértékelés, önfejlesztés erősítése

Az önvezérelt viselkedésszabályozás és a sikeres döntések érdekében támogatjuk, segítjük a tanulókat önismeretük, reális önértékelésük megerősítésében.

A cél eléréséhez az alábbi tevékenységeket kínáljuk:

- a 9. évfolyam speciális tanévkezdő programja,
- minden évfolyamon a témához kapcsolódó osztályfőnöki órák,
- drámafoglalkozások,
- önértékelés és társak értékelése,
- konfliktuskezelés gyakorlása,
- az osztályfőnöki órák önismereti neveléshez kapcsolódó témáinak feldolgozása.

A közösségi lét, a közösségek működésének támogatása

Az ember társas lény, alapvető igénye a közösségben létezés. Ezért segítjük a különböző iskolai közösségek megszerveződését, működését a közös célok megfogalmazásában, a közösségi szabályok, hagyományok kialakításában, a társas tevékenységeken keresztül a közös élmények létrejöttében, a közösségek működéséhez nélkülözhetetlen, az elfogadáson, egymás megértésén

alapuló bizalom kialakításában. Emellett olyan alkalmakat, tevékenységeket biztosítunk, amelyek a tágabb közösségekhez (városunk, hazánk, európaiság, emberiség) tartozást is erősítik.

A cél eléréséhez az alábbi tevékenységeket kínáljuk:

- színes, sokoldalú osztályközösségi programok,
- az egész iskolát átfogó Babits Napok,
- érdeklődés szerint szerveződő csoportok működése tanórákon kívül,
- kooperatív, interaktív tevékenységek a tanórákon,
- a tanulók közreműködése az iskolai életrend kialakításában, az átlátható, egyértelmű szabályok megalkotásában, alkalmazásában,
- a diákközélet keretében a demokratikus vezetés és önkormányzás gyakorlása,
- helytörténeti örökségünk ápolása,
  - Néhány éve a pécsi iskolák vállalták, hogy egy-egy aradi vértanúra külön figyelmet is fordítanak, ennek keretében mi május 21-én Török Ignácra emlékezünk.
  - Városismereti programokat szervezünk.
- történelmi sorsfordulóinkra emlékezés nemzeti ünnepeinken és emléknapjainkon,
  - Nemzeti ünnepeinken (október 23., március 15.) iskolánk tanulói emlékműsort készítenek vagy a korszakokhoz kapcsolódó filmet néznek, amit a látottak közös megbeszélése követ.
  - Megemlékezéseket tartunk október 6-án, a Holokauszt Emléknapon, a Kommunizmus Áldozatainak Emléknapján, a Nemzeti Összetartozás Napján.
  - Iskolánk honlapjához kapcsolódóan folyamatosan bővülő Emlékezet Portál működik. Itt visszaemlékezések, iskolai rendezvények beszámolói és személyes jellegű írások, rendhagyó történelemórák felvételei találhatóak, melyek diákok, tanárok és vendégek közreműködésével készültek.
- az európai és egyetemes emberi kultúrához kötődést erősítő projekttevékenységek,
  - Iskolánk 2000 óta akkreditált UNESCO-iskola
  - Iskolánk, a Babits Gimnázium, mint UNESCO társult iskola
„Az UNESCO Associated Schools Network (Társult Iskolák Hálózata, ASPnet) programját 1953-ban hozták létre, és napjainkra 182 ország mintegy 11.000 oktatási intézménye csatlakozott a nemzetközi hálózathoz. Az iskolahálózat küldetése, hogy a béke védőbástyáit a diákok tudatában állítsa fel az UNESCO értékeinek és céljainak megismertetésén keresztül, hangsúlyosan építve az oktatás négy alappilléreire, azaz

megtanulni megismerni, megtanulni cselekedni, megtanulni létezni és legfőképpen megtanulni együtt élni.” (UNESCO Nemzeti Bizottsága közleménye alapján)

Iskolánk - egyetlen pécsi iskolaként tagja e szervezetnek. Magunkénak érezzük céljait, képesek vagyunk az iskolahálózat elvárásainak megfelelően olyan projekteket vállalni, amelyeken keresztül az UNESCO a céljait közvetítheti.

Kötelezettségeink, mint UNESCO társult iskola:

- Vállaljuk a tanévenkénti két, Budapesten megrendezésre kerülő UNESCO pedagógiai műhelyen való részvételünket.
- Minden tanév végén beszámolót készítünk iskolánk tevékenységeiről, melyek összhangban vannak az UNESCO elvárásaival (csatlakozás országos vagy nemzetközi eseményekhez, pl. „A Világ Legnagyobb Tanórája”, Fenntarthatósági Témahét, „jeles napok”-ra való emlékezés az iskolában, cserekapcsolatok, stb)
- Intézményünk tanulói (főként a C osztályból) 2002 óta vehetnek részt abban az iskolai cserekapcsolatban, melyet a németországi Damme városának gimnáziumával alakítottunk ki, ápolunk. A program keretében mindkét ország diákjainak lehetősége nyílik interkulturális, személyes és szociális kompetenciájuk fejlesztésére; közelebről megismerkedhetnek a két város, illetve a városok környékének kultúrájával. A célok megvalósulását minden évben más-más projekttema feldolgozásával támogatjuk. Valljuk, hogy e program hozzájárul ahhoz, hogy a népek, kultúrák közötti párbeszédre, együttműködésre nyitott, az európai közös értékekhez kötődő, felelős fiatalokat neveljünk.
- A Deutsches Sprachdiplom der Kultusministerkonferenz der Länder Stufe II (DSD der KMK Stufe II) projekttemái is ezen értékek mentén választódnak ki. A témák feldolgozásához diákjaink számára projektet szervezhetünk, amennyiben a tanév rendje és az iskola programja lehetővé teszi.
- Az oroszországi cserekapcsolat kialakításával további kultúrák, népek megismerése, határokon átívelő együttműködések kialakítása
- az iskolai hagyományok ápolása
  - Az iskolához kötődést erősíti az iskolajelvényünk, egyenruhánk és az évkönyvünk.
  - A tanévnyitónkon a 9. évfolyam tanulóinak a 10. évfolyam tanulói átadják az iskolajelvényt.

- Új diákjaink számára az első napokban speciális programmal nyújtunk segítséget az új közösségbe való beilleszkedéshez és az új követelményekhez való minél sikeresebb alkalmazkodáshoz.
- Szeptember végén vagy legkésőbb október elején a 9. évfolyam diákjait a 12. évfolyam diákjai játékos, vidám feladatokkal avatják Babits-diákpolgárrá.
- Iskolánk névadójára a "Babits-émléknapi" - hoz kapcsolódó versmondó versennyel emlékezünk.
- Minden tanévben Babits-napokat tartunk. Ezek közül egy tematikus nap projektfeladatokkal, egy pedig a Diákönkormányzat kérése alapján sportnap.
- Az Ezüstkanál-teaház otthonos, barátságos környezetben diákokat és tanárokat egyaránt érdeklő témákat kínál évente több alkalommal.
- Karácsonyi hangversenyt tartunk minden évben a diákok, tanárok, szülők számára.
- Ifjúsági karácsonyváró napot szervezünk a Diákönkormányzat tevékeny közreműködésével.
- Az érettségire készülő 12. évfolyam számára szalagtűző ünnepélyt és bált rendezünk.
- A ballagáskor adjuk át a nevelőtestület szavazatai alapján a „Babits örökös tagjává” választott diákoknak az ezt tanúsító oklevelet, és a 12. évfolyamon legeredményesebbeknek a Babits-jutalomdíjat.
- Tanévvárón értékeljük az éves munkát, adjuk át a 9-11. évfolyamon legeredményesebb diákoknak a Babits-jutalomdíjakat.
- Az iskola fennállásának (működésének) öt éves évfordulóin külön rendezvényekkel tekintünk vissza múltunkra, elért eredményeinkre.
- Babits Alapítványunk Jutalomdíjban részesíti a kiemelkedő tanulmányi eredményt elért, továbbá a tanulmányi versenyeken sikeresen szereplő tanulókat. Támogatást nyújt a jó tanulmányi eredményű, de szociálisan hátrányos helyzetű diákoknak, hozzájárul a tanulmányi kirándulások költségeihez, tanulmányi versenyek nevezési díjához.
- Az Ifjúság Sportjáért Alapítvány ösztönzi és támogatja iskolánk diákjainak sportolását, sportversenyeken való részvételét, továbbá jutalmazza a „Jó tanuló, jó sportoló” diákokat.
- 1987 óta hirdetjük és rendezzük meg a Baranya megyei Kortárs Irodalmi Versenyt a 11-12. évfolyamos tanulóknak. A három fős csapatok írásbeli és szóbeli fordulóban bizonyítják egy-egy kortárs szerző művében vagy műveiben való jártasságukat, értelmezői kompetenciáikat.

- 2011 óta a Második idegen nyelv munkaközösség Regionális latin/újlatin és orosz nyelvi kiejtési versenyt szervez.

Az iskolának a pedagógiai programjában megfogalmazott célokkal, értékekkel összhangban lévő, a tanulók számára önköltséges programajánlata

Az alábbi felsorolásban feltüntetett, nem kötelező programajánlatok meghirdetésekor ügyelünk arra, hogy a programok költségei az átlagos jövedelemviszonyokat feltételezve reális létszámú részvétel lehetőségét célozzák meg.

A következő programokon minden iskolapolgár részt vehet:

- sí tábor
- vízi és kerékpártúrák
- múzeum- és színházlátogatások
- külföldi tanulmányutak
- az osztályok számára tanulmányi kirándulások

A felsorolt programokon való részvétel **egyetlen esetben sem kötelezően előírt a tanulók számára.** Ezért azokat tanítási napok, tanórák terhére csak intézményegység-vezetői engedéllyel, illetve nevelőtestületi hozzájárulással lehet szervezni.

1.1.3 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
  - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
  - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
  - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló. (2011. évi CXCV. tv. A nemzeti köznevelésről 4.§ 12.)

1.1.3.1 A különleges bánásmódot igénylő gyermekek

a) A kiemelten tehetséges gyermekekkel való foglalkozás

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelhető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség. (2011. évi CXCV. tv. A nemzeti köznevelésről 4.§ 13.)

Minden pedagógus kiemelten fontos feladata a tehetség felismerése és optimális fejlődési feltételeinek megteremtése és működtetése. Tartalma az alkotóképesség, kreativitás, gondolkodás fejlesztése az érdeklődési körnek megfelelő ismeretek és tevékenységek végzésével. Ha egy diák több területen is képes kiemelkedő teljesítményre, a diák maga dönt arról, mely területen/területeken kívánja versenyhelyzetben is fejleszteni képességeit.

Formái

1. Differenciálás a tanulócsoportok szervezésében:

- nívócsoportos oktatás,
- osztályon belüli kiscsoportos foglalkozások, kooperatív tanulás,
- emelt óraszámú tanítás,
- kiegészítő foglalkozások (humán és művészeti tárgyaknál, speciális táborok, terepgyakorlatok).

2. Színvonalas tanítási órák, amelyek jellemzője:

- a differenciált munkáltató foglalkoztatás,
- az egyéni tanulási utak felfedezése, támogatása,
- az egyéni és csoportmunka,
- az egymástól kérdezés, a munka értékelése (saját és másoké).

3. Tanórán kívüli szervezeti formák:

- a szakkörök,
- tehetségműhelyek,
- az iskolai házi versenyek,
- a helyi, megyei regionális és országos versenyek,
- vetélkedők, bemutatók, kiállítások (szaktárgyi, sport, művészeti),
- az egyéni (1-3 tanulóval való) foglalkozás,
- a kulturális-művészeti érdeklődési körök és sportkörök,
- a tanárjelöltekkel közösen végzett tehetséggondozás,
- a tehetséggondozást támogató lazító programok.

4. Iskolán kívüli formák:

- egyetemi tanszékekkel és egyetemi műhelyekkel való együttműködés,
- múzeumok, könyvtárak, művelődési intézmények ifjúsági programjai,
- internetes pályázatok.

b.) A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. (2011. évi CXCV. tv. A nemzeti köznevelésről 4. § 2.)

Minden pedagógus feladata a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók speciális igényeinek figyelembevétele, egyéni képességeikhez igazodó, legeredményesebb fejlődésük elősegítése, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtése.

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók segítése:

- a pedagógusok személyes példamutatása, egységes eljárásai,
- a pozitív (megerősítő) nevelői magatartás, az egyoldalú tiltással szemben,
- az egyéni beszélgetések (a pedagógus és diák személyes kapcsolatai),
- az osztály, illetve csoportközösség nevelő hatása,
- együttműködés a szülőkkel, nevelési tanácsadóval,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése (azaz differenciálás),
- a mentálhigiénés probléma felismerésének és a problémakezelés lehetséges módjainak megismertetése és gyakoroltatása főleg osztályfőnöki órákon: konfliktus-kezelés, jövőkép kialakítása,
- „pszicho-pedagógiai” szűrés (osztályfőnökök végzik: kérdőív, teszt, játékos feladatok, megfigyelés módszerével),
- az osztályban tanító tanárok együttműködése, az iskolai pszichológus és iskolai szociális segítő bevonása, szükség esetén a tanuló továbbküldése családsegítői, pedagógiai szakszolgálati ellátásra.
- a tanórán kívüli, aktív tanulói tevékenységet kívánó foglalkozások, a projekteknél végzett munka, a pályázati lehetőségek és azokon való részvétel (feszültségoldás, társkapcsolatok, más oldalról való bemutatkozás).

A tanulási nehézséggel, részképesség zavarral küzdő tanulók segítése:

- differenciált foglalkozás a tanórákon,
- a tanulás tanítása: az iskolakezdetkor külön kurzusként és minden szaktárgy esetén, visszatérő feladatként az egész tanévben,
- a középiskolát kezdő tanulóknál a tanévkezdő program,

- a nívócsoportos oktatás,
- felzárkóztató órák (csoportos nehézség esetén – intézményegység-vezetői javaslattal),
- alkalmi korrepetálások,
- a pedagógusok és a diákok személyes kapcsolatai,
- a kulturális hátrányok csökkentésére: színház-, hangverseny-, könyvtár-, képtár-, múzeumlátogatás,
- a tanuló gondolkodási problémáinak feltárása és a saját tanulási stratégiák és módszerek kialakításának támogatása.
- a tanulók számára heti egy-egy órában fejlesztő foglalkozások szervezése magyar nyelv és matematika tantárgyakból (A foglalkozásokon való részvétel az arra történő szülői aláírással történő jelentkezés után kötelező.),
- a tanuló szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az intézményegység vezetőjének engedélyével, jogszabályi előírások alapján az iskolai vizsgáknál külön szabályok alkalmazása.

c.) A sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd. (2011. évi CXCV. tv. A nemzeti köznevelésről 4.§ 23.)

Alapító okiratunk értelmében intézményünk sajátos nevelési igényű tanulók közül az érzékszervi fogyatékos - hallási fogyatékos tanulók nevelését-oktatását vállalja.

1.1.3.2 A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek; tanulók támogatása

Gyermek és ifjúságvédelmi feladatok

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet szerint a nevelési-oktatási intézmény feladata az egészséges életmódra vonatkozó intézményi szabályok betartatása; a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében való közreműködés a pedagógia eszközeivel és az ifjúságvédelem területén működő szervezetekkel, hatóságokkal való együttműködéssel.

Minden pedagógus, különösen az osztályfőnökök feladata, hogy közreműködjenek a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében, enyhítésében. Pedagógiai munkánkat segítik az

iskola-egészségügyi szolgálat tagjai (orvos, védőnők), az iskolapszichológus, az ifjúságvédelmi felelős, illetve, ha szükséges, az ifjúságvédelmi szervezetek és a hatóságok.

Feladataink a megelőzésben:

- egészséges, biztonságos iskolai környezet fenntartása,
- a tanulók minél alaposabb megismerése,
- a tanulók egészségi állapotának figyelemmel kísérése,
- a tanulók eredményeinek figyelemmel kísérése,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók tanulási előmenetelének fokozott figyelemmel kísérése,
- a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, melyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
- az egészséges életvitel fontosságának tudatosítása, az egészségnevelési program megvalósítása,
- az önértékelés és önfejlesztés, konfliktuskezelés támogatása,
- a kooperáció, együttműködés fejlesztése – önálló döntés, saját vélemény, felelősségvállalás a munka elvégzéséért, az eredményért,
- a kulturális hátrányokkal és tanulási nehézségekkel küzdők esetében a szükséges egyéni vagy csoportos fejlesztés,
- szabadidős tevékenységek szervezése,
- a törvényi előírás szerint ingyenes tankönyvek biztosítása,
- a törvényi előírás szerint ingyenes étkezés, illetve étkezési támogatás biztosítása,
- a gyermekek jogainak tiszteletben tartása,
- annak biztosítása, hogy a tanulók megismerjék jogaikat, véleményt nyilváníthassanak az őket érintő kérdésekben,
- együttműködés az iskola-egészségügyi szakemberekkel, iskolapszichológussal.

Feladataink a feltárásban:

- az osztályfőnökök felmérése minden tanév elején saját osztályukra vonatkozóan,
- figyelmeztető jelek észlelésekor az érintett pedagógusok konzultációja az osztályfőnökkel,
- együttműködés az iskola-egészségügyi szakemberekkel, iskolapszichológussal,
- a pedagógusok feladattal kapcsolatos képzettségének folyamatos biztosítása.

Feladataink a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megszüntetésében, enyhítésében

- egyéni korrekció, felzárkóztató foglalkozások szervezése,

- a szociális körülmények ismeretében a törvényi előírások és a Babits Alapítvány működési szabályzata alapján (a diák az osztályfőnök és az osztály diákönkormányzata ajánlásával kérheti) kedvezményes étkezés biztosítása,
- a szülőkkel való együttműködés,
- együttműködés az iskola-egészségügyi szakemberekkel, iskolapszichológussal,
- együttműködés a gyermekvédelemmel foglalkozó intézményekkel, hatóságokkal.

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:

- nevelési tanácsadóval,
- gyermekjóléti szolgálattal,
- családsegítő szolgálattal,
- polgármesteri hivatallal,
- gyermekorvossal, védőnővel,
- továbbá a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel.

A gyermek és ifjúságvédelmi tevékenységet támogatja az iskolai szociális segítő, valamint az intézményi szinten működő mentálhigiénés team.

A szülői választmány és a Babits Alapítvány együttműködése a tantestülettel e területen példamutató, és továbbiakban is számítunk rá.

1.1.4 A pedagógusok helyi intézményi feladatai; az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A pedagógus feladata iskolánkban, hogy:

- személyes példájával tegye hitelessé nevelő-oktató munkáját,
- pedagógiai kompetenciáit folyamatosan fejlessze,
  - Szakmai feladatok, szaktudományos, szaktárgyi, tantervi tudás
  - Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók
  - A tanulás támogatása
  - A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség

- A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység
- Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése
- Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás
- Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért
- a tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,
- továbbképzési, minősítési kötelezettségeinek eleget tegyen,
- az ügyeleti, helyettesítési feladatait elvégezze,
- a beosztásával kapcsolatos adminisztrációs feladatait pontosan ellássa,
- a munka megkezdése előtt 10 perccel az iskolában, feladat-ellátási helyén megjelenjen,
- távolmaradása estén felettesét a legrövidebb időn belül értesítse, a tanítási anyagot és a taneszközöket a szakszerű helyettesítés érdekében eljuttassa a helyettesítést végző pedagógusnak, vagy a felettesének,
- részt vegyen az iskolai szülői értekezleteken, (a szaktanár szükség szerint, a belépő új tantárgyak esetében) fogadóórákon, rendezvényeken, ünnepségeken,
- a hallgatók számára hospitálási lehetőséget biztosítson,
- a vezetőtanári, mentori feladatokkal összefüggő gyakorlatokat szakszerűen vezesse.

Az osztályfőnöki munka tartalma:

Az osztályfőnöki munka a pedagógiai tevékenységben kiemelkedően fontos helyet foglal el, a nevelési folyamat minden területére kiterjed. Az osztályfőnöki órák támogatják és kiegészítik a Pedagógia Programunk 1.1., 1.2. és 1.3. részében megfogalmazott közös nevelési-oktatási céljainkat, illetve az azok elérése érdekében vállalt személyiség- és közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink megvalósítását.

Az osztályfőnöki tevékenység formális színtere az osztályfőnöki óra, melynek helyét, idejét az osztályfőnök az osztállyal közösen határozza meg miután az órarend elkészült. Az osztályfőnök a tervezett programok függvényében, a szülőkkel és a vezetéssel egyeztetve, az órákat tömbösített bontásban is megtarthatja.

Az osztályfőnök munkája során:

- tervezetten irányítja az osztályközösség nevelését, segíti az osztályába járó tanulókat,
  - önismeretük fejlesztésében, az önnevelés iránti igényük felkeltésében,

- testi és lelki egészségük megóvásában,
  - tanulás-módszertani ismereteik bővítésében,
  - nemzeti hagyományaink megismerésében, ápolásában,
  - társadalmi környezetünk eseményeinek megértésében,
  - szociális képességeik fejlesztésében,
  - világszemléletük, világképük formálásában,
  - felelős állampolgárrá nevelésükben,
  - életpályájukra való felkészülésükben,
  - hogy képesek legyenek harmonikus társas és párkapcsolatok kialakítására.
- ennek érdekében kapcsolatot tart az osztályába járó tanulók szüleivel, az osztályában tanító tanárokkal, a kollégista tanulók nevelőtanáraival, az iskola-egészségügyi szolgálat tagjaival, az iskolapszichológussal, az ifjúságvédelmi felelőssel; képviseli az osztályába járó diákok érdekeit,
  - ellátja adminisztrációs feladatait.

Az osztályfőnök feladatai:

- Törekszik arra, hogy osztályának tagjait minél alaposabban megismerje a tanulók tudatos megfigyelésével és különböző kutatási módszerekkel.
- Tanítványait az iskolai élet szabályainak betartására neveli, megismerteti velük az iskola házirendjét.
- Tanórán kívüli szabadidős programokat szervez a tanulók életkorának, igényeinek és lehetőségeinek megfelelően.
- Gondoskodik a szociális segítségre szoruló, hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyerekek segítéséről, együttműködik az iskola-egészségügy szakembereivel és az iskolapszichológussal, az ifjúságvédelmi felelőssel, ha szükséges, hatósági intézkedést kezdeményez.
- A gyermekek fejlesztése érdekében együttműködik a szülőkkel, az osztályban tanító pedagógusokkal, a felmerülő gondokat közösen oldják meg.
- Támogatja, segíti a DÖK tagjait, a DÖK munkáját.
- A tanulók szorgalmának és magatartásának értékelését és minősítését az osztályban tanítók véleményének kikérésével végzi.
- A kilencedik évfolyamon segíti a középiskolába történő beilleszkedés zökkenőmentességét.
- Segíti a pályaválasztást.
- Főként a kilencedik- tizedik évfolyamon koordinálja a közösségi szolgálatot.

- Elvégzi az osztálynaplóval, anyakönyvvel, bizonyítványokkal kapcsolatos feladatokat.
- Vezeti a közösségi szolgálat, a tanulmányi versenyek nyilvántartását.

1.1.5 A szülők, a tanulók, a pedagógusok és az intézményegység együttműködésének formái

1.1.5.1 A tanulók és a szülők tájékoztatása

1. A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az intézményegység vezetője, a diákönkormányzat vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
  - az intézményegység vezetője legalább évente egyszer az iskolagyűlésen, valamint az iskolai diákönkormányzat vezetőivel való év eleji találkozásokkor,
  - a diákönkormányzat vezetője legalább félévente egyszer a diákfórumon, ill. a diákönkormányzat vezetőségének ülésein (saját szervezeti szabályzatuknak megfelelően),
  - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.
2. **A tanulót és szüleit** a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan tájékoztatják (szóban a közös és egyéni fogadóórákon, illetve az ellenőrzőn, a digitális naplón keresztül írásban).
3. **A szülőket** az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az intézményegység-vezető és az osztályfőnökök tájékoztatják:
  - az intézményegység-vezető legalább egyszer a szülői munkaközösség választmányi ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
  - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

1.1.5.2 A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak

a.) Szülői értekezlet

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása:
  - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
  - az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
  - a tantervi és vizsgakövetelményeiről,
  - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
  - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
  - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,

- saját gyermeke előmeneteléről, magatartásáról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola vezetése felé.

b.) Fogadó óra

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

Fajtái: egyéni fogadóóra (idejét az ellenőrzőbe kell beírni, illetve a honlapunkon hozzuk nyilvánosságra), nyílt szaktanári fogadóóra (félévente legalább egy).

c.) Nyílt tanítási nap

Feladata, hogy az iskolánkba jelentkezők betekintést nyerjenek az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba. Tájékozódhassanak az iskolai életéről, légkörről.

A szülői értekezletek, fogadóórák és nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

d.) Írásbeli tájékoztató

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról, az elégedettségi mérésekről.

f.) Ünnepek: szalagavató, jótekonysági est, (szülők, nevelők öregdiákok bálja) színpadi bemutatók, hangverseny, közös sporttevékenység, kirándulás, erdei iskola.

g.) A szülők cselekvő részvétele a tanulók különböző foglalkozásain (pl. szakkör, osztályfőnöki órák).

h.) Szülők Közössége választmányi ülése: tagjai a választott szülői osztályképviselők.

Feladata:

- az iskolavezetés és a szülők közvetlen kapcsolatának biztosítása,
- a szülői érdekek képviselete,
- az iskolai éves munkaterv végrehajtásának értékelése,
- az igazgatói pályázat, a pedagógiai program véleményezése.

1.1.5.3 Az iskolai és a kollégiumi pedagógus együttműködése

Feladata: a diákok tanulási nehézségeinek, magatartási problémáinak időben történő megismerése, a nehézségek okainak feltárása és eredményes leküzdésükhöz szükséges együttes cselekvés kialakítása.

Formái:

- személyes /telefonos/ tájékoztatás, megbeszélés,
- látogatás a kollégiumban: elsősorban azok a 9. évf. osztályfőnökei, akiknek osztályában jelentős létszámban vannak kollégista tanulók (20 %),
- a kollégiumi nevelők látogatása az iskolában, részvétel az osztályozó konferenciákon,
- írásos tájékoztató: osztályfőnök, iskolaigazgató,
- részvétel a kiemelkedő iskolai-kollégiumi rendezvényeken (meghívás esetén).

1.1.5.4 Az érdekérvényesítés formái

a.) A tanulói érdekérvényesítés

A tanuló személyesen és képviselői útján érvényesítheti érdekeit.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban, egyénileg, ill. képviselőik útján közölhetik a pedagógusokkal, az intézményegység vezetőjével. Véleményükre érdemi választ 30 napon belül kell kapniuk. Írásbeli megkeresés esetén a választ is meg kell erősíteni írásos formában. Sürgős kérdéseiket osztályfőnökük, súlyosabb esetben az osztályfőnök közvetítésével az intézményegység vezetője elé terjeszthetik, ezekre 3 napon belül kapnak választ.

A kollektív érdekképviseletet a diákönkormányzat látja el. Osztályszinten és iskolai szinten (kétlépcsősen) képviseli a diákság közös érdekeit, illetve rendelkezik egy diáktárs képviseletében való eljárás jogával is.

Jogosítványait a Köznevelési Törvény, a Babits diákönkormányzatának működési szabályzata és az iskola házirendje tartalmazza.

b.) Szülői érdekérvényesítés

A szülő személyesen és képviselői útján (választmányi tagok) képviselheti és érvényesítheti érdekeit. Személyesen fordulhat szóban és írásban a tantestület tagjaihoz, az iskola vezetőjéhez. Megkeresésre érdemi választ kap, minden esetben a megkeresés formájának megfelelően, szóban vagy írásban, a törvény által meghatározott időben.

A szülői képviselet formái:

1. Osztályszintű (az osztály szülői közösségének választmányi tagjai)
2. Iskolai szintű (a Babits Szülők Közösségének választmánya)

1.1.5.5 A pedagógusok együttműködésének formái

1. Nevelőtestületi értekezletek, tájékoztatók

Nevelőtestületi határozathozatal csak értekezleten születhet. A határozathozatalt széles körű döntés előkészítésnek kell megelőznie. Az egész tantestületet érintő értekezletek előkészítéséért az intézményegység-vezető felel.

A nevelőtestület a jogszabályokban rögzítetten tart értekezleteket (alakuló értekezlet, tanévnyitó értekezlet, félévi-évvégi osztályozó, értékelő megbeszélés, majd az ezt követő pedagógiai munka elemzését, értékelését, hatékonyságát vizsgáló értekezlet, nevelési értekezlet, tanévzáró értekezlet), melyeknek az időpontját az éves munkaterv rögzíti.

Rendkívüli értekezletet az iskola vezetője hívhat össze, ha azt halaszthatatlan ok teszi szükségessé. Az intézményegység vezetőjének kötelessége összehívni a nevelőtestületi értekezletet, ha a nevelőtestület tagjainak legalább egyharmada, a szülői szervezet vagy a DÖK kezdeményezi.

Az intézményegység-vezető és helyettese a nevelőtestületet érintő kérdésekben tájékoztatót tarthatnak írásban vagy szóban. Az írásbeli tájékoztatás történhet a tanári faliújságon vagy a tanári levelezőlistán és ezzel egyidejűleg a tanári faliújságon. A rendszeres szóbeli tájékoztatás időpontját az éves munkaterv rögzíti.

2. Munkaközösségek belső és egymás közti együttműködése

Az osztályfőnöki és a szakmai munkaközösségek a munkatervükben meghatározott gyakorisággal, de évente legalább két alkalommal tartanak ülést, a kollégák szakmai együttműködés keretében egymás óráit látogatják, belső továbbképzéseket tartanak, közülük kerülnek ki a gyakornokok mentorai.

Gyakornokot támogató mentori feladatok:

- a) segíteni a gyakornokot az intézményi szervezetbe történő beilleszkedésben és a pedagógiai-módszertani feladatok gyakorlati megvalósításában;
- b) legalább félévente írásban értékelni a gyakornok tevékenységét, mely értékelést át kell adnia az intézményvezetőnek és a gyakornoknak;
- c) támogatást nyújtani a gyakornoknak az általa ellátott pedagógus – munkakörrel kapcsolatos tevékenységében, melyek az alábbiak:
  - az iskola helyi tantervében és pedagógiai programjában, a munkaköri feladataira vonatkozó előírások értelmezése és szakszerű alkalmazása
  - a tanítási (foglalkozási) órák felépítésének, az alkalmazott pedagógiai módszereknek, tanításhoz alkalmazott segédleteknek, tankönyveknek, taneszközöknek (foglalkozási eszközöknek) a célszerű megválasztása

- a tanítási (foglalkozási) órák előkészítésével, megtervezésével és eredményes megtartásával kapcsolatos írásbeli teendők ellátása, valamint
  - a minősítő vizsgára való felkészülés.
- d) Szükség szerint, de negyedévenként legalább egy, legfeljebb négy alkalommal látogatni a gyakornok tanítási (foglalkozási) óráját, és ezt követően óramegbeszélést tartani, továbbá, amennyiben a gyakornok igényli, hetente konzultációs lehetőséget biztosítani számára.

Együttműködés valósul meg a hallgatói gyakoroltatás során, az egyéni összefüggő szakmai gyakorlat keretében megvalósuló tanórai hospitálások megszervezésében, osztályfőnöki feladatok gyakoroltatásában.

A munkaközösség-vezetők tanácsa évente legalább két alkalommal tart megbeszélést. Tagjai: az intézményegység-vezető, a helyettese és a munkaközösség-vezetők. A munkaközösség-vezetők a döntés-előkészítésekbe a munkaközösség tagjainak véleményét kikérik, és a döntések meghozatala után tájékoztatják a munkaközösség tagjait.

Értekezletet csak tanítási időn kívül lehet tartani, az érintetteknek a részvétel kötelező.

1.1.6 Az intézményi döntési folyamatokkal kapcsolatos tanulói részvételi jog gyakorlásának rendje

1. A Köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 46. §-a alapján a tanuló joga, hogy az emberi méltóság tiszteletben tartásával szabadon véleményt nyilvánítson minden kérdéssel, az őt nevelő és oktató pedagógus munkájáról, az iskola működéséről, továbbá tájékoztatást kapjon a személyét és tanulmányait érintő kérdésekről, valamint e körben javaslatot tegyen, továbbá kérdést intézzen az iskola, a kollégium vezetőihez, pedagógusaihoz, a szülői szervezethez, a diákönkormányzathoz. A feltett kérdésre legkésőbb a megkereséstől számított tizenöt napon belül – a szülői szervezettől a tizenötödik napot követő első ülésen – érdemi választ kapjon.

2. Az intézményi döntési folyamatokban a 20/2012. EMMI rendelet 120. §-a értelmében a tanulók több mint ötven százalékának részvételével megválasztott iskolai diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

3. A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni, be kell szerezni:

- a) az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt az adatkezelési szabályzat elkészítésénél, módosításánál,
- b) a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,

- c) az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- d) a házirend elfogadása előtt,
- e) a fegyelmi eljárás során, a fegyelmi tárgyalás előtt,
- f) a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- g) a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- h) a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- i) az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához,
- j) az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- k) a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,
- l) az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben,
- m) a fakultatív hit- és vallásoktatás idejének és helyének meghatározásához

4. Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat véleményének kikérése kötelező, a diákönkormányzat képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni, és az előterjesztést, valamint a meghívót – ha jogszabály másképp nem rendelkezik – a tárgyalás határnapját legalább tizenöt nappal megelőzően meg kell küldeni a diákönkormányzat részére

1.1.7 A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Egészségnevelési program

A program célkijelölésénél meghatározó a tanulók egészségkultúráltsága, mely magába foglalja a diákok:

- egészségi állapotjellemzőit;
- az egészséggel, az egészséges életmóddal kapcsolatos tudását;
- a leggyakoribb, nem fertőző betegségeket eredményező rizikófaktorok ismeretét.

1.1.7.1 Az egészségnevelési program célja

1. Hogy a tanulók:

- pozitív egészségmagatartást támogató ismereteket birtokoljanak,
- olyan életvezetési készségekkel rendelkezzenek, amelyekkel képessé válnak az egészségüket meghatározó tényezők felügyeletére, egészségük javítására, egészségvédő alternatívák választására,
- az egészséges életmódot, az erkölcsös és konstruktív életvitelt értéként fogadják el.

2. Olyan fizikai és pszichoszociális környezet biztosítása, ahol a tanulók egészségtudata fejleszthető, bizonyos egészségügyi problémák kezelhetők, s ahol az emberi kapcsolatok minősége egészségmegtartó.
3. A pedagógusok egészségismeretének bővítése, korszerűsítése, kompetenciájuk erősítése az egészségnevelésben.
4. A tanulók egészségnevelésével a preventív tevékenység kiszélesítése szülői, rokoni, ismerősi és baráti körben.

1.1.7.2 Az egészségnevelési program ajánlott témakörei:

- egészség – betegség, időben orvoshoz fordulás;
- az egészséges táplálkozás;
- testmozgás;
- társas kapcsolatok, női és férfiszerep;
- szeretet, szerelem, szexualitás, családi életre nevelés;
- konfliktuskezelés – stressz-oldás, önismeret;
- segítséggel élők és hátrányos helyzetűek;
- napirend – szabadidő helyes felhasználása;
- testi és személyi higiéné;
- káros szenvedélyek – helyes döntések;
- egészséges környezet és védelme;
- balesetek megelőzése – elsősegélynyújtás.

1.1.7.3 Az egészségnevelési program személyi erőforrásai

Az egészségnevelési program összeállítása és működtetése megosztott felelősségű nevelési feladat. Végrehajtásának alapja a partneri kapcsolatok feltérképezése és ismerete.

1.1.7.4 Az egészségnevelési program megvalósítását segítő belső erőforrások

<i>Humán erőforrások</i>	<i>Feladat</i>	<i>Erősségek</i>
Iskolavezetés	Támogatja az egészségfejlesztési és egészségnevelési programot. Minőségi munkaként értékeli az erre irányuló tevékenységet. Ösztönző rendszert dolgoz ki. Aktívan részt vesz az egyes programokon.	Hiteles személyek a diákok és a pedagógusok számára.
Pedagógusok	Kidolgozzák és a tananyagba beépítve tanítják az egyes egészségfejlesztéssel és neveléssel kapcsolatos tartalmakat. Szakmai, módszertani tudásukkal segítik a program megvalósulását. Továbbképzéseken való részvétel.	Minden kolléga felvállalja a témával kapcsolatos feladatokat. Személyes példamutatás az egészséges életmód területén.
Egészségnevelési munkacsoport	Elkészíti a pedagógiai programnak megfelelően az éves egészségnevelési tervet, segíti és koordinálja annak megvalósítását. Dokumentációs és értékelő munkát végez, pályázatokat ír, kapcsolatot tart a külső erőforrásokkal.	Összehangolja a munkát: témahét, versenyek, akciók, tréningek, egészségnap, stb.
Osztályfőnöki munkaközösség	Évfolyamokra lebontva foglalkozik az egészségneveléshez és egészségfejlesztéshez kötődő nevelési feladatokkal. Éves tervezeteiben 5 óra, kötelezően az egészséges életmódhoz kapcsolódó témát dolgoz fel.	Lehetőséget ad osztályközösségi szinten, az aktuális témák azonnali megbeszélésére.
Testnevelés munkaközösség	Sportszakmai ismeretekkel – igény szerint – differenciáltan segítik a diákok mozgásprogramjának megtervezését.	Szakmai kompetencia. Személyes hatás.
Iskolapszichológus és az iskolai szociális segítő	Az egészségnevelési munkacsoport egyik vezetője. Segíti a tervező és szervező munkát.	Napi kapcsolata van a diákokkal, az egyedi problémákat azonnal kezeli.
Iskolaorvos, védőnő	Tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, szűrővizsgálatok. Ismereteket nyújt az életmód és a betegségek összefüggéseiről, „iskolai diagnózist” készít. Felvilágosító előadást tart a serdülőkori változások problémáiról, a szenvedélybetegségekről.	Szakmai kompetencia, személyes ráhatás.
Iskolaorvos mellett működő védőnői szolgálat	Tervezi és szervezi a diákok szabadidős foglalkozásait az egészséges életmód jegyében.	Napi kapcsolat a diákokkal, tanárokkal.
Technikai dolgozók	Támogatják a tanári munkát, segítik az egészséges környezet megteremtését.	Tiszta, barátságos, kulturált környezet biztosítása.

<i>Humán erőforrások</i>	<i>Feladat</i>	<i>Erősségek</i>
Diákok (9 – 12. évfolyam)	A programban sokoldalúan vesznek részt: mint hallgatóság, tevékeny szerepvállalás, önálló kutatások, versenyek, stb. Kortárs kapcsolatokban rejlő pozitív lehetőségek kiaknázása.	Valamennyi diák érintett – közösségi erő. Partnerség a felnőtt résztvevőkkel. Szemléletformálás.

1.1.7.5 Az egészségnevelési program megvalósítását segítő külső erőforrások

<i>Humán erőforrások</i>	<i>Feladat</i>	<i>Erősségek</i>
Szülők	Programok megvalósításának segítése, támogatása, aktív részvétel.	Tevékeny részvétel, szemléletük formálódása.
Iskolaorvos mellett működő védőnői szolgálat	Éves ütemezésben, évfolyamszinten, előre meghatározott témákat feldolgozó programok lebonyolítása.	Szakmai felkészültség. Osztályfőnöki munka segítése.
Iskolaorvos mellett működő védőnői szolgálat	Aktuális témajavaslat, választható előadások.	Szakmai felkészültség. Osztályfőnöki munka segítése.
Család – és Gyermekjóléti Központ, Nevelési Tanácsadó, Családsegítő Szolgálat	Segítségadás konkrét államigazgatási ügyekben, a jelzőrendszer működtetésével kapcsolatos feladatok támogatása, a szociális segítők biztosítása.	Felmérések készítése, szakmai rendezvények szervezése.
Nemzeti Népegészségügyi Központ	Segítségadás az iskolai egészségvédelmi és egészségfejlesztési munkához.	Egészségügyi programok szervezése és lebonyolítása.
Rendvédelmi szervek	Bűnmegelőzési programok közös kimunkálása. Jogi, gyermek és ifjúságvédelmi, rendészeti előadások tartása.	Programok szervezése, lebonyolítása.

1.1.7.6 Az egészségnevelési program módszerei és eszközei

Az eszközök és módszerek megválasztása során általános ajánlasként fogalmazódik meg, hogy az:

- életszerű, motiváló, tevékenység- és élményközpontú legyen;
- feleljen meg a tanulók életkorának;
- pozitív életszemléletet adjon;
- együttműködésre épüljön;
- sok játékos elemet tartalmazzon.

Ezeknek a kritériumoknak felel meg pl. a vita-módszere, a projekt munka, a kísérletezés, a megfigyelés, az ötletbörze, a szituációs- és szerepjátékok, a gyűjtőmunka, a vetélkedő, iskolaújság szerkesztés.

1.1.7.7 A program megvalósulásának szinterei

A tanórán belüli programok a NAT-ban meghatározott elvek alapján szerveződnek:

- biológia óra,
- osztályfőnöki óra,
- életvitel és gyakorlat,
- testnevelés óra,
- nem egészségnevelés-tartalmú tantárgyak esetén a helyi tantervben megfogalmazottak szerint.

A tanórán kívüli tevékenységek komplex foglalkozásokat ölelnek fel, melyek kiegészíthetik a tanórai programokat:

- szakkörök, előadások, filmvetítések, versenyek, pályázatok,
- projekt munka,
- kortárs oktatók programjai,
- tanórán kívüli sportfoglalkozások,
- erdei túrák,
- tanévi témanap.

1.1.7.8 A továbbhaladás szempontjából kiemelt jelentőségű egészségnevelési program hatékonyságmérése, értékelése:

A mérés négy szintet céloz meg a hozzájuk kapcsolódó technikák segítségével:

1. Tudatosság, vállalás szintjének mérése:

- kérdőív, interjú, egyéni megfigyelés,
- érdeklődés felmérése.

2. Ismeret- vagy attitűdváltozás mérése:

- kérdőív,
- beszélgetés az érintettekkel,
- megfigyelés, mely a valós élethelyzetekhez való alkalmazkodást célozza meg.

3. Magatartásváltozás mérése:

- különböző szituációkban a viselkedés megfigyelése,
- időszakos „leltár” a magatartásformákról és attitűdváltozásokról.

4. Az egészségi állapotváltozás mérése:

- egészségügyi mérések (kockázati típustól függően)
- egészségügyi statisztikák készítése
- önértékelés az elért változásokról
- SWOT-analízis

- NETFIT

Az értékelés folyamatosan, az adott programot követően, illetve meghatározott kimeneti pontokon, az adott évfolyam végén történik. A program sikerét a különböző „bemeneti” tényezők és a környezeti feltételek erősen befolyásolják, így elengedhetetlen a „hozzáadott pedagógiai érték” vizsgálata.

Miután az értékelés „fogyasztóvédelmi szemléletű”, egyaránt meghatározó a tanulók, a szülők és a pedagógusok elégedettségének mérése.

1.1.8 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási ismeretek szerves részét képezik a NAT kompetenciaterületi tudásanyagának, ahogyan ez az eddigiekben oktatott tantárgyi tartalmak közül az osztályfőnöki, egészségtan, biológia tematikához is köthető, így onnan is áttemelhetőek a konkrétumok.

Lényeges, hogy ez a témaanyag az iskolai éves munkatervvel koegzisztens módon kerüljön kidolgozásra, pontosabban a munkaterv kövesse a pedagógiai programot.

Az elsősegély azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt, a mentők, orvos vagy más személy megérkezése előtt.

Az elsősegélynyújtás képessége tudáson, begyakorláson és tapasztalaton alapul.

Egy elsősegély tanfolyam nagyban növeli az önbizalmat és cselekvőképességet. Az ott kapott alapos felkészítés segít uralkodni az érzelmeken, és sok nehéz helyzeten átsegít. Az iskolai balesetek számának utóbbi időben való növekedése, valamint a sérültek szakszerű ellátása megkívánja, hogy az iskolai oktatásban nagyobb hangsúlyt kapjon az elsősegélynyújtás. Lehetőség van egészségtan-, osztályfőnöki-, biológia-, órákon, szakkörökön az ismeretek elsajátítására.

Jó alkalmat teremtenek az iskolai egészségnapok nagyszámú tanulócsoport előtti szemléltető elsősegélynyújtó ismeretanyag bemutatására.

Minden osztály számára fontos, hogy az iskola megfelelő számú elsősegélynyújtó ládával rendelkezzen, melyet nemcsak a mindennapok, de a kirándulások, és egyéb rendezvények (pl. hulladékgyűjtés során) alkalmával is tudnak használni.

1. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók:

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;

- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
  - sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.
2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:
- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
  - a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegélynyújtás alapismereteit;
  - a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.
3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:
- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;
  - tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
  - támogatjuk a pedagógusok elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését.
4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:
- a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
Biológia	<ul style="list-style-type: none"> - rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés
Kémia	<ul style="list-style-type: none"> - mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
Fizika	<ul style="list-style-type: none"> - égési sérülések - forrázás
Testnevelés	<ul style="list-style-type: none"> - ízületi rándulás, - izomhúzódás - felületi hámsérülések, - szédülés,

- Az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők és segítségnyújtás balesetknél; a mentők hívásának helyes módja; az iskolai egészségügyi

szolgálat (iskolaorvos, védőnő), valamint orvostanhallgatók segítségének igénybevétele az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatos osztályfőnöki órák megtartásában.

5. Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- szakkörök (Ifjúsági Vöröskereszt, elsősegély-nyújtó);
- minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak az Országos Mentőszolgálat, a Magyar Ifjúsági Vöröskereszt vagy az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületének bevonásával;
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése.
- Gimnáziumunkban elsősegélynyújtó csapat működik, tevékenységüket a pécsi kutató-mentő és tűzoltó egyesülettel együttműködve végzik, saját munkaterv alapján vesznek részt az iskolai elsősegélynyújtási feladatokban.

1.1.9 A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Az iskolai vizsgák

Az intézményben leteendő állami vizsgák (érettségi vizsga) lebonyolításának, értékelésének és ügyvitelének rendelkezéseit a köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, a 20/2012. évi EMMI rendelet és az Országos Érettségi Vizsgakövetelmények határozzák meg.

Belső vizsga lehet különbözeti, beszámoltató, osztályozó-, javító- és pótlóvizsga.

Az osztályzatok megállapításához kötelező vizsgát tennie:

- az egyéni munkarend szerint tanulóknak
- a tantervi követelményeknek egy tanévnél (az előírtnál) – engedéllyel – rövidebb idő alatt eleget tévő tanulóknak,
- jogszabályban meghatározott időnél többet mulasztott, s emiatt érdemjeggyel nem osztályozható tanulóknak, amennyiben azt a nevelőtestület számára engedélyezi; vagy félévkor kötelező módon, ha a hiányzása a meghatározott mértéket már addigra meghaladta, és érdemjeggyel nem osztályozható,
- másik iskolából való átvétel esetén, ha azt az iskola vezetője előírja,
- előzetes kérelemre: független vizsgabizottság előtti vizsga esetén.

1.1.9.1 Az iskolánk tanulói számára szervezett belső vizsgák

A belső vizsgák időpontját az intézmény éves munkaterve tartalmazza. A 20/2012. (VIII.31) EMMI rendelet rendelkezésének megfelelően, valamennyi vizsgatárgy esetén a tanuló mind írásbeli, mind szóbeli vizsgát köteles tenni az alábbiak szerint:

Az írásbeli vizsga

- Az írásbeli vizsga időtartama tantárgyanként és évfolyamonként maximum 60 perc.
- Az írásbeli vizsgán tanári felügyeletet kell biztosítani.

A szóbeli vizsga

Egy-egy vizsgatantárgyból a feleltetés időtartama 15 percnél nem lehet több. A szóbeli felelet előtt 30 perc felkészülési időt kell biztosítani. Kivételt képeznek az élő idegen nyelvi feleletek. A bizottság tagjai a tétellel kapcsolatban kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte vagy a tétel kifejtésében elakadt. A vizsgázót nem szabad félrevezetni, gondolkodásában, a tétel kifejtésében megzavarni. A vizsgázó a tétel kifejtésében akkor szakítható félbe, ha a rendelkezésére álló idő letelt.

Távolmaradás vagy távozás a vizsgáról

Azt a vizsgázót, aki írásbeli dolgozatát vagy szóbeli vizsgáját neki felróható okból elmulasztotta vagy abbahagyta, úgy kell tekinteni, mint akinek a vizsgája nem sikerült.

Ha indokoltan szakítja meg a vizsgát, a bizottság határoz arról, hogy mikor és milyen feltételekkel fejezheti be azt.

A) Javítóvizsgák

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 64. § (7) alapján Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a) a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
  - b) az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról neki felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik, illetve ilyen vizsgán elégtelen osztályzatot kap.
- A javítóvizsgára utasított tanuló az intézményegység-vezető által augusztus 15. és 31. között meghatározott napon köteles megjelenni.
  - A javítóvizsga napját a honlapon hozzuk nyilvánosságra. A javítóvizsga idejéről és a javítóvizsgával kapcsolatos tudnivalókról a tanuló szülője a bizonyítványosztáskor írásban értesítést kap. Ha a tanuló a javítóvizsgát felróható okból elmulasztja, tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.
  - A javítóvizsga tananyaga az adott tanítási időszak (félév, tanév) adott osztályra elfogadott, helyi tantervben megfogalmazott követelményeire (ismeretek, készségek, képességek) alapoz.

- Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az intézményegység-vezető engedélyezheti, hogy a tanuló az előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.

B) Különbözeti, beszámoltató és osztályozóvizsgák

Különbözeti vizsga

- Más iskolából történő átvétel vagy osztálytípus váltás esetén az átvétel feltétele az adott osztály tantárgyi profiljának megfelelő szakirányú tárgyakból tett sikeres különbözeti vizsga és az osztály tanulmányi átlagának elérése.
- A szaktanár, ha a tanuló a szabadon választott érettségi előkészítő órák tekintetében szintet vált, különbözeti vizsga letételét kérheti.

Osztályozóvizsga letétele a Rendelet 51. és 64. §-ban foglaltak betartásával annak a tanulónak engedélyezhető, aki:

- az iskola vezetőjének engedélyével (indokolt esetben) egy vagy több tantárgyból tanulmányi kötelezettségeit az előírtnál rövidebb idő alatt kívánja teljesíteni;
- az iskola vezetőjének engedélyével az iskolában kötelezően nem tanult tantárgyból érdemjegyet kíván szerezni;
- *250 órát meghaladó hiányzást ért el vagy adott szakórát 30%-ban nem látogatott*, ha a tantestület a törvény által biztosított lehetőségek figyelembevételével erre lehetőséget ad;
- ha egyéni munkarend szerint tanuló
- előrehozott érettségi vizsgára jelentkezik.

Az osztályozóvizsgára jelentkezni írásban, az intézmény által elkészített formanyomtatványon lehet. A nyomtatvány letölthető a babits.pte.hu/dokumentumok webhelyen.

A jelentkezési lapon meg kell adni:

- a tanuló nevét, osztályát,
- azt a tantárgyat / tantárgyakat, melyből / melyekből osztályozóvizsgát kíván tenni,
- az osztályozóvizsgával érintett tantárgy / tantárgyak azon évfolyamát / évfolyamait, melyből / melyekből vizsgázni kíván,
- a jelentkezéskor a tantárgyat / tantárgyakat tanító pedagógus nevét.

A jelentkezési lapon a szaktanár(ok) és az osztályfőnök aláírásukkal jelzi(k), hogy tudomásuk van a tanuló szándékáról. A jelentkezési lapot a 18 éven aluli tanuló esetében a szülőnek is alá kell írnia.

A jelentkezést írásban le lehet mondani az osztályozóvizsga kitűzött időpontja előtt 5 munkanappal. Ezt követően a vizsgát lemondani már nem lehet, és ha a tanuló neki felróható okból nem jelenik meg, akkor javítóvizsgát kell tennie.

A vizsgára történő jelentkezést az intézményegység vezetője fogadja el és engedélyezi.

Eredményes osztályozóvizsgát követően a tanulónak lehetősége van, hogy a választott tantárgyak óráit osztályozási kötelezettség nélkül továbbra is látogassa.

Beszámoltató vizsga

A tanítási foglalkozások látogatása alól alkalomszerűen, időszakosan vagy állandóan felmentett tanulók az engedélyezéskor megállapított időben és módon a szaktanárnak beszámolási kötelezettséggel tartoznak. Témazáró dolgozat hiányában a diák a féléves vagy éves tananyagból beszámoltató vizsgára kötelezhető. A beszámoltatásnak olyan mélységűnek kell lennie, hogy a tanuló egyértelmű szummatív értékelését lehetővé tegye, az osztályzat megállapítását kellően elősegítse.

Különbözeti, beszámoltató és osztályozóvizsga időpontjai, tartalma:

Különbözeti, beszámoltató és osztályozóvizsga a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet alapján tanévenként kétszer tehető.

- Különbözeti és beszámoltató vizsgákat az első és a második félév végén, illetve a javítóvizsgák időszakában tartunk. A vizsgák időpontjáról a tanulót a jelentkezéskor tájékoztatni kell. Az egyéni munkarend szerint tanulók osztályozóvizsgáira szintén ezekben az időszakokban kerül sor.
- A különbözeti és beszámoltató vizsgák tananyaga az adott tanítási időszakban az adott osztályra elfogadott helyi tantervnek az átvétel idejéig tanított része, illetve annak a beszámoltató vizsgára a szaktanár által kijelölt része.
- Ha a tanuló a következő tanév kezdetéig azért nem tett eleget a tanulmányi követelményeknek, mert az előírt vizsga letételére az intézményegység vezetőjétől halasztást kapott, az engedélyezett határidő lejártáig tanulmányait felsőbb évfolyamon folytathatja.
- Előrehozott érettségi vizsgát tenni kívánók számára osztályozóvizsgát az érettségi időszakokhoz igazodva tartunk.
  - A tavaszi vizsgára jelentkezés az előrehozott érettségi jelentkezési lapjának másolatával és (kiskorú tanuló esetén) a szülő által aláírt kérvénnyel történik. A vizsgára április első teljes munkahetének végéig lehet jelentkezni, a vizsgákat április harmadik hetére szervezzük. A tavaszi vizsgára jelentkezés az előrehozott érettségi jelentkezési lapjának másolatával és (kiskorú tanuló esetén) a szülő által aláírt kérvénnyel történik. A vizsgára április első teljes munkahetének végéig lehet jelentkezni, a vizsgákat április harmadik hetére szervezzük.

Az őszi vizsgára jelentkezés az előrehozott érettségi jelentkezési lapjának másolatával és (kiskorú tanuló esetén) a szülő által aláírt kérvénnyel történik. A vizsgára szeptember első teljes munkahetének végéig lehet jelentkezni, a vizsgákat szeptember utolsó hetére szervezzük.

- Jelentkezni a „Jelentkezési lap” kitöltésével, annak a szaktanárral (szaktanárokkal) és az osztályfőnökkel való aláíratása után az iskola titkárságán lehet. A tanulók tájékoztatása az iskolavezetés és a szaktanárok közös feladata. A nyomtatvány letölthető a babits.pte.hu/dokumentumok web helyen.
- A tanulók számára a vizsga tartalma az adott tantárgy helyi tantervben rögzített tananyaga.
- Amennyiben a tanuló több tanév anyagából kíván vizsgázni, ezt az írásbeli vizsgán, vizsgarészben különböző feladatlapokon oldhatja meg, melyekből egy napon maximálisan kettőt kaphat.
- A több évfolyam tananyagából vizsgázó tanuló szóbeli vizsgán is több feladatot old meg az előírt pihenőidő betartásával.
- A különböző érdemjegyek a tanuló különböző évfolyamokra szerzett év végi osztályzatai.

C) Pótlóvizsgák

- Pótlóvizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.
- Az intézményegység-vezető hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótlóvizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők.
- A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

A javító-, különbözeti, beszámoltató, osztályozó- és pótlóvizsgák értékelési rendje

A vizsgák végső osztályzatait az alábbi százalékos sávok szerint állapítjuk meg:

- 85%-tól jeles
- 70%-tól jó
- 55%-tól közepes

- 40%-tól elégséges
- 40% alatt elégtelen

A vizsga két részből áll, az értékelés az írásbeli vizsgarész eredményének 60%-os és a szóbeli vizsgarész eredményének 40%-os arányú beszámításával történik.

D) Az idegen nyelvi osztályozóvizsgákra vonatkozó külön rendelkezések

- A vizsga tartalma és hossza a különböző nyelvek esetében megegyezik. Az írásbeli hossza 60 perc, a szóbeli legfeljebb 15 perc évfolyamonként.
- Az írásbeli vizsga méri az olvasásértést, a nyelvhelyességet, a hallásértést és az íráskészséget.
- A szóbeli vizsga témákhoz kötött rövid beszélgetés (témakifejtés), képleírás és/vagy rövid szituációs feladat.
- A vizsgafeladatok kidolgozását és egy feladatbank létrehozását az idegen nyelvi munkaközösségek végzik a munkaközösség-vezetők irányításával.
- Az emelt angol óraszámú osztályokban (003) az angol, mint idegen nyelv és az emelt német óraszámú osztályokban (004) a német, mint idegen nyelv tantárgy esetében intézményi elvárás, hogy a tanuló a 12. évfolyam végére legalább C1 szintű nyelvtudást szerezzen, ezért szorgalmazzuk, hogy a tanuló akkor jelentkezzen a 11. évfolyamon előrehozott érettségi vizsgára, ha ezt teljesíteni tudja, azaz érvényes felsőfokú C1/C2 szintű komplex nyelvvizsgával rendelkezik. Ebben az esetben az osztályozó vizsga érdemjegye jeles, a tanuló mentesül mind az írásbeli mind a szóbeli osztályozó vizsgakötelezettség alól. Más esetben az osztálytípusának megfelelő helyi tanterv követelményeinek kell megfelelnie írásbeli és szóbeli osztályozó vizsgákon.
- A többi osztályban az angol/német, mint idegen nyelv tantárgy esetében szorgalmazzuk, hogy a tanuló a 12. évfolyam végére lehetőleg B2 szintű nyelvtudást szerezzen. Amennyiben a tanuló előrehozott érettségi vizsgára jelentkezik és legalább B2 szintű érvényes komplex nyelvvizsgával rendelkezik, az osztályozó vizsgák érdemjegye jeles. A tanuló mentesül mind az írásbeli mind a szóbeli osztályozó vizsgakötelezettség alól. Más esetben az osztálytípusának megfelelő helyi tanterv követelményeinek kell megfelelnie írásbeli és szóbeli osztályozó vizsgákon.

E) A 11. évfolyam tanulói számára év végi szóbeli vizsga történelemből

A vizsga időpontját az éves munkaterv tartalmazza (május-júniusban osztályonként egy tanítás nélküli munkanap alatt történik előzetes beosztás alapján).

Az év végi osztályzatba 25%-ban számítjuk be a vizsgán elért eredményt.

A témaköröket a munkaközösség szeptember közepéig hozza nyilvánosságra.

1.1.9.2 Az iskolánk tanulói számára szervezett állami vizsgák

Érettségi vizsga:

A tanuló érettségi vizsgát az érettségi vizsgaszabályzatban foglaltak szerint tehet.

Előrehozott érettségi vizsgára a tanulói jogviszony fennállása alatt, de a középiskolai tanulmányok teljes befejezése előtt van lehetőség a 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet. előírásai alapján, ha a tanuló a választott érettségi tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelményeket teljesítette.

Szintemelő érettségi vizsga:

A tanuló az érettségi bizonyítvány átadásáig a már korábban sikeresen teljesített középszintű érettségi vizsgát adott tantárgyból emelt szinten megismételheti.

Az érettségi vizsgákra történő jelentkezés helye és formája törvényileg szabályozott. Az előrehozott, illetve a szintemelő érettségi vizsgákra történő jelentkezést mindenképpen előzze meg a választott tantárgyat tanító tanárral való konzultáció.

1.1.9.3 DSD vizsga

Iskolánk a DSD (Deutsches Sprachdiplom der Kultusministerkonferenz zweite Stufe) német nyelvvizsga vizsgáztatási jogával rendelkező iskola.

A vizsgát 12. évfolyamos diákjaink tehetik le. A vizsga ingyenes.

A Német Szövetségi Köztársaságban történő felsőfokú tanulmányok elengedhetetlen feltétele a diploma megléte. A diploma Magyarországon az eredménytől függően B2 vagy C1 típusú magyar állami nyelvvizsgára honosítható.

A vizsga négy nyelvi készséget mér: olvasott szöveg értését, hallott szöveg értését, írásbeli kommunikációt (fogalmazás) és a szóbeli kommunikációt.

A DSD II vizsga kerettantervi ajánlásai a helyi német tanterv részét képezik. A vizsga lebonyolítása a DSD II vizsgaszabályzat szerint történik.

1.1.10 A felvétel és az átvétel helyi szabályai

1.1.10.1 A felvételi szabályok

Iskolánk minden osztályába felvételi vizsga alapján lehet bekerülni. Az írásbeli vizsgák időpontját az adott tanév rendjéről szóló miniszteri rendelet, a szóbeli meghallgatások időpontját iskolánk munkaterve határozza meg.

A felvételi három részből áll, ezen együttesen maximálisan 200 felvételi pont szerezhető. Ebből:

- legfeljebb 50 felvételi pont: az általános iskolai tanulmányi eredmények (7. év vége, 8. első félév) alapján a bizonyítványban, illetve a félévi értesítőben szereplő öt tantárgy: magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, egy választott idegen nyelv, és egy választott természettudományos tantárgy (biológia, fizika, kémia, földrajz) vagy a komplex természettudomány.
- legfeljebb 100 felvételi pont: a központi matematika és magyar írásbeli eredmények,
- és legfeljebb 50 felvételi pont az osztálytípusnak megfelelő tantárgy(ak)ból iskolánk által szervezett szóbeli vizsga eredménye alapján.

A szóbeli felvételi eljárás keretében kizárólag az általános iskolai tanulmányok során minden tanuló által elsajátítható kerettantervi tananyag alapján készített felvételi kérdések és feladatok szerepelnek.

Pontazonosság esetén elsőként a szóbeli, másodsorban a központi írásbeli pontszámok közötti különbségek, harmadsorban a hozott tanulmányi pontszámok alapján differenciálunk.

Automatikusan elutasításra kerül és a szóbeli felvételi vizsgán már nem vehet részt az a tanuló, aki az alábbi feltételeknek nem tesz eleget:

- akinek a központi írásbeli vizsgán matematikából és magyar nyelvből elért összeredménye nem éri el az 50 pontot, valamint egyik tantárgyból sem lehet 13 pontnál kevesebb az elért központi írásbeli vizsgaeredménye.
- akinek az általános iskolából hozott pontja nem éri el a 40 pontot.
- aki a sportágismereti alkalmassági vizsgán alkalmatlannak minősül és/vagy az egészségügyi állapotról szóló orvosi igazolást nem csatolta a jelentkezési lapjához (kizárólag az általános sportágismereti osztály (0001) esetében).

Az eredményes beiskolázás érdekében, a jelentkező 8. osztályos tanulóknak felvételi előkészítőt tartunk. Az előkészítők számát és azok időpontját az éves munkaterv tartalmazza, az iskolai honlapon hozzuk nyilvánosságra.

A foglalkozásokon történő részvétel ingyenes, de előzetes regisztrációhoz kötött. Jelentkezni iskolánk honlapján a nyílt napot követően, illetve az első előkészítő alkalmával lehet.

A szóbeli felvételi elbeszélgetés alól mentesítjük azokat a tanulókat, akik:

- a megjelölt osztályprofilal összhangban lévő, a köznevelésért felelős minisztérium által támogatott városi 1-3., a megyei versenyeken 1-5. és az országos tanulmányi versenyeken az 1-10. hely valamelyikét elérték,
- az iskolánk által szervezett előkészítő foglalkozásokon, tanulmányi versenyeken kiemelkedő

teljesítményt nyújtottak.

- testnevelés alkalmassági vizsga alól mentességet csak az előkészítő foglalkozásokon nyújtott teljesítmény alapján adunk

1.1.10.2 A továbbhaladás feltételei a PTE Gyakorló Általános Iskola, Gimnázium és Óvoda nyolcadikos tanulói számára

A PTE Gyakorló Általános Iskola, Gimnázium és Óvoda tagintézményeibe járó és intézményegységünkben továbbtanulni szándékozó tanuló a következő módon nyerhet felvételt intézményünkbe:

- a) Nem kell megírni a központi írásbelit annak a tanulónak, akinek a gimnázium vezetője november végéig megajánlja a felvételt korábbi eredményei (versenyek, tanulmányi eredmények) elismeréseképpen osztályfőnöke/tagintézmény-igazgatója ajánlása alapján.
- b) Szóbeli felvételi mentességet kap az intézményünkben első helyen megjelölt osztályba a tanuló, ha központi írásbeli eredménye magyarból és matematikából is eléri az intézményegységünkben megírt és javított központi írásbelik átlagát, továbbá teljesíti az egyes osztálytípusokra vonatkozó egyéb követelményeket:

- átlagok:
  - az általános kerettantervre épülő helyi tantervű, sportágismereti emelt óraszámú osztályba jelentkező tanuló 7. év végi és 8. félévi osztályzatainak átlaga testnevelés tantárgyból 5;
  - az általános kerettantervre épülő helyi tantervű, angol emelt óraszámú osztályba jelentkező tanuló 7. év végi és 8. félévi osztályzatainak átlaga angol nyelvből 5;
  - az általános kerettantervre épülő helyi tantervű, német emelt óraszámú osztályba jelentkező tanuló 7. év végi és 8. félévi osztályzatainak átlaga német nyelvből legalább 4,5;
  - az általános kerettantervre épülő helyi tantervű, biológia-fizika/kémia emelt óraszámú osztályba jelentkező tanuló 7. év végi és 8. félévi osztályzatainak átlaga biológiából és fizikából/ kémiából vagy a komplex természettudományból legalább 4,5;
  - az általános kerettantervre épülő helyi tantervű, matematika-digitális kultúra emelt óraszámú osztályba jelentkező tanuló 7. év végi és 8. félévi osztályzatainak átlaga matematikából és digitális kultúrából legalább 4,5;

- az általános kerettantervre épülő helyi tantervű, humán tantárgyak emelt óraszámú osztályba jelentkező tanuló 7. év végi és 8. félévi osztályzatának átlaga magyar nyelv és irodalom és történelem tantárgyakból legalább 4,5.
  - elégséges osztályzata 7. osztályban év végén és 8. osztályban félévkor sem lehet;
  - tanulmányi átlagának 7. osztályban év végén és 8. osztályban félévkor a felvételi pontszámításban figyelembe vett tárgyak esetében (5 tantárgy: magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, egy választott idegen nyelv, és egy választott természettudományos tantárgy (biológia, fizika, kémia, földrajz) vagy a komplex természettudomány) legalább 4,5-nek kell lennie;
  - magatartás, szorgalom jegye legyen legalább jó.
- c) Rendes felvételi eljárás keretében.

1.1.10.3 Az iskolánkban alkalmazott átvételi szabályok

Az átvételről történő döntés intézményegység-vezetői jogkör.

Átvétel csak akkor lehetséges, ha az adott osztály tanulóinak száma nem éri el a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény 4. számú mellékletében meghatározott maximális létszámot, és a tanuló tanulmányi átlaga eléri az osztály előző időszakai tanulmányi átlagát. Az átvételről szükséges az osztályfőnök véleményét is kikérni.

Az átvételt kérő tanulók – az osztályban, a kerettantervben meghatározott minimális óraszámoknál magasabb időkeretben tanított tárgyakat tanító tanárok által meghatározottak szerint – az átvételt megelőzően különbözeti vizsgára kötelezhetők.

1.2 Az iskola helyi tanterve

1.2.1 A választott kerettanterv megnevezése

Intézményünk a helyi tantervet az alábbi kerettantervek átvételével készítette el:

- Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára

Kialakításánál figyelembe vettük:

- 110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet – NAT2020
- 100/1997. (VI.13.) Kormányrendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról
- 40/2002. (V.24.) OM rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről

A tantárgyak helyi tanterve (melyek az intézményegység pedagógusai számára az iskolai honlap csak számukra elérhető j meghajtóján található) tartalmazza:

- a választott tantárgyi kerettanterv megjelölését,

- a választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagát,
- az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez alkalmazott fejlesztési feladatokat és követelményeket,
- az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elveit,
- a tanulók tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módját, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formáit.

A helyi tantervek megtekintése iskolán kívüli személynek az adott szaktanárok, munkaközösség-vezetők segítségével lehetséges.

1.2.2 Az iskolában tanított kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszámai

Az iskolánkban alkalmazható óraszámokat a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 27. §-a és 6. számú melléklete, a 110/2012. (VI. 4.) Kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról 8. §-a, valamint a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet 3. melléklete határozza meg. Nat2020 módosításait az ehhez illeszkedő tartalmi szabályozók alapján vezettük be. https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat

A kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások időkerete legfeljebb tíz százalékának felhasználásáról a tantárgyi helyi tantervek rendelkeznek.

A Nat2020 szerinti műveltségterületek és tantárgyak:

Műveltségterület	Tantárgyak
Magyar nyelv és irodalom	irodalom, magyar nyelv
Matematika	matematika
Történelem és állampolgári ismeretek	történelem, állampolgári ismeretek, hon- és népismeret
Etika/hit és erkölcsstan	etika/hit- és erkölcsstan
Természettudomány és földrajz	környezetismeret, természettudomány, biológia, kémia, fizika, földrajz
Idegen nyelv	első és második idegen nyelv
Művészetek	ének-zene, dráma és színház, vizuális kultúra,

	mozgóképkultúra és médiaismeret
Technológia	technika és tervezés, digitális kultúra
Testnevelés és egészségfejlesztés	testnevelés
Közösségi nevelés	osztályfőnöki

Az osztályok óraszámai a 2020-2021-es tanévtől: gimnázium, sportágismeret

Tantárgyak	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	5
I. idegen nyelv	3	3	4	4
II. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	4
Történelem	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Biológia	2	3		
Fizika	2	3		
Kémia	2	1		
Földrajz	2	1		
Természettudomány			2	
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Művészetek				
Ének-zene				
Dráma és színház			1	
Média				1
Vizuális kultúra				
Digitális kultúra	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
<i>Kötött célú órakeret</i>			2	2
Kerettantervi kötelező alapóraszám	32	32	30	29
Kötelező alapóraszám	32	32	30	29
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	4	5
Kerettantervi maximális alapórakeret	34	34	34	34
Maximális órakeret	34	34	34	34

Az osztályok óraszámai a 2020-2021-es tanévtől: gimnázium, angol

Tantárgyak	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	5
I. idegen nyelv	5	5	6	6

II. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	4
Történelem	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Biológia	2	3		
Fizika	2	3		
Kémia	2	1		
Földrajz	2	1		
Természettudomány			2	
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Művészetek				
Ének-zene				
Dráma és színház			1	
Média				1
Vizuális kultúra				
Digitális kultúra	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
<i>Kötött célú órakeret</i>				
Kerettantervi kötelező alapóraszám	32	32	30	29
Kötelező alapóraszám	34	34	30	29
Szabadon tervezhető órakeret			4	5
Kerettantervi maximális alapórakeret	34	34	34	34
Maximális órakeret	34	34	34	34

Az osztályok óraszámai a 2020-2021-es tanévtől: gimnázium, német

Tantárgyak	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	5
I. idegen nyelv	5	5	6	6
II. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	4
Történelem	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Biológia	2	3		

Fizika	2	3		
Kémia	2	1		
Földrajz	2	1		
Természettudomány			2	
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Művészetek				
Ének-zene				
Dráma és színház			1	
Média				1
Vizuális kultúra				
Digitális kultúra	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
<i>Kötött célú órakeret</i>				
Kerettantervi kötelező alapóraszám	32	32	30	29
Kötelező alapóraszám	34	34	30	29
Szabadon tervezhető órakeret			4	5
Kerettantervi maximális alapórakeret	34	34	34	34
Maximális órakeret	34	34	34	34

Az osztályok óraszámai a 2020-2021-es tanévtől: gimnázium, biológia-fizika vagy biológia-kémia

Tantárgyak	9.		10.		11.		12.	
	fizika	kémia	fizika	kémia	fizika	kémia	fizika	kémia
Magyar nyelv és irodalom	3	3	4	4	4	4	4	4
I. idegen nyelv	3	3	3	3	4	4	4	4
II. idegen nyelv	3	3	3	3	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3	3	3	3	3
Történelem	2	2	2	2	3	3	3	3
Állampolgári ismeretek							1	1
Biológia	2	2	4	4	2	2	2	2
Fizika	4	2	4	3	2		2	
Kémia	2	4	1	2		2		2

Földrajz	2	2	1	1				
Ének-zene	1	1	1	1				
Vizuális kultúra	1	1	1	1				
Művészetek								
Ének-zene								
Dráma és színház					1	1		
Média							1	1
Vizuális kultúra								
Digitális kultúra	2	2	1	1	2	2		
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
<i>Kötött célú órakeret</i>								
Kerettantervi kötelező alapóraszám	32	32	32	32	30	29	30	29
Kötelező alapóraszám	34	34	34	34	30	30	29	29
Szabadon tervezhető órakeret					4	4	5	5
Kerettantervi maximális alapórakeret	34	34	34	34	34	34	34	34
Maximális órakeret	34	34	34	34	34	34	34	34

Az osztályok óraszámai a 2020-2021-es tanévtől: gimnázium, matematika-informatika

Tantárgyak	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	5
I. idegen nyelv	3	3	4	4
II. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4	5	6
Történelem	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Biológia	2	3		
Fizika	2	3		
Kémia	2	1		
Földrajz	2	1		
Természettudomány			2	
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Művészetek				
Ének-zene				

Dráma és színház			1	
Média				1
Vizuális kultúra				
Digitális kultúra	3	2	2	
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
<i>Kötött célú órakeret</i>				
Kerettantervi kötelező alapóraszám	32	32	30	29
Kötelező alapóraszám	34	34	30	29
Szabadon tervezhető órakeret			4	5
Kerettantervi maximális alapórakeret	34	34	34	34
Maximális órakeret	34	34	34	34

Az osztályok óraszámai a 2020-2021-es tanévtől: gimnázium, humán

Tantárgyak	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	4	5	5	6
I. idegen nyelv	3	3	4	4
II. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	4
Történelem	3	3	4	4
Állampolgári ismeretek				1
Biológia	2	3		
Fizika	2	3		
Kémia	2	1		
Földrajz	2	1		
Természettudomány			2	
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Művészetek				
Ének-zene				
Dráma és színház			1	
Média				1
Vizuális kultúra				
Digitális kultúra	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5

Osztályfőnöki	1	1	1	1
<i>Kötött célú órakeret</i>				
Kerettantervi kötelező alapóraszám	32	32	30	29
Kötelező alapóraszám	34	34	30	29
Szabadon tervezhető órakeret			4	5
Kerettantervi maximális alapórakeret	34	34	34	34
Maximális órakeret	34	34	34	34

Tantárgyak
Magyar nyelv és irodalom fejlesztés
I. idegen nyelv
Matematika fejlesztés
Történelem
Biológia
Fizika
Kémia
Digitális kultúra

9.évfolyam	A											
	B			2								
	C			2								
	NYEK		1			1		2	2			
			1			1		2		2		
	D								2			
										2		
E				1						1		
F	1				1							
10.évfolyam	A											
	B			2								
	C			2								
	D							1	1			
								1		1		
	E				1						1	
F	1				1							
11.évfolyam	A											
	B			2								
	C			2								
	D							2	2			
								2		2		
	E				2							
F	1				1							
12.évfolyam	A	1			1							
	B	1		2	1							
	C	1		2	1							
	D							2	2			
								2		2		
	E	1			3							
F	2			1	1							

1.2.3 A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

A választható tantárgyak, foglalkozások

- A tanulók kötelezően választanak az A (sportágismereti) és F (humán) osztályokban első nyelvként angolt vagy németet. A C (emelt óraszámú német nyelvi képzés) osztályban német, a B, D és E osztályokban angol az első idegen nyelv.
- A második idegen nyelv minden osztályban a beiratkozáskor felkínált nyelvekből választható. A választható nyelvek csoportjainak létszáma korlátozott. Ha egy adott nyelvből a létszámkorlátot meghaladó jelentkező van, akkor a csoportba kerülés a felvételi eljárás során szerzett összpontszám sorrendjében történik.
- A latin nyelv 9-10. évfolyamon szakköri keretek között tanulható, 11-12. évfolyamon megfelelő csoportlétszám esetén választható tantárgy
- 9. évfolyamon tanuló diákjaink szövegértési képességeit a tanév elején felmérjük. Szövegértési kompetenciát fejlesztő foglalkozást ajánl fel az iskola azon 9. évfolyamos tanulóknak, akik a felmérésen nem érik el a szükséges kompetenciaszintet. Számukra ezen a fejlesztő foglalkozáson szülői hozzájárulással kötelező részt venni.
- A 9. évfolyamon tanuló diákjaink matematikai tudását a tanév elején felmérjük. Matematikai kompetenciát fejlesztő foglalkozást ajánl fel az iskola azon 9. évfolyamos tanulóknak, akik a felmérésen nem érik el a megfelelő kompetenciaszintet, valamint azon 9. évfolyamos tanulóknak, akiknek igényük van a fejlesztő foglalkozásokra. Számukra ezen a fejlesztő foglalkozáson szaktanári javaslat alapján, szülői hozzájárulással kötelező részt venni.
- A fejlesztő foglalkozásokon való részvételi kötelezettség megfelelő szintet/megfelelő tanulmányi eredményt elérő tanulók esetén szaktanári javaslatra megszűnik.
- A közgazdasági és pénzügyi alapismeretek (középszint) tantárgy tizenegy-tizenkettedik évfolyamon választható.
- A digitális kultúra tantárgy (középszint) tizenegyedik évfolyamon választható.
- A 11. és 12. évfolyamon az emelt szintű érettségi felkészítést biztosító tárgyak közül kettő választását biztosítjuk. A 10. évfolyam tanulóinak, illetve kiskorú tanuló esetén a szülőnek, minden tanév május 20-ig kell bejelentenie, hogy a tanuló mely – az iskola által vállalt - tantárgyból kíván emelt szintű érettségire való felkészítést igénybe venni. A jelentkezéskor már ismertnek kell lennie az emelt szintű felkészítést végző tanárok személyének.

- A 11. évfolyamon azon tanulóknak, akik nem tanulnak emelt óraszámú természettudományos tantárgyat (biológia, fizika, kémia, földrajz), előzetes igényfelmérést követően minden évben meghirdetjük, hogy az alábbi két lehetőség közül az adott évben melyik választható:
  - a fizika, kémia, biológia, földrajz tantárgyak egyikét kell tanulniuk heti két óra időkeretben, vagy
  - integrált tantárgy keretében biztosítjuk a természettudományos szaktárgyak részletes tanulási eredményeinek teljesítését.
- Azon 11. évfolyamos tanulók számára (D osztály kivételével), akik valamely természettudományos tantárgyból (biológia, fizika, földrajz, kémia) emelt szintű felkészítésre jelentkeznek, az emelt szintű felkészítésre fordítható időkeret a kötelező alapóraszám felhasználásával heti 6 óra.
- 11. évfolyamon (D osztály kivételével) az emelt szintű felkészítés biológia, fizika, földrajz, kémia tantárgyakból heti 3 óra.
- 12. évfolyamon (D osztály kivételével) az emelt szintű felkészítés fizika, kémia tantárgyakból heti 3 óra.
- Azon 12. évfolyamos tanulók számára, akiknek a heti maximális időkerete lehetővé teszi, az eredményes középszintű érettségi vizsgát támogatandó heti egy órában történelem tantárgy választását biztosítjuk. A csoportok létrejöttének létszámfeltétele van. A tanulóknak, illetve kiskorú tanuló esetén a szülőnek, minden tanév május 20-ig kell bejelentenie, hogy a tanuló mely – az iskola által felkínált – tantárgyból kívánja a felkészítést igénybe venni.
- A szakkörök, művészeti csoportok és sportköri foglalkozások minden tanévben a szeptember 15-ig meghirdetett foglalkozások közül választhatók.
- A tantárgyak, képzési szintek, szak-, művészeti- és sportkörök választása egy tanévre szól.
- Amennyiben a tanuló a következő tanítási évben már nem kíván részt venni az adott órán, ha tantárgyat vagy szintet szeretne változtatni, az erről szóló kérvényt, szülői aláírással megerősítve, szaktanárának nyújthatja be május 20-ig, illetve rendkívüli esetekben az iskolatitkárságon legkésőbb augusztus 25-ig. Szint változtatása esetén a szaktanár a tanulótól különbözeti vizsga letételét kérheti.
- Idegen nyelvekből és matematikából a tanuló tudásszintjének változásával csoportja tanulói és szülői kérésre a szaktanár véleményének figyelembevételével vagy szaktanári javaslatra - tanév közben is - változtatható.

- Emelt szintre felkészítő csoport változtatása a továbbtanulási cél megváltozása esetén a csoportlétszám függvényében félévenként igazgatói engedéllyel lehetséges.

11. évfolyam esetében az emelt szintű csoport változtatása szeptember végéig lehetséges. A változtatáshoz igazgatói engedély szükséges

A pedagógusválasztás szabályai a választható tantárgyak, foglalkozások esetében

Az órarendi lehetőségek, az arányos csoportlétszámok és a tudásszint figyelembevétele mellett a tanulók és szüleik szabadon választhatnak a párhuzamosan futó csoportok pedagógusainak csoportjai közül.

1.2.4 A nem kötelező (választható) tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga

A gazdasági ismeretek tantárgy és az emelt szintű felkészítést végző tanórák tananyagát az adott tantárgyak helyi tantervei tartalmazzák.

1.2.5 A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére az iskola településén élő nemzetiségek kultúrájának megismertetésére szolgáló tananyag

Pécs városának legnagyobb létszámú kisebbségei a németek, a horvátok és romák. Történelmük megismertetésére elsősorban a történelem órák szolgálnak.

1.2.6 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A csoportbontások alapelvei:

- csoportbontásban tanítjuk a következő tantárgyakat: idegen nyelvek, informatika, matematika, testnevelés mind a 4 évfolyamon; magyar nyelv a 9-10. évfolyam osztályaiban (10. évfolyam csoportbontása 2020-2021-es tanévtől kezdődően induló osztályok esetén); biológia a biológia-fizika/kémia irányultságú osztályban 9. és 10. évfolyamon a laborvizsgálatokhoz kapcsolódóan,
- magyarból, történelemből és matematikából az emelt szintre készülők külön csoportot alkotnak a tantárgy teljes óraszámában,
- a csoportok arányos létszáma,
- az azonos tantárgyi csoportokat átlagosan legalább 11 tanuló alkotja,
- a nyelvi és a matematikai csoportok esetében a tanulók tudásszintje,
- a szakkörök esetében egy tantárgyból évfolyamonként legfeljebb egy szakkört szervezünk,
- a sport- és művészeti foglalkozások csoportjait több évfolyam tanulóival alkotják.

1.2.7 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A kulcskompetenciák fejlesztési feladatairól az 1.1. pontban szól a pedagógiai programunk. Minden pedagógus felelős ezek fejlesztéséért, ha az egyes területeken, tantárgyaknál más-más mélységben is. A nevelési célok beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba; tantárgyak részterületeivé válhatnak, vagy önálló tantárgyként jelenhetnek meg az iskola helyi tanterve szerint; meghatározzák az osztályfőnöki órák témaköreit; témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

A Nemzeti alaptantervben meghatározott fő nevelési célokhoz a fejlesztés legfontosabb szinterei a következők:

A fejlesztés legfontosabb szinterei

Az erkölcsi nevelés	Minden pedagógus feladata, emellett kiemelten: etika, filozófia, magyar nyelv és irodalom-, történelem-, osztályfőnöki órák.
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	Kiemelten: magyar nyelv és irodalom, történelem, osztályfőnöki órák; ünnepélyek, megemlékezések.
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	Kiemelten: magyar nyelv és irodalom-, történelem-, osztályfőnöki órák, tanórán kívüli foglalkozások, rendezvények: ehhez kapcsolódó projektnap, vita, vitanap.
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	Minden pedagógus feladata saját szaktárgyi óráin. Kiemelten: osztályfőnöki órák ilyen témájú foglalkozásai.
A családi életre nevelés	Kiemelten: osztályfőnöki, életvitel és gyakorlat
A testi és lelki egészségre nevelés	Testnevelés, osztályfőnöki, életvitel és gyakorlat órák.
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	Közösségi szolgálat, jótékonyági rendezvények.
Fenntarthatóság, környezettudatosság	Szaktárgyi órákon, kiemelten a természettudományos órákon, történelem órán, illetve osztályfőnöki órán (Világ Legnagyobb Tanórája, Fenntarthatósági Témahét) Tanórán kívüli foglalkozásokon: tanévi témanap (négy évenként legalább egy alkalommal), pályázatok; kiállítás; gyűjtési akciók (elem, hulladék, papír, szemét), szakkörök, laboratóriumi munka,

„látogatások”: pl. múzeum, botanikus-kert, „gondozások”:
osztály, iskola, környezet, üvegház.
Együttműködés a Zöld Egyetemmel
Madárbarát iskola

Pályaorientáció	Osztályfőnöki órák
Gazdasági és pénzügyi nevelés	Gazdasági ismeretek, történelemórák
Médiatudatosságra nevelés	Kiemelten: mozgóképkultúra és médiaismeretek, történelem-, irodalomórák.
A tanulás tanítása	Minden pedagógus feladata saját szaktárgyi óráin. A versenyre felkészítés, a tanulási nehézségekkel küzdőkkel való foglalkozások; projektnapok, viták.

Az intézmény 2021-ben bekapcsolódott a Pécsi Tudományegyetem és konzorciumi partnerei által megvalósított **KÖZNEVELÉS MÓDSZERTANI MEGÚJÍTÁSA A VÉGZETTSÉG NÉLKÜLI ISKOLAEELHAGYÁS CSÖKKENTÉSE CÉLJÁBÓL – EFOP-3.1.2-16-2016-00001** c. pályázati program fejlesztő munkájába.

A projekt célja a differenciált, személyközpontú nevelést-oktatást lehetővé tevő módszertani kultúra megerősítése a köznevelési intézményekben, a nyitottságra ösztönző intézményi nevelés-oktatás pedagógiai eszköztárának fejlesztése, valamint a kidolgozott módszertan a pedagógusok körében történő országos elterjesztése.

Az intézmény pedagógusai a projekt keretében pedagógus-továbbképzéseken vettek részt, az intézmény a képzések során megismert, a program megvalósításához illeszkedő új módszertani fejlesztéseket, a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentését, ill. a lemorzsolódás megakadályozását támogató pedagógiai módszertani eszközöket beépíti az oktató-nevelő munkájába.

A Pécsi Tudományegyetemmel történő együttműködés alapja a projekt megvalósítás időszakában a fenntartóval megkötött együttműködési megállapodás. A Projekt megvalósítási időszaka 2017.01.01-2021.12.31.

1.2.8 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A választás alapelvei, amennyiben a tankönyvjegyzék a megjelölt kiadványok alapján ezt lehetővé teszi:

- legyen alkalmas tanulói munkáltatásra;
- adjon lehetőséget differenciálásra;
- szerkezetileg kellően tagolt, lényegét kiemelő, önálló tanulást segítő legyen;
- legyen NAT kompatibilis, illetve feleljen meg a kerettantervek követelményeinek;
- esztétikailag szép kivitelezésű: kép- és ábraanyaga adjon segítséget a tanuláshoz, a probléma megoldó gondolkodás fejlesztéséhez;
- segítse a kétszintű érettségire, az egyetemi, főiskolai felvételre való felkészítést;
- korszerű világfelfogást képviseljen;
- támogassa nevelési elképzeléseinket, céljainkat;
- az idegen nyelvek tankönyvei adjanak áttekinthető nyelvtani szerkezetet; az élő nyelv szókincsét használják, életszerű szituációkat készítsenek elő!

A tanári szabadság korlátai:

- a választás alapelvei, a tankönyvjegyzékben szereplő kiadványok közötti választás lehetőségének szűkülése; a választható tankönyvek tartalmi adottságai,
- a szakmai munkaközösségek osztálytípusonként, több osztály tanulói által alkotott csoportok esetén csoportonként egységes tankönyvhasználata.

A nemzeti köznevelésről szóló törvény 46.§ (5) alapján a köznevelés nappali rendszerű iskolai oktatásában az állam biztosítja, hogy a tanuló számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre.

A helyi tankönyvellátás rendjét, a tanulók ingyenes tankönyvhöz jutásának lehetőségét az intézményi SZMSZ 16. pontja tartalmazza.

1.2.9 A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja (ha azt nem az Ntk. 27.§ (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezik meg)

1. Testnevelés és mindennapos testnevelés

Az Nkt. 27§ 11. pontjának megfelelően minden diákunk heti öt testnevelés órán vesz részt. A tanórákat 3+2 óraelosztásban tarjuk meg. A 3 alapóra mellett 2 órát évfolyamszinten összevont csoportokkal – mindennapos testnevelés formájában - szervezünk meg. Hagyományainkhoz híven e

kereteken belül *minden* 9. évfolyamos tanuló úszás *felmérésen* vesz részt. A felmérés eredménye alapján a – *rászoruló* diákok - *úszásoktatásban* részesülnek. E foglalkozás 2 tanórai elfoglaltságot jelent a diáknak, kötelező jelleggel. Amennyiben az úszásórára kötelezett diák egészségügyi problémák miatt az órán nem tud részt venni, köteles az évfolyamának szervezett szárazföldi testnevelés órán megjelenni. Az oktatás időtartamát (félév vagy egész tanév) a felelős szaktanár határozza meg. A csoportbeosztást szakmai konzultáció után a testnevelés munkaközösség-vezető hagyja jóvá, és tájékoztatja az osztályfőnököket, a tantestületet, és feletteseit. A mindennapos testnevelés órákról történő hiányzást igazolni kell.

A testnevelés órák 0-8. tanórai rendben szerveződnek, kivéve az úszás órát, melyet legkésőbb 16 órakor kell befejezni.

Az általános sportágismereti osztály tanulóinak kötelező testnevelés óraszám 5 óra, melyből egy óra sem váltható ki az Nkt.27§ (11) pontja alapján.

Az öt testnevelés órából a 9. évfolyamon 2 óra úszás óra.

Az általános sportágismereti osztály tanulói –esetenként– kötelesek részt venni tanórán kívüli ingyenes foglalkozásokon, rendezvényeken. E foglalkozásokat a helyi tanterv tartalmazza.

Hagyomány iskolánkban, hogy az évente megrendezendő „Babits napok” egyike sportnap.

2. A tanulók fizikai állapotának méréséhez alkalmazott módszerek:

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet alapján a NETFIT (Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt) gyakorlatait alkalmazzuk.

1.2.10 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A szaktanárok a tananyag elsajátítása érdekében szóbeli és írásbeli – tanórán kívül elvégzendő – feladatokat adhatnak a diákoknak.

Célunk, hogy a házi feladatok:

- legyenek előkészítettek,
- gyakoroltassanak,
- segítsék az elmélyítést,
- legyenek változatosak,
- ha lehetséges, alkalmazzák a differenciálás elvét,
- hosszabb terjedelmű írásbeli feladatok esetében az elkészítésre legalább 1 hét határidőt biztosítsanak.

Hétvégére és az iskolai szünetekre csak annyi házi feladat adható fel, mint általában egyik tanórától a másikra.

A tanulók heti átlagos otthoni tanulmányi munkája a tantárgy heti óraszámának felét nem haladhatja meg.

1.2.11 A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési, értékelési módjai, formái

1.2.11.1 A tanulói teljesítmények értékelése

Pedagógiai munkánkban tudatosan tervezzük az egyes tanulók, illetve tanulócsoportok tanulási folyamatainak, tanulási eredményeinek értékelését, különféle értékelési formák és funkciók (diagnosztikus, formatív, szummatív) adekvát alkalmazását. Visszacsatoló, értékelő tevékenységünkben kiemelt szerepet szánunk a fejlesztő értékelésnek, valamint a tanulói, illetve tanuló társi ön- és társértékelésének. Célunk, hogy értékelési gyakorlatunkkal támogassuk diákjainkban az önszabályozott tanulás kialakulását.

1.2.11.2 Az értékelés funkciója a tanulás folyamatában

Az értékelés egyik alapfunkciója az informálás, a visszacsatolás a tanár és diák számára is, mely segít a tanítási-tanulási folyamatot eredményesebbé tenni, elősegíti a fejlődést. Ezt a feladatát akkor képes ellátni, ha az értékelés:

- objektív: minden teljesítményt a mindenki által ismert követelményhez viszonyítunk és tárgyyszerűen minősítünk;
- pontos és konkrét.

Az értékelésnek motiváló hatása is van akkor, ha személyre szabott, a tanuló teljesítményét önmagához viszonyítjuk, az értékelés szempontjai, megfogalmazása is személyre szóló.

1.2.11.3 A tanulói teljesítmények értékelésével kapcsolatos alapelvek az iskola pedagógusai számára

- A szaktárgy tantervi követelményeinek következetes alkalmazása.
- A céloknak megfelelő, változatos értékelési módszerek és eszközök használata.
- A szaktárgy ismereteit és speciális kompetenciáit mérő eszközök (kérdőíveket, tudásszintmérő tesztek) készítése.
- A folyamatos visszajelzésre törekvés az órákon a tanulás támogatása érdekében.
- Világos, egyértelmű, tárgyyszerű visszajelzések, értékelések a tanulók fejlődése érdekében.
- Olyan munkaformák és módszerek alkalmazására törekvés, melyek elősegítik a tanulók önértékelési képességének kialakulását, fejlesztését.
- Lehetőség biztosítása tanulói önértékelésre és a társak értékelésére.

- A tanulói munkák értékeléséből kapott adatok elemzési eredményeinek felhasználása az egyéni, illetve a csoportos fejlesztésre, szükség esetén a tanári gyakorlat módosítására.

1.2.11.4 Az értékelés típusai a tanulási folyamat különböző szakaszaiban

- diagnosztikus/helyzetfeltáró: az oktatási folyamat valamely új szakaszában (új témakör, bármely új egység előtt); célja annak felderítése, hogy a tanulók milyen előzetes tudással rendelkeznek, mire lehet építeni;
- formatív/fejlesztést segítő: a tanulási folyamatot segíti (visszacsatolás az informálással és motiválással); információt nyújt a diák számára saját teljesítményéről és arról, hogy hogyan javíthatja azt; követelmény az alkalmazásánál: pontos, konkrét, de személyre szabott; gyakori, nem osztályozott;
- szummatív/minősítő: az oktatási folyamat valamely egységének végén, információ a lezárt egységben megszerzett tudásról, teljesítményről; korrekt, objektív osztályzatnak kell lennie.

1.2.11.5 A szóbeli értékelés alkalmai

- a tanulói tevékenység folyamatos megerősítése, korrigálása, segítése a tanórákon,
- feleletekhez fűzött indoklás,
- magatartás és szorgalom minősítése a diákokkal megvitatva,
- tanórán kívüli programok értékelése,
- szülői értekezletek, fogadó órák,
- az intézményegység-vezető iskolagyűlés előtti értékelése.

1.2.11.6 Az írásbeli értékelés alkalmai

- szummatív értékelése az írásbeli feladatoknak,
- a dolgozatokhoz írt rövid szöveges értékelések, megjegyzések,
- dicséretes és elmarasztalások beírása az ellenőrzőbe, naplóba.

1.2.11.7 A belső értékelésünk formái

- felelés,
- beszámolás,
- tesztek, feladatlapok megoldása,
- dolgozatok, esszék írása,
- írásbeli házi feladatok,
- belső vizsgák,
- pályázatok,

- projektek,
- portfóliók,
- poszterek,
- prezentációk,
- kiskutatások,
- az együttműködő tanulás produktumai (csoportosan készített munkák).

1.2.11.8 Az írásbeli értékelések alkalmazásának követelményei és korlátai

Az értékelés az ismeretek alkalmazására, különböző gondolkodási műveletekre készítse a tanulókat, legyen differenciált.

A témazáró dolgozatok íratásának rendje:

- témazárót csak kellő összegzés, rendszerezés és alkalmazási előkészítés után íratunk.
- a dolgozatot a téma megjelölésével a szaktanárnak legalább 7 nappal előre be kell jelentenie az adott osztálynak/csoportnak,
- témazáró dolgozatról maximum kettőt lehet egy napon íratni, a tanárok és a diákok egyeztetése alapján,
- a dolgozatokat a megírástól számított 20 munkanapon belül kijavítva ki kell osztani,
- ha a határidőre a tanár nem javítja ki a témazárót, akkor a tanulónak joga van nem kérni a jegyet, ez esetben azonban egy új időpontban ismételten meg kell írnia a dolgozatot, legkorábban 3 nap múlva,
- ha a tanuló nem vesz részt (nem tud részt venni) a témazáró dolgozat megírásán, akkor azt – a lehető legrövidebb időn belül – pótolnia kell,
- előre bejelentett témazáró dolgozatról történő igazolatlan hiányzás esetén a tanár előzetes egyeztetés nélkül, a tantárgy bármely óráján megírathatja a dolgozatot,
- a témazárók osztályzatait az elektronikus naplóban jelölni kell,
- témazáró dolgozat hiányában a diák a féléves vagy éves tananyagból beszámoltató vizsgára kötelezhető, a vizsga eredménye a félévi vagy év végi osztályzat megállapításában legfeljebb 50 %-os súllyal szerepelhet.

A házi feladat (beszámoló, fogalmazás, újságcikk...) írásakor be kell tartani a forrásmunka felhasználására vonatkozó szabályokat: idegen szöveg átvételekor jelölni kell a forrásmunka címét, szerzőjét, illetve az internetes weboldalt a felhasználás időpontjával együtt.

Az osztályzással kapcsolatban

A tanulók teljesítményeit érdemjegyekkel fejezzük ki.

- Az életvitel tantárgy esetében a tanulói munkát szövegesen értékeljük. A lehetséges értékelés: megfelelt – nem felelt meg.
- A diákot év végén csak akkor lehet osztályozni, ha témazáró kötelezettségeit teljesítette.
- Gondoskodnunk kell arról, hogy a félévi, év végi konferenciákon a tárgy heti óraszámánál legalább eggyel több jegy alapján zárjuk le a tanuló osztályzatát.
- A tanulók egyenletes felkészülését ösztönözve a szülőknek gyermekük előmeneteléről tájékoztató negyedéves értesítőt küldünk.
- A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek és a tanuló önmagához mért fejlődése alapján határozzuk. Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyeiktől, a nevelőtestület megkéri az érdekelt tanárt, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról és indokolt esetben változtassa meg döntését.
- Ha a szaktanár nem változtatja meg döntését és a konferencia ezzel nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosíthatja a konferencia.

1.2.12 A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette, minden tantárgyból a tanév végéig, azaz augusztus 31-ig (a javító vizsgára utaltak is).

Az iskola magasabb évfolyamába lépő tanulót nem kell beíratni.

A tanuló az intézményegység vezetőjének engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

Középfokú iskolai tanulmányok folytatása esetén a sikeresen teljesített kilencedik évfolyam megismétlését az iskola igazgatója a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal akkor engedélyezheti, ha arra a gimnáziumi nevelés-oktatásba vagy az iskolai rendszerű szakképzésbe történő bekapcsolódás vagy másik szakképesítés megszerzésére irányuló tanulmányok folytatása vagy másik tanulmányi terület választása miatt van szükség.

1.2.13 A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának és szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A magatartás és szorgalom osztályzat kialakítása, a tanuló személyiségének értékelése folyamatos és felelősségteljes nevelői feladat. Ezért rendszeresen, következetesen figyelemmel kell kísérnünk a tanuló megnyilvánulásait.

A tanuló magatartását és szorgalmát félévkor és a tanév végén kell minősíteni.

Az osztályfőnök az osztály-diákképviselő véleményének kikérésével, saját tapasztalatai valamint a tantestülettől kapott információk alapján javaslatot tesz a félévi és év végi konferencián a tanuló minősítésére. A konferencia az előterjesztést megbeszéli és dönt.

Az azonos súlyú dicséret és elmarasztalás semlegesítheti egymást, ezt pedagógiai mérlegeléssel a konferencia dönti el.

Vita esetén a jobb minősítést csak többségi szavazás esetén kaphat a tanuló.

Példás magatartási minősítés csak abban az esetben adható, ha azzal minden tanár egyet ért.

A magatartási osztályzat kialakítása az életkori sajátosságokhoz igazodva fejezi ki a tanulónak:

- iskolai és iskolán kívüli viselkedését
- a felnőttekkel és tanulótársaival szembeni magatartását
- önállóságát és határozottságát
- aktivitását
- felelősségérzetét
- a közösséghez való viszonyát
- a közösség érdekében kifejtett tevékenységét.

A szorgalom osztályzat egyéni képességeket és körülményeket mérlegelve tükrözze a tanulónak:

- a munkához és tanuláshoz való viszonyát, teljesítményét
- kötelességtudatát
- rendszerességét
- pontosságát és rendszerét
- az egyes szakórán végzett munkáját

1.2.13.1 A tanulói magatartás minősítése

Példás (5) a tanuló magatartása, ha az alábbi szempontok többségének megfelel:

- az iskolai közösségben kiemelkedő munkájával, jó ötleteivel és kezdeményezéseivel, viselkedésével, felelősséggel élve társainak példát mutat

- a Házirend előírásait betartja, és ennek betartására társait is figyelmezteti
- aktív a tanítási órákon, illetve órán kívüli munkában
- önként vagy megbízásból munkát vállal a közösségért és azt megbízhatóan teljesíti
- tisztelettudó, művelt fiatalhoz méltó hangot használ
- emberi kapcsolataiban őszinte

Nem kaphat példás magatartást az, akinek:

- igazolatlan órája van
- aki írásban dokumentált elmarasztalásban részesült
- a konferencián csak többségi szavazással lenne eldönthető a jeles minősítése

Egyedi kivétel lehetőségével élhet a konferencia, ha a diáknak kimagasló érdeme / elismerése van (méltányosság alapján).

Jó (4) a tanuló magatartása, ha:

- az iskolában és az iskolán kívül betartja a Házirendet
- a közösségi munkában nem kezdeményező, de a rábízott feladatokat elvégzi
- rendszeretete ellen súlyosabb kifogás nem merült fel
- általában tisztelettudó, csak ritkán feledkezik meg a kulturált viselkedés szabályairól
- osztályfőnöki figyelmeztetésnél súlyosabb fegyelmezésben nem részesült
- igazolatlan óráinak száma nem haladja meg a kettőt

Változó (3) a tanuló magatartása, ha:

- a közösségi megbízatásoknak vonakodva tesz eleget
- iskolai és iskolán kívüli viselkedése kifogásolható
- a Házirend előírásait ismételten megsérti
- írásbeli osztályfőnöki intésben vagy igazgatói figyelmeztetésben részesült
- igazolatlan óráinak száma hatnál nem több

Rossz (2) a tanuló magatartása, ha:

- sorozatos fegyelmezetlenségeivel; szabálysértéseivel akadályozza a közösség fejlődését, társainak rendszeresen rossz példát mutat
- nem érez felelősséget a közösség sorsáért
- tiszteletlen, goromba, trágár kifejezéseket használ
- a Házirendet gyakran és tudatosan megszegi
- igazgatói intésben vagy tantestületi büntetésben részesült
- igazolatlan mulasztása hat óránál több

1.2.13.2 A szorgalom minősítése

Példás (5) a tanuló szorgalma, ha az alábbi szempontok többségének megfelel:

- tanulmányi munkájában kötelességeit kifogástalanul teljesíti, felkészülésében állandó, rendszeres törekvést tanúsít
- óra alatt, szakkörben kezdeményező, segíti tanárai és társai munkáját
- két vagy több tárgyból javított
- tevékenyen részt vesz a diákkörök munkájában, illetve tanulmányi versenyeken
- képességeihez mérten kiemelten teljesít

Jó (4) szorgalmú, ha

- iskolai és otthoni munkáját, kötelességeit kisebb kifogásoktól eltekintve jól végzi
- képességeinek megfelelően dolgozik
- tanulmányi munkájáért dicséretet kapott, de szorgalma nem mindig egyenletes, tantárgyanként változó
- figyelmetlenség tapasztalható nála
- nem tartja az előző évek eredményeit

Változó (3) szorgalmú, ha

- felkészülése nem egyenletes, kötelességeit csak figyelmeztetés után teljesíti
- figyelme változó
- képességeihez és körülményeihez mérten gyengébb teljesítményt mutat
- osztályzatai egyenetlenek, több tárgyból rontott
- bukás esetén hármasnál jobb jegyet nem kaphat

Hanyag (2) szorgalmú, ha:

- keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében, kötelességeit elhanyagolja
- a tanulás nem érdekli
- lusta
- képességeihez mérten sokkal gyengébb teljesítményt mutat
- több tantárgyból bukott

1.2.13.3 A tanulók jutalmazásának elvei és formái

Az iskola jutalomban részesíti azt a tanulót, aki az év folyamán kiemelkedő tanulmányi eredményt ér el, példamutató magatartást tanúsít, az iskola érdekében kimagasló közösségi tevékenységet végez, hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és öregbítéséhez.

Elismerésként a következő **dicséret**ek, **jutalomdíjak** adhatók:

- **szaktanári, szakoktatói dicséret:** a tanuló kiemelkedően eredményes szaktárgyi munkájáért, a tanév során elért eredményeiért,
- **osztályfőnöki dicséret:** az osztályközösséghez kapcsolódó tevékenység elismeréseként,
- **igazgatói dicséret:** az iskolai közösséghez kapcsolódó tevékenység során elért kiemelkedő teljesítmény elismeréseként; városi, megyei versenyen elért 1-3. helyezéért; regionális verseny 6 -10. helyéért; az OKTV 2. fordulójába történő behívásért,
- **nevelőtestületi dicséret:** a tanév során az iskolaközösség érdekében végzett kiemelkedő közösségi munkáért; az iskolát képviselve, iskolán kívüli rendezvényeken nyújtott kiemelkedő teljesítményért; regionális versenyen elért 1-5. helyezéért; országos versenyen döntőbe jutásért; három igazgatói **írásbeli** dicséretet követően,
- **Babits Alapítvány jutalomdíj:** kiemelkedő tanulmányi eredményért, tanulmányi versenyeken való sikeres szereplésért. A jutalomdíj odaítélésének feltételeit az Alapítvány alapító okirata rögzíti.
- **„Jó tanuló, jó sportoló” cím:** odaítélésének feltételeit „Az Ifjúság Sportjáért” Alapítvány alapító okirata rögzíti.
- **Az „iskola örökös tagja” cím elnyerése:** a nevelőtestület adományozza az iskola hírnevének öregbítéséért végzett tevékenység elismeréseként. Odaítélésének feltételeit külön szabályzat tartalmazza.

1.2.13.4 Az egyéni teljesítmény elismerésének formái:

- a) **könyvjutalom:** Babits pályázaton, vagy más iskolai versenyen való sikeres szereplésért; a gimnáziumi tanulók kitűnő
- b) **oklevél:** a közösségért végzett munkáért, tanulmányi, illetve sportversenyeken elért sikeres szereplésért, jeles, valamint kitűnő érettségi eredményért

Kiemelkedő csoportos teljesítmény elismerésének formái: jutalomkirándulás; színházlátogatás; pénzjutalom.

1.2.14 Az egészségnevelési és a környezeti nevelési elvek

Célok és feladatok

1. A környezeti nevelési program célja, hogy a tanulók:

- érzékennyé váljanak környezetük állapota iránt,
- képesek legyenek a környezet természet és ember adta értékeinek felismerésére és megvédésére (a sokféleség megőrzésére), a környezet minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére,

- a környezetkímélő magatartást, a konstruktív életvitelt értéként fogadják el.
2. **Olyan iskolai környezet** biztosítása, ahol a tanulók személyes tapasztalatot szerezhettek a környezeti konfliktusok közös kezelésére és megoldására.
  3. A **pedagógusok** kompetenciájának fejlesztése a környezeti nevelés területén.
  4. A tanulók kapcsolódjanak be környezetük értékeinek megóvásába, gyarapításába, és ezt a **tevékenységet szélesítsék ki** rokonaik ismerőseik körében.

A környezeti nevelési program ajánlott témakörei

- a fenntartható fejlődés
- a kölcsönös függőség, globális összefüggések és válságjelenségek
- a helyi és globális szintek kapcsolatai
- az alapvető emberi szükségletek
- az emberi jogok; a civil szervezetek, az egyén lehetőségei
- biológiai és társadalmi sokféleség
- a társadalmi gazdasági modernizáció egyénre gyakorolt pozitív és negatív hatásai a környezeti következmények tükrében
- a fogyasztás és a környezeti erőforrások kapcsolata

A program megvalósulásának szinterei

Tanórán belüli programok:

- szaktárgyi órák (minden tantárgy esetén, kiemelten a természettudományi tantárgyaknál),
- osztályfőnöki órák.

Tanórán kívüli foglalkozások:

- tanévi témanap (négy évenként legalább egy alkalommal),
- pályázatok; kiállítás; együttműködés más szervezetekkel, gyűjtési akciók (elem, hulladék, papír, szemét),
- szakkörök, laboratóriumi munka,
- „látogatások”: pl. múzeum, botanikus-kert,
- „gondozások”: osztály, iskola, környezet, üvegház,
- nemzetközi projektekből való részvétel – diákcseré.

Módszerek és eszközök:

Előnyt élveznek az élményszerű, interaktív, tanulói tevékenységre, együttműködésre épülők:

- kooperatív tanulási technikák,
- játékok,

- modellezés,
- projektmódszer,
- terepgyakorlati módszerek,
- kreatív tevékenység,
- vita,
- tanulói portfólió.

Az egészségnevelési elvek az 1.7. részben találhatóak.

1.2.15 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A hátrányos helyzet, a szegregáció és bármilyen hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem az iskola fontos társadalmi feladata. Ennek etikai megközelítése valamennyi tanórai és egyéb foglalkozáson elvárt attitűd a pedagógustól. A tematikus megközelítés elsősorban az osztályfőnöki órák feladata.

Célok: az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód biztosítása az iskolai Esélyegyenlőségi terv szellemében.

Tanulóink segítséget kérhetnek, védelmet kaphatnak, ha úgy érzik, hogy:

- hátrányos helyzetbe kerültek, megkülönböztetik valamiért (bánásmód, tanulás);
- személyiségüket, önazonosságukat, emberi méltóságukat nem tartják tiszteletben;
- veszélyeztetve érzik magukat: testileg, lelkileg, érzelmileg zaklatják őket;
- szociális (anyagi) gondjaik vannak;
- bármilyen konfliktusuk, problémájuk van szűkebb és tágabb környezetükben, amit nem tudnak egyedül megoldani.

Feladatok

- Tájékoztatjuk a szülőket és a tanulókat a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokról, az ifjúságvédelmi felelős és az iskolapszichológus munkájáról.
- Tanév elején felmérjük a veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű és a szociálisan rászoruló tanulók körét.
- Preventív tevékenységet folytatunk a tanulók veszélyeztetettségének, hátrányos helyzetének elkerülése érdekében a titoktartási kötelezettség betartásával.
- Szakszerű tanácsadással segítjük a család nevelési gondjait.
- Az iskolai életben törekszünk a gyermekeket megillető jogok érvényesítésére, különös tekintettel a hátrányos megkülönböztetésre és zaklatásra.

- Biztosítjuk az iskolaorvosi és védőnői hálózaton keresztül a tanulók egészségügyi felügyeletét (pl.: fogászati, szemészeti szűrővizsgálatok).
- Felvilágosítást adunk a szociális juttatásokról, a segélyezés lehetőségeiről. Iskolánkban segélyezési kérdésekben az intézményegység-vezető helyettes, az intézményegység-vezető és az ifjúságvédelmi felelős közösen döntenek a benyújtott pályázatok alapján.
- Az iskola hozzájárulhat a szociális hátrányok enyhítése érdekében –ha szükséges– a rászoruló tanulók étkezési költségtérítéséhez. A hozzájárulás a szülő kérelmére történhet. A hozzájárulás mértékét és a jogosultság feltételeit a hatályos jogszabályok tartalmazzák. A hozzájárulás legfeljebb egy tanévre érvényes.
- Indokolt esetben rendkívüli és rendszeres gyermekvédelmi támogatást kezdeményezünk a rászorultaknak a Polgármesteri Hivatalnál.

1.2.16 Választható érettségi vizsgatárgyak

Az iskola helyi tantervében szereplő bármely tantárgy érettségi tantárgyként választható, amennyiben a tanuló teljesíti a vizsgára bocsátás feltételeit.

A kötelező tanórákon való részvétellel vállaljuk a középszintű érettségire való felkészítést a következő tantárgyakból:

- angol nyelv
- biológia
- fizika
- francia nyelv
- gazdasági ismeretek
- német nyelv
- olasz nyelv
- orosz nyelv
- spanyol nyelv
- testnevelés
- informatika

A kötelező tanórák melletti egyéb választható foglalkozásokkal együtt a következő tantárgyakból:

- földrajz
- kémia
- latin nyelv

Emelt szinten érettségi felkészítésre választható tantárgyak

- magyar

- történelem
- matematika
- fizika
- biológia
- kémia
- földrajz
- informatika
- angol nyelv
- német nyelv
- francia nyelv
- olasz nyelv
- orosz nyelv
- spanyol nyelv
- testnevelés

1.2.17 A középszintű érettségi vizsga témakörei tantárgyanként

Az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló rendeletnek megfelelően a középszintű érettségi vizsga témaköreit a pedagógiai program mellékleteként elérhetővé tesszük az iskolai honlapon. A melléklet frissítéséről a jogszabályváltozásokat követve folyamatosan gondoskodunk.

1.2.18 Az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez alkalmazott fejlesztési feladatok és követelmények

A fejlesztési feladatokat és követelményeket a tantárgyak helyi tantervei tartalmazzák.

1.2.19 A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

Iskolánkban kiemelt fontosnak tartjuk a kooperatív tanulást és különböző technikáinak alkalmazását; bátorítjuk a projektnapok és a vitanap minél szélesebb körű használatát.

2 PTE Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium Deák Ferenc Általános Iskolája

DEÁK FERENC
(1803-1876)

*„...neveljük a népet,
ébresszük és tápláljuk keblében
az emberiség szelíd méltóságának
nemesebb érzeit,
javítsunk erkölcsén,
fejtsük ki lelki tehetségeit
s terjesszük a közértelmességet.”*

Pedagógiai munkánkat meghatározó értékek:

- ❑ az oktatás magas színvonalának biztosítása;
- ❑ az angol/német nyelv tanítása emelt óraszámú első évfolyamtól;
- ❑ nagy arányú infokommunikációs technika-használat
- ❑ változatos tanórán kívüli tevékenységek;
- ❑ ökoiskolai szemlélet, ökológiai gondolkodás
- ❑ szakmailag felkészült, jól képzett pedagógusok;
- ❑ vonzó külső és belső környezet, jó megközelíthetőség.
- ❑ tömegközlekedéssel való jó megközelíthetőség.

Az oktatás színvonala magas, ezt bizonyítják a kedvező beiskolázási adatok, a jelentkezők nagy száma, valamint a kiemelkedő tanulmányi és sport versenyeredmények (városi, megyei és országos szinten). Iskolánk a városi közoktatási intézmények között hírnevével az élvonalban szerepel. Mindezt a magasan képzett tantestület biztosítja, amely mindig nyitott a szakmai továbbképzéseken való részvételre, az új diploma megszerzésére.

Iskolastruktúra

8 évfolyamos általános iskola hagyományos 4 + 4 szerkezettel (alsó tagozat, felső tagozat)

Osztálytípusaink az alsó tagozaton:

- hagyományos osztályszerkezetű osztály emelt óraszámú angol/német nyelvoktatással
- iskolaotthonos osztály

Felső tagozaton minden osztálytípusban emelt szintű angol/német nyelv oktatása folyik.

Arculatunk jellemzői

- ❑ magas szintű, kompetencia alapú oktatás;
- ❑ második idegen nyelv tanítása szakköri keretek között meghatározott csoportlétszám esetén (min. 10 fő);
- ❑ emelt óraszámú idegennyelv-oktatás;
- ❑ magas szintű digitális kompetenciafejlesztés
- ❑ gyermekcentrikus, barátságos légkör;
- ❑ a tanárképzés igényeinek megfelelően a tanárjelöltek bevonása az oktató-nevelő munkába;
- ❑ szakmai publikációs tevékenység, alkotó pedagógusaink művészi tevékenysége;
- ❑ az Oktatási Hivatal bázisintézményeként a köznevelési intézmények támogatása, mentorálása

- Minősített Tehetségműhelyként a tehetségazonosításban, -gondozásban résztvevő partnerintézményekkel való magas szintű szakmai együttműködés
- az Oktatási Hivatal Tudásközpontjaként a megyei matematika tehetséggondozás koordinálása, a tehetségfejlesztés szakmai-módszertani támogatása
- rendszeresen és jól működő Szülők Közössége, Diákönkormányzat;
- a PTE intézeteivel, tanszékeivel való jó kapcsolat.

Eredményeink

- tehetséges tanulók kiemelkedő szaktárgyi versenyeredményei (megyei, országos helyezések);
- kimagasló sporteredményeink (megyei, területi, országos);
- beiskolázási mutatóink alapján tanulóink többsége gimnáziumba nyer felvételt
- magas színvonalú oktató-nevelő munkánk mutatója, hogy az országos kompetenciamérés mindhárom területén tanulóink az országos átlag fölött teljesítenek.

Tárgyi ellátottság

Iskolánk 29 tanteremmel, informatikatermekkel, fizika-kémiai laborral, tornateremmel, tornaszobával, konditeremmel, szabadtéri kondiparkkal, könyvtárral, étkezőhelyiséggel, közösségi helyiségekkel, orvosi szobával rendelkezik. Udvarunkon szabadtéri osztálytermek, sportpályák, futópálya, ugrógödör, az alsós tanulók számára korszerű játszótér található. Tantermeinket rendszeresen felújítjuk. Az udvari pályák, eszközök karbantartását rendszeresen elvégezzük.

Iskolabútoraink mérete a különböző korosztályok testmagasságához illeszkedik. Az elhasználódott bútorokat lehetőség szerint felújítjuk vagy újakra cseréljük.

Valamennyi tanterem rendelkezik internet-hozzáféréssel. Az épület egészére vezeték nélküli hálózat kiépítését tervezzük. Tantermeink több mint fele interaktív táblával rendelkezik, a többi teremben projektorral oldjuk meg a digitális anyagok oktatási célú használatát. Az épület egészében kiépült a vezeték nélküli internethálózat. 2016 márciusában vettük használatba az új Samsung SmartSchool digitális tantermet 40 darab tanulói tablettel és egy LFD-vel.

Jövőképünk

Iskolánk több évtizede a város egyik legjobb általános iskolája. Ezt igazolják a középiskolai visszajelzések, valamint, hogy tanulóink zöme regionálisan kiemelkedő gimnáziumban tanul tovább.

2.1 Nevelési program

2.1.1 Pedagógiai (nevelési-oktatási) alapelveink, értékeink, céljaink, feladataink és eljárásaink

Alapelveink

- a gyermeki jogokat tiszteletben tartó gyermekközpontú (segítő, tanácsadó, koordinátor) pedagógia követése;
- az új pedagógiai értékek irányába való nyitottság, felkészülés és rugalmas reagálás a kor alapvető és lényeges kihívásaira;
- a tanórai és a tanórán kívüli tevékenységek komplexitása a szolgáltató intézmény jellegének megfelelően;
- a diákok, tanárok, hallgatók és a szülők közti partneri viszony kialakítása.

Céljaink a tanulók sikeres oktatása, nevelése érdekében

- a világra nyitott, az emberi kapcsolatokra érzékeny, a környezetéért felelősséget érző, önmagával és társaival szemben igényes, az ország hagyományainak szellemében cselekvő diákok nevelése;
- az alap-, ill. az általános műveltség megszerzése az iskolafokozatnak megfelelően;
- tanítványaink tudásának, képességeinek, egész személyiségének olyan irányú fejlesztése, amelyek segítségével fizikailag és szellemileg egészséges, a természeti és társadalmi környezettel egyaránt harmóniában élő felnőtté válnak;
- egységes és differenciált pedagógiai tevékenység megvalósítása, az egységes követelmények elsajátításához az egyén képességeinek megfelelő fejlesztés biztosítása, az életkori sajátosságok figyelembevétele az érdeklődés felkeltésében és fenntartásában;
- ön- és társas ismereti foglalkozások biztosítása;
- folyamatos pedagógiai innováció;
- az egész életen át tartó tanulás megalapozása;
- olyan képességek kifejlesztése, amelyek lehetővé teszik az egész életen át tartó tanulást, valamint a szakmaváltást;
- tantestületünk törekvése arra, hogy a tanárváltások során (gyakorló tanítás) felmerülő problémákat megoldását szakmailag és emberileg segítse;
- a gyakorlati képzés során hozzájárulás a tanárjelöltek hivatásukra való felkészítéséhez;
- lehetőség teremtése a demokratikus jogok gyakorlására;
- a testi-lelki higiénia fontosságának hangsúlyozása, egészséges életmódra nevelés;

- kritikai gondolkodás, kreativitás, kezdeményező készség, problémamegoldó gondolkodás, döntéshozatal, érzelmek kezelésének fejlesztése;
- az anyanyelv helyes használata szóban és írásban, a kommunikációs képességek fejlesztése;
- tanulási stratégiák alkalmazása.

Kiemelt feladataink

- az egész életen át tartó tanulást szolgáló képességek és készségek fejlesztésének érdekében:
  - felkeltjük és fenntartjuk az ismeretszerzés vágyát;
  - korszerű, az adott életkori szakaszoknak megfelelő mennyiségű és mélységű ismeretekkel biztosítjuk az alapkészségek elsajátítását, amelyek a társadalomba való beilleszkedést segítik;
  - elsajátítatjuk az önálló ismeretszerzés alapjait, amely a továbbtanulást és az önfejlesztést teszi lehetővé.
- tevékenységközpontú egyéni képesség szerinti differenciálást végzünk, mely során az egyéni utakat támogató tanulási stratégiákat, módszereket, technikákat sajátítatunk el tanulóinkkal;
- kialakítjuk tanulóinkban az egészséges életmód igényét;
- diákjainkat felkészítjük a harmonikus családi életre.

A nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka célja, hogy a kiemelt feladatok megvalósítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos tanulást támogató, személyre szabott értékelés.

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatóak:

- közvetlen módszerek, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra;
- közvetett módszerek, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások

Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek

Közvetlen módszerek:

- gyakoroltatás;
- segítségadás;
- ellenőrzés;
- ösztönzés.

Közvetett módszerek:

- a tanulói közösség tevékenységének megszervezése;
- közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása;
- hagyományok kialakítása;
- ellenőrzés;
- ösztönzés.

Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.

Közvetlen módszerek:

- elbeszélés;
- tények és jelenségek bemutatása;
- műalkotások bemutatása;
- nevelő személyes példamutatása.

Közvetett módszerek:

- nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében;
- követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.

Tudatosítás (meggyőződés kialakítása)

Közvetlen módszerek:

- magyarázat, beszélgetés;
- a tanulók önálló elemző munkája.

Közvetett módszerek:

- felvilágosítás a betartandó magatartási normákról;
- vita.

A tanítási és tanulási folyamatokkal kapcsolatos feladataink

A tanítási és tanulási folyamat fő színterei a színvonalas tanórák, s ehhez szervesen kapcsolódnak az intézményi szervezésű tanórán kívüli foglalkozások (tehetségműhelyek, szakkörök, felvételire és versenyre felkészítő foglalkozások, fejlesztő és felzárkóztató foglalkozások, sportkör, énekkari tevékenység, könyvtári foglalkozások, ökoprogramok, egyéb szabadidős programok stb.).

A teljes folyamatra kiterjedő alapfeladatok

- A motiválás, a tudásvágy felkeltése és fenntartása;
- a tanulói aktivitás folyamatos fenntartása az együttműködés érdekében;
- a kölcsönös megértés és elfogadás légkörének megteremtése;
- minden tanulónk számára biztosítani az alapképességek és alapkészségek elsajátítását, amelyek a társadalomba való beilleszkedést és további ismeretszerzés lehetőségét szolgálják;
- megismertetni a „tanulni tanulást”, az egyéni utakat támogató tanulási stratégiák, módszerek, technikák elsajátíttatása;
- a kommunikációs képességek magas szintű elsajátítása az önálló ismeretszerzés megalapozására;
- a tantervi követelmények megismertetése a tanulókkal az eredményes tanulás,-továbbhaladás érdekében;
- a cselekvés, a manualitás, a tevőleges részvétel a tanulás különböző fázisaiban;
- a tantárgyköziség elvének érvényesítése érdekében a szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmak integrálása, több tantárgy ismereteinek integrálását igénylő (multidisziplináris) témafeldolgozás;
- a gyakorlatban, újszerű helyzetben hasznosítható tudás megszerzése; mind több tartós, ill. állandósult tudáselem birtoklása és kritikai elemzése;
- a korszerű egyéni tanulási módszerek és technikák hatékony és intenzív megtanítása;
- többszintű, tervezés és tananyag-alkalmazás: differenciált oktatás, kooperatív tanulási módszerek használata;
- fejlesztő, a tanulást támogató értékelés alkalmazása, az ön- és társértékelés képességének fejlesztése
- a lehetőségekhez mérten a multimédiás eszközök alkalmazása a tanítás-tanulás folyamatában;
- kritikus nyitottságra nevelés az emberi, tárgyi, művészeti és az erkölcsi értékek iránt;
- segítségnyújtás abban, hogy az általános iskolai tanulmányok befejezése után mindenki képességeinek megfelelően tudjon a továbbtanulási lehetőségek közül választani.

Kulcskompetenciák fejlesztése

Az iskolai műveltség tartalmát a társadalmi műveltségről alkotott közfelfogás, a gazdaság, a versenyképesség és a globalizáció kihívásai is alakítják. Munkánkat a diákközpontúság, a társadalmi igények figyelembevételével, a tantervi- és vizsgakövetelmények összehangolásával végezzük. Intézményünk ezért fontosnak tartja, hogy diákjai rugalmasan alkalmazható, általános, az egyik helyzetről a másikra átvihető kompetenciákkal rendelkezzenek, a készségek, ismeretek és attitűdök változatos helyzetekben felhasználható együttesét birtokolják. A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári létehez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához. Mindegyik egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban. Felértékelődik az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztése, mert az emberi cselekvőképesség az egész életen át tartó tanulás folyamatában formálódik. Sok kompetencia részben fedi egymást, és egymásba fonódik: az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik terület kompetenciáit. Hasonló egymásra építettség jellemzi a kulcskompetenciák és a kiemelt fejlesztési feladatok viszonyát. A műveltségterületek fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákat összetett rendszerben jelenítik meg. Számos olyan fejlesztési terület van, amely mindegyik kompetencia részét képezi: például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése.

NAT kompetenciák:

- A tanulás kompetenciái
- Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi kompetenciák
- Digitális kompetenciák
- Matematikai gondolkodási kompetencia
- Személyes és társas kapcsolati kompetencia
- Kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés, kulturális tudatosság kompetenciái
- Munkavállalói, innovációs, vállalkozói kompetencia

Feladataink:

- A kidolgozandó tanmenetekben kapcsolódási pontokat keresünk a többi tantárgyhoz.
- A bevezető és fejlesztő szakaszban szükségesnek tartjuk a játékosság révén megkönnyíteni az átmenetet az óvoda és az iskola között,

- Alapvető követelménynek tekintjük a tanulók terhelésének differenciált, egyéni képességekhez mért megvalósítását, ezzel biztosítva az oktatáshoz való egyenlő hozzáférés elvének érvényesülését.
- Tehetséges tanulóinknak már az oktatás korai szakaszában lehetőséget adunk különböző versenyeken tehetségük megmutatására.
- Angol/német nyelvű kommunikáció erősítése a készségtárgyak tanóráin alsó tagozaton 1. évfolyamtól felmenő rendszerben, felismerve, hogy a társadalmi igényeknek megfelelően a korai idegennyelv-tanulás több esélyt ad a tanulóknak a jövőjük tekintetében.
- Az idegen nyelvi alapozással egyidejűleg a motorikus és érzelmi elemek fejlesztése a készségtárgyak órarészleteinek angol/német nyelven történő vezetésével, az idegen nyelvi interakciók kezdeményezésével.
- A diagnosztikai méréseket elengedhetetlennek tartjuk az egyéni fejlesztés során, hiszen az ellenőrzés célja a segítségnyújtás.
- Fejlesztő, felzárkóztató és tehetséggondozó tevékenységeinkkel lehetővé tesszük, hogy minden tanulót eljusson saját egyéni képességeinek maximumára.
- Az életpálya-építést és a személyes és társas kompetencia fejlesztését egyrészt osztályfőnöki óra keretében végezzük, másrészt beépítjük a többi tantárgy oktatásába, valamint a tanórán kívüli foglalkozásokba. Elsősorban az alábbi életpálya-építő kompetenciákat fejlesztjük: önismeret, önbemutató, álláskeresési technikák, munkaerő-piaci ismeretek, tanulásmódszertan.
- A személyes, társas kapcsolati és munkavállalói, innovációs, vállalkozói és életviteli kompetenciák közül az alábbiak szerepelnek programunkban: környezettudatos magatartás, kritikai gondolkodás, aktív felelősségtudat, szociális érzékenység, problémamegoldó képesség, együttműködés (kooperativitás), empátia, tudatosság a kapcsolatokban, barátság, családi szerepek, önállóság, önbizalom, belső harmóniára való képesség, kreativitás, nyitottság, rugalmasság, mások elfogadása.
- Fontosnak tartjuk, hogy motiváló, cselekedtető, a tapasztalati tanuláson alapuló sikereket nyújtó tevékenységekkel bevonjuk diákjainkat saját tanulásukba, fejlődésük tervezésébe.
- Célunk, olyan tevékenységek megvalósítása, módszerek, munkaformák alkalmazása, melyek az interperszonális problémák megelőzésére irányulnak.

Nevelési, oktatási tevékenységünk során alkalmazott tanulásszervezési eljárások

A tanórákba beépítjük az alábbi kompetenciafejlesztő módszereket és újszerű tanulásszervezési eljárásokat:

- ❑ kooperatív tanulásszervezés,
- ❑ tanórai differenciálás heterogén csoportokban,
- ❑ évfolyamszintű képességszerinti csoportbontás,
- ❑ projektmunkák heterogén csoportokban
- ❑ egyéni és páros munka,
- ❑ interaktív és reflektív tananyag-feldolgozás,
- ❑ élménypedagógiai módszerek,
- ❑ külső projektek,
- ❑ témanapok, témahét,
- ❑ tanórán kívüli foglalkozások, projektnapok,
- ❑ portfóliók készítése,
- ❑ prezentáció,
- ❑ dramatikus módszerek és technikák alkalmazása,
- ❑ ötletbörze,
- ❑ vita
- ❑ önellenőrzés, mások ellenőrzése.

2.1.2 A személyiség- és közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Iskolánk nevelési tervében és helyi tantervében képviselt értékek interiorizálása és a követelmények teljesítése a tanulói személyiség minél teljesebb kibontakozását segítik elő. Pedagógiai programunkat úgy állítottuk össze, hogy az teret adjon a színes, sokoldalú iskolai élet megvalósulásának.

Így nyílik lehetőség tanulóink eredményes személyiségfejlesztő oktatására, műveltségük és világnézetük fejlesztésére.

Az iskolai munkát, tanulást, játékot úgy szervezzük, hogy fejlessze tanulóink önismeretét, az együttműködési készségét, és eddze akaratukat, miközben pedagógiai munkánk középpontjában tanulóink valamennyi személyiségkomponensének - az értelem, az érzelem, a fizikum és a jellem - harmonikus és differenciált fejlesztése áll.

A fejlesztés irányát meghatározó értékek és tartalmak:

A műveltséggel, a munkával kapcsolatos értékek

- ❑ önmagunk és környezetünk megismerésének igénye és az ezzel kapcsolatos motívumok kialakítása [tudásvágy, önfejlesztési igény, kötelességtudat, lelkiismeret, értékteremtés];
- ❑ törekvés a szorgalmas és eredményes tanulásra, a rendszerességre és az esztétikus munkára
- ❑ törekvés az intellektuális és motoros képességek, a kreativitás fejlesztésére és az önálló tanulás képességeinek kialakítására;
- ❑ a különböző történelmi korok műveltségi anyagának megismerése és adaptálása a 21. században.

A hazával, a nemzettel kapcsolatos értékek

- ❑ a szülőföld, a haza megismerése, szeretete, a nemzeti kultúra megbecsülése (iskolai kirándulás, hon- és népismeret);
- ❑ az egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet kialakítása;
- ❑ más népek, nemzetek jogainak tisztelete, kultúrájának tiszteletben tartása (külföldi tanulmányutak, „jeles napok”);
- ❑ törekvés az európai kulturális örökség megismerésére, befogadására;
- ❑ hazánk és az Európai Unió kapcsolatának megismerése (versenyek, pályázatok);
- ❑ Intézményünk részt vesz a Kormány által létrehozott Lázár Ervin Programban, melynek célja az ezeréves magyar kultúra ápolása. Ennek érdekében az 1–8. évfolyamon tanuló általános iskolai diákok részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi, tánc- és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét.

A biológiai lét értékei

- ❑ az élet tisztelete és védelme;
- ❑ a természeti környezet megóvása, az élő és élettelen környezet megismerése, a természet szépsége iránti fogékonyság, illetve az erre vonatkozó magatartás formálása;
- ❑ az egészséges és kulturált életmód iránti igény kialakítása;
- ❑ a sportban rejlő erő lehetőségének felhasználása a szervezet ellenálló képességének növelésére;
- ❑ az önellátó képességek (tisztálkodás, testápolás, öltözködés, stb.) fejlesztése;

- ❑ a kirándulás, a rendszeres, kitartó munka, a szabadban való mozgás az egészséges életmódra nevelés része;
- ❑ az egészségvédő magatartás kialakítása (pl.: a balesetek megelőzésének módjai, az egészségre káros szokások elleni védekezés megismerése).

A társas kapcsolatokra vonatkozó értékek

- ❑ a család tisztelete, a szülők és a nagyszülők megbecsülése;
- ❑ a tartalmas emberi kapcsolatok iránti igény kialakítása;
- ❑ a szociális értékrend kialakítására vonatkozó igény megteremtése;
- ❑ a szociális készségek (empátia, tolerancia, konfliktuskezelés) tanítása, fejlesztése;
- ❑ a felnőttekkel szembeni tisztelettudó magatartás elsajátítása;
- ❑ a másik ember autonómiájának tisztelete, a kapcsolatokban a megbízhatóság, igazságosság, szolidaritás igényének kialakítása;
- ❑ kulturáltság a magatartásban és a kommunikációban, udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak, tulajdonának tiszteletben tartása;
- ❑ a mindennapi kapcsolatokban fegyelem, önfegyelem kialakítása;
- ❑ a különleges bánásmódot igénylők életminőségét segítő magatartásformák kialakítása.

Közösségfejlesztés, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Iskolánk meghatározó közösségei (nevelőtestület, szakmai munkaközösségek, osztályközösségek, szülők közössége) egységes elvekre építik munkakapcsolatukat. A szakmai munkaközösségek feladatkoordináló szereppel rendelkeznek az iskola alapvető céljai érdekében. Ez a munkakapcsolat segíti az egyes tantárgyak, tantárgycsoportok egységes követelményrendszerének kialakítását. A humán-erő-fejlesztést rendszeres szakmai és módszertani továbbképzés, újdiploma-szerzés és tanfolyam segíti.

Osztályközösségek

Az osztályközösségek értékrendje eltérő, mégis valamennyi értéknek kettős funkciója van:

- ❑ egyrészt közösségfejlesztő,
- ❑ másrészt individuálisan fejlesztő.

A felelős emberi magatartás kialakítása az adott közösségben az iskola feladata. Az osztályfőnöki munkaterv alapján dolgozó közösségek olyan emberi kapcsolatokat alakítanak ki, amelyek kölcsönös bizalmon és tiszteleten alapulnak. Az osztályközösségek munkáját a nevelőtestület valamennyi tagja

az éves munkaterv alapján együtt valósítja meg. Az osztályfőnöki tanmenet része az évenként egyszeri osztálykirándulás. Szervezése az osztályfőnök feladata, anyagilag a szülők járulnak hozzá.

Feladataink:

- ❑ a megújuló, változó világ ismeretanyagának korszerű tanítása;
- ❑ a természet és az ember által létrehozott értékek megbecsülése;
- ❑ az évfolyamok kapcsolatának erősítése közös iskolai, ill. osztály szintű programok szervezésével;
- ❑ a hagyományok ápolása iskolai és családi ünnepek, közös versenyek szervezésével;
- ❑ részvétel az osztályközösségeket érintő döntések meghozatalában, programszervezésben és azok lebonyolításban;
- ❑ pályaaorientációs tevékenység.

2.1.3 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembevétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

Munkánk során kiemelten kezeljük

- ❑ a sajátos nevelési igényű;
- ❑ a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő;
- ❑ a kiemelten tehetséges, kettős különlegességű;
- ❑ a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók egyéni fejlesztését.

Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése

Intézményünk Alapító Okiratában az alaptevékenységek között a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása érzékszervi fogyatékos – hallási fogyatékos tanulóokra terjed ki.

Azoknak a gyerekeknek az oktatásáról-neveléséről, valamint fejlesztéséről kimenő rendszerben továbbra is gondoskodunk, akiknek szakértői véleményében az intézmény-összevonás előtt intézményünk volt kijelölve.

- A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vehetnek részt.
- Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait.
- A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez biztosított feltételek:
  - gyógypedagógus végzettségű pedagógus alkalmazása,
  - a tanulók képességének megfelelő differenciált foglalkoztatás.
- A sajátos nevelési igényű tanulókat segítő programban:
  - figyelembe vesszük a tantárgyi tartalmak esetleges módosulását;
  - szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készítünk, egyéni haladási ütemet biztosítunk, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmazunk;
  - a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépítjük, folyamatosan értékelünk, a tanulói teljesítmények elemzése alapján szükség esetén megváltoztatjuk módszereinket;
  - egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keresünk;
  - alkalmazkodunk az eltérő képességekhez, viselkedéshez;
  - együttműködünk különböző szakemberekkel, javaslataikat beépítjük a pedagógiai folyamatokba;
  - a részképességzavar tüneteit mutató tanulók sajátos nevelési igényeinek kielégítése céljából fejlesztő foglalkozásokat tartunk, pszichológus segítségét kérjük.

Kiemelt feladataink:

- egészséges énkép és önbizalom kialakítása,
- kudarcűrő-képesség növelése,
- önállóságra nevelés,
- partneri együttműködés.

Teendőink:

- a viselkedésszokásaikban, képességeikben tapasztalható hiányosságok okainak szakszerű feltárása;
- egyénre szabott módszerekkel az osztályfőnök, szaktanár, valamint a szülő bevonásával egyéni haladási ütem biztosítása;
- a mozgáskultúra fejlesztését szolgáló tréningek;
- drámapedagógiai foglalkozások;
- képességfejlesztő foglalkozások;
- kommunikációs tréningek.

Mentálhigiénés munkacsoport tevékenységei:

Az intézményünkben Mentálhigiénés Munkacsoport működik, melynek célja a gyermekek komplex fejlesztése és problémáik megoldásában történő segítségnyújtás a pedagógusok és szülők bevonásával.

A munkacsoport tagjai:

- iskolapszichológus
- fejlesztőpedagógus
- iskolai szociális segítő
- védőnő

A munkacsoport feladata:

- komplex cselekvési tervek kidolgozása
- esetmegbeszélés
- krízishelyzetben azonnali segítségnyújtás
- tehetségazonosító mérés
- pedagógus tréning
- hallgatóképzésben való részvétel
- prevenciós előadások és foglalkozások tartása.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek:

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval, és gyermekjóléti szolgálattal;
- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;

- ❑ felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások;
- ❑ egyéni foglalkozások;
- ❑ képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés;
- ❑ nevelők és a tanulók személyes kapcsolata;
- ❑ az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- ❑ középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;
- ❑ iskolai sportkör, szakkörök;
- ❑ tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- ❑ szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- ❑ tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás);
- ❑ szülőkkel való együttműködés;
- ❑ szülők és a családok nevelési gondjainak segítése.

A segítő programban célunk:

- ❑ a tanuló optimális helyének megválasztása a pedagógus kommunikációs jelzéseinek megfelelő érzékelésére;
- ❑ az egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében;
- ❑ a tanuló viselkedésének (kommunikációjának, önbizalmának, önérvényesítésének, cselekvéses, illetve verbális megnyilvánulásának) megismerése siker, illetve kudarc esetén;
- ❑ a tanuló alkalmazkodásának, a kortárs csoportba való beilleszkedésének segítése;
- ❑ együttműködés a családdal és szakértőkkel;
- ❑ a fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzéssel, sikerélmény biztosítása.

Kiemelt fejlesztési feladataink:

- ❑ énkép és önismeret,
- ❑ kommunikációs kultúra,
- ❑ testi és lelki egészség.

Teendőink:

- ismerjük meg a negatív viselkedés okát;
- tegyük lehetővé a tanuló számára, hogy bekapcsolódhasson a kortársi interakciós folyamatokba;
- építsünk a tanuló kedvező tulajdonságaira.

A tehetségek fejlesztése. A képességek kibontakoztatását segítő tevékenységek

- segítjük diákjaink részvételét a különféle tanulmányi- és sportversenyeken, művészeti bemutatókon;
- a különféle műveltségi területekhez, illetve tantárgyakhoz kapcsolódó szakköröket szervezünk;
- ösztönözzük, segítjük diákjainkat a pályázati és ösztöndíj-lehetőségek kihasználásában;
- ösztönözzük diákjainkat a korszerű informatikai eszközök használatára;
- a pályaaorientálást a képzésben részt vevő minden szaktanár feladatának tekintjük;
- oktatásunk tevékenység-központú legyen, mivel a képesség a tevékenykedtetés során fejlődik;
- a tehetség sokféle, ezért a tehetséggondozás az egész nevelőtestület feladata;
- a hallgatóknak is átadjuk tapasztalatainkat, és a szakvezetők bevonják őket a tehetséges tanulók foglalkoztatásába;
- az egyén szintjéhez igazodó, speciális képzést szolgálgják a csoportbontásban szervezett tanórák;
- az egyéni pályázatokon, tanulmányi versenyeken részt vevő olyan osztályoknak, amelyekben egy-egy tantárgyból sok a kiválóan teljesítő tanuló, a helyi tanterv választásánál és a felkészítésnél lehetőséget adunk a rendszeres gyűjtőmunkára, megismertetjük velük a tudományos kutatás egy-egy módszerét, megmutatjuk nekik a szakirodalom önálló feldolgozását, értelmezését;
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- tehetséggondozó, fejlesztő kiscsoportos (tehetségműhelyek), illetve egyéni foglalkozások dúsító és gazdagító tananyagelemek alkalmazásával (pl. Matematikai Tudásközpont elemei), tehetséggondozást támogató lazítóprogramok szervezésével (pl. múzeum-, laborlátogatás, tehetségnap);
- képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés;

- iskolai és iskolán kívüli versenyek, vetélkedők, tehetségbemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.);
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;
- iskolai sportkör, szakkörök, tehetségműhelyek;
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);

Intézményünkben Tehetségazonosító csoport működik.

A csoport feladata a két általános iskola ötödik évfolyamának tehetségazonosító felmérése tesztek felvételével, értékelésével, a tanulók tehetségcsoportokba irányításával.

A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációját segítő tevékenységek

- a hiányosságok felmérése.
- egyénre szabott felzárkóztatás biztosítása az osztályfőnök, a szaktanár, valamint a szülők bevonásával.
- a korrekció megválasztásának szervezeti keretei (tanórán és azon kívül) a következők: képességfejlesztő, differenciált foglalkoztatás, kisebb–nagyobb csoportokban egyéni komplex személyiségformáló foglalkozások, kommunikációs tréningek, felzárkóztató és előkészítő foglalkozások, a kulturális hátrányok kompenzálása színház-, hangverseny-, könyvtár-, képtár- és múzeumlátogatással.
- a tanulási nehézségekkel küzdők segítésére egyéni fejlesztési eljárások kidolgozása (korrepetálás, helyes tanulási módszer megválasztásában segítség).

2.1.4 A pedagógusok helyi intézményi feladatai; az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok alapvető feladatai

- A magasabb jogszabályokban, a pedagógiai programban, a szervezeti és működési szabályzatban, valamint az intézmény más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatok ellátása.
- Heti teljes munkaidejének 80 százalékát (kötött munkaidejét) az intézményvezető által meghatározott feladatok ellátásával töltse.

- Heti teljes munkaidejének 55-65 százalékában (neveléssel-oktatással lekötött munkaidejében) tanórai és tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokat tartson.
- Kötött munkaidejének neveléssel-oktatással lekötött munkaidején felüli részében a neveléssel-oktatást előkészítő, a neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, továbbá eseti helyettesítést lásson el.
- A tanítási órák és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások pontos és eredményes megtartása.
- Aktív részvétel a nevelőtestület értekezletein, valamint a szakmai munkaközösségek munkájában.
- Aktív részvétel az éves munkaterv szerinti rendezvényeken.
- A tudomására jutott hivatali titkot megőrizze.
- A jogszabályokban meghatározott határidőkre megszerezze az előírt minősítéseket.
- Az iskola céljainak képviselője a tanulók és a szülők előtt.
- A pedagógusra bízott osztályterem, szaktanterem gondozottságának és pedagógiai szakszerűségének figyelemmel kísérése.

A tanórai és a tanórán kívüli oktató-nevelő munka, tanulásirányítás

- Tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások megtartása.
- A helyi tanterv követelményeinek elsajátítása a nevelő által tanított tanulók körében.
- A tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások éves tervének elkészítése (tanmenetek, éves programok).
- Előzetes felkészülés a tanítási órákra és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokra.
- A motiválás, a differenciálás, a tanulói aktivitás változatos formáinak alkalmazása a tanítási órákon
- Változatos szervezeti formák alkalmazása a tanítási órákon
- A tanulók életkorához és a didaktikai feladatokhoz megfelelően illeszkedő módszerek, szemléltetés, ellenőrzés és értékelés alkalmazása a tanítási órákon.
- A tanulók aktív munkájának és megfelelő magatartásának biztosítása a tanítási órákon és a különféle iskolai foglalkozásokon.
- Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása a tanítási órákon.
- A helyi tanterv követelményeinek elsajátítása a nevelő által tanított tanulók körében.

A tehetséges tanulók gondozása

- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a tehetséges tanulók részére.
- Iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyek, vetélkedők, bemutatók, pályázatok önálló szervezése, segítség a szervezésben.
- Részvétel az iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyeken, vetélkedőkön, bemutatókon.
- A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán belüli és kívüli versenyekre, vetélkedőkre stb.

A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozása, eredményes fejlesztése

- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók részére.
- A gyermekvédelmi feladatok ellátása a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók körében.
- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók korrepetálása, segítése, mentorálása.
- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók felkészítése javító- vagy osztályozóvizsgára.
- Az eredményes középiskolai felvétel elősegítése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók körében.

A napközis nevelő / tanulószobai csoportvezető feladatai:

- Meghatározott rend szerint ellátja csoportjának felügyeletét;
- minden tanuló számára fegyelmezett, nyugodt munkalégkört biztosít;
- a tanulók írásbeli munkáját ellenőrzi, javítja, javíttatja;
- helyes tanulási sorrendet alakíttat ki, sajátíttat el;
- az egyéni tanulásban megteremti az önállóságot;

- Ezekon túlmenően feljegyzi a tanulásirányítás folyamán szerzett olyan tapasztalatait, (mint pl.: egy-egy csoport munkájában csoportosan jelentkező hibák, hiányosságok, fegyelmi problémák, jól észlelhető fejlődés, dicséretes tevékenységek), és ezeket jelzi az érintett tanítónak / osztályfőnöknek / szaktanárnak.

A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása

- Szabadidős programok szervezése iskolán kívül (pl. színház-, múzeumlátogatás, kirándulás).
- Szabadidős programok szervezése iskolán belül (pl. farsang, kézműves délután, karácsonyi ünnepség).
- Iskolai rendezvények, ünnepélyek, évfordulók megrendezése.
- A nevelők, gyerekek és szülők együttműködését, kapcsolatát erősítő (közös) programok.

Az iskolai diákönkormányzat működtetésében való aktív részvétel

- Az iskolai diákönkormányzati munka egy-egy részterületének irányítása, segítése.
- Az iskolai diákönkormányzat programjainak önálló szervezése, segítség a programok szervezésében, részvétel a programokon.
- Iskolai szintű kirándulások, táborok szervezése, illetve segítség a szervezésben, részvétel a kirándulásokon, táborokban.

Munkafegyelem, a munkához való viszony

- A munkaköri köteleességek teljesítése.
- Az ügyeleti munka pontos, felelősségteljes ellátása az óráközi szünetekben.
- Pontos adminisztrációs munka. A formai követelmények, a határidők betartása.
- Az egyes tanév közben adódó feladatok pontos, határidőre történő megoldása.
- Az intézményi dokumentumokban megfogalmazott szabályok betartása, melynek súlyos megsértése először szóbeli, majd írásbeli figyelmeztetést von maga után.

Folyamatos, aktív részvétel a nevelőtestület és a szakmai munkaközösség tevékenységében

- Feladatvállalás a munkaközösség, a nevelőtestület aktuális feladataiban.
- Részvétel a különféle feladatok megoldására alakult nevelői munkacsoportokban.
- Oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása.
- Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

- Részvétel az intézményi önértékelésben, a kötelező minősítéseken, tanfelügyeletekben, szaktanácsadói látogatásokon.

Továbbtanulásban, továbbképzésekben való részvétel, önképzés

- Másoddiploma megszerzésére irányuló továbbtanulásban való részvétel.
- Továbbképzéseken való részvétel.
- A továbbképzéseken tanultak átadása a nevelőtestület tagjainak.
- Lehetőség szerint publikációk szakmai (pedagógiai, szaktárgyi) témákról folyóiratokban, kiadványokban.

Az iskolai munka feltételeinek javítása

- Pályázatok összeállítása, pályázatokon való részvétel.
- Bekapcsolódás az eredményes pályázatok megvalósításába.
- Az iskolai egyesület működésének segítése.
- Az iskolai munka javítása új ötletekkel, az ötletek kivitelezése megvalósítása (innováció).
- Az oktatáshoz kapcsolódó szemléltető eszközök tervezése, kivitelezése.
- Az iskola épületének, helyiségeinek dekorálása.
- Állagmegóvás, rendeltetésszerű eszközhasználat.

Részvétel a nevelőtestület szakmai életében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában

- Részvétel az adott tanév munkatervének elkészítésében, az abban meghatározott feladatok ellátásában.
- Részvétel az intézményi alapdokumentumok kidolgozásában, módosításában.
- Részvétel a nevelőtestület szakmai (pedagógiai) döntéseinek előkészítésében.
- Önkéntes feladatok vállalása a nevelőtestületi feladatok megoldásában.

Aktív részvétel a tantestület életében

- A pályakezdő (gyakornok) vagy az iskolába újonnan került nevelők munkájának, beilleszkedésének segítése.
- Önkéntes feladatvállalások a nevelőtestület közösségi életének, rendezvényeinek szervezésében, a szervezés segítése.
- Részvétel a nevelőtestület közösségi életében, rendezvényein.

Az iskola képviselete

- ❑ A szülői szervezet által szervezett rendezvények segítése.
- ❑ Részvétel a szülői szervezet által szervezett rendezvényeken.
- ❑ Tudósítások közreadása a helyi társadalom számára az iskola életéről, eredményeiről a helyi médiában.
- ❑ Bekapcsolódás az iskolán kívüli szakmai-pedagógiai szervezetek tevékenységébe.
- ❑ Bekapcsolódás az iskolán kívüli érdekképviseleti szervezetek tevékenységébe.
- ❑ A város rendezvényein, eseményein való részvétel.
- ❑ Aktív részvétel, tisztségek vállalása a város társadalmi, kulturális, sport, stb. életében, civil szervezeteiben.

Megfelelő kapcsolat kialakítása a tanulókkal, a szülőkkel és a pedagógus kollégákkal

- ❑ A tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák személyiségének tiszteletben tartása.
- ❑ A pedagógiai munkát támogató, elfogadó, együttműködő partneri viszony kialakítása a tanulókkal, szüleikkel és a pedagógus kollégákkal.
- ❑ Pedagógiai tanácsadás a tanulóknak és a szülőknek.
- ❑ Kellő figyelem, érdeklődés, megbecsülés és jóindulat a nevelőtársak felé (a pedagógus kollégák segítése, a tapasztalatok átadása, észrevételek, bírálatok elfogadása).

Az osztályfőnöki munka tartalma

Az osztályfőnök munkája során igyekszik céltudatosan összehangolni az iskolai és az iskolán kívüli nevelési tényezőket, pedagógiai törekvéseket. Legfőbb feladata a reá bízott osztály tervszerű irányítása, vezetése. A tanulókkal közösen tervezi, elemzi és alakítja az osztály életét. Probléma felmerülése esetén az érintetteket értesíti, esetmegbeszélésre hívja össze, rendkívüli szülőértekezletet kezdeményez(het).

Az osztályfőnöki munka három fontos feladatkört ölel fel:

- ❑ közvetlen nevelőmunka;
- ❑ szervezési, koordinációs feladatok végrehajtása;
- ❑ ügyviteli (adminisztrációs) teendők ellátása.

Iskolaotthonos nevelést-oktatást nyújtó osztályainkban az osztálytanítói feladatokat a két tanító megosztva látja el.

Az osztályfőnöki órán kerül sor a tanulók nevelésében szerepet játszó nevelési tartalmak, témakörök feldolgozására.

Kiemelt feladata:

- reális énkép kialakítása, önismeret;
- egészséges életvitelre nevelés;
- pozitív beállítódások, magatartások és szokások kialakítása;
- szűkebb környezetünk, Földünk védelme;
- katasztrófavédelem;
- magyarságtudat, európai azonosságtudat kialakítása;
- a megismerési képességek fejlesztése, a médiumokban való eligazodás;
- felkészülés a felnőtt lét szerepeire;
- pályaaorientáció, a munka világa, munkaerőpiac;
- családi életre nevelés.

Nevelési témakörök:

- önismeret-emberismeret;
- viselkedéskultúra;
- tanulás-és pályaaorientáció, munkakultúra;
- egészséges életmódra nevelés (testi, lelki egészség);
- helyünk a társadalomban;
- életvitel;
- Földünk és környezetünk;
- hon-és népismeret.

Az osztályfőnökök az éves óraszám elosztásánál a következő elvet veszik alapul:

- nevelési tartalmak, értékek közvetítése 60%,
- aktuális témák megvitatása 30%,
- adminisztrációs teendők 10%.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos eljárások

Alapelv:

A gyermekvédelmi törvény előírása értelmében segíteni kell a gyerekek családban történő nevelését, hogy senki se kerülhessen állami gondozásba a család anyagi helyzete miatt.

A tanári együttműködés és a segítő szervezetekkel való kapcsolat:

Együttműködik a tanulók veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a 2018. szeptember 1-től szociális segítséget végző óvodai és iskolai szociális segítővel, akinek feladata támogatni:

- a tanuló beilleszkedését,
- tanulmányi kötelezettségének teljesítését,
- az azt akadályozó tényezők feltárását,
- a konfliktusok kezelését,
- a tanuló veszélyeztetettségének kiszűrését.

A gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységet a mentálhigiénés team tagintézményi csoportja látja el, munkáját támogatja az iskolapszichológus, a fejlesztő pedagógus, az iskolai szociális segítő, valamint az intézményi szinten működő mentálhigiénés team. A pedagógusok együttműködnek a szociális segítővel.

Valamennyi pedagógus kötelessége, hogy közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában és annak megszüntetésében mind az általános, mind pedig a középiskolai osztályokban, és szükség esetén külső segítséget kérjen (pl. a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ, a Polgármesteri Hivatal) bevonásával a szociális segítő és a tagintézmény-igazgató útján.

Célok:

Az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód biztosítása az iskolai Esélyegyenlőségi terv szellemében történik.

Tanulóink segítséget kérhetnek, védelmet kaphatnak, ha úgy érzik, hogy

- hátrányos helyzetbe kerültek, megkülönböztetik valamiért (bánásmód, tanulás);
- személyiségüket, önazonosságukat, emberi méltóságukat nem tartják tiszteletben;
- veszélyeztetve érzik magukat: testileg, lelkileg, érzelmileg zaklatják őket;
- szociális (anyagi) gondjaik vannak;
- bármilyen konfliktusuk, problémájuk van szűkebb és tágabb környezetükben, amit nem tudnak egyedül megoldani.

Feladatok:

- Tájékoztatjuk a szülőket és a tanulókat a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokról, az ifjúságvédelmi felelős munkájáról.
- Tanév elején felmérjük a veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű és a szociálisan rászoruló tanulók körét.
- Preventív tevékenységet folytatunk a tanulók veszélyeztetettségének, hátrányos helyzetének elkerülése érdekében a titoktartási kötelezettség betartásával.
- Szakszerű tanácsadással segítjük a család nevelési gondjait.
- Az iskolai életben törekszünk a gyermekeket megillető jogok érvényesítésére, különös tekintettel a hátrányos megkülönböztetés és zaklatás tilalmára.
- Biztosítjuk az iskolaorvosi és védőnői hálózaton keresztül a tanulók egészségügyi felügyeletét (pl.: fogászati, szemészeti szűrővizsgálatok).
- Felvilágosítást adunk a szociális juttatásokról, a segélyezés lehetőségeiről. Iskolánkban segélyezési kérdésekben a tagintézményigazgató-helyettes, a tagintézmény-igazgató és az ifjúságvédelmi felelős közösen döntenek a benyújtott pályázatok alapján.
- Indokolt esetben rendkívüli és rendszeres gyermekvédelmi támogatást kezdeményezünk a rászorultaknak a Polgármesteri Hivatalnál.

2.1.5 A szülők, a tanulók, a pedagógusok és az intézményegység együttműködésének formái

A pedagógusok és a tagintézmény kapcsolattartása

- A vezetőség és a pedagógusok, illetve a pedagógusok közti kapcsolattartás
  - személyesen (pl. szakmai megbeszélések, az SZMSZ-ben meghatározott értekezletek),
  - faliújságon keresztül,
  - elektronikusan e-mailben (pl. napi operatív feladatok egyeztetése, teljes nevelőtestületet érintő információk azonnali megosztása, pedagógiai tárgyú dokumentumok egyeztetése) vagy
  - telefonon (pl. azonnali beavatkozást igénylő esetekben) történik.
- A kapcsolattartás zavartalansága érdekében valamennyi dolgozó a titkárságon erre rendszeresített nyomtatványon megadja élő elérhetőségeit (levelezési cím, telefonszám, e-mail cím). Az adatokat az intézmény az adatvédelmi jogszabályok betartásával kezeli.
- A problémamentes feladatellátás érdekében valamennyien munkaidőben elérhetőek a megadott módokon.

- A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola tagintézmény-igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
  - az iskola tagintézmény-igazgatója legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén;
  - a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén;
  - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.

A pedagógusok és a tanulók kapcsolattartása és együttműködése

- A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola tagintézmény-igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
  - az iskola tagintézmény-igazgatója legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén;
  - a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén;
  - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, az elektronikus naplón, illetve a tájékoztató füzetten keresztül, illetve írásban) tájékoztatják.
- A tanulók a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított jogaiknak érvényesítése érdekében – szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján – az iskola vezetőségéhez, az osztályfőnökükhöz, az iskola nevelőjéhez, a diákönkormányzathoz fordulhatnak.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola vezetőségével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.

A pedagógusok és a szülők kapcsolattartása és együttműködése

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola tagintézmény-igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola tagintézmény-igazgatója legalább félévente egyszer a szülői szervezet iskolai vezetőségének ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten;
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

□ Egyéni megbeszélések

Feladata a szülők tájékoztatása gyermekük iskolai életéről, magaviseletéről, tanulmányi eredményeiről; segítségnyújtás a szülőknek a gyermek neveléséhez; valamint az együttes, összehangolt pedagógiai tevékenység kialakítása a szülő és a pedagógus között.

□ Szülői értekezlet

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása;
- a szülők tájékoztatása
  - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
  - az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
  - a helyi tanterv követelményeiről,
  - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
  - gyermekük tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
  - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
  - az iskola és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,

Feladata még a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola vezetősége felé.

□ Fogadóóra

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

□ Nyílt tanítási nap

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

□ Írásbeli tájékoztató, ímél

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival és magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

□ Intézményi honlap

Feladata tájékoztatni a szülőket, tanulókat, intézményi partnereket az iskola egészének életéről, az aktuális feladatokról, programokról, hírekről, elérhetőségeinkről, biztosítani az intézményi alapidokumentumok nyilvánosságát.

A felületen található elektronikus napló az iskola és a szülők közötti kapcsolattartás alapvető eszköze, melyen keresztül a törvényes felügyeletet gyakorló szülő és a tanuló rendszeres, naprakész tájékoztatást kap gyermeke tanulmányi előmeneteléről és magatartásáról.

A szülői értekezletek, a fogadóórák és a időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A szülők a tanulók és a saját – a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított – jogaik az érvényesítése érdekében szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján az iskola vezetőségéhez, az adott ügyben érintett gyermek osztályfőnökéhez, az iskola nevelőihez, a diákönkormányzathoz fordulhatnak.

2.1.6 Az intézményi döntési folyamatokkal kapcsolatos tanulói részvételi jog gyakorlásának rendje

Diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeiknek képviselőit, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.

Az iskolai diákönkormányzat tevékenységét az osztályokban megválasztott képviselőkből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. Véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet az iskolánk működésével és a tanulóinkkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

A diákönkormányzat a tanulói érdekképviselően túl részt vesz az iskolai élet – tanórán kívüli – alábbi területeinek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában:

- ❑ a tanulmányi munka (versenyek, vetélkedők, pályázatok stb.);
- ❑ sportélet;
- ❑ túrák, kirándulások szervezése;
- ❑ kulturális, szabadidős programok szervezése;
- ❑ a tanulók tájékoztatása (iskolarádió, iskolai honlap, iskolai facebook oldal).

Ezekben a kérdésekben a tanév folyamán az osztályközösségek, illetve a diákönkormányzat iskolai vezetősége javaslattal élhet az osztályfőnökök, a nevelőtestület és a tagintézmény-igazgatója felé.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- ❑ az iskolai SZMSZ jogszabályokban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,-
- ❑ a tanulók közösségét érintő ügyekben,
- ❑ a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- ❑ a tanulói pályázatok versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- ❑ az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához,
- ❑ az egyéb foglalkozások formáinak meghatározásához,
- ❑ a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,
- ❑ a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- ❑ az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- ❑ a Házi rend elfogadása előtt.

A diákönkormányzat tevékenységét az iskola tagintézmény-igazgatója által – a diákönkormányzat javaslatára – megbízott nevelő segíti.

A diákönkormányzatot megillető javaslattételi, véleményezési jog gyakorlása előtt a diákönkormányzatot segítő nevelőnek ki kell kérnie az iskolai diákönkormányzat vezetőségének véleményét.

Az iskolai diákközgyűlés

Tanévenként legalább egy alkalommal iskolai diákközgyűlést kell összehívni.

Az iskolai diákközgyűlésen minden tanulónak joga van részt venni.

A diákközgyűlésen a diákönkormányzatot segítő nevelő, valamint a diákönkormányzat gyermekvezetője beszámol az előző diákközgyűlés óta eltelt időszak munkájáról, valamint az iskola tagintézmény-igazgatója tájékoztatást ad az iskolai élet egészéről, az iskolai munkatervről.

2.1.7 A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A komplex egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok a helyi tanterv 2.14. pont alatti, „Az iskola egészségnevelési elvei” c. fejezetében olvashatók.

2.1.8 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

A bajba jutott embernek nyújtott segítség egyike a legelvárhatóbb emberi cselekedeteknek, ezért nélkülözhetetlen, hogy az alapvető ismereteket már gyermekkorban mindenki elsajátítsa.

Az iskolában az elsősegély-nyújtás módszereinek megismertetése a tanulók életkori sajátosságait, pszichés fejlettségét figyelembe véve védőnő bevonásával történik.

Alsó tagozat:

- ❑ a veszélyhelyzetek felismerése, balesetek és az egészségkárosodás megelőzése otthoni és iskolai környezetben;
- ❑ segítségkérés formáinak ismerete és gyakorlata (mentőhívás);
- ❑ segítő attitűd kialakítása;
- ❑ baleseti helyzetben az alapvető viselkedési szabályok elsajátítása;
- ❑ az elsősegélydoboz tartalmának ismerete;
- ❑ egyszerűbb sérülések tüneteinek felismerése, azok ellátása.

Felső tagozat:

- ❑ az elsősegély-nyújtás szabályainak ismerete;
- ❑ baleseti szituáció értékelése, sérülések osztályozása (enyhe, súlyos és életveszélyes sérülések);
- ❑ a különböző sérülések, rosszulletek tüneteinek felismerése, azok ellátása;
- ❑ elméleti tudásra épülő gyakorlati elsősegély-nyújtás kivitelezése.

Módszerek:

- ❑ előadás (interaktív);
- ❑ szituációs feladatok;
- ❑ gyakorlás sebimitációs készlettel, szemléltető eszközökkel.

Szinterei:

- ❑ tanítási időben tanórai keretben (osztályfőnöki óra, környezetismeret, biológia óra);
- ❑ tanítási időben tanórán kívüli keretben (partnerek bevonásával külső helyszínen);
- ❑ tanítási időn kívüli tevékenység (napközis foglalkozás, szakkör, témanap).

2.1.9 A tanulmányok alatti vizsgák szabályai, a szóbeli felvételi vizsga követelményei

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni. A tanulmányok alatti vizsgák szabályait és az osztályozó és javító vizsga témaköreit a helyi tanterv alapján a pedagógiai program 1. számú melléklete tartalmazza.

2.1.10 A felvétel és az átvétel helyi szabályai

Az általános iskolába jelentkező tanulók felvétele.

A tanköteles korú gyermekek szülei gyermekük felvételét iskolánk első évfolyamára jelentkezési lap benyújtásával kérhetik. A felvételi eljárás rendjét az iskola tagintézmény-igazgatója határozza meg. A beiratkozás időpontját a beiratkozás első határnapját megelőzően legalább harminc nappal korábban – a helyben szokásos módon – nyilvánosságra kell hozni. Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.

Az általános iskola első évfolyamára történő beiratkozáskor be kell mutatni az adott évben tanköteles korba lépő gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt.

A felvételtől az iskola tagintézmény-igazgatója dönt.

A székhelyintézménybe történő továbbhaladás feltételei a nyolcadik osztályos tanulóink számára

A PTE Gyakorló Általános Iskola, Gimnázium és Óvoda tagintézményeibe járó és a székhelyintézményben továbbtanulni szándékozó tanulónak a székhelyintézmény által meghatározott 6 feltétel teljesítése mellett a székhelyintézmény elengedi a központi írásbelit és –a mindenkori felvételi keretszám erejéig- megajánlják a felvételt. (A részletes követelmények a pedagógiai program 1.1.10 fejezetében kerülnek szabályozásra.)

Átmenet – átjárhatóság - átvétel

A gyermekek életük során több alkalommal kerülhetnek új iskolai környezetbe. Az egyik intézményből a másikba való átlépés sok tanulóban törést okoz, hiszen az oktatók-nevelők személye, a közösség, valamint az elvárások, a körülmények, esetleg a tankönyvek is változnak. A tantárgyak köre bővül, a követelmények megnövekednek. Ezt a nehézséget különféle pedagógiai eljárásokkal könnyíthetjük.

Feladataink:

- Lehetőséget biztosítunk a környező óvodák nagycsoportosainak egy-egy tanóra, foglalkozás megtekintésére.
- Iskolanyitogató foglalkozásokon-megismerkedhetnek a leendő első osztályosok és szüleik az iskolában folyó munkával.
- Szervezett keretek között pályaaorientációs tájékoztatást adunk a nyolcadik évfolyamosok számára.
- Rendszeressé tesszük a konzultációkat, a hospitálásokat a 4-5. évfolyamon tanítók között.
- Folyamatosan egyeztetjük a tagozatok között a tananyagot, illetve a követelményrendszert.
- A rendkívüli továbbhaladás lehetőségét a szülőnek (gondviselőnek) kell kérnie, a nevelőtestület döntése esetén a tehetséges tanuló osztályozóvizsgán ad számot kiemelkedő tudásáról.

A NAT és a kerettantervek a biztosíték arra, hogy az egyes iskolák fogadni tudják azokat a tanulókat, akik valamilyen ok miatt iskolát váltanak.

Átvételi szabályok:

A tanuló másik iskolából való átlépési szándékával a félév/tanév lezárása után élhet, kivéve, ha különleges körülmény indokolja azt.

A tanuló átvételének lehetőségét alapvetően meghatározza a célosztály(ok) létszáma. Átvétel csak akkor lehetséges, ha az adott osztály tanulóinak száma nem éri el a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. számú mellékletében meghatározott maximális létszámot, és a tanuló tanulmányi átlaga eléri az osztály előző időszakai tanulmányi átlagát.

Ezen túl:

- ha a tagintézmény-igazgató által meghatározott tantárgyi különbözeti vizsgán a tanuló eredménye eléri az iskola tanulmányi átlagát, illetve a tudásszintmérőn az osztályban tanító tanárok közössége tudását az osztály szintjéhez képest megfelelőnek találja.
- ha magatartás, szorgalom jegye legalább jó.

Az átvételről szükséges az osztályfőnök véleményét is kikérni.

A más iskolából történő átvételről az iskola tagintézmény-igazgatója dönt.

Szintfelmérő után a más iskolából, illetve külföldről érkező tanuló türelmi időt kap a felzárkózásra.

2.1.11 Hallgatóképzés

A gyakorlóiskolának kettős funkciót kell ellátnia: egyrészt a hatályos jogszabályok alapján közoktatási feladatokat kell teljesítenie, másrészt az egyetem irányításával, és az egyetemi képzés szerves részeként gondoskodnia kell az ide irányított tanárjelöltek gyakorlati képzéséről, segíteni a hallgatók pszichológiai, pedagógiai alapképzését. Bázisiskolaként az egyetem tanárképzési igényeit elégíti ki.

Az iskola ebből adódó feladatai

- Az oktatói és nevelői munka területén követésre érdemes minta nyújtása a tanári pályára készülő jelöltek számára.
- Az egyetemi tanszékekkel, a szakmódszertanos egyetemi tanárokkal együttműködve részvétel a hatékonyabb és korszerűbb oktatási és nevelési eljárások kialakításában és terjesztésében. (Kooperatív tanulás, csoportmunka, projektoktatás, differenciált kompetenciafejlesztés, multimédiás eszközökkel való oktatás stb.)
- A hallgatók számára olyan komplex gyakorlat szervezése, amely biztosítja a tanári munkakör eredményes megkezdését, és megerősíti hivatástudatukat.
- „Bázishelyként” sajátos műhely, amely azon túl, hogy a gyakorlati képzéshez gyakorlóterepet biztosít, tevékenységével, belső törekvéseivel a képzés folyamatos megújulásának és az intézményfejlesztésnek is keresi a lehetőségeit.
- A szakképzettséghez kapcsolódó gyakorlati ismeretek (pl. tanórára való felkészülés, óratervezés, óravezetés, tanári szerepkörök, pedagógiai mérések és kísérletek) megszerzése.
- A munkahely világával való ismerkedés (pl. iskolai élet, iskolavezetés, szülőkkel való kommunikáció).
- Olyan szakmai tudás megszerzése, mely végzett pedagógusként is hatékonyan felhasználható a tanítási és tanulási, illetve nevelési folyamatok értékelésében, fejlesztésében és kutatásában.

A gyakorlóiskolának alapvető feladata a tanítási gyakorlatok szakszerű lebonyolításához szükséges feltételek biztosítása, elsősorban az andragógiai szempontból is felkészült vezetőtanárok, mentorok személyén keresztül. A gyakorlóiskoláknak speciális szerepük van abban, hogy a tanári mesterség szakszerű, árnyalt, mintakövetésre is képes szakvezetői karral rendelkezzen. Nagyon erős szakmai érvek szólnak arról, hogy a tanítási gyakorlatokat lehetőleg egy rendszeren belül, azonos eljárási rendben, azonos minőségi és minősítési követelmények mellett szervezzük, illetve áttételekkel kapcsoljuk össze a tanári képesítő vizsgával. Ennek feltétele, hogy a szakvezetés egységes

rendszerként funkcionáljon a gyakorlóiskolákban. Ebből következik, hogy a gyakorlóiskoláknak minden tanárképes egyetemi és főiskolai szakhoz – az aktuális hallgatói létszámokhoz alkalmazkodóan – elegendő létszámú vezetőtanárral, mentorral kellene rendelkezniük. Tehát a gyakorlati képzés egy kézben tartása, hatékonyabb koordinációja a kívánatos forma.

Módszereink a gyakorlati képzésben

- Törekszünk a vezetőtanári bemutató órák jó szakmai minőségére, az óraszervezés mesterei bemutatására, valamint az új módszerek, eszközök alkalmazására.
- Fontosnak tartjuk a hallgatókkal való személyes kapcsolat kiépítését, az esetleges hibák megfogalmazását és azoknak korrigálását.
- Törekszünk a tanítási órákon kívül az egész iskolai élet színtereinek bemutatására, a pedagógusmunka sokféle területének megismertetésére.
- A vezetőtanárokkal egységes követelményrendszert alakítunk ki, ennek érdekében egyeztetjük elvárásainkat, szervezzük meg a tanítási gyakorlatokat.
- A mentorált hallgatók számára lehetőséget biztosítunk az adott tanév munkatervében tervezett tanórán kívüli tanári feladatok megismerésére:
  - Ötödikes évfolyam-értekezlet (szeptember elején)
  - Fogadóóra
  - Szülői értekezlet
  - Őszi vagy tavaszi túra
  - Diákolimpia versenyek
  - Deák-napi ünnepség
  - Deák-napi programok
  - Tanulmányi és sportversenyek szervezésében és lebonyolításában való részvétel
  - A Deák Ferenc történelmi verseny lebonyolításában való részvétel
  - Egészségnap vagy más projektnapok
  - Más szaktárgyi órák látogatása
  - Halloween-parti
  - Október 23-i ünnepség, március 15-i ünnepség
  - Szalagavató és ballagás
  - Ifjúságvédelem és iskolapszichológia
  - Könyvtárismeret
  - Fejlesztő pedagógia

- Osztályfőnöki órák
- Osztályéneklési verseny
- Laborlátogatás
- „Kutatók éjszakája” programok
- Mozi-és színházlátogatás
- Gyakorló/felzárkóztató órák tartása
- Neves világnapok, ünnepek, megemlékezések

A szakmai gyakorlat célja

A modern tanári szakmai gyakorlat célja:

- a pedagógiai kultúra megerősítése, amelynek segítségével a tanárjelöltek nyitottak lesznek a tanult és alkalmazott módszerek folytonos felülvizsgálatára és megújítására, a nevelési folyamatok értékelésére, fejlesztésére, új kutatási irányok megfogalmazására;
- olyan szemlélet kialakítása, amelyben a pedagógiai kultúrát a hallgató egy építkezési folyamatban maga konstruálja;
- továbbá lehetőség biztosítása a szakképzettséghez kapcsolódó gyakorlati ismeretek elsajátítására, és a munkahelyi környezetben való hatékony, társas szerepvállalásra.

A képzés során az egymást követő félévek egyre komplexebb, egymásra épülő szakmai gyakorlati feladatokat tartalmaznak. Kiemelkedő jelentőségű a gyakorlóiskolai csoportos (tanítási) gyakorlat, amely az egyéves, közoktatásban vagy felnőttképző intézményben töltendő, egyéni (összefüggő szakmai) gyakorlat alapozásaként értelmezett.

A szakmai gyakorlat legfőbb céljai tehát:

- A szakképzettséghez kapcsolódó gyakorlati ismeretek (pl. tanórára való felkészülés, óratervezés, óravezetés, tanári szerepkörök, pedagógiai mérések és kísérletek) megszerzése.
- A munkahely világával való ismerkedés (pl. iskolai élet, iskolavezetés, szülőkkal való kommunikáció).
- Olyan szakmai tudás megszerzése, mely végzett pedagógusként is hatékonyan felhasználható a tanítási és tanulási, illetve nevelési folyamatok értékelésében, fejlesztésében és kutatásában.

A szakmai gyakorlat előírt formái

Az általános (pedagógiai) gyakorlatok:

Az iskola világának és valóságának megismerésére, megfigyelésére, elemzésére és értékelésére irányulnak. A Pedagógiai pszichológia, a Nevelés és iskola, valamint a Tanulás és tanítás tantárgyakhoz kapcsolódnak. Mindhárom tantárgyhoz 15 óra iskolai gyakorlat kapcsolódik. A hallgató 10 órát tölt az iskolában; az egyetemi szemináriumok 5 órájából 2 az iskolai gyakorlatok előkészítésére, 3 a gyakorlatok tapasztalatainak értékelésére szolgál.

Az általános (pedagógiai) gyakorlatok ütemezését a vonatkozó tantervek rögzítik. Az általános (pedagógiai) gyakorlatok a gyakorlóiskolákban, szükség esetén az egyetem pécsi partneriskoláiban teljesíthetők.

A csoportos (tanítási) gyakorlat:

Gyakorlatvezető tanár irányításával, az adott szakképzettség területén végzett gyakorlat. Szakképzettségenként 60 óra, amely magában foglalja a hospitálást, szükség szerint a gyakorlatvezető tanár által tartott órák részfeladataiban való közreműködést (15 óra), az órák tervezését és előkészítését (15 óra), az órák/foglalkozások megtartását (legalább 15 önállóan megtartott óra), az órák megbeszélését, reflektálását, elemzését, értékelését (15 óra).

A hallgató az egyik szakképzettség tanítási gyakorlatát az 5-8., a másikat pedig a 9-12. évfolyamon köteles elvégezni. A csoportos (tanítási) gyakorlat keretében végzett egyes tevékenységek megoszlását a gyakorlatvezető tanár – a legalább 15 önállóan megtartott óra kivételével – szükség szerint módosíthatja.

A csoportos (tanítási) gyakorlatok megszervezése a Tanárképző Központ kari koordinátorainak a feladata.

Az adott szakképzettség területén végzett csoportos (tanítási) gyakorlat ütemezését a vonatkozó tantervek rögzítik. A csoportos (tanítási) gyakorlat a gyakorlóiskolákban, szükség esetén az egyetem partneriskoláiban történik. A szakmai és művészeti tanárképzés kivételével külsős gyakorlatvezetőhöz a hallgató a gyakorlóiskolai helyek betöltését követően, illetve különösen indokolt esetben, egyéni kérelem alapján, az illetékes Kari Tanulmányi Bizottság döntése szerint kerülhet.

Az egyéni (összefüggő szakmai) gyakorlat:

Közoktatási intézményben, felnőttképző intézményben, megbízott gyakorlatvezető mentor folyamatos irányítása mellett végzett, összefüggő – a képzés utolsó két félévében folytatott – szakmai gyakorlat. A gyakorlat magában foglalja a hospitálást, a tanári kompetenciák fejlesztési terve alapján megtervezett tevékenységi háló szerint szakképzettségenként heti 2-3 óra (maximum heti 6 óra) tanítást/foglalkozást, a tanítási órán kívüli iskolai feladatok ellátását, az adatgyűjtés, tapasztalatszerzés szakszerű dokumentálását.

Az egyéni (összefüggő szakmai) gyakorlat részét képezik a kísérő szemináriumok, melyeket a szakképzettségek szerinti módszertan(ok), valamint a pedagógia oktatói hirdetnek. Kétszakos képzés esetén összesen három – két szakmódszertani és egy pedagógiai – kísérő szeminárium támogatja az egyéni (összefüggő szakmai) gyakorlat elvégzését, reflektálását, valamint a tanári szakdolgozat egyik elemét képező portfólió elkészítését.

Kérdőívezés

A Pécsi Tudományegyetem hallgatói a kutatásukhoz/szakdolgozatukhoz szükséges kérdőíves felméréseiket a következő szabályok szerint végezhetik el.

- Iskolánk tagintézmény-igazgatója a részére elektronikus vagy nyomtatott formában eljuttatott kérdőív és szülői beleegyező nyilatkozat áttekintése után engedélyezi a felmérést.
- A szülői beleegyező nyilatkozat aktív nyilatkozat, vagyis kizárólag azon tanulókkal végezhető el a felmérés, akiknek szüleik (nagykorú tanuló esetén maguk a tanulók) aláírásukkal beleegyeztek a kérdőívek kitöltésébe.
- A vezetői engedélyezés után a kutatást végző hallgató az érintett tanulók osztályfőnökeivel egyeztetve végzi a felmérést. Az osztályfőnökök hatáskörébe tartozik annak eldöntése, hogy a felmérés milyen módon végezhető el (osztályfőnöki órán, otthon, stb.).

Bármely más célból folyó kérdőíves felmérésre is ezen szabályok vonatkoznak.

2.2 Az iskola helyi tanterve

2.2.1 A választott kerettanterv megnevezése

Az iskolánkban alkalmazható óraszámokat a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. §-a és 6. számú melléklete, a 110/2012. (VI. 4.) Kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról 8. §-a határozza meg. A Nat2020 módosításait az ehhez illeszkedő tartalmi szabályozók alapján vezettük be.

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat

A kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások időkerete legfeljebb tíz százalékának felhasználásáról a tantárgyi helyi tantervek rendelkeznek.

A Nat2020 szerinti műveltségterületek és tantárgyak:

Műveltségterület	Tantárgyak
Magyar nyelv és irodalom	irodalom, magyar nyelv
Matematika	matematika
Történelem és állampolgári ismeretek	történelem, állampolgári ismeretek, hon- és népismeret
Etika/hit és erkölcstan	etika/hit- és erkölcstan
Természettudomány és földrajz	környezetismeret, természettudomány, biológia, kémia, fizika, földrajz
Idegen nyelv	első és második idegen nyelv
Művészetek	éneke-zene, dráma és színház, vizuális kultúra, mozgóképkultúra és médiaismeret
Technológia	technika és tervezés, digitális kultúra
Testnevelés és egészségfejlesztés	testnevelés
Közösségi nevelés	osztályfőnöki

1. osztály: https://www.oktatas.hu/koznevelés/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_alt_isk_1_4_evf

5. osztály: https://www.oktatas.hu/koznevelés/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_alt_isk_5_8

2.2.2 Az iskolában tanított kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszámjai

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel. Mivel a kerettantervek által előírt tananyagok a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeretnek csak a 80 százalékát fedik le, a fennmaradó 20 százalékot iskolánk pedagógusai a kerettantervben szereplő tananyag, követelmények elmélyítésére, gyakorlásra, a tanulói képességek, a tantervben meghatározott kompetenciák fejlesztésére használják fel.

A választott kerettantervben szereplő tananyagok, témakörök évfolyamonkénti bontása, illetve az egyes témákhoz tartozó órakeretek meghatározása a szaktanárok feladata.

Az alsó tagozat órahálója

Heti óraszámok Alsó tagozat 2023/2024	NAT 2020			
	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7,5	7,5	6	6
Idegen nyelv	1	1	1	2
Matematika	4,5	4,5	4	4
Etika/Hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret	0	0	1	2
Technika és tervezés	1	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Ének-zene	2	2	2	2
Digitális kultúra	0	0	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Összesen	24	24	24	25

A felső tagozat órahálója

Heti óraszámok Felső tagozat 2023/2024	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Tantárgy				
Magyar nyelv	2	2,5	2	2
Irodalom	2	2	1,5	1,5
Idegen nyelv	5	5	5	5
Matematika	4	4,5	3,5	3,5
Etika/Hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Hon- és népismeret	1			
Természettudomány	2	2		
Fizika			1,5	2
Kémia			1,5	2
Biológia			2	1,5
Földrajz			2	1,5
Ének-zene	2	1	1	1
Dráma és színház		1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Összesen	30	30	32	32

A szabadon tervezhető órakeret felhasználása

Alsó tagozat	Tantárgy	Óraszámnövelés mértéke	
1. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	0,5	2
1. évfolyam	Idegen nyelv	1	
1. évfolyam	Matematika	0,5	
2. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	0,5	2
2. évfolyam	Idegen nyelv	1	
2. évfolyam	Matematika	0,5	
3. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1	2
3. évfolyam	Idegen nyelv	1	
4. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1	2
4. évfolyam	Környezetismeret	1	

A szabadon tervezhető órakeret felhasználása a felső tagozaton ^{2 3}

Felső tagozat	Tantárgy	Óraszámnövelés mértéke	
5. évfolyam	Idegen nyelv	2	2
6. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	0,5	3
6. évfolyam	Idegen nyelv	2	
6. évfolyam	Matematika	0,5	
7. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	0,5	3,5
7. évfolyam	Idegen nyelv	2	
7. évfolyam	Matematika	0,5	
7. évfolyam	Fizika	0,5	
8. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	0,5	3,5
8. évfolyam	Idegen nyelv	2	
8. évfolyam	Matematika	0,5	
8. évfolyam	Biológia	0,5	

² A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról

³ 3. § (1) A Rendelet 8. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép: „(3) A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege – a (4) – (7) bekezdésben foglalt eltérésekkel – egy tanítási héten legfeljebb a) az első–harmadik évfolyamon huszonnégy, b) a negyedik évfolyamon huszonöt, c) az ötödik és a hatodik évfolyamon huszonnyolc, d) a hetedik és a nyolcadik évfolyamon harminc, e) a kilencedik–tizenharmadik évfolyamon harmincnégy óra lehet.” (2) A Rendelet 8. §-a a következő (4) – (7) bekezdéssel egészül ki: „(4) A két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, vagy ha az iskola a nemzeti köznevelésről szóló törvény 7. § (6) bekezdése szerint sportiskola feladatait látja el, továbbá, ha az iskola emelt szintű oktatást szervez, a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege a (3) bekezdésben egy tanítási hétre meghatározott időkerethez képest legfeljebb kétszeres tanítási órával emelkedhet.”

2.2.3 A választható szakkörök, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Az órarendi lehetőségek és az arányos csoportlétszámok és a tudásszint figyelembevétele mellett a tanulók és szüleik szabadon választhatnak a párhuzamosan futó csoportok pedagógusainak csoportjai közül.

2.2.4 A nem kötelező (választható) tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga

A választható tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagát az adott tanév elején a foglalkozást tartó pedagógus rögzíti tanmenetében.

2.2.5 A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére az iskola településén élő nemzetiségek kultúrájának megismertetésére szolgáló tananyag

Az éves munkatervben rögzített időpontban az osztályfőnökök kötelező feladata a településen nagy számban élő nemzetiségek kultúrájának megismertetése.

2.2.6 A csoportbontások elvei

Matematika, magyar nyelv és irodalom

Mi hozta létre a csoportbontás rendszerét?

A csoportbontás rendszerét sok év tapasztalata hívta életre. A Deákban minden osztályban vannak olyan diákok, akik az évfolyamátlaghoz képest érdeklődésük és képességük alapján társaiknál könnyebben teljesítik az átlagos tantárgyi követelményeket. Számukra szeretnénk biztosítani e tantárgyak/tudományterületek mélyebb – az alapkövetelményeken felüli – megértését, az elsajátított ismeretek versenyhelyzetben történő alkalmazását.

Hogyan alakul ki a három osztályból a négy csoport?

A csoportbontás alapját a matematika képesség szerinti bontása jelenti. Minden osztályból meghívjuk a vegyes csoportba azokat a diákokat, akiknél azt tapasztaljuk, hogy a matematikai képességeik az évfolyamátlaghoz képest kiemelkedőek. A vegyes csoportba nem kerülő diákok továbbra is osztályszinten, az ún. osztályszintű csoportban tanulják tovább ezeket a tantárgyakat. Így évfolyamonként három osztályszintű és egy vegyes csoporttal dolgozunk.

Mi alapján és hogyan történik a csoportbontás a gyerekek között?

A csoportbontás kialakítását egy három oszlopon nyugvó kiválasztási rendszer segíti:

- a. az évfolyammérés matematikából (májusban),
- b. a MaTelent tehetségmérés (tanév végén),
- c. a személyes egyeztetés a tanítókkal arról, hogy ők a négy év tapasztalata alapján kit javasolnak meghívásra a vegyes csoportba.

Ezt követően küldjük ki a meghívókat a vegyes csoportos diákoknak és az értesítőket az osztályszintű csoportban maradó diákok szüleinek.

A meghívást követően a megadott határidőig kell visszajelezni annak elfogadásáról vagy elutasításáról.

Kötelező-e elfogadni a meghívást a vegyes csoportba?

A meghívást nem kötelező elfogadni. Fontos azonban megjegyezni, hogy a döntést a szülőknek és a gyerekeknek közösen kell meghozni. Nem szerencsés, ha a szülő a gyermeke feje fölött dönt, nem vonja be őt ebbe a folyamatba.

Vannak-e plusz elvárások a vegyes csoportba járó diákokkal szemben?

A legfontosabb elvárás, hogy a csoportot választó diák elkötelezett legyen a csoportnormával kapcsolatban. A csoportba kerülés alapvetően nem kiváltság, inkább lehetőség. Szeretnénk, ha ezzel a vegyes csoportot választó diákok tudatosan élnének.

Elvárás, hogy a vegyes csoportba kerülő diák tudatosan dolgozzon a képességeinek megfelelő szintű kibontakoztatásán, és ez az eredményeiben is tükröződjön.

Sok esetben a tantárgy iránti szeretet és fogékonyság alapján a vegyes csoportból kerül ki a matematikaversenyzők többsége is. Így alapszabályként fektettük le, hogy az évfolyam matematika szakkörét az a kolléga tartja, aki a vegyes csoportot tanítja. Természetesen a szakköri munkához az osztályszintű csoportok diákjai is csatlakozhatnak, ahogy erre jelenleg is van példa.

Célunk, hogy minél több érdeklődő diák megmutathassa tudását és tehetségét, akár több versenyen is.

Van-e lehetőség az átjárhatóságra az osztályszintű és a vegyes csoport között?

Az elmúlt évek tapasztalatai azt támasztották alá, hogy a három oszlopon nyugvó kiválasztási rendszer jól meghatározta a vegyes csoport gerincét alkotó diákok közösségét. Természetesen előfordulhat, hogy mégsem úgy alakulnak a dolgok, ahogy a szülő vagy a diák elképzelte; vagy

menet közben derül ki, hogy az illető diák jobba tudna teljesíteni egy másik csoportban. Ilyenkor lehetőséget biztosítunk a csoportváltásra. Ezt a folyamatot egy, az intézményvezetőhöz benyújtott kérelem előzi meg, amelyet egy tanári konzultáció egészít ki. Amennyiben minden érintett úgy látja, hogy érdemes a diáknak csoportot váltani, a tanuló átkerülhet az általa preferált csoportba.

Mást tanul-e az osztályszintű és a vegyes csoport az órákon?

A tanítási folyamat rendszerszintű szabályozói (NAT, kerettanterv, helyi tanterv) a csoportba sorolásuktól függetlenül ugyanazokat a továbbhaladási és kimeneti követelményeket támasztják a diákokkal szemben. Ennek teljesülését szeretnénk biztosítani az egységes évfolyamdolgozatok íratásával is.

Az egyes tananyagok megtanulható mélységeit azonban már a csoportok összetétele befolyásolja. Alapvetés jelenleg a csoportbontás rendszerében, hogy a vegyes csoport diákjai nem gyorsabban haladnak az éves tananyaggal, hanem azt inkább minél nagyobb mélységben igyekeznek elsajátítani. Emiatt az órai tananyag, a megtanult tartalom között eltérés lehet, de a kimeneti követelmények mindegyik csoport számára ugyanazok.

Idegen nyelvi csoportbontás

- Az idegen nyelvi csoportok beosztása a szaktanárok kompetenciája.

Testnevelés csoportbontás

- Magasabb létszámú osztályok esetén testnevelés tantárgyból is csoportbontásra kerülhet sor.
- A csoportbontás történhet osztály-, illetve évfolyam szinten.
- Elsődlegesen fiú/lány csoportok létrehozása a cél, azonban - főleg a nemek eltérő aránya esetén - vegyes csoportok is kialakíthatók.
- A „minőségi sport-minőségi tanulás” jegyében **edzéselvű egyesületi típusú tehetséggondozó csoport** felső tagozaton a PMFC Labdarúgó Akadémiával együttműködve.

Napközis csoportok

- Tanítványainknak naprakész tudását igyekszünk bővíteni és elmélyíteni, így iskolánk alsó tagozatának minden évfolyamán felajánljuk napközis csoport indítását.
- A napközis csoportba sorolás általában osztályszinten

- A napközi működésének részletes szabályait a Házirend tartalmazza.

Tanulószo

- Megfelelő számú jelentkező esetén tanulószobai foglalkozást szervezünk felső tagozatos tanulóink számára.
- A szaktanár(ok)/osztályfőnök javaslatára a gyengén teljesítő tanulók tanulószobai foglalkozásra kötelezhetők az eredményesebb teljesítés érdekében. Részvételük – a szülővel való egyeztetés alapján - a foglalkozáson kötelező. A foglalkozásról való eltávozás csak a szülő kérelme alapján történhet, a foglalkozást tartó pedagógus engedélyével.
- A foglalkozásokról naplót kell vezetni.
- A tanulószoba rendjét az intézmény Házirendjében szabályozza.
- Alacsony számú jelentkező esetén a tanulószoba iránt érdeklődő tanulók az iskola könyvtárában készülhetnek fel.

2.2.7 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A hazánk Alaptörvényében megfogalmazott feladatokat szem előtt tartva és A nemzeti köznevelésről szóló törvényben foglalt célok elérése érdekében, a törvény elveinek és szabályozásának megfelelően a Nemzeti alaptanterv a köznevelés feladatát alapvetően a nemzeti műveltség, a hazai nemzetiségek kultúrájának átadásában, megőrzésében, az egyetemes kultúra közvetítésében, az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítésében jelöli meg. Feladata továbbá a tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése.

Nevelési céljaink

- Az erkölcsi nevelés
- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
- Állampolgárságra, demokráciára nevelés
- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
- A családi életre nevelés
- A testi és lelki egészségre nevelés
- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

- Fenntarthatóság, környezettudatosság
- Pályaorientáció
- Gazdasági és pénzügyi nevelés
- Médiatudatosságra nevelés
- A tanulás tanítása

A nevelési célok megvalósulásának, a kulcskompetenciák kialakításának egyik feltétele a fenti célok szolgálatába állított pedagógiai folyamat, amelynek megvalósításához a következő szempontokat vesszük figyelembe:

- előnyben részesítjük azokat a pedagógiai módszereket, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését;
- a tanulást úgy szervezzük meg, hogy a tanulók cselekvő módon vegyenek részt benne, előtérbe állítva tevékenységüket, önállóságukat, kezdeményezéseiket, problémamegoldásaikat, alkotóképességüket;
- a nevelési-oktatási folyamatot úgy irányítjuk, hogy segítsék elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjanak lehetőséget esetleges tévedéseik kiigazítására és tudásuk átrendezésére;
- az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportfoglalkozásokon, a tanulók páros, ill. egyéni nevelésében, oktatásában) alkalmazzuk az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit és formáit;
- a tanítás egyik elvének és teendőjének tekintjük a tanulókhöz alkalmazkodó differenciálást a feladatok kijelölésében, megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben;
- alkalmazzuk a tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében a feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikákat;
- sajátos tanulásszervezési megoldásokat alkalmazunk a különleges bánásmódot igénylő, gyerekek esetében, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelési-oktatási feladatainak ellátásában;
- olyan a tanítási-tanulási helyzeteket, a tanulásszervezési módokat és értékelési eljárásokat alkalmazzuk, amelyek megfelelnek az egyes területeken tehetséges tanulók fejlesztési igényeihez, támogatják a tehetségek felkutatását és tehetségük kibontakoztatását;

- különböző tanulászervezési megoldásokkal az együttműködést és a tanulási esélyek egyenlőségét szolgáló szervezeti formákat alakítunk ki mind az iskolák közötti együttműködésben, mind az iskolán kívüli és az iskolai munkában.

Az intézmény 2021-ben bekapcsolódott a Pécsi Tudományegyetem és konzorciumi partnerei által megvalósított ***KÖZNEVELÉS MÓDSZERTANI MEGÚJÍTÁSA A VÉGZETTSÉG NÉLKÜLI ISKOLAELHAGYÁS CSÖKKENTÉSE CÉLJÁBÓL – EFOP-3.1.2-16-2016-00001*** c. pályázati program fejlesztő munkájába.

A projekt célja a differenciált, személyközpontú nevelést-oktatást lehetővé tevő módszertani kultúra megerősítése a köznevelési intézményekben, a nyitottságra ösztönző intézményi nevelés-oktatás pedagógiai eszköztárának fejlesztése, valamint a kidolgozott módszertan a pedagógusok körében történő országos elterjesztése.

Az intézmény pedagógusai a projekt keretében pedagógus-továbbképzéseken vettek részt, az intézmény a képzések során megismert, a program megvalósításához illeszkedő új módszertani fejlesztéseket, a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentését, ill. a lemorzsolódás megakadályozását támogató pedagógiai módszertani eszközöket beépíti az oktató-nevelő munkájába.

A Pécsi Tudományegyetemmel történő együttműködés alapja a projekt megvalósítás időszakában a fenntartóval megkötött együttműködési megállapodás. A Projekt megvalósítási időszaka 2017.01.01-2021.12.31.

2.2.8 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

- Az iskolánkban alkalmazott tankönyvek a hivatalos tankönyvjegyzékben szerepelnek;
- az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket az egyes szaktanárok határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján;
- tartalmazzák a tantervben előírt ismeretanyagot;
- kielégítik a didaktikai követelményeket;
- alkalmazkodnak a korosztály intellektuális fejlettségi szintjéhez;

- eredményesen szolgálják az adott osztályok sajátos céljait;
- különösen az alsóbb évfolyamoknál figyelembe vesszük a tankönyvek, és egyéb taneszközök tartósságát és súlyát;
- az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket az egyes szaktanárok határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján;
- újabb tankönyvet csak indokolt esetben, az oktatás minőségének jelentős javítása reményében, felmenő rendszerben vezetünk be;
- a kötelezően előírt tankönyvekről, taneszközökről a szülőket minden tanév előtt tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők, nagykorú tanuló esetén a tanuló kötelessége.
- A nemzeti köznevelésről szóló törvény 46.§ (5) alapján a köznevelés nappali rendszerű iskolai oktatásában az állam biztosítja, hogy a tanuló számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre.
- A helyi tankönyvellátás rendjét, a tanulók ingyenes tankönyvhöz jutásának lehetőségét az intézményi SZMSZ 16. pontja tartalmazza.

2.2.9 A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja (ha azt nem az Ntk. 27.§ (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezik meg)

Az iskola a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg.

Ennek alapján az iskola minden osztályban, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből a tanuló legfeljebb heti két órát az alábbi módok valamelyikével teljesíthet:

- iskolai sportkörben való sportolással,
- kérelem alapján – sportszervezet, sportegyesület által kiállított igazolás alapján kiadott tagintézmény-igazgatói engedéllyel – sportszervezet, sportegyesület keretei között szervezett edzéseken való sportolással,
- alsó tagozaton a kerettanterv elvárásait teljesítve kötelező úszás oktatás szervezésével (az előírt 4 tanéves követelmények 2-2 egymást követő évre való tömbösítésével).

2.2.10 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az otthoni írásbeli feladatok kijelölésénél alapvető szempont az arányos terhelésre való törekvés, a szaktanárok önmérséklete és egymásra figyelése.

Az otthoni felkészülésre adott feladatok tantárgyanként átlagosan 10-15 perc alatt elkészíthetők legyenek! Az írásbeli feladatok kapcsolódjanak az órai elvégzett munkához, a gyakorlás célját szolgálják, típusfeladatok, melyekkel a tudás készség szintre fejlesztése a cél. Az otthoni feldolgozásra kiadott feladatokat érdemjeggyel is lehet értékelni a szaktanár döntésének megfelelően, ezek többszöri elmulasztása szankciókat von maga után, melyekről a szaktanár előzetesen tájékoztatja a tanulókat.

A szóbeli otthoni feladatok kijelölésénél egyrészt a tananyag megértésére, logikai feldolgozására kell helyezni a hangsúlyt, másrészt a nyelvi kommunikáció fejlesztésére az adott téma önálló előadása által. Ezen kívül bizonyos tantárgyakból úgynevezett memoritereket indokolt feladni (irodalom, nyelvek, stb.).

2.2.11 A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési, értékelési módjai, formái

Az értékelés funkciói:

Az értékelés a folyamatos munka visszajelzésének eszköze, a motiváció, a tanulás ösztönzője; az előrehaladás mérése és összevetése a tantervi követelményekkel, az önértékelés fontos fokmérője. Értékeléskor képet kapunk saját tanítási gyakorlatunk hatékonyságáról. A relatív helyzet meghatározásának eszköze; jelzi a sikert és a kudarcot, valamint az előrehaladás feltételeinek teljesülését.

Az értékelési rend követelményei:

- Értékelésünkben arra törekszünk, hogy egységes, egyszerű és áttekinthető legyen.
- Személyre szóló, differenciált, objektív, ösztönző jellegű, folyamatos, reális legyen, félelem-mentes légkörben.
- Preferálja a szorgalmat és a tehetséget, jelezze helyzetét a tanuló számára éppúgy, mint szülei és környezete számára.
- Az értékelés komplex legyen (szóbeli, írásbeli, gyakorlati aránya).
- Osztályzásunk legyen kompatibilis a köznevelés egészével.
- A tanulók ismerjék a tantárgy általános követelményrendszerét, melyet a helyi tantervek tartalmaznak.

Az iskolánk értékelési területei:

- ❑ Az értékelési rendszer kiterjed a versenyeredményekre, a beiskolázás és a bennmaradás mutatóira, a továbbtanulási arányra, valamint az elégedettségi vizsgálatokra.
- ❑ A tanítók-tanárok által leggyakrabban alkalmazott értékelési formák: a diagnosztikus (feltáró), a formatív (fejlesztő), a szummatív (minősítő) és a reflektív értékelés.

Az értékelés formái:

- ❑ írásbeli felelet (az osztály egy részére terjed ki, az adott órára való felkészülést ellenőrzi);
- ❑ szövegértés bizonyítására szolgáló feladat önálló megoldása (alsó tagozat);
- ❑ röpdolgozat (az osztály vagy csoport egészére vonatkozik, több egység elsajátítását ellenőrizzük vele);
- ❑ témazáró dolgozat (az osztály egészét érinti, egy-egy tematikus egység ismereteit és alkalmazását ellenőrizzük vele; száma a tematikus egységek számától függ; a tanár felhasználhatja hozzá a központi ellenőrző feladatlapokat, vagy egyénileg szerkeszt feladatlapot a megfelelő módszerek alkalmazásával);
- ❑ javító dolgozat (az osztály vagy csoport azon részét érinti, akik a témazáró vagy röpdolgozat írásakor a továbbhaladáshoz szükséges ismereteket nem a kellő szinten sajátították el);
- ❑ házi dolgozat (az osztály vagy csoport minden tagjára vonatkozik; elkészítéséhez több hét, ill. hónap áll rendelkezésre);
- ❑ olvasmánynapló (az osztály vagy csoport minden tagjára vonatkozik; elkészítéséhez több hét, ill. hónap áll rendelkezésre);
- ❑ fogalmazás (az osztály vagy csoport egészére vonatkozik, különböző műfajokban készíthető);
- ❑ szintfelmérő dolgozatok;
- ❑ magyar nyelv és irodalom, illetve matematika tantárgyakból 7. évfolyam végén „próbafelelet” vizsgát szervezünk, melyet az év végi osztályzat megállapításánál egynegyed súllyal veszünk figyelembe;

Az írásbeli beszámoltatás formái és rendje:

- ❑ tanév eleji szintfelmérő;
- ❑ tematikus egységek lezárásakor;

- a témazárót egy héttel korábban be kell jelenteni
  - egy tanítási nap kettőnél több témazáró ugyanabban az osztályban nem iratható
  - a témazáró dolgozatokat egy évig meg kell őrizni
  - a témazárók a félévi és év végi érdemjegyek megállapításában nagyobb súllyal szerepelnek
  - javító dolgozat írását és annak beszámítását a szaktanár határozza meg a tanév elején a tanulókkal és a szülőkkel ismertetett szempontok szerint
  - témazáró dolgozat hiányában a diákot félévkor / év végén csak akkor lehet osztályozni, ha témazáró kötelezettségeit teljesítette
- félévkor (szummatív, alapja a helyi tanterv időarányos teljesítése);
  - év végén (szummatív, alapja a helyi tanterv követelményrendszerének teljesítése);
  - rendszeres lehet: írásbeli feleltetés.

A szöveges értékelés szempontjai az alsó tagozaton

Iskolánk a 2. évfolyam végén és a felsőbb évfolyamokon félévkor és tanév végén a tanulókat osztályozással minősíti. A törvény értelmében a szöveges értékelés megmarad az első évfolyamon félévkor és tanév végén, valamint 2. évfolyamon félévkor.

A szöveges értékelés egy kifejezéssel történik:

- Magatartás: példás, jó, változó, rossz.
- Szorgalom: példás, jó, változó, hanyag.

□ A tantárgyak esetén:

A tantárgyi követelményeket

- kiválóan teljesítette,
- jól teljesítette,
- megfelelően teljesítette,
- felzárkóztatásra szorul
- nem teljesítette.

A tanulás értékelése a napközi otthonban / tanulószobán:

Az értékelés a fejlesztés érdekében történik, egymást feltételező két folyamat. Az értékelés a napközi otthon / tanulószoba egész tevékenységrendszerére terjedjen ki.

A pedagógus a tantárgyanként feladott házi feladatokat:

- ❑ részben vagy teljesen ellenőriznie kell. A rendszeres és következetes ellenőrzés megfelelő tájékoztatást ad a tanuló, a tanár és a szülő számára is.
- ❑ hiánya (kivéve pl. a házi dolgozat) nem értékelhető érdemjeggyel, az a tanuló szorgalmát minősíti.
- ❑ külön – külön értékeli,
- ❑ javíttatja, javítja a hibákat,
- ❑ mindenkor építő kritikát gyakorol,
- ❑ feljegyzi a tanulásirányítás folyamán szerzett olyan tapasztalatait, (mint pl.: egy-egy csoport munkájában csoportosan jelentkező hibák, hiányosságok, fegyelmi problémák, jól észlelhető fejlődés, dicséretes tevékenységek), és ezt jelzi az érintett osztályfőnöknek / szaktanárnak.

Az intézményben elvégzett országos szintű mérések:

- ❑ Országos kompetenciamérés (egy-egy évfolyamot érint országosan meghatározott tantárgyban és időben);
- ❑ idegen nyelvi mérés,
- ❑ Difer mérés,
- ❑ Netfit mérés,
- ❑ egyéb aktuális OH által meghirdetett mérések, beszámolók, ellenőrzések.

2.2.12 A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. A tanulmányi követelményeket a Tantárgyi Helyi Tanterv tartalmazza tantárgyakra és tanévekre lebontva.

Nevelőtestületi dicséretben az a tanuló részesül, akinek valamennyi érdemjegye jeles, és a tantárgyaknak legalább a fele kitűnő minősítésű. Kitűnő az a tanuló, aki az adott szaktárgyból dicséretben részesült.

A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának és szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A tanuló magatartását és szorgalmát félévkor és tanév végén a tantestület minősíti. Azonos súlyú dicséret és elmarasztalás semlegesítheti egymást, ezt pedagógiai mérlegeléssel a konferencia dönti el. A konferencia a kivétel lehetőségével élhet, ha a diáknak kimagasló érdeme, elismerése van.

Magatartás és szorgalom

A tanuló magatartását és szorgalmát félévkor és tanév végén a tantestület a diák önértékelését és az osztályfőnök véleményét is figyelembe véve minősíti. Azonos súlyú dicséret és elmarasztalás semlegesítheti egymást, ezt pedagógiai mérlegeléssel a konferencia dönti el. A konferencia a kivétel lehetőségével élhet, ha a diáknak kimagasló érdeme, elismerése van. Vita esetén jobb minősítést csak többségi szavazás esetén kaphat a tanuló.

A magatartás minősítésének kialakítása az életkori sajátosságokhoz igazodva fejezi ki a tanulónak:

- iskolai és iskolán kívüli viselkedését,
- a felnőttekkel és tanulótársaival szembeni magatartását,
- önállóságát,
- aktivitását,
- felelősségérzetét,
- a közösséghez való viszonyát,
- a közösség érdekében kifejtett tevékenységét.

A szorgalom minősítése az egyéni képességeket és körülményeket mérlegelve tükrözze a tanulónak:

- a munkához és tanuláshoz való viszonyát, teljesítményét,
- kötelességtudatát,
- rendszerességét,
- pontosságát,
- az egyes szakórán végzett munkáját.

A tanulói magatartás minősítése

Ha a tanuló a **magatartás** értékelésénél az alábbi szempontok **többségének** megfelel, akkor magatartása...

példás

- tanórán és tanórán kívül is az iskola Házirendjét maradéktalanul betartja, társait is erre ösztönzi;
- tanáraival, társival udvarias, kulturált hangnemet használ;
- társaival toleráns;
- tanulmányi munkában és a közösségi életben megbízható;
- kiveszi részét az osztály, a közösség életéből (osztályfőnöki, igazgatói dicséretei vannak), ötleteivel, kezdeményezéseivel, viselkedésével a társainak példát mutat;
- nincs igazolatlan órája;
- osztályfőnöki vagy annál súlyosabb elmarasztalásban nem részesült.

jó

- nem példamutató, de még megfelelő, kulturált magatartást tanúsít;
- nem tevékenykedik önállóan a közösségben;
- nem kezdeményez, de a rábízott feladatot elvégzi;
- külön dicséretet érdemlő tevékenységet nem végez;
- igazolatlan óráinak száma egy;
- osztályfőnöki figyelmeztetésnél súlyosabb fegyelmezésben nem részesült.

változó

- magaviseletével kapcsolatban rendszeresen fegyelmezési problémák vannak, gyakran megsérti a viselkedési szabályokat;
- kisebb fegyelmi vétségei voltak;
- közömbös, néha akadályozza a közösség munkáját.
- osztályfőnöki megrovásnál súlyosabb fegyelmező intézkedésben nem részesült.

rossz

- nehezen fegyelmezhető, a Házirendet gyakran és tudatosan megszegi;
- sorozatos fegyelmeztelenségeivel szabálysértéseivel akadályozza az iskolai munkát, a közösség fejlődését, társainak rossz példát mutat;
- veszélyezteti társai testi épségét, erkölcsi fejlődését;
- igazgatói fokozata(i) van(nak) ill. fegyelmi eljárás utáni büntetése.

A tanulói **szorgalom** minősítése

Ha a tanuló a szorgalom értékelésénél az alábbi szempontok **többségének megfelel**, akkor szorgalma...

példás

- az iskolai követelményeket képességeihez mérten kiemelten teljesíti;
- több tárgyból jelentősen javított;
- felkészülése állandó, rendszeres törekvést tanúsít, önálló feladatot is végez;
- a tanórákon aktívan dolgozik, segíti tanárai és társai munkáját;
- szaktárgyi dicséret(ek)et kapott;
- eredményesen vesz részt versenyeken, az iskolát példamutatóan képviseli.

jó

- a tanórákra rendszeresen készül, képességeinek megfelelően, de nem egyenletesen teljesít;
- figyelmetlenség, motiválatlanság tapasztalható nála, nem érdekli a teljesítmény.

változó

- felkészülése nem egyenletes, változó eredményeket produkál;
- kötelességét csak figyelmeztetés után teljesíti;
- 2-3 tárgyból képességein alul teljesít, több tantárgyból rontott;
- kettő vagy több elégséges minősítést vagy egy elégtelen minősítést kapott.

hanyag

- az otthoni és iskolai tanulást is elhanyagolja, tanulmányi munkája során jóval képességei alatt teljesít;
- keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében, célja az elégséges szint elérése;
- több tantárgyból elégtelen minősítést kapott.

Jutalmazások

A tanulók jutalmazásának elvei és formái

Azt a tanulót, aki:

- képességeihez mérten kiemelkedően teljesít,
- példamutató magatartást tanúsít,
- az osztálya, illetve az iskolája érdekében kimagasló közösségi tevékenységet végez,

- iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport-, kulturális vagy egyéb versenyen, vetélkedőn, bemutatón vesz részt,
- bármely más módon hozzájárul iskolánk jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola dicséretben, jutalomban részesítheti.

Egyéni jutalmazások formái

Elismerésként a következő dicséretet, díjak adhatók

- **Szaktanári dicséret:**
  - szaktárgyi, szakköri kiemelkedő munkáért;
  - iskolai versenyek 4. helyezésétől szaktanári mérlegelés alapján.
- **Osztályfőnöki dicséret:**
  - osztályban végzett kiemelkedő munkáért;
  - 3 szaktanári dicséretet követően;
  - rendezvényeket segítő munkáért;
  - iskoláért végzett közösségi munkáért;
  - iskolai versenyek 1-3. helyezéséért;
  - városi versenyek 4-6. helyezéséért;
  - megyei versenyeken való eredményes részvételért szaktanári javaslat alapján.
- **Igazgatói dicséret:**
  - három osztályfőnöki dicséret után;
  - városi / megyei versenyek 1-3. helyezéséért;
  - regionális / területi versenyek 1-10. helyezéséért;
  - országos versenyeken az első húsz közé jutásért;
  - többszöri alkalommal történő, az iskoláért végzett kiemelkedő közösségi munkáért;
  - az iskolai ünnepélyeken való kiemelkedő szereplésért.

Tanév végén a következő kiemelt jutalmakban részesülhetnek:

- **Nevelőtestületi dicséret**
  - Nevelőtestületi dicséretben az a tanuló részesül, akinek valamennyi érdemjegye jeles, és a tantárgyaknak legalább a fele dicséretes minősítésű, magatartása legalább jó, szorgalma példás minősítésű.
- **Könyvjutalom**

- Alsó tagozaton 5,00, felső tagozaton 4,7 feletti tanulmányi eredményért,
  - az iskolában, osztályközösségben végzett folyamatos munkáért vagy kiemelkedő szervezési tevékenységért,
  - kiemelkedő intézményi versenyeredményért.
- **Oklevél**
    - iskolai és egyéb pályázaton való sikeres szereplésért;
    - valamely tantárgyból kiemelkedő tanulmányi eredményért;
    - iskolai sporteredményekért.
- **Kisdeák-díj** (tanévzárón kerül kiosztásra – kitűző) a nevelőtestület javaslatára intézményvezetői döntés alapján 4 évi kitűnő tanulmányi eredményért.
- **Deák-diploma** a nevelőtestület javaslatára intézményvezetői döntés alapján (ballagáskor, ajándékutalvány mellett)
    - 8 évi kiváló tanulmányi eredményért;
    - példamutató közösségi tevékenységért;
    - kiemelkedő versenyeredményekért.

Osztályközösségek jutalmazásai

- A „**legdeákabb**” osztály címet elérő felső tagozatos osztály két jutalomnapban, a versenyen második helyezett osztály egy jutalomnapban részesül. „A „legdeákabb” cím odaítélése a következők alapján történik:
  - az osztály magatartás-szorgalom jegyeinek átlaga;
  - az osztály tanulmányi átlaga;
  - osztálydíszítési verseny eredménye;
  - DÖK események eredményei: őszi túra, tökfáragó verseny, farsang.
- Közös jutalomban (**igazgatói fogadás**) részesítjük osztályonként a tanév során a tantárgyakból megyei, regionális / területi, országos eredményeket elért tanulókat.

2.2.13 Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Az iskola egészségnevelési elvei

Pedagógiai célunk az érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása, ezen belül az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése (Ökoiskolai cím). Feladatunk a tanulók környezetükért való felelősségvállalásra nevelése oly módon, hogy az az elméleti ismereteken túl ez cselekvésben is megnyilvánuljon (téma nap, projekt, Fenntarthatósági témahét).

A teljes körű iskolai egészségfejlesztési terv célja, hogy tanulóink testi és lelki egészségét az eddiginél még hatékonyabban fejlesszük. Megújítjuk az egészséges táplálkozásra nevelést, a mindennapi testedzést, a lelki egészséget elősegítő személyiségfejlesztést és a tanulók által választott résztémakörökben az egészségismeretek hatékony átadását (többek közt a családi életre nevelést, az elsősegélynyújtást és baleset-megelőzést is). A teljes körű iskolai egészségfejlesztéssel a drogfogyasztás elsődleges megelőzését is megvalósítjuk

Az iskolai egészségfejlesztést akkor tartjuk hatékonnak, ha teljes körű. Ez az alábbiak teljesülését jelenti:

- az iskolánk mindennapi életében folyamatosan és rendszeresen jelen van;
- az iskola minden tanulója és a teljes tantestület részt vesz benne;
- bevonjuk a szülőket és az iskola közelében működő, erre alkalmas civil szervezeteket.

Feladataink:

- A mindennapok egészségügyi ismereteit sajátítsák el tanítványaink (komfortérzet, közérzet, személyi- és környezethigiéné, kisebb sérülések ellátása, betegség, egészség, fertőzés, járvány, védőoltás, természetgyógyászat stb.)
- Célkitűzéseink ismertetése a tanítási gyakorlatot teljesítő hallgatókkal is.
- Alakítsuk ki az egészséges életszemlélet igényét; a betegségek megelőzésére, valamint az egészség megőrzésére alkalmazott szabályok rendszerét.
- A szervezet működését befolyásoló, az idegrendszerre ható élvezeti és kábítószeres (kávé, alkohol, dohány, drogok) élettani hatásának megismertetése tanítványainkkal; az élvezeti és kábítószeres elutasító magatartásra nevelés. Legyenek tisztában az egészségkárosító hatások következményeivel.
- A segítő kapcsolatok továbbépítése (Vöröskereszt, Nemzeti Népegészségügyi Központ, Sulizsaru, Mecsek Erdészet, DDNP, szociális segítő).
- Tájékozódás a tanulók és a szülők körében: információ gyűjtése, szükségletek felmérése, az egészségkárosító hatások körének megállapítására.
- Az osztályok között szervezett, több csapatsportágat felölelő Deák Kupa megrendezése.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges, az életkori sajátosságokhoz alkalmazkodó témák:

- ❑ önmagunk és egészségi állapotunk ismerete; testi higiénia; a személyes biztonság;
- ❑ az egészséges testtartás, a mozgás fontossága;
- ❑ az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe;
- ❑ a betegségek kialakulása és a gyógyulási folyamat;
- ❑ a barátság, a párkapcsolatok szerepe az egészség megőrzésében;
- ❑ a személyes krízishelyzetek felismerése és a kezelési stratégiák ismerete;
- ❑ a szenvedélybetegségek elkerülése;
- ❑ a tanulási környezet kialakítása;
- ❑ a természethez és a környezethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége; a környezeti ártalmak és a környezettudatos magatartás.

Tevékenységeink szinterei:

Tanórák:

- ❑ A természetismeret és a biológia tantárgyba beépített egészségnevelés szervezett formában közvetíti a témával összefüggő ismereteket és alakítja a szemléletmódot.
- ❑ Az egyes tantárgyak tartalmi anyagának áttekintése, a kínálgató kapcsolódási lehetőségek kihasználása (tantárgyi koncentráció);
- ❑ Az osztályfőnöki órák tematikájának szerves részét képezik az egészséges életmódra vonatkozó témák, interaktív gyakorlatok, iskolavédőnői foglalkozások.

Tanórán kívüli programok, foglalkozások:

- ❑ Szakkör működtetése (elsősegélynyújtó stb.).
- ❑ Az osztálykirándulások, tanulmányi kirándulások, erdei iskolai programokon részvétel.
- ❑ A napközi játékos foglalkozásai a gyakorlás jó szinterei.
- ❑ A délutáni rendszeres testnevelési és sportfoglalkozások (ISK), a versenyek rendszere.
- ❑ Filmvetítések, azt követően szakemberrel beszélgetések.
- ❑ Az egészség megőrzésével kapcsolatos világnapokról való megemlékezésekhez kapcsolódó önálló gyűjtőmunka (könyv, újság, Internet), kiselőadás készítése, cikk írása.
- ❑ „Egészség projektnap” megszervezése és lebonyolítása, melynek része az egészséges életmóddal, környezetkímélő szemlélettel, és elsősegélynyújtással kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismeretkből álló vetélkedő szervezése.

- Pécs környezetvédelmi szerveivel való kapcsolattartás alapján foglalkozások szervezése (LÉPJ – program).
- ÖKO-hét programjaiba való bekapcsolódás.
- A tanulók egészségi állapota, a képességek különböző zavara a tanulást is befolyásolja, ennek a problémának a leküzdésére működik az alsó tagozaton az órarendbe épített segítő-felzárkóztató program képzett pedagógus segítségével.
- Védőnői foglalkozások osztályonkénti lebonyolítása különböző életmódhoz, szokásokhoz kapcsolódó témában, építve a korosztályok pszichés jellemzőire.
- Egyéni védőnői beszélgetések az arra rászoruló tanulókkal.
- Szűrővizsgálatok lebonyolítása az iskolaorvos és a védőnő vezetésével az egészség megőrzésének, illetve a betegségek korai felismerésének érdekében.
- Intézményi szintű mentálhigiénés munkacsoport működtetése.

Módszerek:

- felvilágosító előadások (alkalmi, illetve rendszeres, témától függően);
- biológia tanárok, iskolaorvos, védőnő, iskolapszichológus, szülők, kortárs előadók bevonása a munkába;
- szűrések, tanácsadások (lelki egészségfejlesztés);
- videofilmek, szakirodalom ajánlása;
- kérdőíves és interjú módszer, beszélgetések, megfigyelések.

Az egészségfejlesztő program működtetése, folyamatos átgondolása és fejlesztése a témában képzett team által történik, melynek munkájában részt vesznek a biológia szakos pedagógusok, az ifjúságvédelmi felelős, a diákönkormányzat vezetője, az iskolavédőnő és az iskolaorvos, valamint szükség esetén külső szakemberek, de a saját szakterületén minden pedagógus igyekszik a tanulók ezen irányú szemléletének formálásában, különös tekintettel a testnevelő tanárookra.

Egészségnap

Az egész tanévben zajló egészségnevelő munkának kiemelkedő része az egészségnap.

Az Egészségnap célja - a különböző korosztályú tanulók (1-8. évfolyam) életkori sajátosságainak figyelembevételével:

- minél többféle módon felkelteni a diákok érdeklődését az egészség megőrzésének lehetséges módjaira;

- gyarapítani az ismereteiket;
- rávilágítani esetleges egészségkárosító szokásaikra;
- tippeket adni az aktív életszakasz meghosszabbításához és a hosszabb élethez;
- példákkal bemutatni a környezetkímélő magatartás lehetőségeit a hétköznapi élet különböző területein.

Az Egészségnap lebonyolításának módszerei:

- Hagyományos és interaktív előadások a téma új megvilágításához.
- Kiscsoportos gyakorlati foglalkozások, kooperatív technikák.
- Kóstolók.
- Egészségi állapotmérő tesztek.
- Mozgásformák és mozgásterápia.
- Filmvetítés.
- A reklámok hamis világa.
- Kiállítás.
- Kísérleti és szervbemutató.
- Tesztek megoldása.
- Díjazások (több szempont szerint)
- stb.

Az iskola környezeti nevelési elvei

A környezettel és a természettel kapcsolatos értékek:

- a környezettudatos magatartás alapjainak kialakítása;
- a természet és a környezet sokszínűségének megismertetésével a velük kapcsolatos értékek védelmére, megőrzésére nevelés;
- az egyes tantárgyak tartalmában rejlő környezetvédelmi kérdéseken keresztül a környezettel való harmonikus együttélés lehetőségének megmutatása.

Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- a tanulóknál a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása;

- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megóvásához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – tanórai és tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
  - a környezet fogalmával,
  - a földi rendszer egységével,
  - a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
  - a környezetvédelem lehetőségeivel,
  - lakóhelyünk természeti értékeivel,
  - lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival kapcsolatosan.

A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

Az iskolai környezeti nevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagai;
- az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;

A környezeti nevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- minden félévben osztályonként egy túra a környékre a környezeti értékek felfedezésére;
- évente egy környezetvédelemmel, természetvédelemmel foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése a Föld napja alkalmából játékos vetélkedővel, akadályversennyel az alsó és a felső tagozatos tanulók számára;
- ÖKO szakkör működtetése
- flashmob
- a szelektív hulladékgyűjtés megszervezése az iskolában
- együttműködés a PTE-vel (Zöld Egyetem projekt)
- Ökoiskolai munkatervben foglaltak megvalósítása,

2.2.14 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A megkülönböztetett bánásmódot igénylő hátrányos helyzetű (HH), halmozottan hátrányos helyzetű (HHH), sajátos nevelési igényű (SNI), beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézséggel küzdő tanulókat pontosan nyilvántartjuk.

Fejlesztő pedagógus biztosításával gondoskodunk a képesség-kibontakoztató felkészítés lehetőségeiről.

A gyermekek érdekében meghatározó feladatunknak tekintjük a drogprevenciót, a bűnözés elleni küzdelmet, a bűnmegelőzést. Ennek érdekében rendszeres kapcsolatot tartunk fenn a rendőrséggel és kompetens szakemberekkel.

Tanulóink számára a szabadidő eltöltésének olyan értelmes és hasznos formáit biztosítjuk, amelyekhez családi háttérük, hátrányos helyzetük miatt egyébként nem juthatnának hozzá.

Prioritásként kezeljük az arra rászorulóknak számára adható támogatások, segélyek, egyéb juttatások kezdeményezését, megadását, cél szerinti hasznosulását.

A rászoruló gyermekek számára biztosítjuk a kedvezményes, illetve ingyenes étkezést.

2.2.15 A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

Kompetenciafejlesztés

- Intézményünk helyi tanterve előírja a természettudományok súlyának növelését. Az említett műveltségi területnek különös figyelmet adunk az oktatási folyamatban, és a vonatkozó kompetenciákat a többi tantárgyhoz kapcsolódó tevékenységek során is fejlesztjük. A kidolgozandó tanmenetekben átjárókat és kapcsolódási pontokat keresünk a többi tantárgyhoz.
- Tantervünk fontos pedagógiai célnak tekinti a játékosság fokozását a bevezető és kezdő szakaszban. Szükségesnek tartjuk a játékosság révén megkönnyíteni az átmenetet az óvoda és az iskola között, figyelmet kívánunk fordítani a tanulás okozta nehézségek oldására.
- Tantervünk elengedhetetlen követelménynek tekinti a terhelésnek a képességekhez való igazítását, a differenciálás révén megvalósítható gyakorlatot.
- Az egyes közoktatási szakaszok váltásakor diagnosztizáló mérést végzünk szövegértésből, a fejlesztés megalapozásához.
- Az oktatásirányítás, illetve az iskola saját kezdeményezésére (7. évfolyam próbafelvételi, 4. évfolyam szintfelmérő diagnosztikai mérés matematika csoportbontáshoz) sorra kerülő diagnosztikai méréseket elengedhetetlennek tartjuk az egyéni fejlesztés útján. A mérések

rendszeressé tételéhez azzal is biztosítani kívánjuk a technikai feltételeket, hogy rögzítjük: a mérések napján tanulóinknak felmentést adunk a tanórán való kötelező részvétel alól.

- Szummatív értékeléskor kompetenciamérő feladatokat is adunk.
- Intézményünk fontosnak tartja, hogy fokozza a lemaradó vagy gyengébb képességű tanulók állandó és rendszeres felzárkóztatását. Ennek érdekében a tantárgyak kompetenciafejlesztő szakaszaiban, a méréseknek megfelelő egyéni teljesítményszintekhez igazodva, differenciált oktatás keretében valósítjuk meg a felzárkóztatást.
- A rászorulóknak korrepetálást tartunk a felzárkóztatáshoz.
- Alkalmassá teszünk több tantermet arra, hogy abban újszerűen szervezhessük a tanítás-tanulás folyamatát. A helyiséget felszereljük korszerű IKT-eszközökkel. Az IKT-eszközöket mindegyik tantárgy oktatásában felhasználjuk a következő tevékenységekhez:
  - házi feladatok készítése számítógéppel,
  - tanulók információgyűjtése,
  - tanári prezentációk projektorral,
  - tanulói prezentációk projektorral stb.

A digitális kompetencia fejlesztése érdekében az IKT eszközöket az oktatás-nevelés folyamatában 40%-ban alkalmazzuk.

- Az életpálya-építést és a szociális kompetencia fejlesztését egyrészt osztályfőnöki óra keretében végezzük, másrészt beépítjük a többi tantárgy oktatásába, valamint a tanórán kívüli foglalkozásokba. Elsősorban az alábbi életpálya-építő kompetenciákat fejlesztjük: önismeret, ön bemutatás, álláskeresési technikák, munkaerő-piaci ismeretek, tanulásmódszertan. A szociális és életviteli kompetenciák közül az alábbiak szerepelnek programunkban: környezettudatos magatartás, kritikai gondolkodás, aktív felelősségtudat, szociális érzékenység, problémamegoldó képesség, együttműködés (kooperativitás), empátia, tudatosság a kapcsolatokban, barátság, családi szerepek, önállóság, önbizalom, belső harmóniára való képesség, kreativitás, nyitottság, rugalmasság, mások elfogadása.
- A tanulók szövegértési képességét minden tanórán fejlesztjük.
- Az egyes közoktatási szakaszok váltásakor diagnosztizáló mérést végzünk szövegértésből, a fejlesztés megalapozásához.
- A rászorulóknak korrepetálást tartunk a felzárkóztatáshoz.

- Törekszünk arra, hogy a tanórákon életszerű feladatokat adjunk a tanulóknak, a tanultakat lehetőség szerint kössük a tapasztalataikhoz.
- Szummatív értékeléskor kompetenciamérő feladatokat is adunk.

Adatvédelem szabályozása

A pedagógus, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazott, illetve az, aki közreműködik a gyermek, tanuló felügyeletének ellátásában a Nkt. 41.§-ában meghatározott nyilvántartható adatok körén túl - a titoktartási kötelezettség teljesítése mellett - csak az írásbeli szülői hozzájáruló nyilatkozatban megjelölt adatok kezelésére jogosult.

A nevelési program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke.

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 2. számú mellékletének - JEGYZÉK a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről - megfelelően a kötelező minimális eszköz és felszerelés biztosított.

3 PTE Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium 1. Számú Általános Iskolája

„Egy nemzet ereje a kiművelt emberfők sokaságában rejlik.” (Széchenyi István)

3.1 Az iskola nevelési programja

3.1.1 Pedagógiai (nevelési-oktatási) alapelveink, értékeink, céljaink, feladataink és eljárásaink

Időről időre újra kell gondolnunk küldetésünket.

Gyorsan változó világunk bizonytalanságai arra készítetnek minket, hogy keressünk egy-egy szegletkövet, egy mindannyiunk által elfogadható üzenetet történelmünkéből, amelyre biztonsággal támaszkodhatunk jövőbeli céljaink megfogalmazása és megvalósítása során. Sokszor és sokat idézett mondat a mottónk. De erre az állításra fel tudjuk fűzni pedagógiai hitvallásunkat, alapértékeinken nyugvó műveltségképünket.

Ennek a műveltségnek az összetevői egyrészt az irányadó dokumentumok - **köznevelési törvény, a nemzeti alaptanterv és a kerettanterv** - alapján kerülnek meghatározásra, másrészt a szülők és a pedagógusok által egybehangzóan vallott **általános emberi értékekből** következnek.

Akkor tekintjük sikeresnek és eredményesnek tevékenységünket, ha a diákjaink önállóan gondolkodó, felelősségérzettel rendelkező, őszinte, segítőkész, életre való fiatalokként, megalapozott tudással és kellő önbizalommal hagyják el iskolánkat és kezdik a középiskolát.

Mindent megteszünk azért, hogy mindez szeretetteljes, bizalmon és kölcsönös elfogadáson alapuló légkörben, gyermekközpontú, biztonságos és erőszakmentes környezetben, személyiségközpontú pedagógiai eljárások során valósuljon meg.

Reményeink szerint megalapozzuk azt, hogy tanulóink iskolánkhoz, Pécshez, Baranyához, **hazánkhoz erősen kötődő, folyamatos tanulásra, önnevelésre képes felnőttekké váljanak.**

Céljaink az 1-4. évfolyamon:

- a pozitív beállítódás kialakítása az iskolával, a tanulással kapcsolatosan, illetve a pedagógussal, és másokkal való együttműködés tekintetében;
- alapvető képességek és az alapkészségek egyénhez mért maximális fejlesztése;
- a játék- és mozgásigény kielégítése;

- a kulturált viselkedés és társas együttlét alapvető szabályainak ismerete és betartása.
- képessé tenni a tanulókat a digitális oktatásra;
- az iskolaotthonos oktatás lehetőségének biztosítása.

Céljaink az 5-8. évfolyamon:

- a továbbtanuláshoz, a középiskolás élethez szükséges kompetenciák fejlesztése;
- a tanult idegen nyelven történő alapszintű kommunikáció elérése;
- az életkornak megfelelő önfegyelem, önállóság és felelősség kialakítása;
- a pozitív önértékelést segítő speciális képesség fejlesztése;
- a reális helyzet- és társértékelés képességének fejlesztése.
- az idegen nyelvek emelt szintű oktatása az 5-8. évfolyam minden osztályában;
- a második idegen nyelv tanulásának biztosítása szakköri keretek között hatodik évfolyamtól.

Céljaink a tanárjelöltek gyakorlati képzésében:

- erősödjön a pedagógusi hivatás iránti elkötelezettségük;
- gazdagodjanak és mélyüljenek a pedagógiai kompetenciáik;
- alakuljon ki bennük a gyermek fejlődéséért érzett felelősség;
- ismerjék meg az intézményt, mint a munkahely világát;
- legyenek képesek alkalmazkodni az iskola belső életéhez.

Feladataink

Feladatunk általában, hogy személyes példamutatással, ismereteink folyamatos bővítésével, a minőség iránti elkötelezettséggel, az iskolahasználók jogos igényeinek figyelembevételével és a közös alapelvek szerinti tevékenységünkkel törekedjünk céljaink megvalósítására.

A nevelés területén:

- nevelési módszerünkben a példamutatás, a következetesség, a valódi élethelyzetek, illetve az ezeken alapuló játékos szimulációk és a tevékeny részvétel dominál;
- a szabadidős tevékenységek iskolai szervezésével és a diákönkormányzat működésével biztosítjuk, hogy a diákok színes életet élhessenek az iskola falai között;
- változatos alkalmakat biztosítunk az iskolán kívüli tapasztalatszerzésre, azok felhasználására a nevelési folyamatban;

- a döntéseket a kompetenciákhoz rendeljük; az életkornak és érettségnek megfelelő döntéseket a tanulóktól és a hallgatóktól is elvárjuk felelősségtudatuk fejlesztése érdekében; az egyének és közösségek értékelésében a pozitív változásokat tartjuk szem előtt, és figyelembe vesszük a tanuló és a tanárjelöltek önértékelését;
- nevelőmunkánk kiterjed az egészséges életmódra, a testi és lelki épség megőrzésére, erőszakmentességre, a környezettudatosságra, a tudatos fogyasztói magatartás kialakításra és a felelős médiahasználatra;
- a virtuális közösségekben való intelligens és etikus részvételre.

A tanulás-tanítás folyamatát jellemezze:

- különféle tanulási technikák és tanulási módszerek megismertetése, gyakoroltatása és folyamatos fejlesztése;
- a tanulók gondolkodásának folyamatos fejlesztése a feladatok többféle megoldásának és az összefüggéseknek a keresésével,
- hatékony és eredményes interakció a tanár és a diákok között;
- a tantermi munkát jellemezze a módszerek változatossága és a differenciált óravezetés.

A gyakorlati képzésben résztvevő hallgató:

- ismerje pedagógiai programunkat;
- csoportos tanítási gyakorlatán a tanórákon, foglalkozásokon változatos módszereket gyakoroljon, gazdag módszertani eszköztárral távozzon a gyakorlat végén;
- vegyen részt tanórán kívüli foglalkozásokon, kapcsolódjon be az iskolai programokba, ismerje meg az intézmény életének minden területét.

Nevelő-oktató munkánk eszközei, eljárásai

Eszközrendszerünk sajátos elemei:

- az osztálytermen és iskolán kívüli (szervezett) formában bonyolított tanítási alkalmak (projektnapok, témanapok, tanulmányi kirándulások, erdei iskolai táborok) az élményszerű tanulási tapasztalaton túl az ismeretek szintetizálására, a közös tevékenység és a helyes viselkedés gyakoroltatására szolgálnak;
- olyan tanórán kívüli foglalkozásokat szervezünk, amelyek biztosítják a napközi iránti igények kielégítését, a speciális segítséget igénylők felzárkóztatását, a tehetséges tanulók fejlesztését;

- a diákönkormányzat működési feltételeinek biztosításával a tanulóink öntevékenységet, a saját tevékenységük iránti felelősség kialakítását tesszük lehetővé;
a nemzeti, helyi és iskolai hagyományok ápolása, az iskolai ünnepélyeink, rendezvényeink tanulóinkban az érzelmi kötődés erősödését és azonosságtudatuk gazdagodását segítik;
- a pályázatokon, tanulmányi és sportversenyeken való részvétel az iskolai tanulmányok bővítését, a szabadidő értelmes eltöltését és az önbizalom, önértékelés fejlesztését szolgálja.

3.1.2 A személyiség- és közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Nagyon fontosnak tartjuk a tanulók megismerését, az egyének közti különbségek figyelembevételét.

Szükségesnek tartjuk megismerni:

- a család értékrendjét, az iskolához való viszonyát, a szülők elvárásait az iskolával és a gyermekkel szemben;
- a gyermekeknek a tanuláshoz, a környezetéhez való viszonyát, önmagával szembeni elvárásait;
- a tanuló egyéni képességeit, érdeklődését és ismeret- és képességstruktúráját.

A megismerést szolgáló tevékenységek:

- megfigyelések tanórai és azon kívüli helyzetekben;
- tervszerű információgyűjtés a tanulókkal, szülőkkel, diákközösségekkel folytatott beszélgetések, kérdőívezés révén;
- mérések a képességek, a tudásszint, az értékrend, a közösségben elfoglalt helyzet objektív megismerése érdekében.
- szükség és igény esetén meghíváson alapuló családlátogatás.

A megértést szolgáló tevékenységek:

- a megfigyelések, információk, mérések elemzése és értékelése;
- a tapasztalatok megbeszélése a gyermekkel, a szülőkkel és a gyermek nevelésében érintett pedagógusokkal; az iskolapszichológussal;

Az egyéni különbségeknél figyelembe kell venni a teljesítmények

- kognitív (az intelligenciából, tanulási képességből adódó),
- affektív (a motivációból, attitűdből, tanulói énképből fakadó),
- családi helyzete alapján adottnak tekintendő feltételeit.

A személyiségfejlesztés legfontosabb feladatai a fentiek alapján, hogy

- a követelményeket minden tanulónál fokozatosan, lépésről-lépésre emeljük; adottságukhoz, képességükhöz, lehetőségeikhez mért feladatokkal segítsük öntevékenységüket;
- a feladatok teljesítését rendszeresen értékeljük;
- gyakoroltassuk a hibák keresésének módját, és biztosítsuk az önálló javítás lehetőségét;
- a társakkal is fogadtassuk el a másságot és a különbözőségeiből adódó eltéréseket;
- tudatosítsuk mindenkiben, hogy az önérvényesítés természetes határa a közérdek; azaz nem tolerálható a másokra nézve káros, zavaró viselkedés.
- a személyiség helyes irányban való fejlődésének alapfeltétele a reális énkép, önismeret, önértékelés, önbizalom, önkontroll. Feladatunk mindezek kialakulásának elősegítése.
- A BAVEP Virtuális Erőmű Program keretén belül elnyertük az Energiatudatos Iskola címet, és jó gyakorlataink megosztásával elősegítjük más intézmények energiatudatos iskolává válását.
- Megszervezzük tanulóink részvételét a **Lázár Ervin Programban (LEP)** Kormány 1042/2019.

(II. 18.) Korm. határozata a nemzeti identitás erősítését célzó programokról

„A Kormány egyetért azzal, hogy az ezeréves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedékeinek művelődése, önkifejezése és nemzeti identitása, valamint Magyarország kulturális fennmaradása szempontjából fundamentális jelentőségű érték, ennél fogva kiteljesítése az állam kiemelt felelőssége. E kultúrstratégiai célhoz kapcsolódóan létrehozta a Lázár Ervin Programot (LEP), amely szociális helyzettől és lakóhelytől függetlenül minden, az 1–8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi, tánc- és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét.

A kiíró EMMI Kultúráért Felelős Államtitkársága meghatározta az egyes évfolyamok esetében a lehetséges programelemek körét:

1. évfolyam: Bábelőadás bemutatása oktatási intézményekben
2. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben
3. évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyén (a Pécsi Tankerületi Központ esetében a Pécsi Nemzeti Színházban)
4. évfolyam: Komolyzenei vagy népzenei koncert bemutatása oktatási intézményekben vagy koncerttermekben

5. évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyén (a Pécsi Tankerületi Központ esetében a Pécsi Nemzeti Színházban)

6. évfolyam: Cirkuszművészeti előadás bemutatása saját játszóhelyén (minden esetben a Fővárosi Nagycirkuszban)

7. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben

8. évfolyam: Színházi előadás bemutatása Budapesten”

3.1.3 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

- a tehetség fejlesztésének alapja a szellemi és a speciális (művészeti, pszichomotoros, szociális) képességek megismerése mellett a kreativitás, a divergens gondolkodás és a feladatok iránti elkötelezettség kialakítása. Ezt a teljesítmény iránti motivációval, az érdeklődés felkeltésével, az eredeti megoldások, a szorgalom és a kitartás elismerésével kívánjuk elérni;
- a képességek fejlesztése dominánsan a tanórákon alkalmazott differenciálással valósul meg, ahol a pedagógus az egyéni/csoportos jellemzők alapján választ adekvát szervezeti formát, módszert, taneszköz-használatot és feladatot; s ezt veszi figyelembe a házi és a kiegészítő feladatok kijelölésénél is;
- a tehetség fejlesztésének színtere a különböző területeken folyó tanórán kívüli foglalkoztatási rendszer, amelyben a tehetséggondozó szakkörök az intellektuális képességek, a művészeti körök, a sportfoglalkozások és a diákönkormányzati tevékenység a speciális képességek fejlesztését biztosítják;
- a tehetségek fejlesztését szolgálja az iskolán kívüli tehetséggondozó foglalkozásokon való részvételre irányítás (pl. zeneiskola, sportegyesület, tehetséggondozó szakkörök, képzőművészeti és táncsoportok stb.), az ottani eredmények figyelemmel kísérése és elismerése.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

Preveniciót szolgáló tevékenységek:

- az olvasásértés fejlesztését segítő műveletek begyakorlását valamennyi évfolyamon kiemelten kezeljük,

- tanórákon és kiemelten a napközis foglalkozásokon gyakoroltatjuk az önálló feladatmegoldási módokat, segítjük a gyermek számára leginkább megfelelőek kiválasztását;
- valamennyi tantárgy belépésekor megismertetjük a tanulókkal az adott tantárgy eredményes tanulását segítő módszereket;
- olyan választási lehetőséget biztosítunk a helyi tantervünkben, ahol – a létszám-korlátok határain belül – mindenki találhat számára megfelelő formát az idegen nyelvek elsajátítására.

A tanulási kudarcok csökkentését segítő tevékenységek:

- a kudarc okainak kiderítése, szükség esetén az iskolapszichológus bevonásával, a nevelési tanácsadó segítségével igénybevételevel;
- részképességihiány esetén, enyhébb esetben egyéni fejlesztő foglalkozás iskolán belül, súlyosabb esetekben szakszolgálat igénybevétele érdekében a szülővel való együttműködés alapján, esetleg egyes tantárgy tanulása alóli felmentéssel;
- ismerethiány esetén javító, pótló foglalkozások lehetőségének biztosítása;
- pszichés eredetű tanulási kudarcok elkerülését egyénre szabott feladatokkal, csoportmunkába bevonással, versenyhelyzetek kiszűrésével segítjük;
- pozitív motivációt igyekszünk biztosítani önbizalmat növelő eljárásokkal, pl. individuális viszonyítással értékeléskor olyan sikerekre utalunk, amelyek nem kötődnek lemaradáshoz.

A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

- A magatartási nehézségekkel küzdő gyermekekkel kapcsolatos eljárást az osztály-értekezleteken folyamatosan megbeszéljük, és az ott elhangzottakat egységesen képviseljük.
- Folyamatos kapcsolattartás alapján el szeretnénk érni, hogy a szülők vegyék igénybe a nevelési tanácsadó szakszerű segítségét.
- A fejlesztő pedagógus rendszeresen érdeklődik a szakszolgálatnál a gyermek fejlődéséről, a javasolt iskolai tennivalókról, s azokat megbeszéli a gyermek nevelésében érintett pedagógusokkal.
- Az osztályfőnök a magatartási problémák közül időről időre meghatározza a leginkább kezelendőt, s annak leküzdését jelöli meg célként a gyermeknek, illetve ahhoz kér támogatást a kollégáktól, az iskolai szociális segítőktől és szülőktől. iskolapszichológussal
- A tanuló érdeklődésének, képességének megfelelő közösségi feladatokkal igyekszünk elérni, hogy különböző tanulói csoportok fogadják el és segítsék a beilleszkedési nehézségekkel küzdő társaikat.

A gyermekvédelmi feladatok ellátása

A gyermekvédelem az iskolai nevelő-oktató munka, kiemelten pedig az osztályfőnöki tevékenység része. A gyermekvédelmi felelős koordinál, a különböző veszélyeknek fokozottan kitett tanulók esetében végrehajtó feladatot lát el.

Minden diákra kiterjedő feladataink:

- a gyermeki jogok teljes körű biztosítása és betartása;
- biztonságos és védelmet nyújtó iskolai környezet kialakítása;
- az iskolában tartózkodás ideje alatti felügyelet megszervezése;
- az egészségnevelési programunk alapján a szenvedélybetegségek ártalmainak megismertetése és az ezektől való megóvás;
- balesetvédelmi oktatás és az alapvető közlekedési szabályok elsajátítása, gyakoroltatása;
- a fentiek megvalósulását segítő szervezetekkel (iskola-egészségügy, rendőrség, diákjogi iroda stb.), iskolapszichológussal és szakemberekkel való folyamatos kapcsolattartás.

A különböző veszélyeknek fokozottan kitett tanulóakra vonatkozó feladataink:

- a veszélyeztetettség konkrét formájának és okainak felderítése;
- az érintett tanulók közösségi beilleszkedésének segítése osztálykeretben, napközis csoportban, egyéb tanórán kívüli foglalkozási formákban;
- a gyermekvédelmi felelős egyénekre tervezett és végrehajtandó segítő tevékenysége, illetve annak tantestületi támogatása;
- az iskolai szociális segítővel, a gyermekjóléti szolgálattal folyamatos kapcsolat tartása;
- a szülőknek nyújtott tanácsadás révén folyamatos együttműködés kialakítása.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

- Olyan értékrend kialakítására törekszünk, amely az emberi értékeket, illetve a teremtő cselekedetet, nem pedig pusztán az anyagi jólétet tekinti példának.
- A szociális hátrányok felderítése elsősorban az osztályfőnök feladata, de jelentős segítséget nyújt ehhez a diákönkormányzat (egymás körülményeinek ismeretével), a gyermekvédelmi felelős, az iskolapszichológus (a családok szociális helyzetére is rálátó szakemberek) és a szülők közössége (véleménnyel, konkrét segítséggel).

Iskolánk az alábbi támogatásokat tudja biztosítani:

- a jogszabályi előírások alapján a jogosultaknak az ingyenes tankönyvhöz jutás lehetőségét;

- a gyermekélelmezést biztosító partnerekkel történő megegyezés alapján az általuk biztosított számban ingyenes étkezést;
- a Makár Egylet pályázati rendszerén keresztül tanulmányi kiránduláshoz, taneszköz-vásárláshoz, térítési díj csökkentéséhez és táborozáshoz kérhetnek és kaphatnak támogatást diákjaink: ezt az Egylet vezetősége, a nevelőtestület és a diák-önkormányzat javaslatának figyelembevételével ítéljük meg;
- a szülők tájékoztatása a különböző segélyekről, segítségnyújtás a kérelmezésben.

3.1.4 A pedagógusok helyi intézményi feladatai; az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok helyi feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- különbözeti, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,

- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- az iskola közös tereinek és az osztálytermeknek rendben tartása, a tanuló kiállított munkáinak és a terem dekorációjának gondozása.

Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnököt a főigazgató bízza meg minden tanév júniusában.

- Az osztályfőnöki órákra felkészül, az órák témáit a helyi tantervünkben részletezzük.
- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákönkormányzatával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Rendszeresen minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát. Az osztályfőnök helyettessel/napközis tanítóval, az osztályban tanító tanárokkal történő megbeszélés után félévkor és év végén értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: elektronikus napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, szöveges értékelések és bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő gyermekvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola gyermekvédelmi felelősével és pszichológusával.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Segíti a közös feladatok megoldását.
- A hatékony tanuló- és közösség-megismerés érdekében órát látogat az osztályban.

- Az iskolaotthonos osztályokban az osztályfőnöki feladatokat a két tanító közösen látja el.

3.1.5 A szülők, a tanulók, a pedagógusok és az intézményegység együttműködésének formái

Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

Az iskolán belüli és az iskolán kívüli partnerekkel való kommunikációt a Szervezeti és Működési Szabályzat, a Házi rend és a Diákönkormányzati Szabályzat tartalmazza.

A közvetlen partnerekkel történő kommunikáció érdekében – különös tekintettel az oktatási-nevelési folyamatban közvetlenül részt vevő tanulóakra, szülőkre, pedagógus és nem pedagógus munkatársakra – az intézmény meghatározta:

- a hatékony napi működéshez szükséges információk belső áramlásának, frissítésének folyamatát,
- az információt és az informálandók körét,
- a lehetséges kommunikációs csatornákat, valamint
- az érintettek bevonásának módját az információk terjesztésébe és felhasználásába.

Fentieket a következő táblázat részletezi:

Információ	Informálandók köre	Közzététel módja	Az érintettek értesítéséért, illetve az információ frissítéséért felelős
Helyettesítés	minden pedagógus	Az elektronikus naplóban és a tanárban kifüggesztve, (további szabályok az SZMSZ-BEN)	a hiányzó pedagógus munkaközösség- vezető tagintézmény- igazgató tagintézményigazgató-helyettes ügyeletes vezető
Pedagógus hiányzása	tagintézmény-igazgató, ügyeletes vezető,	személyes megbeszélés, telefon	a hiányzó pedagógus munkaközösség-vezető

dolgozó hiányzása	elérhetetlenségük esetén az iskolatitkár		tagintézmény- igazgató tagintézményigazgató-helyettes ügyeletes vezető
-------------------	--	--	--

Írásbeli dokumentumok leadása (munkaterv, tantárgyi program, beszámoló, egyéb)	minden pedagógus	ütemterv, információs értekezlet, szóbeli közlés, ímél	iskolavezetés munkaközösség-vezetők
Gyakorlati képzés	vezetőtanárok, érintett pedagógus	faliújság, ímél, információs értekezlet	munkaközösség-vezető
Továbbképzések	minden pedagógus	továbbtanulási terv, beiskolázási terv, faliújság, információs értekezlet, ímél	tagintézményigazgató-helyettes
Konferenciák, szakmai fórumok	minden pedagógus	szórólapok, faliújság, szóbeli közlés, ímél	tagintézményigazgató-helyettes
Iskolai rendezvények, ünnepélyek	minden pedagógus, szülők, dolgozók	iskolai honlap, ütemterv osztályfőnöki óra, szülői értekezlet	a rendezvényért felelős személy osztályfőnök iskolavezetés gazdasági vezető nem pedagógus dolgozók webmester hírlevél
Pályázatok	minden pedagógus	szóbeli közlés, ímél, hírlevél, információs értekezlet	iskolavezetés
Bármilyen előre tisztázott (tanév elején) időpont megváltozása (pl. értekezlet, röpgyűlés, rendezvény)	minden pedagógus	iskolai honlap, ímél, hírlevél	tagintézmény- igazgató webmester
Az iskolában zajló különböző események	minden pedagógus és dolgozó, illetve az	iskolai honlap, személyes megbeszélés, hírlevél	megbízott felelős webmester
(tanulmányi verseny, vendégek stb.)	érintettek	információs értekezlet	

Iskolán kívül tartott tanórák, foglalkozások	ügyeletes vezető, portás	iskolai honlap személyes megbeszélés,	érintett pedagógus webmester
Tanulók távolmaradása az órától iskolai ügyben (pl. verseny)	érintett osztályfőnök, szaktanárok	faliújság	a rendezvényért felelős értesíti az osztályfőnököt, aki értesíti az érintett szaktanárokat
Az iskola eredményei (pl. tanulmányi- és sportversenyek, kollégák eredményei stb.)	minden pedagógus diákok szülők partnerek DÖK, iskolavezetés	iskolai honlap, sajtó, értekezletek, röpgyűlések, Iskolagyűlés, DÖK-gyűlés, Iskolarádió, szülői értekezletek, füzet a testnevelő tanárban	felkészítő tanár tagintézmény- igazgató tagintézményigazgató- helyettes osztályfőnök testnevelők
Kirándulási és táborozási lehetőségek	minden pedagógus	faliújság, iskolai honlap DÖK-gyűlés	bárki, aki értesül ilyen lehetőségekről webmester DÖK vezető tanár
Szülői választmány ülésén elhangzó vélemények, kritikák	érintett pedagógusok és dolgozók	személyes megbeszélés információs értekezlet	tagintézményigazgató- helyettes
Szülői értekezleten, családlátogatáson, fogadóórán elhangzó fontos információ	érintettek	személyes megbeszélés	osztályfőnök, szaktanár
Iskolatanács döntési jogkörébe tartozó döntés előkészítés és döntések	minden pedagógus	személyes megbeszélés	az Iskolatanácson résztvevő munkaközösség-vezetők
Rendkívüli esemény	minden pedagógus és dolgozó, diákok	iskolarádió információs értekezlet	tagintézmény- igazgató vagy tagintézményigazgató- helyettes

Pedagógusokra vonatkozó jogszabályok, előírások vagy belső szabályok megváltozása	minden pedagógus	röpgyűlés	iskolavezetés
Nyílt nap a középiskolákban	8. o. osztályfőnökök, 8. osztályos diákok	pályaválasztási faliújság, iskolai honlap	pályaválasztási felelős képűjság
8. osztályosok nyílt napon, illetve felvételin való részvétele, időpontjai	érintett pedagógusok	faliújságon	osztályfőnök pályaválasztási felelős
Fenntartói kérés, utasítás	minden pedagógus érintett pedagógus érintett dolgozó	értekezlet, röpgyűlés, személyes megbeszélés	tagintézmény- igazgató
Házirend megszegése	osztályfőnök, iskolavezetés	személyes megbeszélés tevékenységi napló	érintett pedagógus
Házirend súlyos megsértése	osztályfőnök, iskolavezetés	személyes megbeszélése	érintett pedagógus
DÖK üléseken elhangzott információk	tanulók érintett pedagógusok osztályfőnökök	osztálytitkár, osztályfőnöki óra, megbeszélés röpgyűlés, személyes megbeszélés	DÖK ülésen résztvevő tanuló DÖK vezető tanár

Az együttműködés sajátos szervezeti formája iskolánk Makár Egylete, amely a diákok, szülők és pedagógusok saját alapszabály szerint működő, közérdekű kötelezettség-vállalásra jogosult társadalmi egyesület.

Az Egylet keretén belül működik:

- a Szülői Tanács, amely ellátja a hagyományos értelemben vett szülői munkaközösségi feladatokat;
- a diákönkormányzat, amely külön szabályzat szerint végzi munkáját osztály- és iskolai szinten, sok tanulónak értelmes feladatot és felelősségvállalási lehetőséget biztosítva;

- pedagóguscsoport vesz részt a diákok öntevékenységének indirekt irányításában, segítésében;
- az iskolai sportkör keretében zajlanak a tanórán kívüli sportfoglalkozások, házibajnokságok és a különböző sportági versenyekre való felkészítések.

A folyamatos kapcsolatot a pedagógusok, a szülők és/vagy a diákok együttlétének hagyományos formái biztosítják:

- személyes megbeszélés;
- a szülői értekezletek;
- a nevelőtestületi és egyéni fogadóórák;
- az iskolagyűlések;
- a sportköri közgyűlés
- egyéb rendezvények,
- a családlátogatások szükség/igény esetén.

Biztosítjuk a szülő, tanár, diák kapcsolat széleskörű lehetőségeit. Igyekszünk megtartani és bővíteni a szülők által vezetett délutáni foglalkozásokat, illetve a bevonással szervezett tanórák számát (egészség-nevelési, közlekedési, pályaválasztási stb.).

3.1.6 Az intézményi döntési folyamatokkal kapcsolatos tanulói részvételi jog gyakorlásának rendje

A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt

- saját működéséről,
- a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- hatáskörei gyakorlásáról,
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- az iskolai diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről.

3.1.7 A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Iskolai étkeztetés

A helytelen táplálkozásból eredő betegségek megelőzése érdekében az iskolai étkezés minősége és mennyisége elsőrangú kérdés.

Az iskola megfelelően felszerelt ebédlővel és melegítő konyhával rendelkezik. Az étkeztetés szervezésével igyekszünk biztosítani a kellő időt az ebéd elfogyasztására. Az ebédet szállító vállalkozót saját eljárása keretében választja ki a fenntartónk. A kiválasztás szempontjai között – az ár mellett – kiemelt szempont az egészséges táplálkozásra való törekvés (az alapanyagoknak és az adalékanyagoknak az egészséges táplálkozás követelményeit szem előtt tartó megválasztása).

Alsó tagozatos gyerek nem mehet át a közeli önkiszolgáló étterembe ebédelni.

A tanulószobás felső tagozatos gyerek csak akkor mehet át egyedül, ha a szülők írásban kérik ezt, s vállalják a felelősséget gyermekükért egészen addig, amíg ő az étteremből visszatérve jelentkezik a tanulószobás kollégánál.

Az iskolai büfét szerződéses jogviszonyban vállalkozó működteti. A büfé kínálata megfelel az egészséges táplálkozás követelményeinek. A szerződés rögzíti a választékba való beleszólásunk jogát.

Mindennapos testmozgás

A nemzeti köznevelési törvény előírja a mindennapos testnevelési óra beépítését a tantárgyi rendszerbe. Iskolánkban e törvényi előírást megelőzően is kiemelt feladatnak tartottuk, hogy minél több gyerek minden nap szervezett mozgásos foglalkozásban vegyen részt.

Az alábbi délutáni mozgáslehetőségeket tudjuk biztosítani:

- Tömegsport foglalkozások
- Úszás
- Atlétika
- Kosárlabda
- Kézilabda
- Asztalitenisz
- Játékos, ügyességi sportfoglalkozások
- Séta, játék

A nemzeti köznevelési törvény előírása alapján a gyerekek órarendjébe építettük a mindennapi testnevelésórát. A felsorolt lehetőségek biztosítása lefedi a teljes tornaterem-, folyosó- és udvarkapacitásunkat. A gyerekek mozgási lehetőségeinek bővítése (uszoda, speciális tornák) csak a szülők egyéni anyagi áldozatvállalása útján valósítható meg. Ezt az iskola nem kezdeményezi, de a szülői közösségektől érkező kezdeményezés (illetve önként vállalt finanszírozás) esetén segít a körülmények megteremtésében.

Az iskola feladatai a függést okozó szenvedélyekkel kapcsolatban

Legfőbb célunk tanulóinkat olyan ismeretekkel, pszichésen megalapozott belső értékévé vált normakultúrával felruházni, amelynek segítségével egyértelműen elhárítják a személyiségük integritását veszélyeztető szerek (alkohol, cigaretta, drog) használatát és eszközök (számítógép, virtuális közösségek, média) túlzott alkalmazását. Gondot fordítunk tanulóink biztonságos internethasználatának kialakítására.

Arra törekszünk, hogy a társadalmi normáknak és a gyerekek életkorának, érdeklődésének megfelelő szabadidős elfoglaltságokat kínáljunk.

Legnagyobb veszélynek a droghasználatot tartjuk. A drogprevenció összetett személyiségfejlesztő munka, ezért abban a tantestület minden tagjának részt kell vennie, és kiemelten fontos az osztályfőnökök szerepe. Pedagógusainknak tisztában kell lenniük a legális-illesztő drogok fogyasztása mögött meghúzódó okokkal.

A drogprevenció lehetséges színterei:

- Tanórai foglalkozások
- Szaktárgyi órák témafeldolgozása. Minden tantárgynak van konkrét csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez és így a drogprevencióhoz.
- Osztályfőnöki órák (konkrét témakörök feldolgozása, ismeretátadás és interaktív gyakorlatok, esetelemzések).
- Tanórán kívüli foglalkozások.
- Napközis foglalkozások. (A személyiségfejlesztő játékoknak, gyakorlatoknak kiváló színtere a napközi.)
- Délutáni szabadidős foglalkozások.

- Szülői értekezletek (osztály-, évfolyam- vagy iskolaszintű, esetleg külső előadó, pld. orvos, pszichológus, rendőr, volt függő személy).
- Értekezletek, esetmegbeszélések, tréningek.

Iskolán kívüli rendezvények:

- Drogprevenciós rendezvények
- Továbbképzések
- Kortárs segítők
- Kirándulások, túrák, sportprogramok, erdei iskola, tábor

Végezetül a testi és lelki egészségfejlesztéssel kapcsolatosan általánosságban az alábbi feladatokat és követelményeket tartjuk fontosnak és teljesítendőnek:

- a tanulók az egészségük védelme érdekében rendelkezzenek korszerű ismeretekkel és azok gyakorlásához szükséges készségekkel, jártasságokkal. Ismerjék fel azt, hogy milyen összefüggés van az életmód, a viselkedés és az egészségi állapot között;
- ösztönözzük a diákokat arra, hogy kialakuljon bennük az önmagukkal szembeni felelősségérzet. Ismerjék fel, hogy miért szükséges a jövő tervezése, az életút tudatos építése; s lássák be, hogy ebben meghatározó szerepet játszanak az egyéni döntések, helyzetmegoldási, megküzdési technikák. Nyújtunk segítséget abban, hogy a tanulók helyesen értelmezzék azt a tényt, hogy az egészség megőrzése egyéni tetteken, választásokon, személyes kapcsolataik minőségén múlik;
- ismertessük meg a tanulókkal az egészségi állapot szempontjából fontos viselkedésmódok, szokások kialakulását, feltételeit, valamint az ezeket befolyásoló tényezőket. Adjunk támpontokat, értelmezési kereteket az életmódbeli döntések meghozatalához, ezzel is segítve, hogy az egészséget támogató magatartásformák, megoldási módok alternatívaként jelenjenek meg mindennapi életükben;
- nyújtunk segítséget a tanulóknak abban, hogy készség szintjén alkalmazzák azokat a megküzdési stratégiákat, amelyek alkalmazásával megőrizhetik lelki egyensúlyukat;
- szerezenek elegendő tudást és ismeretet, hogy képesek legyenek ne csak saját, hanem mások egészségének és életének védelmére is;
- ismerjék meg a tanulók önmagukat, saját fejlődésüket, s így megérthetik másokkal kapcsolatos tapasztalataikat is;

- kiemelkedő szerepet tulajdonítunk a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársaink iránti elfogadó, segítőkész magatartás kialakításának;
- fontos, kiemelt feladatnak tekintjük a káros függőségekhez vezető szokások és életmód kialakulásának megelőzését.

Az ismeretek feldolgozása során az ún. részvételen alapuló oktatási technikák minél szélesebb körű alkalmazását tartjuk szerencsésnek, hiszen ezek révén alakulhat ki a saját élmény, fejlődhetnek az életvezetés, a testi-lelki jóllét szempontjából valóban fontos készségek és jártasságok (kommunikációs készségek, kooperációs technikák, projektmunka, csoportmunka stb.).

Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos eredmények (attitűdvizsgálat, szokásvizsgálat, időmérleg stb.) mérése intézményi és osztályszinten valósul meg időszakos nevelési eredményvizsgálat során.

Az egészségfejlesztés színterei iskolánkban:

- Az egyes tantárgyak tanórai és tanórán kívüli foglalkozásai;
- tantárgyközi projektnapok;
- tanórán kívüli tevékenységek (napközis foglalkozások, vetélkedők, versenyek, rendezvények);
- külső helyszíneken partnerekkel közösen szervezett foglalkozások;
- hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel).

3.1.8 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg. Az iskolai elsősegélynyújtás oktatása évfolyamonként, a tanulók életkori sajátosságait, pszichés fejlettségét figyelembe véve folyik.

Alsó tagozatban a cél:

- veszélyhelyzetek megelőzése, felismerése (iskolában, otthon, egyéb helyszíneken)
- segítségkérés formáinak, megismerése és gyakorlása
- segítő attitűd kialakítása,
- elsősegélyláda tartalmának megismerése,

- az elsősegélynyújtás alapjainak megismerése (fogalma, ki nyújthat elsősegélyt),
- egyszerűbb sérülések tüneteinek felismerése, ellátása.

Felső tagozatban cél:

- segítségnyújtás szabályainak, megismerése
- baleseti szituáció értékelése, sérülések osztályozása,
- mentőhívás módja,
- elméleti tudásra épülő gyakorlati elsősegélynyújtás.

Módszerek:

- 1-2. osztályban játékos gyakorlás: Teddy maci kórház,
- előadás,
- bemutató,
- szituációs gyakorlatok,
- gyakorlás sebimitációs készlettel, szemléltető eszközökkel.

3.1.9 A tanulmányok alatti vizsgák szabályai, a szóbeli felvételi vizsga követelményei

A vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- javítóvizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira,

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

Osztályozó vizsgát tehet, akit

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- a meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát,
- egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.
- A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

A vizsga reggel 7.45 előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.

Online vizsga is szervezhető.

3.1.10 A felvétel és az átvétel helyi szabályai

A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezhet, erről az iskola igazgatója dönt. Iskolánk nem rendelkezik beiskolázási körzettel, ezért a felvétel kérelemre történik. A jelentkező, az iskolába lépéshez szükséges fejlettségnek megfelelő óvodás szülője, gondviselője állandó lakcímétől függetlenül felvételi kérelmet nyújthat be az éves munkatervünkben meghatározott határidőig.

Felvétel az elsős évfolyamra:

- Felvételi vizsga nem szervezhető.
- A beiratkozás időpontját – ha más rendelet nem szabályozza – az iskola igazgatója határozza meg.

Túljelentkezés esetén a kedvezményezettek köre az alábbiak szerint vonható meg:

- első helyen: testvére iskolánkba jár,
- második helyen: volt diákunk gyermeke,

- harmadik helyen: a fenntartó teljes munkaidőben foglalkoztatott dolgozójának gyermeke. Amennyiben a megadott sorrend szerint az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudjuk teljesíteni, a második és harmadik kategóriába tartozó jelentkezők között sorsolás útján döntünk, ügyelve a nemek arányára. A sorsolás a felvételi kérelmet benyújtók jelenlétében történhet.

Az iskolába felvett tanulók osztályba/csoportba való beosztásáról – a tagintézményigazgató-helyettes véleményének kikérésével – a tagintézmény-igazgató dönt.

Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben tanköteles korú legyen, és az óvoda az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget igazolja. A felvétel elbírálásakor döntő, hogy az adott évben hány első osztály indítását engedélyezi a fenntartó.

A szülők és a gyerekek játékos előkészítő foglalkozások, nyílt tanítási napok keretében ismerkednek meg az iskolában folyó tevékenységekkel és a leendő elsős tanítókkal. Ezeket a foglalkozásokat kollégáink szervezik és tartják.

Az első évfolyamra történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek személyi azonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és a lakcímet igazoló hatósági igazolványt,

Átvétel egyéb évfolyamokra

Azokat a diákokat, akik más intézményből kérik átvételünket iskolánkba, csak abban az esetben tudjuk fogadni, ha

- az adott tanulócsoportban a létszám nem lépi túl a törvény által előírt maximális létszámot,
- az idegen nyelvi csoportbontás ezt lehetővé teszi,
- az iskola által szövegértésből, matematikából, idegen nyelvből összeállított szintfelmérőt legalább 75%-os eredményességgel teljesíti.

A PTE Gyakorló Általános Iskola, Gimnázium 1. Számú Általános Iskolája tanulóinak számára a székhelyintézménybe történő továbbhaladás feltételeit lásd a Pedagógiai Program székhelyintézményi részében.

3.2 Az iskola helyi tanterve

3.2.1 A választott kerettanterv megnevezése

Az iskolánkban alkalmazható óraszámokat a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 27. §-a és 6. számú melléklete, a 110/2012. (VI. 4.) Kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról 8. §-a, valamint a kerettantervek kiadásának és

jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet 3. melléklete határozza meg. Nat2020 módosításait az ehhez illeszkedő tartalmi szabályozók alapján vezettük be. https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat

A kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások időkerete legfeljebb tíz százalékának felhasználásáról a tantárgyi helyi tantervek rendelkeznek.

A Nat2020 szerinti műveltségterületek és tantárgyak:

Műveltségterület	Tantárgyak
Magyar nyelv és irodalom	irodalom, magyar nyelv
Matematika	matematika
Történelem és állampolgári ismeretek	történelem, állampolgári ismeretek, hon- és népismeret
Etika/hit és erkölcsstan	etika/hit- és erkölcsstan
Természettudomány és földrajz	környezetismeret, természettudomány, biológia, kémia, fizika, földrajz
Idegen nyelv	első és második idegen nyelv
Művészetek	ének-zene, dráma és színház, vizuális kultúra, mozgóképkultúra és médiaismeret
Technológia	technika és tervezés, digitális kultúra
Testnevelés és egészségfejlesztés	testnevelés
Közösségi nevelés	osztályfőnöki

3.2.2 Az iskolában tanított kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszámai

A választott kerettanterv alapján a helyi tantervünk tantárgyait és óraszámait a melléklet tartalmazza. A kerettantervi ajánlásokban megjelenő tantárgyak óraszámain felül rendelkezésre álló időkeretet elsősorban a magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, környezet- és természetismeret, informatika tantárgyak óraszámainak emelésére fordítjuk.

- A testnevelés és sport műveltségterület kötelező tartalmait a táncoktatással egészítettük ki az 1-2. évfolyamon. A táncoktatásra külön tantervet készítettünk.

Külön tantárgyként tanítjuk és értékeljük a magyar nyelvet és a magyar irodalmat.

- A tananyag egy részét úgy dolgozzuk fel, hogy annak középpontjában a mindennapi élet tanulók által megtervezhető és kivitelezhető feladata álljon. A projektoktatás során is törekszünk kialakítani és fejleszteni a következő kompetenciákat: együttműködés, döntés,

önállóság, kreativitás. Projektnapjaink számát, aktuális tartalmát az éves munkatervben rögzítjük.

A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak száma – ha rendelet másképp nem írja elő – egy tanítási napon nem lehet több

- az első-harmadik évfolyamon hat tanítási óránál,
- a negyedik-nyolcadik évfolyamon hét tanítási óránál.

A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege egy tanítási héten nem lehet több

- az első-harmadik évfolyamon 24 óránál,
- a negyedik évfolyamon 25 óránál,
- az ötödik-hatodik évfolyamon 30 óránál,
- a hetedik-nyolcadik évfolyamon 32 óránál.

Iskolánk a felső tagozat minden osztályában emelt szintű nyelvoktatást folytat.

3.2.3 A választható tantárgyak, foglalkozások továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Tanulóink minden év május 20-ig megjelölhetik, hogy a szabadon választható foglalkozások közül (a napi, illetve heti terhelés korlátait figyelembe véve) mit vesznek igénybe.

A jelentkezés egész tanévre szól.

Szintén május 20-ig jelentkezhetnek az egyéb tanórán kívüli foglalkozásokra (napközi, tanulószoba, szakkör, kórus, érdeklődési kör stb.).

A felsorolt lehetőségek felkínálásakor – ha már ismert - megnevezzük az egyes foglalkozásokat tartó pedagógusokat.

3.2.4 A nem kötelező (választható) tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga

A választható tanórai foglalkozások tananyagát a foglalkozást tartó pedagógus által összeállított éves terv tartalmazza.

3.2.5 A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére, az iskola településén élő, nemzetiségek kultúrájának megismertetésére szolgáló tananyag

A többségi társadalomhoz tartozók bevezetése a helyi kisebbségek kultúrájába a történelem és társadalomismeret tantárgy helyi tantervében megfogalmazottak szerint történik.

3.2.6 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

A tanulók az iskolai foglalkozásokon osztály – vagy csoportkeretben vesznek részt saját tantermükben, illetve a tantárgy speciális igényei miatt szaktantermekben, vagy csoportokban az ilyen célra kialakított tantermekben, helyiségekben (táncterem, nyelvi termek, számítástechnika terem, technika terem, tornaterem, folyosó). Az erőforrásokkal való hatékony és takarékos gazdálkodás mellett (testnevelés, napközi) célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a készségek, képességek fejlesztésére és a tanulók tudásának megalapozására.

Amennyiben a tanulólétszám, a tanulók képességei, valamint motiváltsága indokolja, lehetőség van csoportok létrehozására.

A tanulók csoportba sorolása írásbeli és/vagy szóbeli mérés alapján történik a kiválasztott évfolyamon. A létrejött csoportok közötti átjárhatóság biztosított. A tanulók csoportváltásáról szintfelmérés és egész éves munkájuk, teljesítményük figyelembevételével az adott munkaközösség műveltségterületért felelős pedagógusai döntenek.

A választható tantárgyak esetében diákjainknak, amennyiben megtehetjük, lehetőséget adunk, hogy megjelöljék, melyik pedagógusnál szeretnék tanulmányaikat folytatni. A választásukat a tanulók és a szülők megerősítik jelentkezésükkel és tudomásul veszik, hogy úgy kell tekinteni a választható foglalkozásokat is, mintha kötelező tanórai foglalkozások lennének.

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, az informatikát, a technikát, testnevelést. Ezen kívül napközis foglalkozásokat szervezünk osztálykereten kívüli csoportban.

3.2.7 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek megismerése, differenciált, egyéni kezelését tartjuk legfontosabb feladatunknak. Ezen kívül feladatainkat a következő célok megvalósításának rendeljük alá:

- A kisgyermek természetes érdeklődésének és nyitottságának megőrzése, orientálása és továbbfejlesztése.
- A személyes képességekbe vetett hit és önbizalom megteremtése, a kisgyermek fokozott játék- és mozgásigényének kielégítése.
- A mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztése.
- A társakkal végzett közös tevékenységek élményének és örömeinek megerősítése, a társas kapcsolatok kialakításához és gazdagításához szükséges beállítódások és képességek kialakítása és gyakoroltatása.
- A tanulás, az elsajátítás élményének és örömeinek megismertetése, a tanulók ösztönzése saját környezetük megismerésére és megértésére.
- Az egészséges élet értékének felismertetése és tudatosítása a tanulóknál.
- A tanuláshoz, a közös játékokban és feladatokban való részvételhez szükséges koncentrációs képességek és akarati tulajdonságok tudatosítása és fejlesztése.
- Egyszerű minták és sokoldalú lehetőségek adása az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerülnek motiválási és a tanulásszervezés folyamatok. Ennek megfelelően a következők a feladataink:

- Az önismeret fejlesztése az önmagára vonatkozó ismeretek és tapasztalatok gyarapításával és megbeszélésével.
  - A társas kapcsolatok kialakításához és gazdagításához szükséges beállítódások és képességek gyakoroltatása.
  - A megismerés, a megértés, a tanulás iránti érdeklődés nyitottság megőrzése és továbbfejlesztése.
  - A tanulók érdeklődésének felkeltése tágabb környezetük megismerése és megértése iránt.

Az önálló tanuláshoz szükséges motívumok kialakítása és megerősítése.

- Az idegen nyelvek tanulása iránti igény felkeltése.
- A szóbeli és az írásbeli nyelvhasználathoz szükséges alapkészségek fejlesztése, gyakoroltatása.
- A narratív, a lényegkiemelő és a szabálykövető képességek kialakítása és folyamatos fejlesztése.
- A mindennapi életvitellel összefüggő gyakorlatias ismeretek nyújtása. Elemi ismeretek közvetítése a természetről, a társadalomról, a művészetekről, az emberiség és a haza történelméről.
- Az egészséges életmód mindennapi feltételeinek és összetevőinek megismertetése. A mozgás, a rendszeres testedzés, a sportjátékok iránti kedv felkeltése és megerősítése.
- A tanuláshoz, a közös játékokban és feladatokban való részvételhez szükséges koncentrációs képességek és akarati tulajdonságok fejlesztése.
- Egyszerű minták és sokoldalú lehetőségek adása az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása:

- Az önértékelés képességének kialakítása és fejlesztése.
- A tanulóban meglévő szolidaritásérzés, együttműködő- és segítőkészség értékének tudatosítása és fejlesztése.
- Az egészséges életmóddal összefüggő pozitív beállítódások, magatartások és szokások megerősítése.
- A rendszeres testmozgás és a sport iránti igény megerősítése és kielégítése.
- A környezettel való harmonikus és konstruktív kapcsolathoz szükséges ismeretek, képességek és készségek kialakítása és fejlesztése.
- A megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség értékének tudatosítása.
- Az értelmes tanulás feltételének megteremtése az érzékelés útján szerzett tapasztalatok gyűjtésével, rendszerezésével és sokoldalú értelmezésével.
- A képi prezentációk szerepének tudatosítása a tanulásban és a mindennapi életben.

- Aktív tevékenységre lehetőséget adó feladatok adása a tanulóknak: kísérletek, megfigyelések, projektek stb.
- A kritikai és kreatív olvasás képességének fejlesztése.
- Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása.
- A problémamegoldó gondolkodás és a döntésképeség megalapozása.
- Az önálló tanulás és az önműveléshez szükséges ismeretek és képességek megalapozása.
- A tudományos ismeretek megértéséhez és elsajátításához szükséges szemléleti keretek és alapfogalmak megismertetése.
- Az idegennyelv-tudás mindennapi életben történő felhasználási lehetőségeinek megismertetése.
- A közösségek demokratikus működésének megértését elősegítő alapelvek megismertetése.
- Az európai és a nemzeti azonosságtudat erősítése, ápolása. Más népek és kultúrák megismerése iránti igény és beállítódás kialakítása.
- A tanuláshoz, a feladatokban való részvételhez szükséges koncentrációs képességek és akarati tulajdonságok fejlesztése.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata:

- A változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy hangsúlyt kapjon a pályaválasztás, pályaaorientáció.
- Az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése, a szociális képességek fejlesztése, az érzelmi intelligencia mélyítése és gazdagítása.
- Az emberi cselekedetek és konfliktusok értelmezése okaik, következményeik és az emberi értékekkel való összevetésük szempontjából.
- Az egyéni és a közérdek, a többség és a kisebbség fogalmának tisztázása a környezeti, társadalmi és kulturális konfliktusok megbeszélése kapcsán.
- A megismerési képességek fejlesztése, különös tekintettel a megfigyelési, kódolási, értelmezési, indoklási, bizonyítási képességekre.
- A képi reprezentációk értelmezéséhez és tanulásban való felhasználásukhoz szükséges vizuális képességek fejlesztése.
- A kulcsfogalmak tartalmának folyamatos gazdagítása és mélyítése, a problémaszituációkban is könnyen alkalmazható és működőképes fogalomrendszer kiépítése.

A véleményformálás és a vélemények, érvek kifejtéséhez, értelmezéséhez, megvédéséhez szükséges képességek kialakítása.

- Az elvont fogalmi és elemző gondolkodás megalapozása, a kritikai gondolkodás megalapozása és fejlesztése.
- A komplex és különböző forrásokból származó információk kezeléséhez szükséges képességek kialakítása és fejlesztése.
- Az önálló, felnőtt élettel kapcsolatos helyes döntések megalapozása.
- A tanulók felkészítése a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra. Az általános műveltség megalapozásához szükséges ismeretek átadása.
- Az egyetemes emberi kultúra legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeinek megismerése. A szűkebb és tágabb környezet természeti értékeinek, történelmi, kulturális és vallási emlékeinek, hagyományainak feltárására, megóvására történő ösztönzés és nevelés.
- A tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakítása, az emberiség előtt álló globális problémák megismertetése.
- Az idegen nyelvű kommunikáció fejlesztése, más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismertetése.
- Az információs technológia adta lehetőségek felhasználása a tanítás-tanulás folyamatában.
- Az önálló és kritikus attitűd kialakításának megkezdése a médiával kapcsolatban.
- A lakóhely tanulási terepként történő felhasználása az ismeretek alkalmazásának gyakorlásához.
- Életszerű, valóságos problémák és feladathelyzetek teremtése az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

Mindezeket a pedagógiai feladatokat, amelyek az alábbi nagy nevelési területeket fedik le – médiatudatosság, gazdasági nevelés, családi nevelés, pályaorientáció, nemzeti öntudat, önismeret –, a helyi tanterv megvalósítása során tanítási órákon, iskolai rendezvényeinken, ünnepélyeken, projektnapokon, iskolán kívüli szervezett tevékenységek során illetve alkalmanként a tanulókkal való kötetlen beszélgetés, kirándulás, szabad program során valósítjuk meg.

Projektoktatás

Több évtizedes hagyományunk a tanítási projektek szervezése. Minden tantárgy esetében szorgalmazzuk a tantervi tartalmak egy részének gyakorlat- illetve tevékenység-orientált, együttműködésen alapuló szervezését és önálló tanulást is igénylő elsajátítását. A projektmunkák során célunk, hogy fejlesszük a gyerekek problémamegoldó képességét, kritikai gondolkodását, a

különbéle ismeretforrások alkotó felhasználására való képességüket, alakítsuk együttműködési készségüket, gazdagítsuk kommunikációs képességüket, és azt, hogy saját szerepüket, lehetőségeiket és határaikat világosan felismerjék a problémák megoldása során. Évente több olyan projektnapunk van, amelyen az iskola vagy valamely tagozat minden tanulója részt vesz, és csatlakozunk az országosan meghirdetett projekthez. Ezekon kívül évfolyam- és osztályprojektek megvalósítását tervezzük éves munkatervünkben.

Az intézmény 2021-ben bekapcsolódott a Pécsi Tudományegyetem és konzorciumi partnerei által megvalósított **KÖZNEVELÉS MÓDSZERTANI MEGÚJÍTÁSA A VÉGZETTSÉG NÉLKÜLI ISKOLAELHAGYÁS CSÖKKENTÉSE CÉLJÁBÓL – EFOP-3.1.2-16-2016-00001** c. pályázati program fejlesztő munkájába.

A projekt célja a differenciált, személyközpontú nevelést-oktatást lehetővé tevő módszertani kultúra megerősítése a köznevelési intézményekben, a nyitottságra ösztönző intézményi nevelés-oktatás pedagógiai eszköztárának fejlesztése, valamint a kidolgozott módszertan a pedagógusok körében történő országos elterjesztése.

Az intézmény pedagógusai a projekt keretében pedagógus-továbbképzéseken vettek részt, az intézmény a képzések során megismert, a program megvalósításához illeszkedő új módszertani fejlesztéseket, a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentését, ill. a lemorzsolódás megakadályozását támogató pedagógiai módszertani eszközöket beépíti az oktató-nevelő munkájába.

A Pécsi Tudományegyetemmel történő együttműködés alapja a projekt megvalósítás időszakában a fenntartóval megkötött együttműködési megállapodás. A Projekt megvalósítási időszaka 2017.01.01-2021.12.31.

3.2.8 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Tankönyvek, munkafüzetek csak a hivatalos tankönyvjegyzékből választhatók.

Amennyiben lehetőségünk nyílik ettől eltérni, abban az esetben a munkaközösség tagjainak véleménye alapján az iskolatanács dönt.

A szakmai munkaközösségek a tankönyvek, taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének;
- a taneszköz legyen szakmailag és módszertani szempontból is magas színvonalú;

- a taneszköz nyomdai kivitelezése legyen alkalmas a tantárgy óraszámának és igényeinek megfelelő használatra több tanéven keresztül;
- a taneszköz minősége, megjelenése legyen alkalmas a diákok esztétikai érzékének fejlesztésére, nevelje a diákokat igényességre, precíz munkavégzésre, a taneszköz állapotának megóvására.

A választott tankönyv tartalmazza a tantervben előírt ismeretanyagot, elégítse ki a didaktikai követelményeket, alkalmazkodjon a korosztály intellektuális fejlettségi szintjéhez.

A választásnál figyelembe vesszük, hogy a tankönyv minél jobban feleljen meg tanítványaink igényeinek és adottságainak, a következő szempontok szerint: szövegezés, tartalmi gazdagság, differenciáltság, szemléletesség, kivitel, ár, tartósság.

A tanulók számára szükséges taneszközökről és más felszerelésekről minden évben lista készül, melyet az iskola honlapján teszünk közzé.

A nemzeti köznevelésről szóló törvény 46.§ (5) alapján a köznevelés nappali rendszerű iskolai oktatásában az állam biztosítja, hogy a tanuló számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre.

A helyi tankönyvellátás rendjét, a tanulók ingyenes tankönyvhöz jutásának lehetőséget az intézményi SZMSZ 16. pontja tartalmazza.

3.2.9 Mindennapos testnevelés

Az egészségfejlesztő iskolai testmozgás program célja a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel. Az iskolai testnevelés és a sport keretei között az egészségnevelés, a szociális kompetenciák, a csapatmunka, valamint a társakkal történő kreatív együttműködés egyaránt fejleszhető.

Annak érdekében, hogy az egészségfejlesztő testmozgás hatékonyan megvalósuljon, az alábbi sajátos egészségügyi és pedagógiai szempontokat tartjuk szem előtt:

- a keringési rendszer és a légzőszervek megfelelő terhelése,
- a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatok végzése,
- a testnevelési tananyag egészében a gerinc- és ízületvédelem szabályainak betartása,
- öröm és sikerélmény legyen a mozgás még az eltérő adottságú tanulónak is,
- a testnevelés és sport személyiségfejlesztő hatásainak érvényesülése a teljes testmozgásprogramban,

- a testmozgásprogram életmódsportokat, életminőség-sportokat is megtanít, a testmozgásprogram játékokat és táncot is tartalmaz.

A fenti szempontok együtt, egyformán fontosak és jelentősek.

Iskolánkban a mindennapos testmozgás lehetőségét tanórákon és tanórán kívüli (ISK) foglalkozásokon az alábbiak szerint biztosítjuk:

Az első évfolyamon:

Tanórai keretben: 3 óra testnevelés és tánc

Tanórán kívül: 2 óra tömegsport (játékos testmozgás, labdajáték, atlétika, küzdősport)

Szülői igény és szabad kapacitás esetén tanfolyamok indulhatnak.

A második évfolyamon:

Tanórai keretben: 4 óra: testnevelés, tánc és úszás, amennyiben a fenntartó lehetővé teszi.

Tanórán kívül: 1 óra tömegsport (játékos testmozgás, labdajáték, atlétika)

Szülői igény és szabad kapacitás esetén tanfolyamok indulhatnak.

A harmadik évfolyamon:

Tanórai keretben: 4 óra: testnevelés és úszás

Tanórán kívül: 1 óra tömegsport (játékos testmozgás, labdajáték, atlétika)

Szülői igény és szabad kapacitás esetén tanfolyamok indulhatnak.

A negyedik évfolyamon:

Tanórai keretben: 3 óra: testnevelés

Tanórán kívül: 2 óra tömegsport (játékos testmozgás, labdajáték, atlétika)

Szülői igény és szabad kapacitás esetén tanfolyamok indulhatnak.

Az ötödik-nyolcadik évfolyamon:

Tanórai keretben: 3 óra testnevelés

Tanórán kívül: 2 óra tömegsport (játékos testmozgás, labdajáték, atlétika)

Szülői igény és szabad kapacitás esetén tanfolyamok indulhatnak.

A felső tagozatban a tanórai 3 testnevelés óra mellett, tanórán kívül 2 óra tömegsport kötelező azok számára, akik nem igazolt versenyzők, illetve nem sportolnak amatőr sportolói sportszerződés alapján.

3.2.10 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Célja:

- a tananyag elsajátításának elősegítése,
- a tanórán tanultak rögzítése,
- készségfejlesztés,
- a tanultak gyakorlati alkalmazása,
- az új anyag előkészítése,
- motiváció, a tantárgyhoz való érzelmi viszony kialakítása
- önálló kutatómunkát végezni valamely témában;
- alkotómunkát végezni valamely témában.

Típusai:

Írásbeli feladatok:

- egységes minden tanuló számára (alapkészségek fejlesztése),
- differenciált fejlesztést szolgáló feladatok,
- házi dolgozat vagy projekt: az adott tantárgyi ismereteken kívül egyéb készségek fejlesztését szolgálja.

Projekt, portfólió:

- a témát előre egyeztetni kell,
- elkészítéséhez több időt kell adni,
- értékelési kritériumait előre közölni kell,
- max. két héten belül értékelni kell,
- érdemjegyének súlya azonos a témazáró jeggyel,

Szóbeli feladatok: a tantárgy jellegéből adódó feladatok.

Minden feladattípus esetén a füzetbe leíratjuk a gyerekekkel a feladatokkal kapcsolatos tudnivalókat. A rendszeres és következetes ellenőrzés megfelelő tájékoztatást ad a tanuló, a tanár és a szülő számára is. A házi feladatot részben vagy teljesen minden esetben ellenőrizni kell.

A házi feladat kiadásának korlátai

A házi feladat mennyiségének meghatározásánál mindenkor figyelembe kell venni, hogy a tanulónak naponta 5-7 órája van, és majdnem minden órán tűznek ki a számára kötelező házi feladatot. Csak

olyan feladat adható kötelező jelleggel, amelynek megoldására valamennyi tanuló képes. A házi feladat kijelölésekor mennyiségi és minőségi differenciálásra törekszünk.

A tanév rendjében rögzített iskolai szünetek idejére csak annyi, mindenki számára kötelező házi feladatot adunk föl, amennyi egyik órától a másikra is elvégezhető.

3.2.11 A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési, értékelési módjai és formái

Az ellenőrzés és az értékelés legyen folyamatos, rendszeres és az előzetesen a tanulókkal ismertetett értékelési szempontok alapján történjen. Értékelni csak olyan tudáselemeket szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló részben önállóan, részben tanára irányításával hozzájutott. A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése. Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák javítására. Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szöveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze. A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az elsődleges.

Az értékelés fajtái

Mindhárom értékelési fajtát használjuk.

Diagnosztikus értékelés célja: helyzetfeltárás, az egyénre, csoportra szabott nevelési-oktatási stratégia kialakítása.

Formatív értékelés célja: a folyamat közbeni irányítás, segítség, korrekció – szöveges formában, mindig a gyermek konkrét tennivalóját jelöljük ki.

Szummatív értékelés célja: összegzés, adott téma, tantárgy, időszak vagy tanév eredményességének megállapítása.

A tanulók értékelése az alábbiak szerint történik:

Az első évfolyamon félévkor és év végén, második évfolyamon félévkor szövegesen értékeljük a tanulók teljesítményét. A minősítésnek a tanuló teljesítményére, szorgalmára, magatartására vonatkozó megállapításokat kell tartalmaznia.

A „felzárkóztatásra szorul” minősítés estén a szülő bevonásával lépéseket teszünk a gyenge teljesítmény okainak feltárására és a felzárkóztatás módjának kidolgozására.

A tanév folyamán a gyerekek érdemjegyeket kapnak: 5 /jeles/, 4 /jó/, 3 /közepes/, 2 /elégséges/, 1

/elégtelen/. Félévkor és tanév végén a tanulók tantárgyi teljesítményének minősítését 5 /jeles/, 4 /jó/, 3 /közepes/, 2 /elégséges/, 1 /elégtelen/ osztályzatokkal fejezzük ki.

A tanulók értékelésének és minősítésének alapelvei:

- a szülők és a diákok igényeinek megfelelően, valamint a tanárjelöltek e feladatra felkészítése érdekében a folyamatos ellenőrzést és a fejlesztő értékelést helyezzük előtérbe;
  - a motiváció erősítése és az aktivitás növelése érdekében pedagógus szakmai döntése alapján tanított tárgyában innovatív – például a gamifikáció alapelvein nyugvó – értékelési formát alkalmazhat.
- a hibák önálló megkeresésével és kijavításával a tanulók önellenőrzési képességének kialakítását segítjük;
- a társaik és a saját feleletüket előzetesen megbeszélte és megértett szempontok szerinti értékelését segítjük;
- a reális önértékelés és a pontos mérés miatt meghatározónak tartjuk a tantárgyi programokban megjelenített követelményeket magába foglaló témazáró dolgozatok érdemjegyeit. Ezek osztályzatot meghatározó szerepét és indokát a diákokkal, a tanárjelöltekkel és a szülőkel is megismertetjük. Hosszabb igazolt mulasztás esetén még egy lehetőséget biztosítunk javító témazáró dolgozat megírására;
- központi feladatlap csak a tantárgyi programunk követelményeinek megfelelés esetén használható;
- a témazáró dolgozatok tartalmának 40 %-a a továbbhaladáshoz szükséges tudás mérésére szolgál, azon túli érdemjegyek megállapítása az alábbiak szerint történik:
  - 90 % - tól jeles;
  - 76-89 % - ig jó,
  - 60-75 % - ig közepes,
  - 41-59 % - ig elégséges,
- A testnevelés értékelése, legyen az formatív vagy szummatív, a következő szempontok figyelembevételével történik: mozgásteljesítmény 60%- ismeretrendszer 30%- részvétel 10% százalék. A három terület össz. százaléka határozza meg az osztályzatot.
- a hanyagságból eredő mulasztásokat, amelyek megakadályozzák a gyermek képességének folyamatos fejlesztését (pl. rendszeresen nem hoz felszerelést órára, nem vesz részt a közös tanórai

munkában, stb.) a szorgalom jegy kialakítása során vesszük figyelembe.

A témazáró dolgozatok íratásának rendje:

- témazárót csak kellő összegzés, rendszerezés és alkalmazási előkészítés után íratunk.
- a dolgozatot a téma megjelölésével a szaktanárnak legalább hét nappal előre be kell jelentenie az adott osztálynak/csoportnak, és ezt a bejelentést rögzíti az elektronikus naplóban is,
- témazáró dolgozatról maximum kettőt lehet egy napon íratni,
- a dolgozatokat a megírástól számított 20 munkanapon belül kijavítva ki kell osztani,
- ha a tanuló nem vesz részt (nem tud részt venni) a témazáró dolgozat megírásán, akkor azt – a lehető legrövidebb időn belül – pótolnia kell,
- előre bejelentett témazáró dolgozatról történő igazolatlan hiányzás esetén a tanár előzetes egyeztetés nélkül, a tantárgy bármely óráján megírathatja a dolgozatot,

A tanulók értékelése az alábbiak szerint történik:

Az első évfolyamon félévkor és év végén, második évfolyamon félévkor szövegesen értékeljük a tanulók teljesítményét.

A „felzárkóztatásra szorul” minősítés esetén a szülők bevonásával értékeljük a tanuló teljesítményét, illetve a felzárkóztatás módjáról írásban és szóban tájékoztatást adunk. Ha a tanuló teljesítette a tanulmányi követelményeket, magasabb évfolyamba léphet. Ha mulasztás miatt a követelményeket nem tudta teljesíteni, évfolyamisméltásra utasítható. Első évfolyamon negyedévi rendszerességgel rövid szöveges értékelést alkalmazunk, amely elsősorban diagnosztizáló, ill. segítő, formáló célt szolgál. A tanulókat, szülőket erről a tájékoztató füzetben értesítjük; szóbeli tájékoztatást fogadóórán és szülői értekezleten kaphatnak az érintettek. Második évfolyam félévétől év közben a tanulók tudását érdemjegyekkel értékeljük minden tantárgyból. Az alsó tagozatos munkaközösség által alkalmazott értékelő lapot a fenti évfolyamokon a félévi értesítőhöz mellékeljük. Az év végi szöveges értékelést a bizonyítványhoz mellékelt pótlapon kapják meg a tanulók. A szöveges értékelés az érintett diákok tanító pedagógusok véleménye alapján az osztályfőnök által megfogalmazott, a tanuló teljesítményét értékelő, személyiségfejlődését segítő, hiteles, megalapozott tájékoztatást adó dokumentum.

Második évfolyam második félévétől a nyolcadik évfolyam év végéig minden tantárgyból év közben érdemjegyet, második évfolyam év végétől félévkor és év végén osztályzatot adunk.

3.2.12 A magasabb évfolyamba lépés feltételei

- Magasabb évfolyamba az a tanuló léphet, aki valamennyi tantárgyból teljesítette a helyi tantervben megfogalmazott követelményeket.
- A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni.
- A szülő kérésére történő évfolyamismétlést a tagintézmény-igazgató engedélyezi a köznevelési törvényben szabályozott módon.
- Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.
- A javítóvizsgáról elfogadható indok nélküli távolmaradás osztályismétlést von maga után, egyéb esetben egy másik időpont jelölhető meg.
- Sikertelen javítóvizsga esetén a tanuló osztályt ismételni köteles.
- Sikeres osztályozóvizsga alapján léphet magasabb évfolyamba a tanuló, ha
  - mulasztása egy tanévben a 250 órát, illetve egy tantárgyból a kötelező óraszám 30 %-át meghaladja;
  - egy tanév alatt két tanév elvégzését a szülő írásban kéri;
  - egyéni munkarendben folytatja tanulmányait, vagy a külföldön végzett tanulmányait itthon folytatja (utóbbinál csak a külföldön nem tanult tantárgyakból);
  - iskolaváltás esetén az emelt óraszámú idegen nyelvből, amennyiben ott kívánja tanulmányait folytatni.
- Osztályozó vizsgára kötelezett tanuló a készségi tárgyakból felmenthető a vizsga alól, kivéve, ha mulasztása abból a tárgyból haladja meg a tanévi óraszám 30 %-át.

3.2.13 A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékeléséhez kapcsolódó elvek

A jutalmazó intézkedések formái és alkalmazásának elvei

Azt a tanulót, aki

- képességeihez mérten kiemelkedően teljesít,
- példás magatartást tanúsít,
- az osztálya, illetve az iskolája érdekében közösségi munkát végez,

- iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport-, kulturális és egyéb versenyen, vetélkedőn, bemutatón vesz részt, bármely más módon hozzájárul iskolánk jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola dicséretben, jutalomban részesítheti az alábbiak szerint.
- a) Az elektronikus napló pozitív bejegyzése: példamutató közösségi munka végzésekor, vagy a hetesi, ügyeletesi teendők folyamatos, példamutató teljesítése esetén.
  - b) Szaktanári, napközis nevelői dicséret:
szaktárgyban, napköziben az elvártnál nagyobb teljesítés, kimagasló eredmény esetén.
  - c) Osztályfőnöki dicséret: az osztály és/vagy az iskola érdekében elismerésre méltó tevékenységért.
  - d) Igazgatói dicséret: folyamatos, kimagaslóan végzett tevékenységért (tanulmányi, sport, művészeti), amely az iskola hírnevét öregbíti, például a megyei, területi 1-6., regionális 1-10. és országos versenyeken 1-20. hely.
  - e) Nevelőtestületi dicséret: egész tanévi példamutató tanulmányi, közösségi munka és magatartás esetén.
  - f) Az "Iskoláért Emlékplakett": több éven át tartó kimagasló teljesítmény esetén adományozható a tantestület jóváhagyásával.
  - g) „Jó tanuló, jó sportoló” kitüntetés: négyesnél gyengébb osztályzat nincs, és országos szintű sporteredmény elérésekor. (Nem azonos az országos felterjesztéssel!)
  - h) „DÖK-jó, hogy vagy nekünk” , a Diákönkormányzat díja

Tanév végi jutalmak lehetnek még:

- a) oklevél
- b) könyvjutalom
- c) Iskoláért Emlékplakett
- d) „DÖK jó, hogy vagy nekünk”- a Diákönkormányzat díja

A fegyelmező intézkedések formái és alkalmazásának elvei

Elmarasztalás jár az alábbiakért:

- házirend megszegése,
- tulajdon elleni vétség,
- vállalt feladatok hanyag végzése,
- igazolatlan mulasztás.

A fegyelmező intézkedések alkalmazásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – a vétség súlyára tekintettel – el lehet térni.

Súlyosabb fegyelmi vétség esetén fegyelmi eljárás kezdeményezhető (a fegyelmi eljárás szabályait a házirend tartalmazza). A figyelmeztetéseket a naplóban is rögzíteni kell.

Magatartás, szorgalom értékelése

A tanuló magatartását és szorgalmát félévkor és tanév végén a tantestület minősíti. Azonos súlyú dicséret és elmarasztalás semlegesítheti egymást, ezt pedagógiai mérlegeléssel a konferencia dönti el. A konferencia a kivétel lehetőségével élhet.

Ha a tanuló magatartás és szorgalom értékelésnél az alábbi szempontok többségének megfelel, akkor...

Magatartás	
Példás (5)	<p>a magatartása annak a tanulónak, aki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tanórán és azon kívül is megtartja az írott és íratlan szabályokat, - a Házirend szabályait betartja, társait is erre ösztönzi - viselkedése megfelel az általánosan elfogadott normáknak, - tanulmányi, közösségi, művészeti, sport tevékenységért dicséretben részesült.
Jó (4)	<p>minősítést kap az a tanuló, aki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szabálytartó, de külön dicséretet érdemlő tevékenységet nem végzett, - apró viselkedési hiányok mellett kapott dicsérete(ke)t. - osztályfőnöki figyelmeztetésnél súlyosabb fegyelmezésben nem részesült, - általában tisztelettudó, csak ritkán feledkezik meg a kulturált viselkedés szabályairól
Változó (3)	<p>magatartású az a tanuló, aki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gyakran megsérti a viselkedési szabályokat, - osztályfőnöki figyelmeztetésben/intésben részesült - iskolai és iskolán kívüli viselkedése kifogásolható - igazgatói figyelmeztetésnél nincs súlyosabb elmarasztalása, - a Házirend előírásait ismételten megsérti.
Rossz (2)	<p>a magatartása annak a tanulónak, aki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rendszeresen megsérti az írott és íratlan szabályokat, - viselkedése nem felel meg az általánosan elfogadott normáknak, (tiszteletlen, goromba, trágár kifejezéseket használ stb.), - ötnél több alkalommal igazolatlanul hiányzik, - igazgatói figyelmeztetésnél súlyosabb elmarasztalásban részesült. - sorozatos fegyelmeztelenségeivel, szabálysértéseivel akadályozza a közösség fejlődését, - társainak rendszeresen rossz példát mutat,

	- a Házi rendet gyakran megszegi.
Szorgalom	
Példás (5)	az a tanuló, aki: <ul style="list-style-type: none"> - aki a tanórákra hiánytalanul felkészült, - képességei szerint aktívan részt vesz a munkában, és önálló feladatot is végez, - egyenletesen kiemelkedő teljesítményt nyújt - tanulmányi, művészeti vagy sportversenyeken az iskolát példamutatóan képviseli, - több tárgyból jelentősen javított, - képességeihez mértén kiemelten teljesít. - kötelességtudó;
Jó (4)	aki <ul style="list-style-type: none"> - tanórákra rendszeresen készül, - nem tartja a korábbi eredményeit, - képességeinek megfelelően dolgozik, de szorgalma tantárgyanként eltérő, nem mindig egyenletes, - olykor figyelmetlenség tapasztalható nála
Változó (3)	akinek <ul style="list-style-type: none"> - a tanórákra felkészülése többször hiányos, - a tőle elvárhatónál gyengébben teljesít, - nem állandó intenzitással tanul, - változó eredményeket produkál, - felkészülése nem egyenletes, - kötelességeit csak figyelmeztetés után teljesíti.
Hanyag (2)	szorgalmú az a tanuló, aki <ul style="list-style-type: none"> - az iskolai és otthoni tanulást is elhanyagolja, és mélyen képességei alatt teljesít, - keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében, - kötelességeit rendszeresen elmulasztja

3.2.14 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

- az iskola segítse elő a tanulók beállítódásainak, magatartásának, életvitelének egészség központú kialakulását annak érdekében, hogy képesek legyenek arra, hogy nyomon kövessék saját egészségi állapotukat, érzékeljék a belső és külső környezeti tényezők megváltozásából fakadó, az egészségi állapotukat érintő hatásokat;
- váljanak képessé az egészség megőrzésére, illetve a veszélyeztető hatások csökkentésére;

- a teljes fizikai, szellemi és szociális „jóllét” állapotának elérése érdekében a tanulók tudják megfogalmazni céljaikat, feladataikat és tudjanak erőfeszítéseket tenni, hogy megvalósíthassák vágyaikat;
- legyenek eszközeik a nehézségek legyőzésére, a kudarcok feldolgozására.

Az iskola környezeti nevelési elvei

- a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése,
- a természetet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása,
- környezeti vonatkozásban is aktív állampolgárrá nevelés, szemléletformálás,
- a természet és benne az emberi társadalom fenntarthatóságának, harmóniájának megőrzése a környezeti válság elmélyülésének megakadályozása érdekében.

3.2.15 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Biztosítjuk intézményünkben a köznevelési és kapcsolódó szolgáltatások körében a szegregációmentességet, az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Törekszünk az oktatási szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítására, melynek egyik eszköze az együttműködésen alapuló csoportmunka. Célunk továbbá az esélyteremtést támogató lépések megvalósítása (könyvtár, IKT - használat minden tanuló számára), a hátrányos helyzetű gyermekek tanulásának támogatása (többlETFoglalkozás, fejlesztő foglalkozáson történő részvétel), az esélyegyenlőség megteremtése, az esetleges szegregációs és szelekciós mechanizmusok, eljárások veszélyének kiszűrése. Tájékoztatjuk a szülőket és a tanulókat a gyermekvédelmi felelős és az iskolapszichológus munkájáról. Célunk, hogy továbbra is maradéktalanul valósuljon meg iskolánkban a diszkriminációmentesség, szegregációmentesség, az oktatási és ezáltal a társadalmi integráció támogatása. A fizikai akadálymentesítést lehetőségeinkhez képest megvalósítottuk, az épület adottságai ennek továbbfejlesztését a szűkös erőforrásaink mellett nem teszik lehetővé.

1.sz melléklet

2020-21-es tanévtől

	1.évf.	2.évf.	3.évf.	4.évf.	5.évf.	6.évf.	7.évf.	8.évf.
Idegen nyelvek (5.-től emelt szintű)	1	1*	1*	3	5	5	5	5
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6	4	4	3,5	3,5
Matematika	5	5	4	4	4	4	3,5	3,5
Erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1				
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális k.	2	2	2	1	1	2	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	0
Történelem					2	2	2	2
Hon- és népismeret						1		
Állampolgári ismeretek								1
Természetismeret					2	2		
Biológia							2	1,5
Fizika							1,5	2
Kémia							1,5	2
Földrajz							2	1,5
Dráma					1			
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Közösségi nevelés					1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Σ óraszám	24	24	24	25	30	30	32	32
Szabadon tervezhető órakeret 2020.02.03. az új NAT szerint	2	2	2	2	1	2	2	2

*A +1 órát csatlakozó órában, szakkörként tartjuk.

A szabadon tervezhető órakeret felhasználása:

	+óra
1. évfolyam	+1 óra matematika
	+1 óra idegen nyelv
2. évfolyam	+1 óra matematika
	+1 óra idegen nyelv
3. évfolyam	+1 óra magyar
	+1 óra idegen nyelv
4. évfolyam	+1 óra magyar
5. évfolyam	+1 óra idegen nyelv
	+1 óra dráma
6. évfolyam	+1 óra vizuális kultúra
	+1 óra hon- és népismeret
7. évfolyam	+0,5 óra magyar
	+0,5 óra matematika
	+0,5 óra fizika
	+0,5 óra kémia
8. évfolyam	+0,5 óra magyar
	+0,5 óra matematika
	+0,5 óra biológia
	+0,5 óra földrajz

A felső tagozat minden osztálya +2 órát kap idegen nyelvből, mivel iskolánkban emelt szintű nyelvtanítás folyik.

4 PTE Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium Óvodája

4.1 Bevezető

Intézményünk a Pécsi Tudományegyetem Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium Óvodája közel Pécs történelmi belvárosához a Szigeti városrészben működik. Az intézmény fő küldetése a PTE dolgozók/hallgatók gyermekeinek óvodai ellátása. Jogszabálynak megfelelően 2,5 - 7 év közötti életkorú gyerekek mintegy 100 fő számára az oktatási, nevelési és sporttevékenységéhez, valamint a szabadidő hasznos eltöltéséhez szükséges szellemi és technikai háttérrel fizikálisan biztosítja.

Az óvoda 639 m² alapterületű, kétszintes hagyományos téglaszerkezetű épületének átadására 1978. évben került sor, mely év őszén azonnal megkezdődött a rendeltetésszerű működés.

A csoportszobai és udvari tárgyi eszközök ma is megfelelnek a 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendeletnek. A meglévő tárgyi feltételek a gyermekek ellátásához, neveléséhez a változatos tevékenységekhez és a mozgásigényük kielégítéséhez sokrétű lehetőséget ad.

A pedagógia programunkat a kezdetek óta folyamatosan felülvizsgáljuk. A mostani módosítást azért éreztük szükségesnek, mert az elmúlt pár évben több jelentős változás is volt óvodánk életében.

- A PTE Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési kar hivatalos pécsi gyakorlóintézménye lettünk (az óvodapedagógus hallgatók gyakorlatának helyszíne óvodánk)
- A PTE Közhasznú alapítványi fenntartásba került.
- Óvodavezető váltás történt.
- Pályáztunk a Zöld Óvoda cím elnyerésére.
- a Boldog Óvoda címet elnyertük

4.2 Intézményi Adatok

Intézmény neve: Pécsi Tudományegyetem Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium Óvodája

OM azonosító: 027406

Az intézmény közfeladata: óvodai nevelés

Székhelye: 7624. Pécs, Szigeti út 12.

Férőhely: 100 fő

Csoportok száma: 4 csoport

Az alapító és fenntartó szerv neve és székhelye:

Pécsi Tudományegyetem

7622 Pécs, Vasvári Pál utca 4.

Az intézmény alaptevékenysége: óvodai nevelés (2,5 éves kortól az iskola megkezdéséig – legfeljebb 7 éves korig - a gyermekek óvodai nevelése)

Pedagógia programunkban kiemelten kezeljük a következő tartalmakat

 A green square logo with a stylized tree and the text 'ZÖLD ÓVODA' below it.	<p>Óvodánk a Zöld Óvoda cím elnyerésére pályázik ezért az ehhez kapcsolódó tartalmakat zöld színnel jelöljük.</p>
 A red circular logo with a stylized snowflake or flower design.	<p>Óvodánk a Boldog Óvoda cím elnyerésére pályázik, ezért az ehhez kapcsolódó tartalmakat piros színnel jelöljük.</p>
 A circular logo with a blue and green design, featuring a book and a leaf, with the text 'KÉK ÓVODA' and 'KÖNYV ÉS ÉRTELMEZÉS' around the perimeter.	<p>Óvodánk kiemelt tevékenysége az óvodapedagógus hallgatók kiemelkedő gyakorlati képzése, ezért az ehhez kapcsolódó tartalmakat kék színnel jelöltük.</p>

4.3 Környezeti sajátosságok

4.3.1 Családok szociokulturális helyzete

Az óvoda sajátos helyzetben van, hiszen az óvodánkba járó gyermekek szülei az egyetem dolgozói és hallgatói.

A szülők átlagnál jobb jövedelmi viszonyok között élnek, ritkán fordul elő kedvezőtlen szociokulturális helyzetből érkező szülő.

Jellemzően magasan képzett, diplomásokból álló családi háttérrel rendelkeznek a hozzánk érkező gyerekek.

Speciális helyzetünkből adódóan külföldről, más kultúrából érkező gyermekeket is nevelünk.

Egészségügyi problémával küzdő gyermekeket is ellátunk.

Óvodánkkal szemben a szülők az alábbi igényeket fogalmazzák meg:

- nyugodt, családi, szeretetteljes óvodai légkör
- a gyermekek sokoldalú személyiség fejlesztése
- partneri viszony kialakítása gyermekeik óvodapedagógusával, dajkájával és az óvoda többi dolgozóival
- igényes kulturális rendezvények, szolgáltatások nyújtása
- nevelési időn túli szervezett szolgáltatások
- a gyermekek számára megfelelő higiénikus, esztétikus környezet
- az óvoda mindennapi életébe való betekintési lehetőség
- iskolai életre való mindent átölelő felkészítés

4.3.2 Óvodánk sajátos arculata

Óvodánk az Orvostudományi Kar és a Janus Pannonius Klinikai Tömb között lévő zöldövezetében, zárt területen helyezkedik el.

Intézményünk sokszínűségnek egyik fontos eleme a Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kar (továbbiakban KPVK) óvodapedagógus hallgatóinak gyakorlati képzése, mely új lendületet ad óvodánkba folyó szakmai munkánknak.

A gyermekösszetételből adódóan nagy hangsúlyt fektetünk a különböző tehetségek gondozására, fejlesztésére megteremtve számukra az ingergazdag, inspiráló és motiváló környezetet. Arra törekszünk, hogy minél szélesebb területeken kibontakoztassuk a tehetségüket.

Óvodánk aktív résztvevője a PTE Zöldegyetem Projektjének, amelyhez mi most Zöld Óvodaként is csatlakozunk. Ezzel is további mintát szeretnénk nyújtani a fenntartható, környezettudatos magatartás megalapozására, az egészségtudatos életmód kialakítására, amely megjelenik az óvoda összes tevékenységében.

Óvodánkban szeretetteljes, családi, kiegyensúlyozott légkörben nevelkednek a gyermek. Törekszünk rá, hogy boldog, nyitott, elfogadó felnöttekké váljanak. Úgy gondoljuk a Boldog Óvoda cím elnyerésével, még jobban segíthetünk az említett célunk elérésében.

4.3.3 Személyi feltételeink

Pedagógiai programunk megvalósításához személyi feltételeink megfelelőek.

- 1 óvodavezető
- 8 óvodapedagógus
- 2 pedagógiai asszisztens
- 6 dajka
- 1 óvodatitkár
- 1 karbantartó, udvaros
- 1 konyhai kisegítő
- pedagógiai munkánkat segítők: óvodapszichológus, logopédus, szociális segítő, védőnő

Intézményünk valamennyi dolgozója rendelkezik a törvény által előírt, munkakörének betöltéséhez szükséges iskolai végzettséggel.

Pedagógusaink szakmailag felkészültek, segítő – támogató, elfogadó attitűdjük mint a gyermekek számára.

Óvónőink elkötelezettek abban, hogy kezeik alatt olyan óvodapedagógusok kerüljenek ki a pályára, akik nemcsak szakmailag felkészültek, hanem hivatásuknak érzik az óvodapedagógus pályát. Ehhez magas szakmai elvárásaikkal, példamutatással, egyenrangú partnerként tekintenek rájuk.

Az óvoda összes dolgozója pozitív mintát nyújt munkájával és életmódjával a környezettudatos magatartásra és az egészséges életmód szokásainak megalapozására.

4.3.4 Tárgyi feltételek

Intézményünk rendelkezik a pedagógiai programunk megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

Az óvodai épület hatalmas hársfák árnyékában, nagy parkban, a forgalmas utaktól távol, biztonságos környezetben fekszik. Helyileg a 3206 helyrajzi számon található, az egykori orvosegyetem 400 ágyas klinikája és a PTE oktatási tömb közti parkterület mértani központjában. Az egyetemi oktatási és klinikai épületek mind a szegélyező utcák forgalmától, mind a portól-zajtól védik. Óvodánk két nagy, zárt udvarral rendelkezik, melyből a nagyobbikban (felső) aszfaltozott bicikliút, az életkornak megfelelő játékok találhatók, valamint az idén egy füves futballpálya kialakítására is sor került. A kisebbik (lenti) udvar 4 évvel ezelőtt teljesen megújult, nagy árnyékolt terasszal, korszerű mászóka rendszerrel és kinti vizesblokkal van ellátva. Mindkét udvaron napvitorlákkal árnyékolt homokozókban játszhatnak a gyermekek. *Ezen kívül fűszerkertet és magaságyásokat hoztunk létre, amit a gyermekekkel közösen művelünk. Keletkezett zöld hulladékainkat komposztáljuk.*

Az épületben 4 átlag 60 m² alapterületű csoportszoba található. A helyiségek átlagos belmagassága 3,80 m. A csoportsobákban 4x25 főre kisszékek, asztalok, fektetők biztosítottak, ebből 3 csoportszoba galériás kiképzésű, mely hasznosan növeli az alapterületet és érdekes foglalkozások színtere lehet. A csoportsobák légtérfogata a tervezett befogadóképességnek éppen megfelelő. Az oktatási helyiségekhez szükséges előírás szerinti infrastrukturális helyiségek tartoznak, így 4 db gyermeköltöző, valamint 4 vizesblokk (mosdó/WC).

Az óvoda vezetői, óvodatitkári irodák és logopédiai szoba szintén ezen épületblokkban található. Szintenként egy-egy tálalókonyha áll rendelkezésünkre, mely biztosítja az egyetemi rendszerből érkező napi többszöri étkezés tálalását, kiadagolását, valamint mosogatást, edénytárolást.

A szűrt vizet kihelyezett ivókútból kapják a gyerekek.

A mintegy 600 m² nagyságú – mesterséges megvilágítású és szellőztetőrendszerű tornaterem az óvodaépület közelében található, sajnos fedett összeköttetése nincs az oktatási épülettel.

Hulladékainkat szelektíven gyűjtjük, melyre különböző kihelyezett edények szolgálnak. (papír, műanyag, üveg, elem, használt étolaj)

Munkatásaink számára is biztosítottak a minőségi munkavégzéshez szükséges tárgyi feltételek.

Az óvodánk tárgyi eszközei megfelelnek a gyermekek életkori sajátosságainak, a különböző képességeik fejlesztésének.

A tehetségek kibontakoztatásának megvalósításához széles körűen rendelkezünk eszközökkel melyeket folyamatos bővítünk. (Például: Sakk játszótér készletek, mozgáskoordinációt fejlesztő sporteszközök, hangszerek, bábkészletek, különböző vizuális tevékenységekhez szükséges eszközök)

Szakkönyvtárunkat megosztjuk az óvodapedagógus hallgatókkal, ezzel is hozzájárulva szakmai képzésükhöz, fejlődésükhöz.

Berendezéseink természetes anyagokból készülnek. Eszközeink, felszereléseink a praktikusság jegyeit mutatják. Törekszünk arra, hogy környezetünket minél több növényvel gazdagítsuk, amelyeket a gyerekekkel együtt gondozunk. Tágas, nagy udvaraink elegendő teret biztosítanak a gyermekek mozgásigényének.

A tudatos takarékoság megjelenik az óvodában a villany – fűtés - víz használatánál is. Valamint többen alternatív közlekedési eszközökkel járnak óvodánkba, ezért biciklitárolót helyeztünk el a személyzeti bejáró mellé.

4.3.5 Innovációk

Óvodai jótékonysági bál

Azért hoztuk létre, hogy a bálból befolyt összegből azokat az elképzeléseinket is megvalósíthassuk, amit a fenntartó már nem képes támogatni.

A bál hagyományosan minden év október elején kerül megrendezésre, ezen a zenés, táncos összejövetelen lehetőség nyílik a **szülőkkel** való **mélyebb, kötetlenebb kapcsolattartásra**.

Sport - és egészségnap

Azért hoztuk létre, hogy az egészséges életmód és a sport még nagyobb szerepet kapjon az óvoda gyermekközösségében. Ehhez a kezdeményezésünkhöz örömmel csatlakoztak a PTE Természettudományi Kar Testnevelés tanszék oktatói és hallgatói.

Ebbe a projektbe bevonjuk a nálunk gyakorlatot töltő óvodapedagógus hallgatókat.

Két hetes sport és egészségprojektünk végén az egész óvoda részvételével közösen ellátogatunk a PTE TTK sportkomplexumába, ahol a testnevelésszakos hallgatók állomásonként vetélkedőkkel, ügyességi gyakorlatokkal készülnek lehetőség és időjárás szerint a szabadban is (futópályán).

Nagyszülős nap

Azért hoztuk létre, mert nagy igény volt arra, hogy a nagyszülők is betekinthessenek unokáik óvodai életébe. Hagyományosan tavasszal kerül megrendezésre, évről-évre egyre több nagyszülő látogat el óvodánkba a gyermekeink és a mi nagy örömünkre.

Zöldítőhét

Azért hoztuk létre, mert igény merült fel a környezetünk zöldebbé és virágosabbá tételére. Hagyományosan a Föld Napja Projektünkhöz kapcsolódva egész hetünkben növényeket ültetünk, melyeket a gyermekek hoznak és megtanítjuk őket azok gondozására. Innen indulva a gyermekek őszi végéig folyamatosan figyelemmel kísérik, öntözik, gondozzák a közösen elültetett növényeket. A konyhakert terméseit betakarítják és jóízűen megeszik.

Négyévszak túra

Minden évszakban megrendezzük az egész óvoda részvételével a közös kirándulásainkat a természetbe. Ennek célja, hogy megfigyeljük az aktuális évszak sajátosságait a természetben, **közös élményszerzés**, tapasztalás.

4.4 Küldetésnyilatkozat, Gyermekkép, óvodakép

4.4.1 Küldetésnyilatkozatunk

Gyermekeinknek érzelemben gazdag, szeretetteljes légkört biztosítunk, amelyben egyéniségük, személyiségük a legoptimálisabban kibontakozhat. Szem előtt tartva az életkori sajátosságait.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, ehhez mi befogadó nevelésünkkel, esélyegyenlőség megteremtésével hozzájárulunk.

Óvodánk tiszteletben tartja a gyermekeket megillető jogokat, valamint az emberi jogokat. Nem adunk helyet semmiféle előítélet kialakulásának.

4.4.2 Gyermekképünk

Filozófiánk kiindulópontja, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

4.4.3 Óvodaképünk

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Az óvodai nevelésben alapelv, hogy:

- a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
- a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
- az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmakról, emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Pedagógiai programunkban kiemelt helye van a helyi értékek védelmének és megőrzésének szerepe.

4.5 Alapelvek, célok és feladatok

4.5.1 Alapelvek

1. A gyermeknek joga van az életkorának és fejlettségének megfelelő óvodai életrendhez, biztonságos, egészséges környezethez, a szabad játékhoz, a gyermek személyiségéhez igazított pedagógiai hatások alkalmazásához.
2. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, inkluzív, a családi nevelést kiegészítő, a szülővel együttműködő. A gyermeket óvja, védi, tiszteli, szereti, megbecsüli. Elősegíti sokoldalú, harmonikus fejlődését, személyiségének kibontakoztatását. Az életkori és egyéni sajátosságokat, az eltérő fejlődési ütemet figyelembe veszi. Felelős a gyermek testi, érzelmi, erkölcsi, anyanyelvi, értelmi fejlődéséért.
3. Biztosítja az egyenlő hozzáférést a nemzeti, etnikai kisebbségnek, valamint a más kultúrájú szülők gyermekeinek, valamint az önazonosság megőrzését, ápolását, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
4. Megteremti a másságot elfogadó környezetet, amelyek elősegítik a harmonikus személyiségfejlődésüket.
5. **Az életben szükséges kompetenciák fejlesztése, derű és életszeretet kibontakoztatása, boldogságra képes emberré válás.**
6. **Méltányos óvodai nevelés, esélyegyenlőség biztosítása, hátránykompenzáció.**
7. **Szülői reziliencia erősítése.** A szülő segítése a gyermekkel kapcsolatos nevelési nehézségek pozitív átdolgozására.
8. **Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata. Az erőforrás-takarékosság és hatékonyság javítása, a környezet zöldítése.**
A környezetvédelemhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás magalapozása, fenntarthatóságára nevelés.

4.5.2 Az óvodapedagógus képzésével kapcsolatos alapelvek

- A hospitálások során megismert adatokkal kapcsolatban – a gyerekek személyes adatainak védelméről szóló törvény értelmében – hallgatóinkat is ugyan olyan titoktartási kötelezettség terheli, mint az óvoda alkalmazottait.
- A PTE KPVK óvodapedagógiai szakjának szakfelelősével és a képzés vezetőjével folyamatosan egyeztetjük feladatainkat, szem előtt tartva mindkét fél igényeit és lehetőségeit.
- A hallgatókat a gyakorlat megkezdésekor tájékoztatjuk az óvoda működését meghatározó dokumentumokról, azok betartása részükről is követelmény.

- A gyakorlatvezető pedagógusok és a hallgatók kapcsolattartása az őszinte, harmonikus együttműködésen alapszik.
- Az óvodapedagógia hagyományos értékeit és a megújulási törekvéseit felhasználva, biztosítjuk a módszertani szabadság érvényesülését, az óvodapedagógusok és a hallgatók számára egyaránt.
- A hallgatói esélyegyenlőség érdekében szem előtt tartjuk a differenciált segítségnyújtás megvalósítását.
- Biztosítjuk, hogy a hallgatók az elméletben szerzett ismereteiket gyakorolhassák.
- A hallgatók gyakorlati munkavégzése során építünk önállóságukra, tiszteletben tartjuk személyiségüket, ehhez kapcsolódó jogaikat.
- A gyakorlat folyamatában fontosnak tartjuk a pedagógus pályához való pozitív érzelmi viszony megalapozását.
- A közösen megfogalmazott célok elérése érdekében gyakorlatvezető pedagógusok folyamatosan tájékozódnak az elméleti kurzusokról, az egyetem által készített gyakorlati útmutatókról, a képzési követelményben megfogalmazott feladatokról, melyeket a munkavégzésükben hasznosítanak.
- Az óvoda dolgozói modellértékű munkavégzésükkel mintát nyújtanak a gyermekek, szülők és az óvodapedagógus hallgatók számára.

4.5.3 A hallgatóval szembeni elvárásaink pedagógiai programunk eredményes megvalósítása érdekében

- A gyakorlatra felkészülten, a hivatás iránti alázattal, az óvoda értékei elfogadva, pontosan, esztétikus külsővel érkezzen.
- Empatikus magatartásával tisztelje a gyermekeket, szülőket, az óvodában dolgozó felnőtteket, valamint hallgatótársait.
- Az elmélet során megszerzett tudásával, pozitív, szeretetteljes attitűdjével, aktív, tevékeny részvételével segítse a gyermekek fejlődését.
- Az óvodában töltött gyakorlati időt önmaga fejlődése és a gyermekek fejlesztése érdekében hatékonyan töltse
- Az óvoda dolgozóival és az óvodát látogatókkal szemben viselkedését, kommunikációját a mások elfogadása, tisztelete jellemezze.
- Ruházata legyen helyzetnek megfelelő, praktikus, egyszerű és esztétikus
- Törekedjen az óvoda rendjének, tisztaságának, értékeinek megőrzésére, az esztétikus környezet alakítására.

4.5.4 Célok és feladatok

Célok	Feladatok
Óvodás gyermekeink sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése.	Az inkluzív miliő megteremtése, amelyben minden gyermekünk biztonságban, felszabadultan tevékenykedhet, egészségesen fejlődhet.
Szeretetteljes, inkluzív, bizalommal teli, a gyermek érdekeit, egyéni igényeit szem előtt tartó óvodai nevelés.	
Gyermeki személyiségük kibontakoztatása, a hátrányok csökkentése, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevétele.	A szabad játék biztosítása folyamatos életszervezésben, megteremteni a tevékenységekhez szükséges eszközöket, körülményeket, rugalmas napirendet.
Prevenció, tehetség gondozás.	Meghatározni a műveltségtartalmak átadásának szervezeti kereteit.
	A gyermekeink szükségleteinek megfelelő egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés átfogó tervezése, gyermekek megismerése, fejlesztése.
	Egyéni képességekhez igazodó élményt adó tevékenységekben megvalósuló tanulás biztosítása
Az életszerűség, az érzelmi megközelítés, a természetes helyzetek domináljanak a tevékenységeinkben, kiemelten a játékban megvalósuló tanulási folyamatokban.	Befogadó pedagógiai környezet kialakítása. Egyenlő hozzáférés biztosítása.
Gyermekeink érzelmi biztonságban, világra érzékenyen, egészséges körülmények között önmagukhoz mértén fejlődjenek a sikeres iskolakezdés érdekében.	Pozitív pszichológia módszereinek alkalmazása
Pozitív énképpel rendelkező gyermek.	
Óvodához való kötődés erősítése.	Aktív közösségi tevékenységek biztosítása - Személyi és tárgyi feltételek biztosítása
Az életkori sajátosságokhoz igazodó	A gyermekvédelmi munka hatékonyságának növelése.

<p>pedagógiai segítségnyújtás, szocializálás, az óvoda előremutató, hatékony kapcsolatrendszerével.</p>	<p>Szakmai szakszolgálatokkal való kapcsolat erősítése.</p> <p>A gyermek személyére szabott egyéni fejlesztő program kidolgozása, tehetséggondozás</p> <p>Partneri igények ésszerű megvalósítása.</p> <p>Bölcsőde-óvoda, óvoda – iskola átmenet zavartalan biztosítás.</p> <p>Az intézmény jogszerű, törvényes, gazdaságos működtetése.</p>
<p>Ökológiai gondolkodásmóddal történő nevelés. A fenntarthatóságra nevelés eszmeiségének megfelelő óvodai életvitel, a gyermekek környezettudatos magatartásának alapozása.</p>	<p>A fenntarthatóságra nevelés haszna át a napi óvodai élet minden tevékenységét. A környezettudatos nevelésünket szolgáló zöld programok tartalmának megvalósítása.</p>

4.6 Az óvodai nevelés feladatai

4.6.1 Az egészséges életmódra nevelés	
Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.	
Célok	Feladatok
A gyerekek egyéni sajátosságainak figyelembevételével a belső igény kialakítása az egészséges életmód természetes befogadására és követésére (a gyermekek optimális testi-és lelki fejlődése érdekében)	a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.
	a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
	a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése.
Az egészséges életvitel iránti igény kifejlődése.	a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
Gyermekeink környezettudatos magatartásának, egészséges életvitelének megalapozása. A változatos, egészséges étkezés elfogadtatása, megszerettetése.	<p>az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettszír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.</p> <p>A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása</p>
	a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása.
A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, komplex fejlesztése, hátrányok kompenzálása,	megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenció és korrekció testi, lelki

tehetséggondozás.	nevelési feladatok ellátása.
A szülővel pozitív töltésű nevelőpartneri viszonyban megalapozzuk gyermekeink környezettudatos magatartását.	A szülők bevonásával, óvodai konyhakert, fűszer, - gyógynövénykert művelésével, vagy zöldség-, gyümölcsnapok tartásával, a szülőknek adott étrendi tanácsokkal a gyermekek egészséges életvitelének támogatása.
A változatos, egészséges étkezés biztosítása, elfogadtatása, megszerettetése.	Gyümölcs és zöldségfogyasztásának ösztönzése. Tejtermékek fogyasztásának ösztönzése. Gyógyteák fogyasztásának ösztönzése.

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

A helyes életritmus kialakítása

- Folyamatos és rugalmas napirend kialakítása, az ismétlődő tevékenységek biztosítása, különös tekintettel a gyermek élettani szükségleteire, valamint az intézmény nyitvatartására.
- Nyugodt biztonságos légkörben történő, a gyermekek életkorához igazított szokás – normarendszer felállítása, figyelembe véve a gyermek egyéni fejlettségét.
- **Az egészséges állapot örömteli megélése, harmonikus élet értékévé váló tisztelete.**

Gondozás (testápolás, öltözködés, életmód)

- Bensőséges, inkluzív, bizalmas kapcsolat kialakítása gyermek – óvónő, gyermek – pedagógiai munkát közvetlen segítő (dajka), gyermek - gyermek között.
- A gyermek testi komfortérzetének kielégítése.
- A korosztályoknak megfelelő szinten a szokások gyakoroltatása testápolás, tisztálkodás, fogmosás, öltözködés, kulturált étkezés, önkiszolgálás
- A személyi és tárgyi feltételek folyamatos biztosítása – felügyelet és segítségnyújtás a gyermekek higiénikus környezete érdekében. **A mosdóban a környezetbarát (takarékos, illetve erős vegyszerekben szegény) berendezések, a kézmosás, a fogmosás víztakarékos módjának megtanulása, gyakorlása legyen.**
- Egyéni sajátosságok megismerése, rendszeres súly és magasságmérés elvégzése.
- Öltözködésnél az egyéni tempó figyelembevétele, a praktikus, ízléses ruházat kihangsúlyozása.

- Étkezésnél lehetőség szerint a folyamatosság, önkiszolgálásra nevelés biztosítása, a kulturált étkezési szokások kialakítása, rögzítése. (Gyümölcs, és zöldségfogyasztási szokások, alapvetően fontos fogyasztói, táplálkozási, ételmiszerhigiéniai, hulladékkezelési szokások kialakítása, ételkészítési ismeretekre nevelés, szoktatás.)
- A gondozás minden területén az egyéni adottságok, életkori sajátosságok figyelembevétele.
- Egészségmegőrzés, egészségvédelem, egészséges étkezés, betegségmegelőzés feltételeinek biztosítása /vitaminnapok, szakemberek bevonása. / (Tudatos vásárlás, szelektív hulladékgyűjtés.)

Testi nevelés (Mozgás, edzés - Levegőzés – Egészségnevelés – Pihenés)

- A gyermek testi szükségleteinek, természetes mozgásigényének kielégítése, harmonikus, összerendezett mozgásfejlődésének elősegítése, egészségük védelme, edzése, pihenésük biztosítása.
- A testi szükségletek és a természetes mozgásigény kielégítését a gyermek fejlettségének megfelelően, mozgásra inspiráló biztonságos környezetben végezzük.
- Lehetőség nyújtása a biztonságos, mindennapos mozgásos tevékenységre szabad és kötött formában egyaránt.
- Az évszaknak megfelelően, az időjárás függvényében a szabadlevegőn való tartózkodás – lég, - napfürdő, párakapu biztosítása, a csoportszobák rendszeres szellőztetése. (Levegő, a víz edzőhatása).
- Az óvoda helyégeinek kifogástalan tisztaságának biztosítása, az eszközök, használati tárgyak folyamatos ellenőrzése, karbantartása, balesetforrások elhárítása.
- A gyermekek pihenése érdekében nyugodt légkör és alvásidő biztosítása, halk zene és mese, testi kontaktus lehetősége.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek. A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyükre teszik azokat, zsebkendőjüket önállóan használják.
- Ismerik és alkalmazzák a kulturált étkezés szokásait, szabályait, esztétikusan terítenek, kulturáltan étkeznek. Készség szinten használják a kanalat, villát, óvodáskor végére a kést. Önállóan döntenek el, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek folyadékot. Egészségesen étkeznek.
- Teljesen önállóan öltöznek, tudják ruhájukat ki - be - gombolni, cipőjüket befűzni, bekötni, ruhájukat esztétikusan összehajtani helyükre tenni. Ügyelnek saját külsőjükre. Önállóan tisztálkodnak.
- A gyermekek életkori és egyéni képességeinek megfelelő testi képességek kialakulnak.
- Képesé válnak a saját magukkal kapcsolatos, - testápolási, étkezési, öltözködési, betegségmegelőzési, egészség-megőrzési, teendők ellátására.
- Szeretik és óvják környezetüket, igyekeznek benne rendet tartani. Kialakul a gyermekek környezettudatos szemlélete, - a természet védelméhez, megóvásához kapcsolt szokások rögzülnek. Egészségesen, tudatosan étkeznek.
- Hozzászoknak az óvodai elvárásokhoz, az elemi szokások és szabályok betartására törekszenek.
- Mozgásuk harmonikus, összerendezett.
- Elősegítjük azt, hogy a későbbi életükben képesek legyenek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek - önmagukhoz képest az óvodai élet minden területén fejlődnek, belsővé válik az egészségtudatos magatartás

4.6.2 Érzelmi – erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	
Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.	
Célok	Feladatok
Szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó, nyugodt légkörben, állandó értékrend mellett, a gyermekek erkölcsi, érzelmi és akaratni tulajdonságainak fejlesztése.	Óvodába lépéstől kezdve pozitív érzelmek közvetítése, ezek kialakulásának elősegítése és fenntartása a gyermekben. Egymás közötti bizalom, pozitív attitűd kiépítése: /a gyermek, a szülő és az óvoda alkalmazottai között/.
Szociális érdeklődés felkeltése.	Közös élményre épülő, közös tevékenységek, közösségi napok megszervezése. Egymás iránti tolerancia, empátiakészség kialakítása.
Gyermekeink közösségi életre való felkészítése.	Gyermekeink szociális érzékenységének, ezen belül én tudatának fejlesztése, önkifejező és önérvényesítő törekvéseinek támogatása.
Az emberei különbözőségeket értsek, elfogadják, tiszteljük, kezeljük azt természetesen.	
Inkluzív pedagógia megvalósítása.	A gyermekek erkölcsi tulajdonságainak megalapozása /együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség/. Alapvető erkölcsi tulajdonságok, szokás és normarendszer kialakítása.
Kötődjenek szülőföldjükhöz, érzelmi, erkölcsi kötelék fűzze őket hazájukhoz, lakóhelyükhöz, a magyar kultúrához,	Népi, valamint környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos hagyományápolás.

családjukhoz.	
A környezethez fűződő pozitív érzelmek alakítása, a természeti környezet tisztelete. Ítélik el a nem kívánatos viselkedést, különösen az élőlények bántalmazását, a személtelést, vízpazarlást.	Következetes és állandó értékrend közvetítése, közös élmények biztosítása. Szűkebb és tágabb környezetük sokszínű megismerése.
A környezettudatos életvitel és viselkedés formálása, erkölcsi tulajdonságok, az akaratilag élet, a szokás és normarendszer alapozása.	
Érzelmi intelligenciafejlesztés	Biztonságot nyújtó, szeretetteljes csoport- és óvodai légkör fenntartása. Boldogságóra Program bevezetése, gyakorlati alkalmazása.

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- Biztonságos, inkluzív, stabil, értékeket közvetítő, nyugodt légkör megteremtése iskolakezdésig.
- A beszoktatást pozitív érzelmi hatás mellett folyamatosan és fokozatosan valósítjuk meg, igény szerint a szülők bevonásával.
- A beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermekek támogatása a családi háttér ismeretében, a személyiségjogok tiszteletben tartásával.
- Nevelőmunkánkban motiváló erő legyen a dicséret, a buzdítás, az érintés varázsa.
- Arra törekszünk, hogy a dolgozók attitűdje szeretetteljes, türelmes, elfogadó legyen, pozitív mintát adjanak.
- Megvalósítjuk az egyéni differenciált nevelést, támogatjuk a különbözőségek elfogadását, önérvényesítő törekvéseket, személyes kompetenciák erősödését.
- A csoport életritmusát, szokás-normarendszerét úgy alakítjuk, hogy figyelembe vesszük a gyermekek egyéni sajátosságait, rugalmas napirendjét. Biztosítjuk a szabad játékban, tevékenységekben megvalósuló tanulást.

- A gyermeki tapasztalásszerzés során, törekszünk arra, hogy a gyermekek maguk alakítsák ki az értékes normáikat.
- Óvodásainkat, a természetben és emberi környezetben megmutatkozó jóra, szépre, szülőföldünk szeretetére, megbecsülésére neveljük.
- Változatos lehetőségekkel biztosítjuk gyermekeink számára a sok közös élmény szerzését (jeles napok, hagyományok, ünnepek, programok).
- A szülőkkel jó kapcsolatot alakítunk ki és tartunk fenn, annak érdekében, hogy a csoport légköre családias, derűs, érzelmi biztonságot adó legyen.
- A nehezen szocializálható, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése, fejlesztése érdekében folyamatos kapcsolatot tartunk fenn a megfelelő szakemberekkel, tehetséggondozást végzünk.
- **Pozitív hozzáállás, optimizmus, önbizalom, erősödése.**

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Gyermekek szívesen jönnek óvodába. Aktívan, örömmel vesznek részt az óvodai életben.
- Kialakul náluk a szeretet, kötődés képessége. Kapcsolataikat őszinteség jellemzi. ð
- Kialakulnak erkölcsi tulajdonságaik /együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség/.
- Megalapozódik szokás és szabályrendszerük /önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat/.
- Megoldandó feladatként kezelik a mindennapi kihívásokat. Boldog, határozott, pozitív énképpel rendelkező gyermek.
- Jól működő közösségi háló.

Képessé válnak:

- Alapvető viselkedési normák és a közösségi élet szabályainak elfogadására.
- Önálló döntéshozatalra.
- Konfliktusok kezelésére.
- Együtt játszásra, feladatvégzésre, kitartásra.
- Különbözőségek elfogadására.
- Kapcsolatok kialakítására.
- Érzelmek uralására, önfegyelemre.
- A szűkebb és tágabb környezetük hagyományainak megismerésére.
- A természeti és társadalmi környezet megbecsülésére, védelmére való figyelés.
- Nemzeti identitás belsővé válása.

4.6.3 Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel - az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

Célok	Feladatok
Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése.	<p>Az óvodai nevelőtevékenység egészében biztosítanunk kell a kommunikáció lehetőségét, helyes mintaadással, szabályközvetítéssel, beszélő környezetben.</p> <p>Az óvodáskorú gyermek életkori sajátosságaira, valamint a meg lévő tapasztalataira és ismereteire építve, további élmények biztosítása különböző tevékenységekben és ezek élethelyzetekben való gyakorlása.</p>
A megismerési folyamatokkal a gondolkodási műveletek fejlesztésével, szókincsbővítéssel, választékos kifejezőmódra, igényes kommunikációra szoktatás.	A teljes óvodai élet keretében – különösen a játék tevékenységen belül spontán és irányított ismeretnyújtás, az intellektuális tanuláshoz szükséges kognitív képességek fejlesztése (megfigyelés, emlékezet, figyelem, gondolkodás, kreativitás). - A beszélő környezet biztosítása.
Metakommunikációs eszköztár megismertetése.	A gyermekkel játékos formában ismertessük meg a metakommunikációs eszközöket, az óvodapedagógusok mintaadásán keresztül.
Nyelvi hátrányok csökkentése és a biztonságos önkifejezés gyarapítása.	<p>Differenciált egyéni képességfejlesztés, egyéni fejlesztési terv alapján</p> <p>Figyelem-összpontosításra motiválás.</p> <p>Kommunikációs folyamatok támogatása.</p> <p>A kiemelkedő képességű gyermekek egyéni fejlesztése.</p>
A magyar nyelv szépségének, kifejező erejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal gyarapítjuk aktív és	A természet körforgásához, a természet- és környezetvédelemhez kapcsolódó események, tevékenységek, népszokások beépítése a mindennapi

passzív szókincsét az óvodai élet minden tevékenységében.	tevékenységekbe, tevékenységi formákba.
Az óvodai nevelés és a családi nevelés eredményeként a gyermek belső érzésének elősegítése, önmagához viszonyított fejlesztése.	A család megismerése, a beszéd fejlesztése, egyéni sajátosságok, nemzeti hovatartozás figyelembe vételével.
A gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatása.	Derűs barátságos légkörrel segítjük a gyermekek beszédkedvének fenntartását, erősítjük természetes közlési vágyukat. Biztatjuk őket arra, hogy érzéseiket mondatba fogalmazva fejezzék ki.
Az iskolai élet megkezdéséhez szükséges képességek elérése.	Hatékony közös munka fenntartás a logopédussal.

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- Derűs, nyugodt csoportlégkör, hely és idő biztosítása a mikrocsoportos tevékenységekhez, differenciált fejlesztéshez, valamint a szabad kommunikációhoz.
- Beszédhelyzetek, kommunikációs helyzetek teremtése, beszédkedv felkeltése, (szükség esetén logopédus bevonása). Az anyanyelvi nevelés, értelmi fejlesztés lehetőségeinek biztosítása az óvodai élet minden területén.
- Természet és társadalmi környezet jelzéseinek, nonverbális közléseinek észre vettetése, megismerttetése.
- Építünk a gyermeki kíváncsiságra, figyelembe véve az egyéni érdeklődéskört.
- Szociális kontaktus, kötődés, kommunikáció megvalósulása – különös tekintettel a külföldről érkezett gyermekeknél.
- Életkoruknak megfelelően komplexitásra épülő tervszerű és spontán szerzett ismeretek rendszerezése, bővítése, különböző élethelyzetekben való gyakorlása. Változatos, sokoldalú tapasztalatszerzés biztosítása, amely a későbbiekben élményként előhívható.
- A gyermekek megismerése, fejlesztése különböző tevékenységek során.
- Értelmi nevelésünk fontos kritériuma a tudatos tervezés, a pozitív megerősítés, és a szituáció érzékeny óvónői magatartás állandó jelenléte.
- A pszichikus képességstruktúrák fejlődésének egyéni nyomon követése, a szükséges fejlesztési feladatok megtervezése és beépítése a gyakorlatba.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Korának és fejlettségnek megfelelően kialakul a pontos érzékelése, észlelése.
- Képes vizuális, auditív differenciálásra, térbeli viszonyok felismerésére, megnevezésére.
- A keresztcsatornák működése korának megfelelő.
- Az önkéntelen bevésés mellett megjelenik a szándékos bevésés is. Figyelme korához képest tartós.
- Problémamegoldó gondolkodás és a kreativitás a jellemző.
- Helyesen, tisztán, érthetően beszél.
- Kérdésre minimum egyszerű mondattal válaszol. Szókincse korának megfelelő.
- **Jól használja a metakommunikációs eszközöket, bátran szívesen kommunikál társaival és a felnőttekkel.** A közölt információt megérti. A kommunikációt kapcsolatfelvételre is használja. Bátran kérdez, kísérletez, felfedez.
- Verbális emlékezete korának megfelelő. Egyszerűbb történetet, mesét képes önállóan is elmondani. **Élményeit és gondolatait is el tudja mondani.**
- Ismeri és használja az udvariasság szóbeli kifejezéseit.
- Tud szemkontaktust teremteni és tartani.
- A külföldi kisgyermek is megérti az óvodai élethez szükséges kifejezéseket, és képes magát megértetni.
- Minden gyermek a saját képességéhez és önmagához viszonyítva fejlődik, beszéd és a kognitív képességének maximumát éri el.
- Kognitív folyamataik fejlődése következtében gondolkodásuk egyre inkább elemi konkrét gondolkodássá alakul. **Ez teszi lehetővé környezetük változásainak, megértését, értelmezését, a lehetséges „jó megoldások” és saját helyük, szerepük megtalálását.**

4.7 Óvodai élet megszervezése, tevékenységek szervezeti keretei

Céljaink	feladataink
A gyermekek életkorának és egyéni sajátosságainak megfelelő életritmus és rendszeresség kialakítása, az ismétlődések által érzelmi biztonság megteremtése.	Minőségi óvodai neveléshez való egyenlő hozzáférés biztosítása.
	A gyermekek szükségleteit, igényeit figyelembe véve a stabilitás, folyamatosság, rendszeresség, rugalmasság jegyében szervezett napirend, hetirend kialakítása.
	A gyermek komfortérzetéhez szükséges optimális körülmények biztosítása.
A gyermekek egészséges, tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez a folyamatos és rugalmas napirend, hetirend biztosítása, melyet a gyermekcsoportok óvoda pedagógusai alakítanak ki.	Folyamatos szabad játék lehetőségeinek megteremtése
	A tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása
A gyermekek egészséges, tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez a folyamatos és rugalmas napirend, hetirend biztosítása, melyet a gyermekcsoportok óvoda pedagógusai alakítanak ki.	A gondozást kiemelten kezeljük, mivel az óvodapedagógus a gondozás során nevel, építi kapcsolatait a gyermekkel, segíti önállóságának fejlődését együttműködve a pedagógiai munkát segítő dajkával.
	A tevékenységbe ágyazott tanulás komplex készség és képesség fejlesztésének megteremtése (hely, idő, eszköz, élmény)

Megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- Az intézmény a gyermekek érdekének megfelelően, életkoruk függvényében homogén vagy heterogén csoportokat alakít ki.
- Az óvodapedagógus által szervezett tanulási tevékenységek szervezeti keretei kötetlen jellegű és kötött jellegű, 5-35 perces időtartamú.

- A fejlesztési tartalmak szervezeti formái lehetnek: egyéni, páros, mikrocsoportos, frontális, valamint csoportközi szervezésű
- A szervezett mozgásfejlesztés, testnevelés kis – középső - és nagycsoportban egyaránt kötött formában történik.
- A heti- és napirend kialakításánál figyelembe vesszük az óvodapedagógus hallgatók gyakorlati képzésének beosztását.
- Heterogén csoport összetétel esetén a gyerekek életkorának és fejlettségének függvényében alakul a választható tevékenységek aránya.
- Hetirend: itt határozzuk meg a domináns tevékenységek sorát. Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus. A hetente rendszeresen visszatérő tevékenységek biztosítják a különböző fejlesztési tartalmak harmonikus egyensúlyát. A heti rendben meghatározott domináns tevékenységek, az aktualitástól, spontaneitástól a szituációtól a gyermekek igényeitől, illetve az időpontokhoz kötött gyermekprogramoktól függően változhatnak. Fontosnak tartjuk a komplexitásban rejlő lehetőségeket, valamint a szabad játék kitüntetett szerepét.
- Napirend: biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységekhez. Rugalmassága a gyermek életkorához, szükségleteihez igazodik.
- Az óvodás gyermek számára a kötetlenség a legalkalmasabb tevékenységi keret, foglalkozási forma, amely biztosítja számára a szabad játékot, a tevékenységek szabad megválasztását.
- Az óvodapedagógus tudatosan és tervszerűen biztosítja a fejlődéshez szükséges, differenciált tevékenykedtetés feltételrendszerét. Minden nap egy kiemelt nevelési terület köré csoportosítva valósítjuk meg a komplex ismeretnyújtást, amely kötetlenül és csoportos foglalkozás szervezésével kötött formában valósul meg. Az intézmények csoportnaplójának hetirendje tartalmazza a kötött formában megvalósuló tanulási tevékenységek gyakoriságát.
- A gyermeki tevékenység változatos formája valósul meg: *egyéni, páros, csoportközi, mikrocsoportos- és csoportos szervezéssel*. A tanulás lehetséges formái: a *spontán játékos tapasztalatszerzés, a játékos, cselekvéses tanulás, a gyermeki kérdésekre épülő ismeretszerzés, az utánzásos minta, modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás, szokások alakítása, az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés, gyakorlati probléma megoldás*.
- Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai

nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

4.8 Az óvodai élet tevékenység formái – az óvodapedagógus feladatai

4.8.1 Játék

Az óvodában a szabad játék a leghatékonyabb eszköz a gyermek nevelésére, kiemelt tevékenység, mely biztosítja a gyermekek önmegvalósítását.

Céljaink	Feladataink
<p>A szabad játék, mint örömforrás erősítse a gyermek pszichikumát, kreativitását, adjon hosszantartó, zavartalan élményt, járuljon hozzá a kiegyensúlyozott, boldog óvodáskor megéléséhez.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Örömteli játéklehetőségek nyújtása, mely az egész személyiségre hat, élményt ad. - Gyermekeink számára legyen a játék kiemelt jelentőségű, tájékozódó, mozgást az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenység 	<p>A szabad, elmélyült, önkéntes, spontán játéklehetőség biztosítása.</p>
	<p>A játék feltételrendszerének megteremtése, hely, idő, eszköz, megfelelő csoportlégkör, élményszerző lehetőségek a gyermeki fantázia kibontakoztatását segítő eszközök, anyagok biztosítása.</p>
	<p>A társas kapcsolatok fejlesztése: szerelem, barátság, empátia, tolerancia, szerepvállalás</p>
	<p>A gyermek számára az érzelmi biztonság megteremtése, a kérdezés, a beszélgetés, mozgásszabadság biztosítása.</p>
	<p>A szabad játékban biztosítani kell az óvodapedagógus utánozható mintáját, mely lehetővé teszi a gyermekek közötti játékkapcsolat kialakulását.</p>
	<p>Az óvodapedagógus a játék folyamatában bevonható társ, segítő, kezdeményező mintát kell, hogy mutasson.</p>
	<p>Szókincsfejlesztő, képzeletnövelő játékok.</p>
	<p>Az óvónői kreativitásra, tapasztalatára építve a játékeszközök folyamatos fejlesztése.</p>
	<p>Játéktevékenység megszervezését biztosítjuk</p>

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- Jó napirend kialakításával biztosítjuk a szabad játék túlsúlyának érvényesülését, hosszantartó, zavartalan játékidőt és a gyermekek számára a fejlettségüknek megfelelő játékeszközöket, a megfelelő csoportléggkört.
- A gyermeki fantáziát segítő anyagok, eszköz élményszerző lehetőségek álljanak a gyermekek rendelkezésére. **A játékeszközök folyamatos bővítésére és fejlesztésére törekszünk.**
- A szabad játékokhoz megfelelő helyet, egyszerű, alakítható, gyermeki fantáziát kibontakoztató anyagokat, eszközöket, játékszereket biztosítunk, melyek lehetőséget adnak a különböző játékformákhoz: gyakorló játék, szimbolikus szerepjáték, barkácsolás, dramatizálás, bábozás, szabályjáték, konstruáló építőjáték, udvari játék.
- Az óvónő tudatos irányító, segítő jelenléte mindig a játszóik igényeihez igazodik, utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad.
- Az óvónő szituáció érzékenysége, segítse elő a különböző fejlettségű és képességű gyermekek együtt játszását, a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását.
- **Rendkívül jól használhatóak szenzitív játékként az önismereti, a kommunikációs és a kreativitást fejlesztő játékok, amelyek az egész személyiség érzékenyítését eredményezik. Fontos, hogy a gyermekek ismerjék, elfogadják és szeressék önmagukat, hiszen csak akkor tudnak másokkal azonosulni, együtt érezni, csak akkor képesek másokat (növényeket, állatokat és embereket) megszeretni, megismerni, megvédeni.**
- **Mindegyik tevékenységi forma – tartalmából adódóan eltérő módon – alkalmas környezeti attitűdök alakítására, a zöld tartalmak megjelenítésére, közvetítésére, tudatosítására, azaz a fenntarthatóság szempontjából fontos kompetenciák fejlesztésére.**

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A tartalmas játék megvalósulása érdekében óvodáskor végére a gyermekek képesek a társakkal való együtt játszásra.
- Játékukban dominál a szimbolikus szerepjáték, kooperációs és kommunikációs képességük fejlődik.
- Képesek a szabályok, normák elfogadására, betartására, önálló szabályozására.
- Tiszteletben tartják egymás játékát.

- Ismerik és alkalmazzák az udvarias magatartás formáit a játék során.
- Az óvónő egész személyisége, kommunikációja modell értékű az együtt játszás során.

4.8.2 Verselés, mesélés

„A mesék által „beleszeretjük” a világot a gyermekünk szívébe.” (Kádár Annamária)

Céljaink	Feladataink
<p>Gyermekeink érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeik megalapozása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - meseélményekkel, a versek zeneiségével - a bábjáték és a dramatizálás eszközeivel 	Érzéki, érzelmi élmény nyújtása.
	Mondókák, versek, dúdolóok, rigmusok segítségével gyermekeink érzelmi biztonságának kialakítása.
	A bábozás és a dramatizálás eszközeivel a külvilág és az emberi belsővilág legfőbb érzelmi viszonyatainak megismertetése és a megfelelő viselkedési normák elsajátítása.
	Óvodáskorú gyermekeink nyelvi kifejező képességeinek differenciált fejlesztése az irodalom eszközeivel.
Mesék segítségével óvodásaink szemléletmódjának és világképének alakítása, szorongásaik oldása.	Mindennapos meséléssel, mondókázással verseléssel mentálhigiénéjük fenntartása.
Gyermekeink saját vers és mesealkotása, annak mozgással és ábrázolással történő kombinálása legyen számukra az önkifejezés módja.	Gyermekeink absztrakt gondolkodásának elősegítése, memória, kreativitás fejlődésének támogatása, belső képalkotás fejlesztése.
Az olvasás, az irodalom, a művészet iránti érdeklődés megalapozása. A népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi művek megismertetése.	Az irodalmi anyag igényes összeállítása.
	Az irodalom szeretetének megalapozása, olvasásra nevelés elindítása.
	Népi értékek, hagyományok ápolása, magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeinek, meséinek megismertetése.
	A tartalmi szempontból jól megválasztott versekkel, mesékkal verbális megerősítés a természettudományos

	gondolkodásuk, szemléletük formálásában.
	A gyermeket körülvevő felnőttek példamutató szóhasználata, tiszta forrásból merített versek mesék kiválasztása.
A természet szépségeinek megláttatása. A népmesékben mindig jelen van az élővilág tisztelete.	Új ismeretek nyújtása az őket körülvevő világról. A gyermekek megismertetése a régi hagyományokkal, a természet és az élővilág szépségeivel.

Megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- **Megfelelő, érzelmi biztonságot nyújtó hely megteremtése**, melynek hangulata magával ragadja a gyermeket.
- Mesére hangolódás, amely az irodalmi élmény befogadására motiválja gyermekeinket.
- Mindennapi irodalmi élmény biztosítása, homogén illetve heterogén csoportokban, kötött és kötetlen formában egyaránt.
- Változatos és igényes irodalmi anyagból válogatunk, melynek összeállításában az óvodapedagógusaink figyelembe veszik a csoport életkorát, érdeklődését és a csoportban történő aktualitásokat.
- Ölbeli mondókák, játékok, dúdolók, versek gyakori ismételtetése egyénileg és mikro csoportos formában.
- Esztétikus és változatos eszközök biztosításával segítjük elő, hogy gyermekeink megjeleníthessék képileg vagy dramatikus formában irodalmi élményeiket.
- Kulturálisélmény lehetőségének megteremtése, kommunikáció különböző formáinak alakítása, beszéd és kommunikációs kedv fenntartása.
- **A mesék tanulságai az erkölcs és a tudatosság alakulása szempontjából lényegesek, egyre több környezeti témát dolgozz fel, „zöld tartalmával” érzékenyít.**

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Gyermekeink szívesen ismételtetnek verseket, rigmusokat, mondókákat. Várják, igénylik a mesehallgatást.
  - Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak egymás és maguk szórakoztatására.
- Megjegyeznek mondókákat, verseket, meséket, mondákat.

- Tudnak meséket, történeteket kitalálni és azt mozgásban, illetve képben megjeleníteni.
Képesse válnak a valós és a mesevilág közötti elvonatkoztatásra.
- Figyelmesen végig tudják hallgatni óvónőiket és társaikat.
- Bővül a szókincsük, fejlődik nyelvi kifejezőképességük, kialakul az összefüggő beszéd.
- Kialakul a könyv szeretete, óvása.
- Megismerkednek a magyar és más népek irodalmi értékeivel.

4.8.3 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

„A zene megváltoztatja a világot.” (Ludvig Von Beethoven)

Céljaink	Feladataink
A gyermek zenei anyanyelvének, zenei érdeklődésének, zenei ízlésének, zenéhez kapcsolódó mozgások megalapozása, formálása.	Az éneklés, zenélés örömeinek, zenei érdeklődésnek felkeltése.
	A környezet/természet hangjainak megfigyeltetése, a közös zenei élmény lehetőségének megteremtése.
Zenepedagógiai módszerek, ritmikus mozgás, tánc, ének nevelő hatásának érvényesítése.	A népdalok, néptáncok, népi gyermekjátékok éneklésével, hallgatásával a hagyományok megismertetése
	A zenei képességek, (ritmusérzék, éneklési készség, szabad improvizáció, mozgás, zenei ízlés, kreatív zenei kedv) fejlesztése
Az éneklés, zenélés váljon részévé a mindennapi tevékenységnek, a felnőtt minta spontán utánzásával.	Ünnepekhez, hagyományokhoz, jeles napokhoz kapcsolódó, szokások, dalok, mozgásformák, zenék megismertetése
	Énekes játékok, közös zenélés, az óvónő éneke, vokális és hangszeres zene segítségével a közös zenei élmény biztosítása
	Változatos tevékenység formákon keresztül a mindennapi éneklés, zenélés biztosítása
Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások valamint klasszikus zenék felhasználása a gyermek zenei képességeinek és a zenei kreativitás alakításában.	Más népek dalainak, zenéjének megismerésén keresztül a nemzeti hovatartozás tudatának kialakítása

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- Nyugodt, kényelmes hely, meghitt légkör megteremtése, életkori sajátosságoknak megfelelő zenei anyag kiválasztása.
- Eszközök, kellékek, hangszerek biztosítása motivációhoz, gyakorláshoz a mindennapi tevékenységekben.
- Megfelelő hangmagasságban énekelünk, hangszerjátékunkkal színesítjük a mindennapjainkat.
- Magyar népszokások, hagyományok, jeles napok, **ünnepek dalainak**, népi gyermekjátékainak, mozgásos játékaiknak összegyűjtése.
- Ritmus hangszerek használatának a megismerése, használata. Hangszerek készítése.
- Más népek dalainak, gyermekeiknek írt műdalok, kortárs zeneműveken keresztül zenei élményhez juttatás.
- Segítjük a gyermeket az önálló feladatmegoldásban, élményszerzésben, a felnőtt minta spontán utánzásával válják mindennapi tevékenységgé az éneklés, zenélés.
- Zenei élményszerzés biztosítása dalok, zeneművek hallgatásával.
- Az „ének, zene, énekes játék, gyermektánc” az értelmi és a mozgásfejlődésben, valamint az **énkép alakulásában** is rendkívül fontos. **A természeti, a társadalmi környezet hangjai mindennapi tapasztalatot jelentenek számukra.** A dalok, dalos játékok tükrözik a természeti jelenségekhez, társadalmi folyamatokhoz kapcsolódó hagyományokat. **Természetes anyagokból, növényi részekből, hulladékokból is lehet hangszereket alkotni.** A népdalok, népi mondókák is az önazonosságot, közösséghez kötődést erősítik.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- **A gyermekek szívesen játszanak énekes játékokat**, gátlások nélkül dalolnak.
- Megkülönböztetnek zenei fogalom párokat.
- Dallam motívum alapján felismerik a dalokat, megkülönböztetik a zenei hangokat más zörejektől, zajoktól.
- Érzik és alkalmazzák az egyenletes lüktetést és a dalok, mondókák ritmusát.
- Ismernek néhány hangszert és képesek a ritmushangszerek alkalmazására.
- Törekednek a tiszta éneklésre, képesek hat hangterjedelmű dalok előadására.
- Tudnak egyszerű tánclépéseket, ismernek néhány térforma alakítási lehetőséget.
- **Szívesen hallgatnak zenét. Érzik a zene – mozgás – nyelv kreatív lehetőségeit.**
- **Fejlődik önbizalmuk, derűsek, nyugodtak.**
- **A népdalokkal, népi mondókákkal önazonosságuk közösséghez kötődésük erősödik.**

4.8.4 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

„Ha mindaz, ami a kezében, fejedben és szívedben egyesül, nos az a művészet.” (John Ruskin)

Céljaink	Feladataink
Gyermekeink igényének felkeltése az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.	Az ábrázoló tevékenység feltételeinek megteremtése, folyamatos biztosítása (hely, idő, anyag, eszköz)
	Gyermekeink megismertetése a vizuális eszközök használatával, különböző anyagokkal, technikai eljárásokkal
Vizuális tapasztalatok nyújtása, egyéni fejlettségnek, életkornak megfelelően.	Az egyéni fejlettség figyelembe vétele, differenciált fejlesztés, tolerancia, empátia érvényesítése, tehetséggondozás
Gyermekei személyiség fejlesztése a szépség iránti vonzódás, művészetek iránti érdeklődés felkeltése, az alkotás örömeinek megtapasztalása által.	Az esztétikus környezetben igény kialakítása az alkotásra, az esztétikai élmények befogadására
	Népművészeti elemek felhasználásával hagyományápolás, a környékbeli kézműves tevékenységek és nemzeti szimbólumok megismertetése
	A környezet értékeinek megjelenítése bármilyen anyaggal, technikával.
Ábrázolókézség, kézügyesség fejlesztése, tér-forma, színeképzetük gazdagítása, képi gondolkodásuk fejlesztése, tehetséggondozás.	Figyelem, koncentráció megfelelő szintjének elérése
	A gyermek ábrázolási fejlődésének figyelemmel kísérése, a gyermekmunkák elemzése, buzdítás, dicséret, pozitív megerősítés
	Finomotorika.- grafomotoros képességek fejlesztése.

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- Gyermekeink személyiség fejlesztését a rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés által valósítjuk meg.
- A gyermekeink életkori sajátosságának és fejlettségének megfelelően, az ábrázolótevékenység különböző fajtáinak megtervezése (téma, technika stb.) a szükséges feltételek megteremtése (hely, idő, anyag, eszköz).
- A foglalkozások mindhárom korcsoportban kötetlen, kötött, egyéni és mikrocsoportos formában zajlanak.
- **A témák megjelölésénél építünk a gyermek élményeire, tapasztalataira, fantáziájára, ötletgazdagságára.**
- A technikákkal való ismerkedés során a fokozatosság elvét tartjuk szem előtt, biztosítjuk a változatos anyag használatát, **előtérbe helyezzük a természetes anyagokat.**
- Az ábrázolás eszközei egész nap folyamán a gyermekeink rendelkezésére állnak, összefonódnak a játékkal, konstruálással, más művészeti és egyéb tevékenységekkel.
- **Elsősorban a tevékenység, és annak öröme, az alkotás és kreatív önkifejezés,** másodsorban az elkészült mű a fontos, amely felhasználható játékeszközként is. Az elkészült gyermeki alkotások kiállítása, közösségi rendezvényeken történő bemutatása.
- A tevékenykedések közben fejlesztjük gyermekeink képi-plasztikai kifejezőképességét, komponáló-, térbeli tájékozódó és rendezőképességét, gyermeki élmény és fantázia világuk gazdagítását és képi kifejezését.
- **A „rajzolás, festés, mintázás, kézimunka” témáit a környezet tárja elénk. A napirend lehetőséget ad a környezet ezernyi szépsége, értéke megjelenítésére, bármilyen anyaggal, bármelyik technikával.**

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Képalakításban egyéni módon, képességeiknek megfelelően jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
- Fejlődik képi, plasztikai, valamint térbeli komponáló képességük, gazdagodik fantázia világuk.
- Képesé válnak esztétikai élmények befogadására. Válgák belső igénnyé a társak alkotásainak megismerése.

- **Örömmel**, bátran biztonságosan használják az ábrázolás eszközeit.
- Élnek az alkotás, létrehozás lehetőségével, kialakul bennük az igényesség alkotásaik iránt.
- **Megismerik a népi, díszítő művészet alapjait, elemeit.**
- Fokozott önállósággal alkalmazzák a megismert technikákat.

4.8.5 Mozgás

Céljaink	Feladataink
A gyermekek személyiségének fejlesztése § pozitív énkép § önkontroll § érzelemszabályozás § szabálytudat § kommunikáció § problémamegoldó gondolkodás	A mozgás és az értelmi képességek együttes fejlesztése, megismerő tevékenységek által. A szociális képességek fejlesztése, az együttműködés és a társas magatartás kialakítása.
Egészséges életmód kialakítása, erősítése	Az egészségfejlesztő testmozgás lehetőségeinek biztosítása az óvodai nevelés minden napján az egyéni szükségletek figyelembe vételével A rendszeres és egészségfejlesztő testmozgás megfelelő tárgyi és személyi feltételeinek biztosítása.
A gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése.	Folyamatos örömforrás biztosítása a mozgás által. Tehetséges gyermekek sportolási lehetőségeinek segítése.
A rendszeres testmozgás igényének kialakítása, erősítése	A gyermekek egyéni fejlettségéhez mérten az alapmozgások kialakítása, korrigálása, koordinációs zavarok csökkentése – speciális eszközök.
A gyermekek mozgáskultúrájának kialakítása	A komplex testmozgások beépítése az óvodai élet egyéb tevékenységeibe Az összerendezett nagy- és kismozgások kialakítása, mozgáskoordináció fejlesztése. Testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése /erő, gyorsaság, ügyesség, állóképesség, egyensúlyérzék, testtartás/

	A térbeli, időbeli tájékozódó képesség fejlesztése
	A testséma, a szem-kéz,- láb koordinációjának fejlesztése
	A lábstatikai, tartási rendellenességek megelőzése
Mozgás közben közelebbi, közvetlenebb kapcsolat kialakítása a környezetükkel	Kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazása

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- Mozgásra inspiráló biztonságos környezet biztosítása a nap folyamán a csoportszobában és az udvaron egyaránt.
- Sokszínű, változatos, örömteli és érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formák, mozgásos játéklehetőségek biztosítása.
- A játék és játékoság alapvető eszközként történő értelmezése és alkalmazása.
- Balesetmentes, félelem és szorongásmentes légkör biztosítása.
- **A rendszeres és tervszerű alkalmakon túl a gyermekek környezete változatos játékos mozgásra, mozgásos játékokra biztosít lehetőséget szobában és szabadban egyaránt. Mozgás közben még közelebbi, közvetlenebb kapcsolatba kerülnek környezetükkel.**
- Foglalkozások tervezésénél a csoport fejlettségi szintjének és az egyéni szükségleteknek és képességeknek figyelembe vétele, differenciált, egyénre szabott feladatadás.
- Speciális láb-és tartásjavító gyakorlatok beépítése a foglalkozásokba, ügyelve arra, hogy a testnevelés ne veszítse el eredeti funkcióját.
- Mozgásos játékok tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása a szabad játék, a kötelező foglalkozások és a mindennapi testnevelés alkalmával.
- Szabad játék során gyermekeink fejlettségének, érdeklődésének és temperamentumának megfelelő játékok biztosítása.
- Kötelező foglalkozások heti egy - két alkalommal, (korcsoporttól függően) kötelező jelleggel történő megvalósítása, melynek anyaga az atlétikai, torna és játékos jellegű fő gyakorlatokból és úszásból tevődik össze.
- Mindennapi testnevelés során játékok, mozgásos feladatok céltudatos kiválasztása a kötelező foglalkozások fejlesztési feladataihoz igazítva.
- Prevenció,- korrekció → gyógytestnevelés módszereivel.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.
- Igényükké vált a rendszeres testmozgás. Testileg edzettek, egészségesek.
- Mozgáskoordinációjuk a koruknak megfelelő.
- A helyes testtartásuk kialakul. Lábboltozatuk egészségesen fejlődik.
- Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni.
- Törekcsenek a minél pontosabb végrehajtásra.
- Játék során ügyelnek a szabályokra, ügyelnek egymás testi épségére.
- Egyes tornaszereket ismerik, bátran, ügyesen használják.

4.8.6 Külső világ tevékeny megismerése

„Sokkal egyszerűbb megtanítani valakit magot ültetni, mint meggyőzni arról, hogy ültetnie kellene.”

(Mark Boyle)

4.8.6.1 Környezet megismerése

Céljaink	Feladataink
A természetet szerető, védő, emberi értékek, környezettudatos magatartás alakítása.	Környezettudatos viselkedés mintáinak bemutatása.
A minket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztalása.	Természetudatos gondolkodás megalapozása (érzékenyítés, nyitottság, felelősség vállalás, tenni akarás a fennmaradás érdekében)
A logikus gondolkodás megalapozása.	A gyermekeink önálló véleményalkotásának, döntési képességének fejlesztése a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
A természeti és épített környezet megismertetésével sokszínű tapasztalathoz juttatás, készségek, képességek alakítása	Közös élményre épülő, közös tevékenységek biztosítunk
Nemzeti, családi és tárgyi kultúra értékeinek megismerése, szeretete és védelme.	Az óvodás korú gyermekeinknek tervezhető hagyományos és helyi témák összeállítása a környezetük értékeinek felfedezése, és tudatos kapcsolása más nevelési területhez.
	Megismertetjük a szülőföldet, a hazai tájat, a helyi és más népek hagyományait, szokásait, tanulják meg ezek szeretetét, védelmét
Környezettudatosságuk alakításával, a zöld óvodai tartalmak megvalósítása.	A gyermeki érdeklődésen alapuló játékos ismeretfeldolgozás a kirándulásokon, óvodaudvaron, a csoportszobában (növényekről, állatokról, életjelenségekről, természeti jelenségekről.)
A gyermekek közlekedéskultúrájának megalapozása és fejlesztése.	Biztonságos közlekedés elsajátítása.

Pontos kifejezések használata a gyermekeket körülvevő világ élettelen és élő jelenségeiről.	Tapasztalatok, ismeretek gyűjtése, játékos feldolgozása az őket körülvevő szűkebb, majd tágabb környezetről.
---	--

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- A külső világ megismerését – amelybe beletartozik a matematika tartalmú tapasztalatok szerzése – óvodai nevelésünk egészében érvényesülő folyamatként kezeljük, élünk a közösség fejlesztő erejével.
- Tudatos, tervszerű szervezéssel biztosítjuk a gyermekek környezetével kapcsolatos gazdag tevékenységrendszert, ezáltal segítjük a gyermekeinket a biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz.
- Szociális életvitel és környezeti nevelés kompetenciafejlesztése.
- Lehetőség szerint az ismeretek nyújtása szabadban, természetes környezetben történjen.
- Lehetőséget biztosítunk spontán és játékos tapasztalatszerzésre, alkalmi és folyamatos megfigyelésekre (kísérletek).
- Életkori sajátosságuknak és egyéni fejlettségüknek megfelelően alkalmazzuk a természettudományos kifejezéseket, amelyek először passzív szókincsé válnak, majd beépülnek beszédükbe.
- Tapasztalataik szerzését irányítottan végezzük, az egyéni sajátosságokat figyelembe véve.
- A környezeti nevelés folyamatában a gyermekek ismerkednek szűkebb, majd egyre tágabb környezetükkel. Környezettudatosságuk alakul, a zöld óvodai tartalmak „kézzelfoghatóvá” válnak. Jó lehetőséget adnak erre a sétákkal, kirándulásokkal elérhető helyszínek, amelyek a település helyi, természeti, társadalmi értékei.
- A természettudományos gondolkodásuk alapozása érdekében mindig a valós összefüggéseket ismerjék meg. A kérdéseikre adott válaszokkal lehet differenciáltan, az egyes gyermekek igényeihez, fejlettségéhez alkalmazkodni.
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, a környezet tudatosan megtervezett megismerését szolgálja.
- Nemzeti értékeink és hagyományaink megismertetésére hangsúly fektetünk.
- A gyakorlati probléma- és feladatmegoldás során, kreatív módon gyakorolhatják az eddig megszerzett ismereteiket.
- A tevékenységeket változatos formában egyéni, páros, mikro csoportos szervezéssel, megfelelő hely, idő, eszköz, anyag segítségével biztosítjuk. (Homok-víz terepasztal, élősarok stb.)

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Az óvodás gyermek tudja, hol lakik, mi a pontos lakcíme, ismeri a szülei foglalkozását, óvodája nevét.
  - Különbséget tud tenni az évszakok között.
  - Ismeri a növény- és állatvilág gyűjtőfogalmához tartozó pár növényt és állatot.
  - Ismeri a közvetlen környezetében található növényeket, állatokat, illetve a növénygondozás és állatgondozás egyszerűbb feladatait, szívesen ápolja a növényeket, gondozza az állatokat.
  - Ismeri és betartja az elemi közlekedési szabályokat, felismeri a közlekedési eszközöket.
  - Részt vesz az elemi természetvédelmi tevékenységekben, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
  - Szívesen vesz részt terepgyakorlaton, kiránduláson, sétákon, kiállításon, rendezvényen.
  - Képes rácsodálkozni a természet szépségeire, ok-okozati összefüggések meglátására.
- Alapvető fogalma van a nemzeti kultúránk értékéről.

4.8.6.2 Matematika tartalmú ismeretek

Céljaink	Feladataink
A környezet megismerése közben a gyermekek matematikai tapasztalatainak elősegítése.	A gyermek környezetének mennyiségi-formai kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztalása, alkalmazása játékos formában.
A gyermekek a közvetlen környezetükben végzett tevékenységek során aktív cselekvőként sajátítsák el a matematikai ismereteket.	A gyermekeink matematikai érdeklődésének felkeltése, fenntartása.
A mindennapi életben szerzett ismeretek tudatos rendezése	Elemi ok-okozati összefüggések felismertetése.
	Logikus gondolkodás megalapozása, fejlesztése.
A divergens és konvergens gondolkodás kialakítása.	Tudatos, tervszerű, differenciált egyénre szabott fejlesztése.

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- A külső világ megismerése – amelybe beletartozik a matematika tartalmú tapasztalatok szerzése – óvodai nevelésünk egészében érvényesülő folyamatként kezeljük.

- Tudatos, tervszerű szervezéssel biztosítjuk a gyermekeink matematikai ismeretekkel kapcsolatos gazdag tevékenykedést, ezzel segítjük a gyermekeinket a biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz, (alkalom, idő, hely, eszköz).
- Életkori sajátosságuknak és egyéni fejlettségüknek megfelelően alkalmazzuk a matematikai kifejezéseket, amelyek először passzív szókincsé válnak, majd beépülnek beszédükbe.
- Tapasztalatok szerzését irányítottan végezzük, az egyéni sajátosságokat figyelembe véve. - A tevékenységeket változatos formában kötött és kötetlen, egyéni, páros, mikro csoportos szervezéssel, megfelelő hely, idő, eszköz, anyag segítségével biztosítjuk – élményszerű tevékenységszervezés biztosítása.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Logikus gondolkodása életkorának megfelel, problémamegoldó készsége jó.
- Számfogalma 10-es számkörben mozog.
- Képes halmazokat összehasonlítani, tulajdonság szerint szétválogatni.
- Helyesen értelmezi és használja az összehasonlítás megítélésének fogalmát: hosszabb-rövidebb, kisebb-nagyobb, több-kevesebb, stb.
- Ismeri az irányokat, és helyesen értelmezi feladatvégzése során: jobbra-balra, előre-hátra, lent-fent, stb.
- Helyesen használja a névutókat.
- Felismeri a sorba rendezés logikáját, azt képes jól folytatni, legalább 3 elemszámmal.
- Az alapvető formákat felismeri, azonosítja: kör, négyzet, téglalap, háromszög.
- Képes részekből az egészet kirakni.
- Ismeri az alapvető mértani testeket, azokat képes felismerni és megnevezni (kocka, gömb, téglatest).
- Van tapasztalata a tükörképről, szimmetriáról.
- Azonosságokat, különbözőségeket képes felismerni és megfogalmazni.

4.8.7 Munka jellegű tevékenységek

„Ha a gyermekek kiskoruktól fogva kiveszik a részüket a házimunkából, akkor az élethez szükséges alapképességeket tanítjuk meg nekik, akkor, ha megosztjuk velük a feladatokat.” (Geralin Thomas)

Céljaink	Feladataink
A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, képességek tulajdonságok kialakítása, amelyek	A munka megbecsülésére valamint a saját és mások munkájának elismerésére nevelés.

<p>pozitívan befolyásolják a gyermek közösségi kapcsolatait, kötelességteljesítését, saját és mások munkájának elismerésére nevelése.</p>	<p>§ Pozitív megerősítés</p> <p>§ Mintaadás (óvodapedagógus, pedagógiai munkát segítők, udvaros-karbantartó)</p> <p>§ Differenciált értékelés</p> <p>§ Munkavégzéshez szükséges eszközök biztosítása</p>
<p>A munka jellegű játékos tevékenység legyen örömforrás, amely sikerélményt biztosít.</p>	<p>A gyermek életkorának megfelelően a belső igény és a pozitív hozzáállás kialakítása, a cselekvő tapasztalás biztosítása.</p> <p>A munkatevékenység játékos jellegének fenntartása és folyamatos lehetőségek biztosítása.</p>
<p>A munka során környezettudatos magatartás, környezetvédelemre való nevelés.</p>	<p>Óvodapedagógus-gyermek tudatos együttműködésének biztosítása, konkrét, reális feladatokkal, amely által a gyermek magához mérten fejlődik, környezettudatos gondolkodásmódja formálódik.</p>

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- A munkatevékenységet játéktevékenységből indítjuk, példamutatással, amelyben fontos szerepet kap az óvodapedagógus, a pedagógiai munkát közvetlenül segítő dajka és a karbantartó.
- Korosztály szerinti szokás – szabályrendszer felállítása, következetes betartása.
- Az önálló munkavégzés lehetőségeinek megteremtése, a különböző munkafajták fokozatos bevezetése, egyéni fejlettség figyelembevételével.
  - o Önkiszolgálás. Naposság.
  - o A gyermek saját személyével kapcsolatos munkák (testápolás, öltözködés, étkezés, környezetének rendben tartása)
  - o A csoport érdekében végzett munkák, **élősarok gondozás**, apróbb megbízatások teljesítése.
  - o **Gyümölcs- zöldségsaláta, savanyúság.**
- A munka állandóságának és folyamatosságának biztosítása.
- Derűs légkör, megfelelő hely, idő biztosítása.

- A gyermeki önkéntesség, nyitottság, megismerési vágy, aktivitás, érdeklődés tudatos felhasználása.
- Elfogadó attitűd, pozitív megerősítés, konkrét, reális, differenciált értékelés.
- Sikerélmény biztosítása minden gyermek számára.
- A gyermek egyéniségének, munkatempójának figyelembevétele.
- A gyermeki munkatevékenységgel összefüggő, megfelelő minőségű, mennyiségű, balesetmentes, motiváló eszközök biztosítása.
- Az önkiszolgálás, a **növény- és állatgondozás, a környezet rendjének megtartása.**
- Az eszközök, munkafogások, anyagok az élettelen és az **élő természet összefüggéseinek,** törvényszerűségeinek átélésére, saját tevékenységük hatásainak megismerésére adnak teret.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- **Munkavégzés közben fejlődik személyisége, alakul a munkához szükséges attitűdje, képességei, készségei, tulajdonságai.**
- **A gyermekek szeretnek közösen dolgozni.**
- **Örülnek, ha kötelességüket teljesítették.**
- **Önállóan, igényesen végzik a munkát.**
- **Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére.**
- **Szívesen közreműködnek növények és állatok gondozásában.**
- Ismerik a szerszámok és munkaeszközök használatát és tárolási helyét.
- Bizalommal fordulnak segítségért egymáshoz és az óvoda dolgozóihoz.

4.8.8 A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Céljaink	Feladataink
Szabad játék és a tanulás teljes összekapcsolása.	Tanulásukat támogató környezet megteremtése
A gyermekeink előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire alapozva képességeik fejlesztése, tapasztalataik bővítése, rendezése.	A gyermekeink cselekvő aktivitására épülő változatos, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének és feltételeinek biztosítása. - Gyakorlati problémamegoldásra ösztönző helyzetek megteremtése, amelyben megvalósul a tapasztalatszerzés, a gondolkodás örömeivel.
Az alap kultúrtechnikák elsajátításához szükséges készségek, képességek fejlesztése.	Megismerő képességeik fejlesztése.
Az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének segítése.	Megismerő képességeik fejlesztése.
	Kreativitásuk fejlődésének segítése.
Játéktevékenységeken belüli spontán, illetve irányított tanítástanulás.	Tudatos tervező munka, csoportra tervezett éves bontásban alkalmazott nevelési terv.
	Az egyéni fejlődési, érési ütem figyelembe vétele a tevékenységek felkínálása során
Az ismeretlen iránti érdeklődési kedv fenntartása, a tanulni vágyás megalapozása.	A felfedezés, kutatás lehetőségének biztosítása.
Kiemelkedő képességű gyermekek, meglévő képességeinek tovább fejlődése, új ismeretek, készségek elsajátítása.	Személyre szabott, pozitív értékeléssel segítjük gyermekeink személyiségének kibontakoztatását.
Környezeti attitűdök alakítására, a zöld tartalmak megjelenítése, közvetítése, tudatosítása, valós összefüggések megismertetése.	Élménybe ágyazott tapasztalatszerzés tudatos irányítása, amely minden esetben komplex jellegű.

A megvalósítás folyamata

- Utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás, szokások alakítása.
- Inkluzív, szituáció érzékeny óvónői magatartás biztosítja a sajátos bánásmódot, az esélyegyenlőséget és a differenciálást gyermekeinknek.
- Spontán játékos tapasztalatszerzés → lehetőséget adunk a gyermekeinknek, hogy részt vehessenek a tervezett, szervezett, kezdeményezett, irányított játékban, tevékenységben. Biztosítjuk számukra, a környező világ változatos anyagait, eszközeit.
- Játékos, cselekvéses tanulás → Az óvónő által szervezett tanulási alkalmak, játékidőben zajlanak.
- Gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés → A nap folyamán biztosítjuk a gyermeki kérdésekre épülő ismeretátadás lehetőségét.
- Irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés → Az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az egész nap folyamatában, az adódó lehetőségek megragadásával.
- Gyakorlati problémamegoldás → Problémamegoldásra ösztönző helyzetek teremtésére törekszünk, szituáció érzékeny óvónői magatartás megvalósulásával. Megfelelő személyi és tárgyi eszközöket biztosítunk.
- Tevékenységi formák - lehetnek kötetlenek és kötöttek. A kötelezően szervezett tevékenységek 5-35 perces időkeretet ölelnek fel korcsoporttól függően. Mind két szervezési formában lehetőséget biztosítunk a differenciálásra, az egyéni fejlődési ütem figyelembe vételére.
- Heterogén és homogén csoportoknál, a tevékenységekben megvalósuló tanulás megszervezésének módja:
  - ❖ A gyermekek kezdeményezéséhez alkalmazkodik az óvodapedagógus /szituáció-érzékeny magatartás/.
  - ❖ Az óvodapedagógus kezdeményezésébe kapcsolódnak a gyerekek.
  - ❖ A csoport összetételének megfelelő differenciált tervezés és ennek megvalósítása.
  - ❖ Az egész csoporttal induló foglalkozás / mozgás/, vegyes csoport esetén az eltérő korosztályok egymás mellett, differenciált idő intervallumban és feladatadással hajtják végre a feladatokat.
  - ❖ A cselekvéses tanulás megszervezését meghatározza a gyermekek fejlettségi összetétele. Változó szervezést igényel, ha a kicsik illetve a nagyok vannak többségben.

- ❖ A tanulási módok alkalmazása egyetlen csoporton belül is változik mindig a célnak és a helyzetnek alárendelve.
- ❖ Mindegyik tevékenységi forma alkalmas a fenntarthatóság szempontjából fontos kompetenciák fejlesztésére.
- ❖ A Zöld óvodává válás az óvodai közösség együttes munkájának eredménye kell, hogy legyen. Minden nevelési feladatnál, tevékenységi formánál jelen van a gyermekek környezettudatos magatartásának formálása, alapozása.

A fejlődés várható eredménye

- A gyermekeink önállóan tudjanak konkrét, elemi, ismert jelenségek esetében következtetéseket levonni.
- Kialakul a koruknak megfelelő feladattudatuk, reális énképük, figyelemkoncentrációjuk.
- Cselekvésekbe ágyazva szerzik meg ismereteiket.
- Önálló megfigyeléseket, kutatásokat legyenek képesek végezni, problémahelyzetek megoldására törekedjenek, bátran kérdezzenek.
- Fedezzenek fel konkrét összefüggéseket, ok-okozati viszonyokat.
- Gondolataikat legyenek képesek érthetően szavakba, mondatokba formálni.
- Érdeklődjenek környezetük iránt.
- A gyakorlati probléma- és feladatmegoldás során, kreatív módon gyakorolják a megszerzett ismereteket.
- Egyre több szabályhoz tudjanak alkalmazkodni, szükségleteik kielégítését képesek legyenek irányítani.
- Képesek lesznek fokozatosan kialakuló együttműködésre, kapcsolatteremtésre felnőttel, gyermektársaikkal.
- Szándékos figyelmük megjelenik, tartalma terjedelme növekszik, átvitele és megosztása könnyebbé válik.
- Az elemi fogalmi gondolkodásuk alapjai megjelennek.
- Kialakul az iskolakezdéshez szükséges testi, lelki, szociális érettségük.

4.9 Esélyegyenlőség

Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkriminációmentesség, szegregációmentesség és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek oktatási és társadalmi integrációjának előmozdítása.

A befogadó nevelésünk színtere az életkori sajátosságok és eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, olyan befogadó pedagógiai környezet, ahol az **eltérő kultúrából érkező**, az eltérő szokásokkal rendelkező, az eltérő fejlődési ütemmel bíró gyermekek elfogadása a lehetőségek teljesskörű kihasználásával biztosított.

Célunk a méltányos óvodai nevelés, amely által minden óvodáskorú gyermekünk számára valódi hozzáférést biztosítunk óvodai tevékenységekhez, programjainkhoz. Az alapidokumentumban a meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak megvalósítása minden gyermek számára biztosított. Megvalósulását segíti, intézményünkben a befogadó pedagógiai attitűd.

4.9.1 A kiemelkedő képességű gyermekekkel való egyéni foglalkozás

Célunk a tehetségígéretes gyermek felismerése, fejlődésének elősegítése.

Feladataink

- Megfelelő környezeti feltételek megteremtése, derűs, nyugodt inkluzív óvodai légkör biztosítása.
- A fejlődés feltételeinek biztosítása (eszköz, anyag, hely, idő), speciális szükségletek kielégítése
- Biztatás, támogatás, tevékenységek biztosítása.
- Intellektusuk és kreativitásuk ösztönzése, különbözőségek elfogadása
- A tehetség és megjelenési formájának felismerése:
  - Intellektuális képességekben (szókinccs, emlékezet, gondolkodás, kreativitás)
  - Speciális képességekben (zenei, ábrázoló, matematikai, pszichomotoros, szociális)
  - Viselkedés jegyekben (intenzív érdeklődés, erős akarat, energikusság, érzékenység)
- A szülő segítése gyermeke nevelésében.
- A gyermekek megfelelő iskolaválasztásának segítség.

Megvalósulás folyamata

Kiemelkedő képességű gyermekek számára fejlesztési terv készítése, a tehetséges gyermek „erős oldalainak” megerősítése, a fejlesztési eredmények rendszeres értékelése

Differenciált feladatátadással egyéni, páros és mikrocsoportos foglalkoztatási formában az egyéni képességek fejlesztése

Pozitív értékeléssel (óvodapedagógus, gyermek, szülő) sikerélmény biztosítása

Képességeiknek megfelelő nevelési időn kívüli foglalkozásokra történő irányítás

A fejlődés várható eredménye

- **A gyermek igényli kiemelkedő képességeinek fejlesztését, azt örömmel éli meg, belső motivációja a fejlődés.**
- Megtalálja kiemelkedő képességének megfelelő tevékenységet.
- Képes önálló, látványos és színvonalas produktumok létrehozására.

4.9.2 Beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek differenciált fejlesztése

Célunk a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek életkorukhoz és önmagukhoz mért fejlesztése gyermek csoportban.

Feladataink

- Társas kapcsolataik kialakításának, magatartás szabályozási hiányosságainak csökkentése.
- A gyermekek magatartásának az átlag felé történő közelítése.
- Egyéni fejlesztést az óvodapedagógusok mellett az óvodapszichológus végzi.
- Szükséges feltételek (hely, idő, eszköz) biztosítása, a fejlesztések rendszeres megvalósulása.

Megvalósulás folyamata

Az óvodapedagógusok és a nevelő munkát közvetlenül segítők pozitív példaadása valamint elfogadó, befogadó óvodai légkör kialakítása.

A fejlődés várható eredménye

- A szokás-szabály rendszert elfogadják, alkalmazkodnak hozzá.
- Befogadást elősegítő gyermekcsoport kialakulása.
- Zökkenőmentes iskolakezdés.

4.9.3 Hátrányos helyzetű (HH), halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermekek differenciált fejlesztése

Célunk. Az intézményünkbe járó HH, HHH gyermekek megfelelő képzése, fejlesztése, felzárkóztatása.

Feladataink

- Inger gazdag érzelmi biztonságot nyújtó környezet megteremtése
- Kapcsolat felvétel a családokkal, a szociokulturális háttér feltérképezése
- A szülők nevelő partnerként való elfogadása

- Hátrányos helyzetű gyermekek közösségbe való beilleszkedésének elősegítése
- Másság elfogadtatása a gyermekekkel, szülőkkel, dolgozókkal
- A fejlesztés, felzárkóztatás feltételeinek megteremtése a sikeres iskolakezdés megvalósulása érdekében – esélyteremtés

Megvalósulás folyamata

- A gyermekek óvodába érkezése idején érzelmi biztonság megteremtése. Az integrációt elősegítő gyermekcsoport csoport kialakítása.
- A családi környezet megismerése
- A gyermekek beilleszkedési nehézségének, szorongásának feloldása
- Szülőkkel partneri viszony kialakítása és fenntartása
- A gyermekek önkifejezésének fejlesztése játékon, bábjátékon, mesén, kreatív tevékenységeken keresztül
- Könyv és információ hiány miatt fogalomalkotásuk fejlesztése, a beilleszkedési kudarcok csökkenése
- Alkalmazkodó készség növelése /énekes játékok, népi játékok, néptánc/
- Az iskolakezdéshez szükséges képességek és készségek fejlesztése

A fejlődés várható eredményei

- HH, HHH gyermekeink a szokások, szabályok, normák elsajátítása által a közösségünk elfogadott, aktív tagjává válik.
- Értelmi, érzelmi, mentális és szociális érettségük korosztályuknak megfelelő.
- Iskolakezdés megfelelő időben

4.9.4 Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A gyermeknek joga van ahhoz, hogy a védelme érdekében eljáró szakemberek –különösen a gyermek bántalmazásának felismerése és megszüntetése érdekében –miniszter által jóváhagyott egységes elvek és módszertan alkalmazásával járjanak el” (Gyvt. 6. § (5a).

Céljaink

- Az általános és korai prevenció, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése.
- Kompenzáló pedagógiai tevékenységünk hatására csökkenjenek a hátrányos helyzet adta lehetőségek.
- Prevenciós munkánk eredményeként csökkenjen a veszélyeztetettség.

- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet, ill. veszélyeztetettség megszüntetésében segítség-nyújtás gyermeknek, szülőnek.
- Jelzőrendszer működtetése, együttműködés a különböző szakemberekkel.

Feladataink

- A gyermekek érdekeinek képviselése minden esetben.
- A pedagógusok, szülők jelzése, a velük folytatott beszélgetés alapján a hátrányos helyzet és a veszélyeztettség időben történő felismerése, felderítése az okok feltárásával, családlátogatáson a gyermek családi környezetének megismerése.
- A szülőkkel való kapcsolattartás során, valamint a nevelési év kezdetén felmért adatok alapján a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett gyermekek Pl.: kedvezőtlen szociális, anyagi háttérnél a gyermek fejlődését, testi gondozottságát még fokozottabban figyelemmel kell követni. Nyilvántartás, statisztika készítése
- A megfelelő segítő módok kiválasztása, alkalmazása.
- Szociális ellátások számbavétele (étkezés, segélyek stb.)
- Szülők tájékoztatása a gyermekvédelmi felelős személyéről –év elején a csoportok faliújságján, ill. új csoportnál személyesen az évnyitó szülői értekezleten.
- Szülőkkel való kapcsolattartás, tájékoztatás a segítő szolgáltatások lehetőségeiről, milyen problémával hol, mikor fordulhatnak a gyermekvédelmi felelőshöz.
- A segítő külső szervekkel, szakemberekkel az együttműködés kialakítása, folyamatos kapcsolattartás: Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Központ, Szociális Iroda, Egyesített Szolgáltató Központ, Gyámhivatal, Pedagógiai Szakszolgáltató Központ, Jegyző, óvoda orvos, védőnők.
- Gyermekbántalmazás vélelme esetén vagy, ha a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel megszüntetni nem tudjuk, a vezető értesíti (a kerületben használatos nyomtatványon) a Gyermekjóléti Szolgálatot. Kérésükre részvétel az esetmegbeszélésen, pedagógiai vélemény készítése stb.
- A gyermekek anyagi veszélyeztetettsége esetén a gyermekvédelmi felelős kezdeményezésére, a vezető eljárást indít a polgármesteri hivatalnál rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása –szükség esetén ennek természetbeni ellátás formájában történő segítségnyújtás –érdekében.
- Elősegíteni a hátrányos helyzetű vagy különleges bánásmódot igénylő gyerekek óvodába kerülését, beilleszkedését, biztosítani a gyermeket megillető jogokat. Gyerekek megismerés,

lemaradási terület mértékének megállapítása szakember bevonásával – egyéni fejlesztési terv, felzárkóztatás, fejlesztési feladatok differenciálás egyénre szabott segítségével. Fontos az együtt nevelés, az otthon legyen pozitív támasz.

- Differenciált technikák: tehetséggondozás, felzárkóztatás, fejlesztést segítő eljárások. Speciális szakember bevonása, szoros kapcsolattartás. Felülvizsgálatok időpontjának rögzítése, nyomon követése.

Baleset-megelőzés pedagógiai feladatai

- A gyermekek részére az egészségük, testi épségükhöz szükséges ismeretek átadása, magatartási szabályok tisztázása, balesetek elkerülésének megelőzése.
- Gyermekbalesetek esetén a szükséges intézkedések megtétele, felelősök kijelölése.
- Kirándulások előtt szülők beleegyezésének kikérése, aláírással hitelesítve.
- Mozgáshoz használt eszközök, játékszerek és más tárgyak állapotának folyamatos ellenőrzése.
- Veszélykerülő magatartási formák, technikák megtanítása.

Az óvodavezető feladata

- Az óvodavezető irányítja és ellenőrzi az óvodában folyó gyermekvédelmi munkát. Érvényesíti a gyermekek mindenekfelett álló érdekeit, és ennek betartását ellenőrzi.
- Az óvodavezető felveszi a kapcsolatot az illetékes gyermekjóléti és gyermekvédelmi szervezetekkel, szakemberekkel.

Óvodapedagógusok kiemelt feladatai

- Gyermekvédelemmel kapcsolatos célok és feladatok figyelemmel kísérése és azok megvalósításában aktív részvétel: jelzések fogadása, okok feltárása, kezelése.
- Felzárkóztatás módjának, tartalmi elemeinek, menetének meghatározása, megtervezése, megvalósítása, visszacsatolása.
- Felzárkóztatás, együttműködés segítő szakemberekkel.
- Szükség szerint jelzések fogadása, továbbítása, gyermekvédelmi felelős, intézményvezető, gyermekjóléti szolgálat felé.
- Indokolt esetben családlátogatások elvégzése, környezettanulmány készítése.
- Fogadóórák, esetmegbeszélések szervezése szükség szerint.
- Fejlesztési terv alapján – a fejlesztési területek figyelembevételével - egyéni fejlesztés, differenciálás: szociális érés elősegítése, kognitív képességek fejlesztése, sikeres iskolakezdés érdekében.

- Balesetek elkerülése érdekében magatartási szabályok megismertetése és elsajátíttatása, megfelelő ismeretek nyújtása – csoportnaplóban való rögzítése.

4.10 Óvoda-iskola átmenet támogatása

Óvodánk kiemelten támogatja az óvoda-iskola átmenet megkönnyítését. Óvodánkból jórészt a gyakorló általános iskolák valamelyikébe jelentkeznek a gyermekeink, így szoros kapcsolatot ápolunk a gyakorló intézmény pedagógusaival.

Évente ellátogatunk nagycsoportosainkkal az iskolába nyílt órára. Biztatjuk gyermekeinket és szüleiket, hogy vegyenek részt a nyílt napokon, iskolanyitogató foglalkozásokon.

Az első osztályos tanítókkal információátadó értekezletet tartunk, melyben tájékoztatjuk nagycsoportosaink készségeiről, képességeiről.

Célunk

- Az iskolába készülő gyermek és családjaik támogatása, segítése.
- Zökkenőmentes, sikeres óvoda-iskola átmenet.

Feladataink

- Az iskolaérettség kritériumainak ismerete.
- A gyermek felkészítése a sikeres iskolakezdésre.
- A család támogatása. A család-óvoda és család – iskola kapcsolat megteremtése, elmélyítése.
- Biztosítani a helyet, időt a külön fejlesztésekre, felzárkóztatásokra. (egyéni, logopédiai)

Óvodavezető feladata

- Kapcsolattartás az általános iskola vezetőivel, kiemelten a gyakorló általános iskolák vezetőit.
- Többirányú kommunikáció megteremtése. Szülő – iskola – óvoda
- Tájékoztatni a tanköteles gyermekek szüleit a nyílt napokról, iskolanyitogatókról és a beiratkozásról.
- Közös programok megszervezése, lebonyolítása.

Óvodapedagógus feladatai

- Tanköteles korú gyermekek év eleji felmérése.
- Tájékoztatassa a szülőket a gyermek aktuális fejlettségi szintjéről.
- Egyéni fejlesztési terv készítése, kiemelten a felzárkóztatást igénylő gyermekeknek.
- Gyermekek egyéni fejlesztése, kiemelten a felzárkóztatást igénylő gyermekeknek. Ezt dokumentálni.

- Kapcsolattartás az óvoda pszichológusával, logopédusával a gyermek fejlődésének menetéről.
- Félévkor és év végén kiállítani és kiadni az egyéni fejlődést nyomonkövető dokumentumokat.
- Család támogatása az iskolaválasztásban.

4.11 Ünnepek, ünnepélyek, jeles napok, hagyományok, gyermekközösségi napok

Ősz		
Szeptember	Szent Mihály hava	Őszelő
Szeptember 1.	Egyed napja	Ettől a naptól kezdve figyelik az emberek a szőlő érését. Csószöket választanak, akik vigyáznak a szőlőre és védik a madarak és a tolvajok ellen.
Szeptember 8.	Kisasszony napja	Ősi pogány kori őskezdő nap. Ezen a napon tilos volt dolgozni "dologtiltó nap". E naptól kezdve indulnak útra a fecskék és a vándormadarak. Dióverés napja.
Szeptember 22.	Autómentes világnap	
Szeptember 29.	Szent Mihály napja	Európa-szerte ismert pásztorünnep. E napon számolnak le az állatokkal, számot adnak egész évi munkájukról. Ezután már a méhek sem gyűjtenek több mézet. Ezen a napon ma is szokás vásárokat és búcsút tartani.
Október	Mindszent hava	Őszhó
Október 4.	Az állatok világnapja	
Október 15.	Teréz napja	Vidéken a szüret első napjának tekintik. Az időjárás következtében azonban korábban, már szeptemberben megkezdődik sok helyen a

		szüret.
Október 16.	Gál napja	Baranyában a makk érésének kezdete. Halászó vidékeken az utolsó halászat ideje, hiszen utána már a halak a víz medrébe ássák el magukat.
Október 20.	Vendel napja	A jószágtartók, juhászok védőszentje, pásztorünnep (elsősorban a Dunántúlon.
Október 26.	Dömötör napja	Juhászújévnek is nevezték, mert sok helyen ezen a napon számoltak el a juhászokkal. Nagy állatvásárokat tartottak ezen a napon.
Október utolsó hete	TV kikapcsolási hét	Kevesebb áramfogyasztás – kisebb természeti kár, kevesebb használat – hosszabb élettartam, helyette több mozgás, családi együttlét – egészségesebb életmód.
November	Szent András hava	Őszutó
November 1.	Mindenszentek napja	
November 2.	Hallottak napja	Ezen a két napon a társadalom a hallottairól emlékezik meg. Nem tartjuk meg az óvodában, de a családok hagyományait tiszteletben tartva, ha a gyermekek igénylik, beszélgetünk róla.
November 11.	Márton napja	Szent Márton egy római katonatiszt volt, aki köpönyegét megosztotta egy

		koldussal. Nevéhez a jószágok védelmezése is kapcsolódik. Nevéhez gazdasági év zárása, elszámolási időszak is kapcsolódik.
November 25.	Katalin napja	Szent Katalin a kórházak, betegek, elesettek védőszentje.
November 30.	András napja	András naphoz kapcsolódik advent első vasárnapja, amely mindig a naphoz legközelebbi vasárnapra esik, azaz november 27.- december 3. közé.
Tél		
December	Karácsony hava	Télelő
December 4.	Borbála napja	A Borbála napon vízbe tett cseresznyeág karácsonyra kivirágzik
December 6.	Mikulás napja	Szent Miklós püspök emléknapja. A Mikulásnap szokások a püspök jó cselekedeteire vezethető vissza, az óvodába e napon érkezik a Mikulás.
December 13.	Luca napja	Ehhez a naphoz sok hiedelem és varázscselekmény kapcsolódik (Lucaszék, Luca búza, Luca kalendárium)
December 24.	Ádám, Éva napja	az advent vége egyben a karácsony kezdete.
December 25 – 26.	Karácsony napjai	
December 31.	Szilveszter napja	Óévbúcsúztató vidám

		nap/éjszaka. Ezen a napon fontos szerepet kapnak az ételek.
Január	Boldogasszony hava	Télhó
Január 1.	Újév napja	Szerencsevarázsló és gonoszűző nap. E napra vidámság, evés-ivás jellemző, és elmaradhatatlanok az újévi jókívánságok.
Január 6.	Vízkereszt napja	A karácsonyi ünnepkör záró napja. Ezen a napon szedik le a karácsonyfát. A karácsonyi ünnepkör záró napja. Ezen a napon szedik le a karácsonyfát.
Január 20.	Fábián és Sebestén napja	A néphagyomány szerint ezen a napon kezdenek a fák ismét nedved szívni, ez az első tavaszébresztő nap.
Február	Böjtelő hava	Télutó
Február 2.	Gyertyaszentelő Boldogasszony napja	Tavaszkedő nap, jelképesen a megújulás és az újrakezdés napja. Óvodánkban e naphoz köthető népi megfigyeléshez – medve – kapcsolódunk.
Február 3.	Balázs napja	Szent Balázs püspök a legenda szerint egy özvegyasszony egyetlen fiát mentette meg, aki halszálkától fuldoklott. Szent Balázs egyike a tizennégy segítő szentnek, és a torokfájás mellett sok testi nyavalya

		gyógyítója is. Balázs napja gonoszűzésre is alkalmas volt. E nap az egészség- és termésvarázslás napja is. Ma már inkább illeszkedik a farsangi vigasságok sorába Balázs napja, mint csínytevő nap.
Február 5.	Ágota napja	Szent Ágota napján, február 5-én már a lassan csak-csak közelgő tavaszi munka előkészületeire összpontosult a gazdaember figyelme. Ennek első lépéseként igyekeztek rendet teremteni a portán, körülsöpörték a házat, az ólakat, hogy elűzzék a házi férgeket.
Február 6.	Dorottya napja	Dorottya szorítja, Julianna tágítja” – azaz, ha ezen a napon hideg van, akkor majd Julianna napjától (február 16.) melegszik az idő. Azonban, ha Dorottya napon jó idő van, akkor még Julianna nap meghozza a hideget.
Február 24.	Jégtörő Mátyás	Szökőévben ez a nap február 25-re esik. Amit meghagyott Zsuzsanna a télből, azt Mátyás elviszi. Azt is mondják, ha nem talál jeget, akkor csinál.
Tavaszi		
Március	Böjtölés hava	Tavaszelő

Március 6.	Energiatakarékossági világnap	
Március 8.	Nemzetközi nőnap	
Március 12.	Gergely napja	Az iskola téli időszakának befejező napja, amikor a tanulók adományokat gyűjtöttek a tanítónak és az iskolának. Ez a „Gergelyjárás” E naphoz Európa szerte felvonulások, diákpüspök-választás és vetélkedők kapcsolódhatnak.
Március 15.	Nemzeti ünnep	Az 1848-49-es forradalom megünneplése a gyermekek érdeklődésére építve, életkorunknak megfelelő formában.
Március 18, 19, 21.	Sándor, József, Benedek	Meleghezó napok. A néphit úgy tartja, hogy ezek a napok vetnek véget a hosszú, hideg télnek és ekkor veszi kezdetét a termékeny tavasz: “Sándor, József, Benedek zsákban hozza a meleget.”
Március 22.	Víz világnapja	Célja, hogy ráirányítsa a figyelmet a mindenki számára elérhető, tiszta víz fontosságára és az édesvízkészletek veszélyeztetettségére. Általában a méheket is ezen a napokon engedik ki a szabadba.
Március 28.	Gyümölcsoltó Boldogasszony	Ha ezen a napon rossz az idő, akkor rossz tavasz várható.

	napja	Visszatérnek a fecskék.
Április	Szent György hava	Tavaszhó
Április 1.	Bolondjáratás napja	Régen több babonás hiedelem kapcsolódott ehhez a naphoz, ma már inkább csak a „bolondozás” a főszerep. E napon az a szokás, hogy az emberek tréfásan bolondot csinálnak a másiktól. Megérkeznek a fecskék. Ezen a napon nem volt tanácsos tyúkot ültetni, esküvőt tartani, útnak indulni, építkezést kezdeni, sőt eret vágatni sem.
Április 11.	Magyar Költészet Napja	József Attila a huszadik századi magyar költő, a magyar költészet egyik legkiemelkedőbb alakja. Április 11. József Attila születésnapja, egyben a Magyar Költészet Napja, 1964 óta ünnepeľjük meg.
Április 12.	Gyula napja	Az év 100. napja. A tisztaság, a takarítás napja. Ilyenkor kitakarítják a lakást, az ólakat és az állatokat is lemossák.
Április 22.	Föld napja	
Április 24.	György napja	Ezen a napon hajtják ki a pásztoremberek a jószágokat a legelőre, melyhez régen különböző boszorkányűző, rontáselhárító, illetve szaporodást, tejhozamot növelő

		praktikák öveztek. A házat, az ólat, az istállót körül füstöléssel, zöld ág kitűzésével, felfordított seprűvel igyekeztek megvédeni a gonosz szellemek rontása ellen.
Április 25.	Márk, Pál napja	Kukoricaültetés, búzaszentelés napja.
Április utolsó hete	Nagyszülők napja az óvodánkban	
Május	Pünkösöd hava	Tavasztó
Május 1.	Munka ünnepe	
Május első vasárnapja	Anyák napja	
Május 4.	Flórián napja	A tűzoltók napja.
Május 10.	Madarak és Fák Napja	
Május 12.13.14.	Szervác, Pongrác, Bonifác napja	Fagyoszenek
Május 25.	Orbán napja	A fagyoszentek utolsó napja.
Május utolsó vasárnapja	Nemzetközi Gyermeknap	

4.12 Óvoda partnerkapcsolati rendszere

Partner	Céljaink	Feladataink	Kapcsolattartási formák
4.12.1 gyermek	Örömteli, sikeres tevékenységben gazdag óvodai mindennapok biztosítása, a gyermek pozitív énképének megalapozása	<ul style="list-style-type: none"> - Derűs, nyugodt légkör biztonságos kialakítása - Minőségi munka végzése. - Szeretetteljes nevelési attitűd kialakítása. - Befogadási időszak zökkenőmentes megszervezése, személyre szabottan. - A gyermeki jogok tiszteletben tartása. - Egyéni sajátosságok figyelembevétele, egyéni bánásmód alkalmazása minden gyermek esetében. - Tevékenységformák változatos, színes megszervezése, szabad játék biztosítása. - Közös élmények, rendezvények megvalósítása. - Egészségmegőrzés. 	<ul style="list-style-type: none"> - Befogadás, beszoktatás - Az óvodai élet mindennapos és különleges tevékenységei alatt való együttlét.
	Pozitív érzelmi kapcsolat kialakítása és ápolása:		
	gyermek – felnőtt, gyermek – gyermek viszonylatban		
	Esélyteremtés		
Tehetség ígéretes gyermekek fejlődésének segítése.			

<p>4.12.2 szülő – család</p> <p>A szülői ház és az óvoda között együttműködő partneri viszony kialakítása, fenntartása.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Szülői értekezlet keretében a szülők tájékoztatása az óvoda működését szabályozó dokumentumokról. - A szülők elvárásainak, igényeinek megismerése, ezekhez való ésszerű és rugalmas alkalmazkodás 	<ul style="list-style-type: none"> - Befogadási időszak - Pedagógiai– pszichológiai–egészségügyi előadások szülőknek, óvónőknek, szakemberek bevonásával
	<p>Családok sajátosságainak figyelembe vétele. (más kultúrából érkező családok)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Szülői reziliencia erősítése - Családpedagógiai gyakorlat alkalmazása - A gyermekhez fűződő pozitív érzelmi viszony és biztonságot árasztó, befogadó légkör kialakítása - Nyitott óvónői hozzáállás, amely lehetővé teszi a szülő számára a betekintést - Nyitott óvónői hozzáállás, amely lehetővé teszi a szülő számára a betekintést - Szülői Közösséggel való hatékony együttműködés 	<ul style="list-style-type: none"> - Nyílt ünnepek, ünnepélyek, gyermek közösségi nap - Nyílt napok, betekintés biztosítása - Fogadóóra, előzetes időpont egyeztetés alapján - Egyéni beszélgetések, problémamegoldások a mindennapi találkozások során - Szülői Közösséggel megbeszélések, szülői értekezletek

4.12.3 intézmény dolgozói	Pozitív, derűs munkahelyi légkörben összehangolt, hatékony, magas színvonalú munkavégzés	-Megfelelő munkafeltételek megteremtése - Erkölcsi megbecsülés - Szakmai továbbfejlődés biztosítása - Egymás tiszteletben tartása	Mindennapos munkahelyi találkozások - Nevelőtestületi, alkalmazotti értekezletek - Megbeszélések - Beszámolók
	Segítőképzés, együttműködő összetartó munkahelyi közösség elérése	- Empátia, tolerancia - Korrekt ellenőrzés-értékelés - Arányos munkamegosztás – vállalás	- Munkaközösségek, team munkák - Ellenőrzések, hospitálások - Külső-belső továbbképzések - Közös ünnepek, hagyományok, - programok
	Hatékony idő és erőforrás gazdálkodás	- Tisztességes, becsületos, egymást segítő magatartás - Megfelelő információáramlás biztosítása - Pontos, precíz munkavégzés	
4.12.4 fenntartó	A színvonalas nevelőmunka végzése, szakmai munkánk pozitív fenntartói értékelése	Jól működő intézményi struktúra fenntartása - Gazdaságos, törvényes működés - Pontos adatközlés, határidők betartása - Partneri elégedettség	- Állandó információcsere a fenntartó és az intézményvezető között - Beszámolók írásban, szóban, e- mailben - Ellenőrzés, értékelés, betekintés - Visszacsatolás
	Működéshez szükséges alapfeltételek biztosítása (személyi és tárgyi)		

<p>4.12.5 bölcsőde PTE GYÁIG Óvoda és Bölcsőde</p>	<p>Zökkenőmentes bölcsőde - óvoda átmenet megsegítése</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A bölcsődével való folyamatos kapcsolattartás - Bölcsőde – óvoda átmenet biztosítása - Leendő óvodásaink megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> - Betekintés - Kölcsönös látogatás
<p>4.12.6 iskolák PTE GYÁIG Deák Ferenc Általános Iskolája PTE GYÁIG I. számú Általános Iskolája</p>	<p>Óvoda-iskola átmenet megkönnyítése</p> <hr/> <p>Közös jó gyakorlatok, szakmai együttműködés</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A gyermekek körültekintő felkészítése az iskolakezdésre - Készség- és képesség fejlettség egyénenkénti ismerete - Szülők megfelelő tájékoztatása, tanácsadás - Jó partnerkapcsolat ápolása az iskolákkal. 	<ul style="list-style-type: none"> - Igény szerint tanítónő meghívása szülői értekezletre - Tanítónők bekapcsolódása az óvodai életbe közös tevékenységek szervezése - Iskolalátogatás az első osztályosoknál - Kölcsönös szakmai látogatások, konzultációk

4.12.7 óvodapedagógus hallgatók	Kiváló, szakmájának elhivatott óvodapedagógusok képzése.	<ul style="list-style-type: none"> - Szakmai tudás átadása - Tapasztalatok, jó gyakorlatok, helyi értékek átadása. - Tudásmegosztás. 	<ul style="list-style-type: none"> - gyakorlati képzés - konzultációk - hospitálások - TEAMS felület
4.12.8 PTE-KPVK vezetése, oktatói	Partnerségi együttműködés az óvodapedagógusok képzésével kapcsolatosan. Kapcsolati tőke kihasználása.	<ul style="list-style-type: none"> - Kölcsönös tudásmegosztás - Tapasztalatok, jó gyakorlatok, helyi értékek megismertetése. - Jó munkakapcsolat ápolása. 	<ul style="list-style-type: none"> - megbeszélések, értekezletek - hospitálás - TEAMS felület
4.12.9 szűrővizsgálatot ellátó szakemberek	Gyermekeink egészségügyi ellátása, készségmegőrzése, rendellenességek kiszűrése.	A gyermekek egészségügyi állapotának folyamatos figyelemmel kísérése, szülők tájékoztatása. Szűrővizsgálatok elvégzésének biztosítása, szülői beleegyezéssel. Adminisztratív tevékenységek pontos teljesítése.	Rendszeres, kapcsolattartás a védőnőkkel Alkalmoszerű kapcsolat az óvoda orvossal, az egészségügyi szűréseket végző szakemberekkel.
4.12.10 étkeztetést biztosító vállalkozó	A pozitív kapcsolat biztosítása, hogy gyermekeink életkoruknak megfelelő egészséges, változatos étkezésben részesüljenek.	Jó munkakapcsolat kialakítása, ápolása. Igények, elvárások továbbítása.	<ul style="list-style-type: none"> - Napi találkozások a szállítóval és a konyhai dolgozókkal - Telefonkontaktus, e-mail - Ellenőrzés - értékelés Személyes megbeszélések

<p>4.12.11 szakszolgálatok</p>	<p>Jó partneri, szakmai együttműködés.</p>	<p>A problémák, tanulási nehézségek, részképesség zavarok felismerése, kiszűrése, dokumentálása.</p> <p>Szakszerű jellemzések elkészítése.</p> <p>A gyermek irányítása a megfelelő szakszolgálathoz.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Mérések - Konzultáció - Intézményi látogatások - Hivatalos megkeresés, felkérés, információcsere
<p>4.12.12 Pedagógiai Oktatási Központ (POK)</p>	<p>Állandó, permanens önképzés, fejlődés biztosítása</p> <p>Szakmai megújulás elősegítése</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tanfolyamok, továbbképzések figyelemmel kísérése - Igényeink jelzése és tanfolyamokra való jelentkezés határidőn belül - Szakmai napok felvállalása 	<ul style="list-style-type: none"> - Tájékoztató - Aktív részvétel a tanfolyamokon, továbbképzéseken
<p>4.12.13 kulturális és művelődési intézmények</p>	<p>A gyermekek fejlődését elősegítő kulturális programok látogatása</p>	<p>A különböző kulturális intézmények programjainak folyamatos figyelemmel kísérése</p> <p>Látogatások megszervezése</p>	<p>Tájékoztatók, e-mail Programokon való részvétel</p>
<p>4.12.14 támogatók</p>	<p>Pályázatokkal anyagi támogatás elnyerése</p> <p>Kapcsolattartás</p> <p>Együttműködés</p>	<p>Problémáink feltárása - Reális célokra támogatáskérés, megvalósítás igazolása - Pályázati lehetőségek folyamatos figyelemmel kísérése, pályázatok készítése</p>	<p>Személyes találkozók - Konzultációk - Rendezvényeinken való részvétel.</p>
<p>4.12.15 felügyeleti szervek</p>	<p>A törvények, rendeletek betartása</p>	<p>Az intézmény működtetése a törvényi előírásoknak megfelelően - Pontos adatközlés, határidők betartása</p>	<p>Információcsere - Ellenőrzés - Értékelés - Visszacsatolás</p>

5 A Bölcsőde Szakmai programja

Bevezetés

A Pécsi Tudományegyetem az egyetem dolgozóinak a családjában nevelkedő 1-3 éves korú kisgyermek számára, a családi nevelést segítve, gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletet, szakszerű gondozást–nevelést, játékos kezdeményezéseket és étkezéseket biztosít a bölcsődében. A Szakmai Program a bölcsőde első számú szakmai dokumentuma, mely összhangban áll a bölcsődei nevelés-gondozás országos Alapprogramjával, a fenntartó PTE által meghatározott Alapító Okirattal, valamint a Pécsi Tudományegyetem Gyakorló Általános Iskola, Gimnázium és Óvoda Pedagógiai Programjával, ennek részét képezi.

5.1 Az ellátandó terület és az ellátandó célcsoport jellemzői

5.1.1 A bölcsődei ellátás alapadatai

Az intézmény neve: PTE Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium Óvodája, Bölcsődéje

Bölcsőde vezetője: Galambos Laura

Székhelye: 7624 Pécs Szigeti út 12.

Telefon: +36 72/ 536-000/ 31318

E-mail: bolcsode@pte.hu

Férőhelyek száma: 40 fő

Fenntartó: Pécsi Tudományegyetem

Székhelye: 7622 Pécs, Vasvári Pál u. 4.

Képviselője: Prof. Dr. Miseta Attila

A szakmai program készítője: Galambos Laura

5.1.2 Bölcsőde bemutatása

Bölcsődénk a Pécsi Tudományegyetem területén, a Szigeti út 12. szám alatt zöldövezetben található, a Janus Pannonius Klinikai Tömb parkjában, fákkal-bokrokkal körülvéve a főúttól távol, közlekedési szempontból jól megközelíthető helyen.

1953-ban hozták létre a bölcsődét azzal a céllal, hogy az egészségügyi dolgozók számára biztosítani tudják gyermekeik elhelyezését a speciális munkarendhez igazodóan. Jelenlegi épületünket 1980-ban foglaltuk el. Intézményünk elsősorban a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ, illetve az Általános Orvostudományi Kar dolgozóinak 1-3 éves korú gyermekei számára biztosít napközbeni ellátást.

Jelenleg három bölcsődei csoportot működtetünk, melyek mindegyikében 2 szakképzett kisgyermeknevelő gondozza, neveli a gyermekeket, munkájukat bölcsődei dajkák segítik. Ezen kívül 1 kisgyermeknevelő köztes munkarendben dolgozik, abban a csoportban segít, ahol szükség van rá. Gyermekeink napi étkeztetését a kisgyermekkorú ételmezés sajátosságait figyelembe véve alakítjuk ki. Szükség szerint gyermekeink számára lehetőséget biztosítunk diétás étrend rendelésére.

5.1.3 Tárgyi feltételei

A Szakmai Program megvalósításának alapfeltétele a biztonságos, barátságos, esztétikus, gyermekközpontú és családcentrikus bölcsődei környezet és tárgyi eszközrendszer, ami a szakmai előírásoknak megfelelően lett kialakítva.

Csoportszobák:

A szobák világosak, ízlésesen díszítettek, a falak alsó részét lambéria fedi. A berendezés gyermekközpontú, a játékkészlet az adott korosztálynak megfelelő, tervszerűen és a pedagógiai elveknek megfelelően kialakított, a szabad játéktevékenység biztosítását figyelembe véve van elrendezve, minden gyermek megtalálja a számára kedves játékot, amely megfelel a fejlettségi szintjének és érdeklődési körének. A játékkészlet bővítésére évente sor kerül.

Gyermeköltözők:

Az öltözőben minden kisgyermek számára saját jellel ellátott polc biztosított a ruhák, illetve egyéb személyes holmik tárolása céljából. A bölcsődében a gyermek a saját ruháját viseli, illetve a szülő biztosítja számára az ágyneműt, törölközőt, pelenkát, törlőkendőt és a kenőcsöt. Az öltözők

kialakításakor figyelembe vettük a különböző életkorú gyermekek öltöztetési igényeit, lehetőséget biztosítunk az önálló vetkőzés-öltözés gyakorlására. Mivel korábban családi bölcsőde is működött intézményünkben, ezért az egyik szobához külön öltöző kapcsolódik.

Fürdőszoba:

A fürdőszoba közvetlenül kapcsolódik a csoportszobákhoz és a gyermeköltözőhöz. A fürdőszoba minden használati eszköze a gyermekek önállósodását segíti és kielégíti gondozási-és nevelési igényeket. Felszereltsége az előírásoknak megfelelő. Mindkét csoportszobához zárt ajtóval kapcsolódik. Mivel korábban családi bölcsőde is működött intézményünkben, ezért a harmadik szobához külön fürdőszoba kapcsolódik.

Babakocsi tároló:

Biztosítja a szülők számára a babakocsik zárt helyen történő elhelyezését.

Vezetői iroda:

Az esetmegbeszéléseknek, valamint a szülőkkel folytatott privát beszélgetésnek is megfelelő helyszínül szolgál.

Terasz:

Modern árnyékolóval felszerelt terasz alkalmas a gyermekek egész évben szabad levegőn való játékára, étkezésére és alvásra. A terasz két csoportszobából közelíthető meg.

Játászóudvar:

A bölcsődés korú gyermekek apró termetükhöz illő felszerelést és a nagymozgásos játékokhoz sok szabad teret találnak. A beépített játékeszközök biztonsággal használhatók, az előírásoknak megfelelő. Udvarunk gyönyörűen felújított, modern játékokkal felszerelt. A gyerekek nagy kedvence egy hatalmas tűzoltó autó. Az udvaron található 2 játéktároló és egy mosdó is. Az udvaron sok fa található, illetve ahol nincs, oda árnyékolót lehet felszerelni.

Dolgozók szociális helyiségei az öltöző, a mosdó-zuhanyzó és WC. A bölcsődénk balesetmentes, biztonságos és barátságos munkakörnyezetet nyújt az itt dolgozó munkatársaknak.

5.1.4 Személyi feltételei

Bölcsődénkben összesen három csoportszobában fogadjuk a gyermekeket. Csoportszobánként két kisgyermeknevelő végzi a szakmai munkát, illetve egy kisgyermeknevelő köztes munkarendben dolgozik, abban a csoportban segít, ahol szükség van rá. Saját kisgyermeknevelő rendszer kialakításával személyi állandóságot biztosítunk. A kisgyermeknevelők munkáját bölcsődei dajkák segítik. A bölcsődei dajka fenntartja a rendet és a tisztaságot, közreműködik a kisgyermeknevelés-gondozás feltételeinek biztosításában. Ellátja a bölcsőde takarítási munkálatait. 1 fő bölcsődei dajka állandó jelleggel a konyhai teendőket végzi. A gyermekek étkezéséről a Hungast Mecsek Kft. gondoskodik. Udvarosunk az óvodával közösen végzi az intézmények teraszának, környezetének, játszó udvarának rendben és tisztán tartását. Heti 2 alkalommal gyógypedagógus látja el a korai fejlesztésre szoruló kisgyermeket. Bölcsődeorvosunk segít az egészségügyi kérdésekben megfelelő megoldást találni.

Feladatkör	Munkakör	Fő
Szakdolgozók	bölcsődevezető	1
	kisgyermeknevelő	7
Egyéb foglalkoztatottak	bölcsődei dajka- konyhalány	1
	bölcsődei dajka	2
	kisegítő alkalmazott- udvaros	1
Részmunkaidőben foglalkoztatottak	adminisztrátor	1
	bölcsődeorvos	1
	gyógypedagógus	1

5.1.5 A bölcsőde szakmai programját meghatározó jogszabályok

- 1991. évi LXIV. törvény a gyermekek jogairól szóló, ENSZ egyezmény
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (továbbiakban Gyvt.)
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet: a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről

- 328/2011.(XII.29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- 235/1997.(XII.17.) Korm. rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról
- 8/2000.(VIII.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról
- 9/2000.(VIII.4.) SzCsM rendelet: a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
- 369/2013.(X.24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja [10. számú melléklet a 15/1998. (IV. 30.)] NM rendelet.
- A bölcsődei ellátással kapcsolatos módszertani levelek (pl. A bölcsődei nevelésgondozás szakmai szabályai)
- A bölcsőde alapidokumentumai:
  - Alapító Okirat
  - Szervezeti és Működési Szabályzat
  - Házirend

5.2 A bölcsődei szolgáltatás célja, alapfeladata

5.2.1 A szolgáltatás célja

A bölcsődei szolgáltatást igénybevevők számára a szakszerű, minőségi ellátás biztosítása. Szeretetteljes, biztonságot nyújtó, érzelmekben gazdag bölcsődei élet megszervezése, ahol a szakszerű gondozás-nevelés családias, derűs, nyugodt légkörben zajlik, biztosítva a gyerek fejlődéséhez szükséges változatos feltételeket.

A bölcsődei nevelés célja:

- A kisgyermeknek készségeinek, képességeinek fejlesztése
- A családi nevelés segítése
- A családok életminőségének javításának segítése, hozzájárulva a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez.

5.2.2 A szolgáltatás alapfeladata

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény értelmében alapfeladatunk, a személyes gondoskodás keretein belül, a gyermekjóléti alapellátás rendszerében biztosítani - helyi adottságainknak megfelelően- 1 éves kortól 3, illetve 4 éves korig a kisgyermek napközbeni ellátását – nevelését, gondozását, felügyeletét, étkeztetését, korai fejlesztését -, bölcsődei alapellátás formájában.

5.2.3 Pedagógiai hitvallásunk

Biztonságérzetet nyújtó, érzelem-gazdag környezet kialakítása, melyben a gyermek saját képességei szerint fejlődhet, megízlelheti az önfelelt aktív játék örömét. Ez képessé teszi őt a fejlődésre, élményekkel gazdagodhat. A bölcsődei nevelésben nagyon fontos a személyre szabott egyéni bánásmód, mely a gyermekek egyéni sajátosságához és igényeihez igazodó gondozást és nevelést jelent. Arra törekszünk, hogy a ránk bízott gyermekek a világra nyitott, érdeklődő, fogékony, önálló kisgyermekké váljanak. Ezen tulajdonságok megszerzése közben sajátíthatják el a társadalmi együttélés alapvető szabályait, amelyek segítik a társadalomba való beilleszkedésüket. Az élet első éveiben ezt csak az egyéni fejlődési ütemükhöz igazodó fejlesztéssel lehet elérni. Nagyon fontos még emellett, hogy a bölcsődei nevelés illeszkedjen a családi neveléshez, ezért a családokkal bizalmi kapcsolatot alakítunk ki.

5.2.4 A szolgáltatás igénybevételének módja, a szolgáltatásról szóló tájékoztatás formája

A bölcsődei szolgáltatás igénybevétele egész évben folyamatos, illetve a soron következő gondozási-nevelési évre azt megelőzően március 10-ig lehet jelentkezni. A jelentkezési határidőt követően a felvételtől bizottság dönt, az eredményről írásban értesítjük a szülőket. Bölcsődénket azon családok gyermekei vehetik igénybe, ahol a szülők dolgoznak, vagy munkaerőpiaci részvételt elősegítő programban, képzésben vesznek részt. A felvételt megelőzően tájékoztatjuk a szülőket, hogy a csoportbeosztás az aktuális férőhelyek, és a felvételt nyert gyermekek életkorának függvényében zajlik. Mindemellett a lehetőségekhez mérten igyekszünk az egyéni igényeknek, kéréseknek is eleget tenni. A szolgáltatások igénybevételét megelőzően az intézmény és a szolgáltatást igénybevevő megállapodást köt, melyet a szakmai program melléklete tartalmaz. A beiratkozást követő felvételi eljárás során a bölcsődéről a szülők tájékoztatást kapnak. A tájékoztatás tartalmazza az ellátás tartalmát és feltételeit, az intézmény által vezetett és az adott gyermekre vonatkozó nyilvántartásokat,

valamint az azokba történő betekintés módját, a család és a bölcsőde kapcsolattartásának formáit, a házirendet- és napirendet, a panaszjog gyakorlásának módját, jogokat és az érdekképviselő működését, a fizetendő személyi térítési díjat.

5.2.5 A szolgáltatást igénybe vevők célcsoportja, összetétele és az ellátandó terület

Intézményünk az Alapító Okiratban foglaltak szerint elsősorban a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ, illetve az ÁOK dolgozóinak gyermekei napközbeni ellátását biztosítja. Mivel a felvételnél a szülő munkahelye a meghatározó, így bölcsődénkbe nem csak pécsi, hanem Magyarország teljes területéről fogadunk gyermekeket. Kivételes esetekben fennmaradt szabad férőhely esetén korlátozott számban lehetőség nyílt a PTE egyéb szervezeti egységeinél dolgozók, illetve a hallgatók gyermekeinek elhelyezésére is.

5.2.6 A szolgáltatást igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

- Az ellátást igénybe vevőnek joga van a szolgáltatásokat teljeskörűen igénybe venni, egyéni bánásmódban részesülni.
- Joga van minden fontos kérdésben a tájékoztatáshoz, adatai védelméhez, a nyilvántartásba, személyes dokumentációjába való betekintéshez.
- Az ellátást igénybe vevőt megilleti a személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem.
- A szolgáltatás vezetője köteles biztosítani, hogy az ellátott adataihoz a vezetett nyilvántartásokhoz illetéktelen személy ne jusson hozzá.
- Az ellátást igénybe vevők, az ellátást nyújtó kötelezettségzegése és a szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos problémák esetén panasszal élhetnek, melyet a szolgáltatás vezetőjéhez lehet szóban vagy írásban benyújtani – joga van az ellátott jogi (gyermekjogi) képviselő segítségét jogainak gyakorlásában, panaszai megfogalmazásában és kivizsgálásában igénybe venni
- A gyermeknek joga van ahhoz, hogy:
  - segítséget kapjon a családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához
  - állandóságot, érzelmi biztonságot nyújtó teljes körű ellátásban, gondozásban, részesüljön

- a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben, gondozásban részesüljön. A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, ellátásával foglalkozik. A szolgáltatást igénybevevő szülő (törvényes képviselő) köteles a gyermeke ellátásában közreműködő szervekkel, intézményekkel, személyekkel együttműködni.

• A Bölcsődében foglalkoztatottak személyek jogvédelme érdekében biztosítani kell, hogy:

- a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülésben részesüljenek
- tiszteletben tartsák emberi méltóságukat és személyiségi jogukat
- munkájukat elismerjék
- megfelelő munkakörülmények között végezhessek munkájukat

5.2.7 A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültségének biztosítása

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységet végző személyek számára a kötelező szakmai továbbképzését a 9/2000. (VIII. 04.) SZCSM rendelet szabályozza. A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 3.) NM rendelet alapján főállásban, munkaviszonyban vagy közalkalmazotti jogviszonyban végzik tevékenységüket, és a képesítési előírásoknak megfelelő szakképesítéssel rendelkeznek, továbbképzésre kötelezettek.

5.2.8 A bölcsőde kapcsolatai

- PTE Szervezeti Egységeivel
- PTE GYÁIG Óvodával
- Szakmai kapcsolatban vagyunk a KSZI intézményeivel
- Tartjuk a kapcsolatot a Magyar Bölcsődék Egyesületének területi koordinátorával
- A Gyermekjóléti alap- és szakellátást nyújtó intézmények munkatársaival
- A Házi Gyermekorvosi Szolgálattal

5.2.8.1 Bölcsőde és Óvoda kapcsolata

Az óvodával tartalmas kapcsolat kerül kialakításra. Ennek előfeltétele egymás munkájának, céljainak megismerése, megértése. Törekszünk a szakmai kompetencia elismerésén alapuló együttműködésre.

Cél:

- A gyermekek számára az átmenet zökkenőmentessé tétele
- Egymás kölcsönös segítése, javaslatok, ötletek, problémák megbeszélése
- Hospitálások szervezése

Együttműködés formái:

- tájékoztatás a leendő óvodások szüleinek, óvodalátogatás a PTE GYÁIG Óvodájában
- a kisgyermeknevelők és óvodapedagógusok tapasztalatcseréje
- közös nevelési értekezletek, továbbképzések
- közös ünneplések
- óvoda látogatás a leendő ovisokkal

5.3 Feladatellátás szakmai tartalma, módja

5.3.1 A bölcsődei gondozás-nevelés célja

A családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, napközbeni ellátás keretében a gyermek fizikai- és érzelmi biztonságának és jóllétének megteremtésével, feltétel nélküli szeretettel és elfogadással, a gyermek nemzetiségi/ etnikai hovatartozásának tiszteletben tartásával, identitásának erősítésével, kompetenciájának figyelembevételével, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával, viselkedési minták nyújtásával elősegíteni a harmonikus fejlődést.

5.3.2 A bölcsődei nevelés feladatai

5.3.2.1 A családok támogatása, a szülői kompetencia fejlesztése

A szülők és a bölcsőde folyamatosan, kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermek fejlődéséről. Ez alapvető fontosságú a személyre szóló bölcsődei nevelés kialakításában, és a családokat is segíti a gyermek nevelésében. A tájékoztatás mindig őszinte, hiteles, személyes hangvétellű, etikai szempontból megfelelő, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó.

A kapcsolattartás és tájékoztatás formái:

- beszélgetések érkezéskor és hazamenetelkor,

- szülői értekezlet: összevont értekezletek, szülőcsoportos beszélgetések, szülői munkaközösség választott képviselőivel történő megbeszélések,
- hirdetőtábla,
- családi füzet,
- nyílt napok,
- időpont-egyeztetés utáni egyéni beszélgetés,
- a bölcsőde saját zárt Facebook-csoportja,
- kérdőívek kitöltése, vélemények gyűjtése.

5.3.2.2 Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

- A fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet kialakítása.
- Primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése (napirend, egészséges táplálkozás, játék, mozgás, szabad levegőn való aktív tevékenység, pihenés, alvás).
- Az egészséges életmód, az egészségnevelés érdekében az alapvető kultúrhygiénés szokások kialakulásának segítése.
- Szükség esetén speciális szakember (gyógypedagógus) bevonásával prevenció és korrekció feladatok ellátása.

5.3.2.3 Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

- Derűs légkör biztosítása, a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek lehetőség szerinti megelőzése, csökkentése, a gyermekek segítése az átélt nehézségek feldolgozásában.
- A kisgyermeknevelő-gyermek között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulásának segítése (egyéni bánásmód, felmenőrendszer).
- Az egyéni szükségletek kielégítése a csoportban élés helyzetében, a szocializáció, az én-tudat egészséges fejlődésének segítése.
- A társas kapcsolatok alakulásának, az együttélés szabályainak elfogadására, a másik ember (gyermek) iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének segítése.
- Megteremteni a lehetőségét a kisgyermeknevelővel és a társakkal való közös élmények szerzésére.

- A kommunikatív képességek fejlődésének segítése a kommunikációs kedv felébresztésével és fenntartásával (meghallgatás, figyelem, kérdések megválaszolása).

5.3.2.4 A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

- A kisgyermek érdeklődésének erősítése a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelő aktív részvételével és a megfelelő környezet kialakításával történik. A bölcsődei nevelés-gondozás helyzeteiben a szakember ismereteket nyújt, segíti a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását.
- A kisgyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során szerepet kap az élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása, az önálló próbálkozás és a kreativitás támogatása.
- Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

5.3.3 A bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei

5.3.3.1 A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A gyermek nevelése elsősorban a család szerepe. A bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és lehetőség szerint azt erősítve vesz részt a gyermekek gondozásában, nevelésében, illetve szükség esetén lehetőségeihez mérten törekedve a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, korrigálására. Mindezek értelmében fontos tehát a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsőde életébe.

5.3.3.2 A gyermeki személyiség tiszteletben tartásának elve

A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítségigénye miatt különleges védelem illeti meg. Bölcsődénkben a nevelés - gondozás érték közvetítő és értékteremtő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásával. Kisgyermeknevelőink a tevékenység közben sokat dicsérik a rájuk bízott kisgyermekeket.

5.3.3.3 A nevelés és gondozás egységének elve

A nevelés és a gondozás elválaszthatatlan egységet alkotnak. A nevelés tágabb, a gondozás szűkebb fogalom: a gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei azonban nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre. Célunk, hogy kiegyensúlyozott, érdeklődő, tevékeny, önálló, szociálisan érett gyermekké váljanak. A gondozás bensőséges kapcsolat a gyermek és a kisgyermeknevelő között, melynek célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése. Fontos, hogy a műveletek közben a gyermek aktívan részt vegyen és érezze a kisgyermeknevelő szeretetét és segítőkészségét. A gondozási műveletek során a gyermek mindig újabb ismeretet sajátít el, megerősödik és bővül ismerete az őt körülvevő világról.

5.3.3.4 Az egyéni bánásmód elve

A gyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a felnőtt őszinte érdeklődése, figyelme, megbecsülése, a kompetenciájának elismerésén alapuló választási lehetőség biztosítása az egyes élethelyzetekben, a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, elismerése. A kisgyermeknevelő meleg, szeretetteljes odafigyeléssel, a megfelelő környezet kialakításával, a gyermek életkori-és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segíti a gyermek fejlődését. Fontos, hogy a bölcsődébe járó gyermekek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik, akkor is, ha esetleg több területen jelentős eltérést mutat az átlagos fejlődéstől, ha viselkedése bizonyos esetekben különbözik a megszokottól, emiatt nehezebben kezelhető. Mivel minden gyermek különbözőképpen fejlődik, fejlődési ütemük különböző, rendszeresen konzultálunk bölcsődénk gyógypedagógusával, az ő útmutatásai alapján segítjük a lassabban fejlődő kisgyermek felzárkóztatását, illetve, ha komolyabb fejlesztésre szorul, támogatjuk a szülőt a helyzet megoldásában.

5.3.3.5 A biztonság és stabilitás elve

A gyermek személyi- és tárgyi környezetének állandósága („saját” kisgyermeknevelő rendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához. A napirend folyamatosságából, az egyes tevékenységek egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét. A gyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új megismerését, a szokások kialakulását. A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

5.3.3.6 Az aktivitás, az önállósulás segítésének elve

A gyermek ösztönzése, megnyilvánulásainak elismerő, támogató, az igényekhez igazodó segítése, az önállóság, a gyermek felé irányuló szeretet, elfogadás és empátia fokozzák az aktivitást és az önállóság iránti vágyat. A biztonságos és tevékenységre motiváló személyi és tárgyi környezet megteremtése, a próbálkozásokhoz elegendő idő biztosítása, a gyermek meghallgatása, véleményének figyelembevétele, a kompetenciájának megfelelő mértékű döntési lehetőség biztosítása a bölcsődei nevelés-gondozás egyik kiemelt feladata. A kisgyermeknevelő az élményszerzés lehetőségének biztosításával, saját példamutatásával, az egyes élethelyzeteknek a gyermek számára átláthatóvá, kezelhetővé tételével, a tapasztalatok feldolgozásának segítségével, az egyes viselkedésmóddal való próbálkozások bátorításával segíti a tanulást. A gyermek számára nyugodt, derűs légkört igyekszünk biztosítani.

5.3.3.7 Az egységes nevelő hatások elve

A nevelés érték közvetítés és értékteremtés egyben. Eredményessége érdekében fontos, hogy a gyermekkel foglalkozó felnőttek – a közöttük lévő személyiségbeli különbözőségek tiszteletben tartásával – a gyermek elfogadásában és szeretetteljes gondoskodás nyújtásában, öntevékenységének biztosításában egyetértsenek, az alapvető értékek, erkölcsi normák és célok tekintetében nézeteiket egyeztessék, nevelői gyakorlatukat egymáshoz közelítsék. Igyekszünk kisgyermeknevelőink nevelési elveit minél közelebb hozni egymáshoz.

5.3.4 Családok támogatásának módszerei és lehetőségei

5.3.4.1 Nevelő, gondozó munkánk feladatai

Bölcsődénk nevelési-gondozási feladata a családban nevelkedő 1- 3 éves korú kisgyermek napközbeni ellátása, testi- és pszichés szükségleteiknek kielégítése esetlegesen kiegészítő szolgáltatások biztosításával az optimális fejlődés elősegítése érdekében.

5.3.4.2 Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése

- Derűs légkör biztosítása, a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek lehetőség szerinti megelőzése, ill. csökkentése, a gyermekek segítése az esetleges átélt nehézségeik feldolgozásában.

- A kisgyermeknevelő- gyermek közötti szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulásának segítése.
- Az egyéni szükségletek kielégítése a csoportban élés helyzetében, az én tudat egészséges fejlődésének segítése.
- A bizalmon és elfogadáson alapuló társas kapcsolatok alakulásának, az együttélés szabályai elfogadásának, a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének segítése.
- A kommunikatív képességek fejlődésének segítése a kommunikációs kedv felébresztésével és fenntartásával (meghallgatás, figyelem, kérdések megválaszolása).

5.3.4.3 A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

- Az érdeklődés kialakulásának, fennmaradásának, erősödésének, az érdeklődési kör bővülésének segítése.
- A kommunikatív képességek és a kommunikációs kedv fejlődésének segítése.
- A gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségének biztosítása.
- A gyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása.
- Az önálló aktivitás és a kreativitás támogatása.
- Az önálló véleményalkotásra, a döntésre, a választásra való képessé válás segítése.
- Ismeretnyújtás, a tájékozódásnak, a tapasztalatok és élmények feldolgozásának segítése.
- A gyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése, az önkifejezés lehetőségeinek megteremtése az egyes helyzetekben.

5.3.4.4 Kapcsolat a szülőkkel

A bölcsődében a nevelés-gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. A nevelés-gondozás összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti bizalmi kapcsolat kialakítása elengedhetetlen feltétele a gyermekek harmonikus fejlődésének. A szülő ismeri legjobban a gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő pedig, mint szakember, szaktudásával, tapasztalataival tudja segíteni a szülőt gyermeke nevelésében. A szülők és a bölcsőde szakemberei folyamatosan, kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermek fejlődéséről; ez alapvető fontosságú a személyre szóló napközbeni nevelés-gondozás kialakításában, és a családokat is segíti a gyermek nevelésében. A

korrekt partneri együttműködés feltétele a kölcsönös bizalom, az őszinteség, a hitelesség, a személyes hangvételű (de nem bizalmaskodó), etikai szempontból megfelelő, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó, tapintatos, folyamatos kommunikáció, az információ megosztása. A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van, egyéni kapcsolattartási formák: beszélgetés érkezéskor és hazamenetelkor, üzenő füzet; csoportos kapcsolattartási formák: szülői értekezletek és szülőcsoportos beszélgetések, családi délutánok, hirdetőtábla, nyílt napok, írásos tájékoztatók, szervezett programok stb. Mivel mindegyik más-más szerepet tölt be, célszerű párhuzamosan minél többet alkalmazni közülük.

5.3.4.5 Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás

A beiratkozás során a szülők felkeresik a bölcsődét és a vezetővel történő személyes beszélgetés során - első interjú - megbeszélik, egyeztetik a bölcsődei élet megkezdésének pontos időpontját, megismerkedhetnek a kisgyermeknevelőkkel. Ekkor tájékoztatást kapnak a fokozatos beszoktatás módszeréről, a bölcsődei napi életről és a szakmai munkáról. Ez a család és a bölcsőde együttműködésének első színtere. Bölcsődénkben a szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. A szülő vagy a beszoktatást végző más, a gyermek számára ismerős személy jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodását. A kisgyermek és a kisgyermeknevelő között fokozatosan alakul ki az érzelmi kapcsolat, kötődés, mely segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában, megkönnyíti a beilleszkedést a bölcsődei közösségbe, mérsékeli az adaptáció során mutatkozó stressz reakciók súlyosságát, időbeni elhúzódását. Az első héten a személyi és tárgyi környezet megismerésére, a gyermek szükségleteinek a bölcsődében történő kielégítésére helyezük a hangsúlyt, melyet az anya végez. Így a gyermek az anyával együtt ismerkedik meg kisgyermeknevelőjével, az új tárgyakkal és szokásokkal. A kisgyermeknevelő megfigyelő, érdeklődő, kiváró a kapcsolat alakulása szempontjából, majd a gyermek reakcióit figyelembe véve kb. 4-5 napon belül fokozatosan átveszi az anyától a gondozási tevékenységeket, de az anya még jelen van. A második héttől a gyermek fokozatosan egyre több időt tölt az anya nélkül a bölcsődében, míg a második hét végére már az egész napja a bölcsődei élet szerint zajlik.

5.3.4.6 Családlátogatás

A szülőkkel való kapcsolat kialakításának és fenntartásának egy másik formája a családlátogatás. Mivel bölcsődénkbe nem csak körzetes kisgyermek járnak, sok a vidéki, messzebből érkező kisgyermek, így nem minden esetben tudjuk a családokat otthonukban felkeresni. Ilyen esetekben a

beszoktatás során mesélnék a szülők bővebben a családi életükről, az otthoni szokásaikról, illetve segítségünkre van a „Kedves Édesanya” című kérdőívünk, melyben szintén a gyermek szokásairól nyilatkoznak a szülők írásban. A családlátogatás során, a gyermek a megszokott, biztonságot nyújtó környezetében találkozhat a számára még ismeretlen személlyel, a kisgyermeknevelővel, mely által a barátkozás, kapcsolatfelvétel könnyebbé válik. A szülők az otthoni környezetükben egy kellemesebb, oldottabb légkörben kaphatnak további, személyre szóló információkat a bölcsődei életről, mélyebben megismerhetik a gondozónő személyét és lehetőségük nyílik szorongásaik feltárására, oldására ebben a nem hivatalos környezetben. A kisgyermeknevelő megismerheti a gyermeket a maga természetes közegében, megfigyelheti viselkedését, reakcióit és információkat gyűjthet az egyéni bánásmód kialakításához.

5.3.4.7 Napi találkozások

Bölcsődénkben a személyes kapcsolattartás fontos részét képezik a napi találkozások. A reggeli átvételnél a kisgyermeknevelők érdeklődnek a gyermekekkel történt előző napi eseményekről, délután pedig az átadáskor tájékoztatják a szülőket az aznapi történésekről.

5.3.4.8 „Róla óra”

A kisgyermeknevelők igény szerint a vezető és más szakember (gyógypedagógus) által biztosított fogadó órákon, személyesen alkalmat biztosítanak a gyermekekkel kapcsolatos tapasztalatok megbeszélésére, melynek nem a probléma centrikusság a lényege, hanem a gyermek minél mélyebb megismerése és az együttműködés biztosítása. Ily módon alkalmat adunk az aktuálisan felmerülő kérdések megbeszélésére.

5.3.4.9 Családi délutánok

Családi délutánok	
November	Márton napi felvonulás
December	Mikulás
Február	Farsang
Tavasszal	Húsvét váró
Május	Gyereknapi, Ballagó

5.3.4.10 A „saját kisgyermeknevelő” rendszer

A „saját kisgyermeknevelő” rendszer a személyi állandóság elvén nyugszik. A „saját kisgyermeknevelő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe, és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a kisgyermeknevelője (felmenőrendszer). A csoport gyermekeinek egy része (6-7 gyermek) tartozik egy kisgyermeknevelőhöz. A nevelés-gondozás mellett ő kíséri figyelemmel a gyermek fejlődését, vezeti a feljegyzéseket, fejlődési naplóját, ő tartja számon az újabb fejlődési állomásokat. Az úgynevezett ölelkezési időben – az az időszak, amikor mindkét kisgyermeknevelő a csoportban van – idejét elsősorban a „saját” gyermekei gondozására, nevelésére fordítja. A „saját kisgyermeknevelő” - rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját” kisgyermeknevelő segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

5.3.4.11 Gyermekcsoportok szervezése

A bölcsődei gyermekcsoport létszámát jogszabály határozza meg [15/1998. (IV. 30) NM rendelet 40. §. (2)-(4) bekezdés]. Ennél magasabb létszám szakmailag nem fogadható el, a megengedettnél több gyermek nem csupán ellátási problémát jelent a kisgyermeknevelőnek, hanem nagyobb a zaj a csoportban, valószínűsíthetően több a konfliktus, megterhelőbb az alkalmazkodás a gyermekek számára, kevesebb a lehetőség az egyéni bánásmódra. Gyermekeink a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba járnak. Életkor szerint homogén csoportok kialakítására törekszünk. A kisgyermekek számára nagyon fontos a személyi és a tárgyi környezet állandósága, ez az életkor szerinti homogén csoportban kevésbé sérül.

5.3.4.12 Napirend megszervezése

Nevelő- gondozó munkánk megfelelő ellátásához elengedhetetlen a napirend megszervezése. Napirendünket a gyermekek életkori sajátosságaihoz, szükségleteikhez igazítjuk. A szabad játéktevékenység, étkezések, alvás, az ehhez kapcsolódó gondozási feladatok minden nap azonos időben zajlanak, illetve követik egymást. A fizikális szükségletek kielégítésénél természetesen figyelembe vesszük az egyéni igényeket, és egyes gondozási feladatokat szükség szerint soron kívül is elvégzünk. A napirendünk állandósága és kiszámíthatósága biztonságot ad a gyermekeknek. A tevékenységek közti átmenetet igyekszünk várakozási idő nélkül, zavartalanul biztosítani. A napirendet befolyásolja a gyerekek életkori összetétele, az időjárás változása, az évszakok, a csoport létszáma. Igen fontos a jó munkaszervezés, a csoportban dolgozó kisgyermeknevelők összhangja. Ily módon napirendünk folyamatos, állandó, ugyanakkor rugalmas.

5.3.5 A bölcsődei élet tevékenységi formái, főbb nevelési helyzetei

A bölcsődei élet egyenrangúan fontos helyzetei, melyekben lényeges a gyermek szabad aktivitás igényének és kompetencia érzésének erősítése.

5.3.5.1 A gondozás

A kisgyermek nevelésének legfontosabb területe a gondozás. Bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és a gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése. A személyes és szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek a kezdetektől aktívan részt vehessen a gondozási helyzetekben, szabadon próbálkozhasson, érezve a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. A gondozás jelentősen befolyásolja a szokások kialakítását és az önállósodást. A gondozási műveletek (öltözködés, pelenkacsere, WC-használat, kézmosás, étkezés) alatt a gyermekek fizikális szükségleteit elégítjük ki elsősorban. Ezekben a helyzetekben a gyermeknek kellő időt és lehetőséget biztosítunk a próbálkozásra, támogató megerősítő magatartással, dicsérettel támogatjuk próbálkozásait, célunk, hogy a gyermek aktív közreműködője legyen a műveleteknek. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önfogadásra, a személyiség egészséges alakulására.

Gondozási műveletek - a gondozás szervezése

Pelenkázás, bili, WC-használat

A szobatisztaság komoly lépés a kisgyermek szociális fejlődésében. Az ehhez szükséges elhatározásra kb. 2 éves kora körül érik meg, és mindenféle előzetes szoktatás nélkül, 2 – 3 éves kora között – vagy egyik napról a másikra, esetleg néhány heti próbálkozás után – szobatiszta lesz. Fontos, hogy ebben is kezdettől fogva támogassuk, együttműködünk vele. A napi pelenkázások üteme rendszeresen történik, (illetve szükség szerint) a napirend része. A 2 éves gyermeknek is felkínáljuk a bilit, a kisgyermek eldöntheti, hogy rá akar-e ülni, vagy sem. A nagyobb gyermekek választhatnak a WC vagy a bili között. A pelenkázáshoz szükséges dolgokat (popsitörő, kenőcs) a szülő biztosítja a gyermeke számára. A szobatisztaságra szoktatásnál nagy felelőssége van a kisgyermeknevelőnek azzal, hogy ne sűrgesse a gyermeket sem a próbálkozásban, sem az eredményben. Tapintatos mozdulataival és magatartásával, dicsérő, elismerő szavaival ösztönözheti a gyermeket a siker elérésében.

Tisztálkodás

Minden gondozási művelet kapcsán arra törekszünk, hogy az a gyermeknek kellemes élmény legyen. Segítségére vagyunk abban, hogy a tisztálkodással és fürdetéssel kapcsolatban elsajátítsa azokat a készségeket, melyeket hároméves korra meg tudnak tanulni. Abban is segítenünk kell, hogy a tisztálkodással kapcsolatban egyre több szót, kifejezést sajátítson el, használjon fel helyesen. A kéz-arcmosás minden étkezés előtt és után, illetve szükség szerint történik. A WC- használat, illetve pelenkázás is a gyermek igényei szerint valósul meg. Ezekben a helyzetekben a közösség nagy segítséget nyújt, hiszen a kisebbek látják, a nagyobbak – akikhez hasonlítani szeretnének - hogyan mosnak kezet, hogyan ülnek a WC-re és ez ösztönzi a tevékenységüket.

Étkeztetés

Az étkezési sorrend fontos szerepet játszik abban, hogy a gondozás, az étkezés időpontjai minden nap közel azonos időpontban kerülnek egy- egy gyermeknél sorra.

Pihenés és alvás biztosítása

Az alvás ideje is hamar kialakul. Az egyéni alvásrítmust figyelembe vesszük. A gyermek, ha egyéni alvásszükségleteinek megfelelő ideig alszik, a megfelelő ritmusban könnyen alszik el, nyugodtan, magától, vidáman ébred. A feladatunk a nyugodt alvás körülményeinek megteremtése.

5.3.5.2 A játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az értelmi, az érzelmi és a szociális fejlődést. A játék a tanulás fő színtere. A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok fejlődésére is. A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését

5.3.5.3 Tanulás

A bölcsődében a kisgyermek tevékenységei során, tevékenységbe ágyazottan szerzi ismereteit, tapasztalatait az őt körülvevő világról. A tanulás alapja a személyes kíváncsiság, érdeklődés. Az azonos időben zajló tanulási folyamatok intenzitása különböző. A fejlődés, a tanulás folyamatos,

időkorlátok nélküli, egyéni ütemnek megfelelő. A gyermekek közötti érdeklődés, tanulási stratégia, tanulási típus tekintetében megmutatkozó különbségek léte természetes. A tanulási folyamatban vannak megtorpanások, stagnálások, sőt visszaesések is. A teljesítmény elváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődében nincs helye, ugyanis nem a fejlettebb szint gyors elérése a cél, hanem az, hogy minden gyermek örömteli tevékenységének során jusson előbbre. Az önálló gondolkodás, a véleményalkotás és a döntésképeség kibontakozásának segítése a tanulás fontos célja. A sikert dicsérettel jutalmazzuk. A tanulás az érzékszerveken át szerzett információkból kiindulva a feltételes reflexláncok sokaságán keresztül valósul meg. A tanulásban sok-sok gyakorláson keresztül érhetnek el a gyerekek sikereket.

A kisgyermekkorai tanulás színterei:

- a természetes élethelyzetek
- a gondozás és a játék
- a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és kommunikáció

A tanulás formái:

- utánzás
- spontán játékos tapasztalatszerzés
- a kisgyermeknevelő–gyermek interakcióiból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás

Feladat: Változatos tevékenységek biztosítása, szokások kialakítása.

5.3.5.4 Mozgás

Csecsemő- és kisgyermekkorban a mozgás alapvető formái alakulnak ki, fejlődnek. A mozgásigény rendkívül nagy, az egészséges gyermek örömmel gyakorolja a mozgást. Mind a szobában, mind az udvaron biztosítani kell a gyermekek számára minél nagyobb mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat, melyek használata során gyakorolják a gyermekek az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. A játékeszközök szerepe az érdeklődés felkeltése, a mozgás aktivitás fenntartása. Fontos szempont, hogy a környezet balesetmentes legyen, a veszélyforrásokat kiküszöböljük. Minél változatosabb mozgásra van lehetősége a gyermekeknek, annál nagyobb örömet lelik a játékban. Csecsemőknek olyan játszóhelyet kell biztosítani, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, pl.: hempergő, elkerített szobasarok. A nagymozgásos játékokra a szabadban, udvaron, teraszon több lehetőség adott, mint a szobában. A szobai játékok sokféleségük folytán a kéz finommozgását és a nagymozgásokat is fejlesztik. A szobában is

szükségesek nagymozgásos játékok. Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására ad lehetőséget. A szabad mozgástevékenység lehetőségének biztosításával célunk a természetes mozgáskedv és mozgásigény kielégítése. A feltételek biztosításának szempontjai, hogy a csoportszobákban is legyenek - a lehetőségekhez képest - mozgásra inspiráló eszközök. Változatos eszközökkel és a gyermekek önálló, szabad mozgásának biztosításával tesszük lehetővé, hogy a mindennapi mozgás örömet jelentsen a gyermekek számára. Az udvaron lévő homokozóban, csúszdán, mászókan próbálkozhatnak a gyerekek. A talaj is változatos; van füves, homokos, szilárd felület, ahol a különféle mozgáslehetőségek spontán gyakorlása történhet.

5.3.5.5 A vers és a mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi, értelmi és szociális fejlődésére. Sokféle helyzethez kapcsolódhat, alakulását a gyermek pillanatnyi állapota, igényei befolyásolják. Az irodalmi alkotások kiválasztásában fontos feladatunk, hogy az anyagot a gyermekek életkori sajátosságaihoz, nyelvi fejlettségéhez, érdeklődéséhez állítsuk össze. A napi tevékenység során többször is mondhatunk - a helyzethez illő - mondókát, rövid verset. 2-3 éves korban nagy jelentőségű - a testi kapcsolat iránti gyermeki igény kielégítésén túl - a simogatók, tapsoltatók, lovagoltatók ritmusa, lüktetése, egyszerű szövege, mert megnyugtatóan hat a kisgyermekre. A verselés, mesélés, képeskönyv nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így a kisgyermek számára alapvető érzelmi biztonság egyszerre feltétel és eredmény.

5.3.5.6 Mondóka és ének

A gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, hangulati állapotához igazodó ének, mondóka felkeltik érdeklődését, formálják esztétikai ízlését, pozitív érzelmeket kelt, érzelmi biztonságot nyújt. A dal, zene kifejezi örömlünket, bánatunkat. A zene, az ének színesebbé teszi a bölcsődében töltött időt. Keltsük fel a gyermek zene iránti érdeklődését, a zenei anyagokat igyekezzünk az életkoruknak megfelelően válogatni. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket keltenek, örömlményt, érzelmi biztonságot adnak a kisgyermeknek. A zene belső lüktetése, az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Hangszerekkel igyekszünk érdekesebbé az zenélést.

5.3.6 A bölcsőde hagyományos ünnepei, egyéb rendezvényei

Novemberben egy családi délután keretében Márton-napi lámpás felvonulást tartunk bölcsődénkben
December 6-án meglátogatja a gyermekeket az „igazi” Mikulás, édességcsomagot hoz a gyerekeknek.

Karácsonykor díszítéssel, halk zenével karácsonyi hangulatot igyekszünk teremteni gyermekeink és szüleik, nagyszüleik, valamint a bölcsődei dolgozók számára. A gyerekek új játékokat, saját készítésű meglepetéseket kapnak.

Farsangkor délelőtti zenés mulatságot tartunk.

Húsvétkor élő nyuszik hozzák az új játékokat, a csoki tojásokat és csoki nyuszikat, valamint a kinti játékokat.

Anyák napján virággal, énekekkel kedveskedünk az édesanyáknak. Gyermekeink kisgyermeknevelőink segítségével készülő kisebb ajándékot adnak át anyukájuknak, nagymamájuknak.

Május végén ünnepeljük a gyermeknapot szintén családi délután keretein belül, ahová a leendő bölcsődéseinket is meghívjuk. Illetve búcsúzunk az óvodába menő gyermekektől.

5.3.7 A gyermek fejlődésének várható jellemzői a bölcsődés kor végére

- Szobatiszta, segítséggel kezet mos
- Nagyon sok területen önálló, egyedül étkezik, öltözködik, tisztálkodik, legfeljebb apró segítséget igényel
- Önállóan étkezik
- Már nem csak a szoros felnőtt-gyermek kapcsolatban érzi magát biztonságban, szívesen játszik együtt társaival is
- Jól tájékozódik környezetében, ismeri a napi eseményeket, a csoportban kialakított szokásokat, szabályokat, az ezekhez való alkalmazkodás nem jelent nehézséget számára
- Érdeklődik minden, szívesen vesz részt új tevékenységekben
- Gazdag szókincse van, elsősorban beszéd útján tart kapcsolatot felnőttel, gyermekkel

5.4 Az ellátások igénybevételének módja

A 15/1998 évi NM rendelet értelmében bölcsődébe a gyermek 1 éves korától 3 éves korának betöltéséig, illetve annak az évnek december 31, napjáig vehető fel, amelyben a gyermek a 3. életévét betölti.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét kérheti a

- szülő.
- szülő hozzájárulásával a körzeti védőnő, a házi gyermekorvos vagy háziorvos, a család- és gyermekjóléti szolgálat, a gyámhatóság.

Beiratkozás

A PTE GYÁIG Óvodája, Bölcsődéje azon kisgyermek számára nyújt ellátást, akiknek szülei egyetemi dolgozók, szabad férőhely esetén hallgatók.

A bölcsődei ellátásra való kérelmet a szolgáltatás igénybevételét megelőző nevelési év március 10-ig a bölcsőde vezetőjének írásban kell benyújtani. A felvételi kérelmek benyújtására folyamatosan van lehetőség az év folyamán. A felvételtől bizottság dönt. A szülőket a felvétel eredményéről írásban tájékoztatjuk, értesítjük a szülőt a beiratkozás időpontjáról, az ellátás megkezdésének napjáról és a fizetendő személyi térítési díj összegéről.

5.5 A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége módja, formái

Képzés, továbbképzés

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységet végző személyek számára a kötelező szakmai továbbképzését a 9/2000. (VIII. 04.) SZCSM rendelet szabályozza. A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 3.) NM rendelet alapján főállásban, munkaviszonyban vagy közalkalmazotti jogviszonyban végzik tevékenységüket, és a képesítési előírásoknak megfelelő szakképesítéssel rendelkeznek, továbbképzésre kötelezettek.

5.6 Az ellátottak és a szolgáltatást végzők jogainak védelme

Különös gondot fordítunk a gyermekek jogainak sérthetetlenségére, valamint a szülők, törvényes képviselők, és a bölcsődei dolgozók állampolgári, alkotmányos jogaira. A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

A gyermek joga, hogy

- segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez,
- sajátos nevelési igény, tartós betegség esetén a fejlődését, személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön,
- személyét megbecsüljék, emberi méltóságát, személyiségi jogait tiszteletben tartásák,

A szülő (törvényes képviselő) joga, hogy

- tájékozódjon a bölcsődei ellátásról,
- megismerje a nevelés–gondozás elveit, módszereit,
- megismerje a gyermekcsoportok életét, napirendjét,
- megismerje a saját gyermeke ellátásával kapcsolatos tárgyi, személyi feltételeket,
- megismerje a saját gyermekéről vezetett dokumentumokat,
- tájékoztatást, tanácsot kérjen a bölcsődei szakemberektől,
- véleményt mondjon, észrevételt, javaslatot tegyen az ellátással kapcsolatban,
- személyét megbecsüljék, emberi méltóságát, személyiségi jogait tiszteletben tartásák.

A kisgyermeknevelő kötelessége, hogy:

- munkahelyén munkaköri feladatának ellátására képes állapotban, öltözékben jelenjen meg,
- a munkaköri leírásnak és a vezetői utasításnak megfelelően, önállóan végezze feladatait,
- a gyermekek, szülők, munkatársak személyiségi jogait tiszteletben tartsa, a birtokába jutott információt ennek megfelelően kezelje,
- példamutató magatartással és szakmai tudásával védje hivatása, munkahelye jó hírnevét,
- szakmai kompetenciája határait betartva lássa el feladatait,
- rendszeresen megújítsa szakmai ismereteit,
- munkáját a szakmai és etikai elvek figyelembevételével, mindenkori legjobb tudása szerint végezze.

Érdekképviselői Fórum

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény értelmében a bölcsődei ellátásban részesülők érdekeinek védelmében Érdekképviselői Fórumot működtetünk. Az Érdekképviselői Fórum tagjai: a nevelési egységeket képviselő egy-egy szülő, a bölcsődét képviselő három kisgyermeknevelő, a fenntartó egy delegáltja.

Az Érdekképviselői Fórum feladata

- Az intézménnyel jogviszonyban állók és az ellátásra jogosultak érdekeinek védelme.
- A hozzá benyújtott panaszok és a hatáskörébe tartozó ügyek vizsgálata, döntése.
- Intézkedések kezdeményezése a fenntartónál, a gyermekjogi képviselőnél, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél lehetséges.

5.7 Zárzó

Bízunk abban, hogy a szakmai program a gyermekek életkori sajátosságait és a szakmai értékeket követve szolgálja a gyermekek sokoldalú személyiségfejlődését. Hisszük, hogy a szakmai program megvalósításával boldog gyermekkort, egészséges testi, lelki, szociális fejlődést biztosítunk a gyermekeknek, és a bölcsődés kor végére alkalmassá válnak az óvodai élet megkezdésére.

5.8 A szakmai programhoz csatolandó mellékletek

Házirend

A PTE Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium Óvodája, Bölcsődéje

Intézmény címe: 7624 Pécs, Szigeti ú 12.

Telefonszáma: +3672/536000/31318

A Bölcsőde vezetője: Galambos Laura

1. A bölcsőde naponta reggel 6.00–17.00-ig fogadja a gyermekeket. Kérjük, hogy 8.00-8.30 között *ne zavarják a reggelizést*, gyermekükkel előtte vagy utána érkezzenek. A gyermekek hazavitelére délután 17 - óráig van lehetőség.
2. A bölcsődéből a gyermekeket csak a szülő vagy az általa írásban megbízott személy viheti el. 14 éven aluli gyermek e feladattal - A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai című Módszertani levélben foglaltak szerint- nem bízható meg. 14. életévét betöltött, de a 18. életévét még be nem töltött kiskorú csak kivételes esetekben, külön nyilatkozat megtételét követően a kisgyermeknevelőkkel előre egyeztetett alkalmakkor bízható meg.
3. A bölcsődei átadóban minden gyermeknek külön szekrénye van a ruhák tárolására. Kérjük, hogy csak a legszükségesebb dolgokat tárolják a szekrényben, mert a bölcsődében hagyott, illetve a gyermek személyes tárgyaiért felelősséget vállalni nem tudunk.
4. A bölcsődébe csak egészséges gyermek hozható. A közösség egészsége érdekében lázas ($37,5^{\circ}\text{C}$ és ennél magasabb hőmérsékletű), náthás, köhögő, antibiotikumot szedő vagy fertőzésre gyanús gyermek a bölcsődét nem látogathatja. A gyermek gyógyszer és ételérzékenységről a bölcsődét tájékoztatni kell, a kivizsgálás eredményét kérjük bemutatni. Emellett tájékoztatni kell a bölcsődét a családban előforduló fertőző megbetegedésekről is.
5. Abban az esetben, ha a gyermek napközben megbetegszik a bölcsődében, a kisgyermeknevelő értesíti a szülőt, illetve a hozzátartozót. Ehhez feltétlenül szükséges a pontos cím és telefonszám megadása. Kérjük, hogy ilyen esetben minél előbb gondoskodjon a gyermek hazaviteléről, illetve orvosi ellátásáról, ezzel is növelve a mielőbbi gyógyulás esélyét.
6. Betegség miatt hiányzó gyermeket gyógyulás után csak „Egészséges, közösségbe mehet” orvosi igazolással tudunk fogadni. Ahogy a bölcsődei ellátás megkezdése előtt, úgy a nevelési- gondozási év során megtörtént kötelező, illetve nem kötelező védőoltásokról is igazolást kérünk. Gyermekek a hiányzásokat követően szülői nyilatkozat kitöltésével tudjuk fogadni.

7. Az üzenő füzetbe történő bejegyzéseiket szívesen vesszük, akár a gyermek egészségi állapotára, akár a gyermek fejlődésére, vagy otthoni eseményekre vonatkoznak.

8. Ha a szülő a gyermekét betegség vagy más ok miatt nem viszi bölcsődébe, a távolmaradás okát lehetőség szerint reggel 9:00-ig, de legkésőbb 24 órán belül közölje a bölcsődevezetővel. A térítési díj elszámolásnál csak a következő naptól tudjuk a gyermek hiányzását figyelembe venni. Amennyiben gyermeke újra jön bölcsődébe azt előző nap 9:00 óráig jelezze e-mailen vagy telefonon, hogy másnapra biztosítani tudjuk a gyermek számára az étkezést.

9. Kérjük, hogy a térítési díjat az előre jelzett napon pontosan fizessék be. Fizetési és egyéb gondjaik esetén keressék a bölcsőde vezetőjét, aki felvilágosítással és segítőkészséggel áll szíves rendelkezésükre.

10. A család és a bölcsőde kapcsolatának erősítéséhez lehetőséget biztosítunk a szülővel történő beszoktatáson és a kisgyermeknevelő-szülő napi találkozásain - a mindennapi információcserén – túl, igény szerint, előre egyeztetett időpontban személyes beszélgetésre, az üzenő füzetben keresztül történő információcserére, szülői értekezletre.

11. Bölcsődénkben a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi. XXXI. törvény értelmében az alábbiak szerint érdekképviselői fórumot működtetünk.

Érdekképviselői Fórum működése

A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője panasszal élhet az intézmény vezetőjénél vagy az érdekképviselői fórumánál

- az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,
- a gyermeki jogok sérelme esetén,
- az intézmény dolgozói kötelezettségzegése esetén.

A fórum munkájában a szülők, dolgozók, adott esetben a fenntartó képviselői vesznek részt. A Fórum tagjait - gyermekcsoportonként egy szülőt és egy kisgyermeknevelőt- minden nevelési év elején az első szülői értekezleten választjuk meg. A Fórum szükség szerint, de legalább évente egy alkalommal ülésezik. Az Érdekképviselői Fórumnak címzett panaszt az intézményvezetőnél kell benyújtani. Az intézményvezető értesíti a Fórum elnökét a panasz benyújtásáról. Az Érdekképviselői Fórum ülését az elnök hívja össze. A panasztevőt kifejezett kérelmére az Érdekképviselői Fórum ülésén meg kell hallgatni. A panasztevőt az Elnök értesíti az ülés időpontjáról azzal, hogy távolmaradása az ülés megtartását és a panasz kivizsgálását nem akadályozza. Az Érdekképviselői Fórum üléséről jegyzőkönyvet kell vezetni. Az Érdekképviselői Fórum elnöke a panasz intézményvezetőnél történt benyújtásától számított 15 napon belül értesíti a

panasztevőt a panasz kivizsgálásának eredményéről. A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője az intézmény fenntartójához, vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője, vagy az érdekképviseleti fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

Megállapodás ellátás igénybevételéről

MEGÁLLAPODÁS

amely létrejött egyrészről

Pécsi Tudományegyetem Gyakorló Általános Iskola, Gimnázium és Óvoda

székhely: 7633 Pécs, Dr. Veress E. u. 15.

adószám: 19308681-2-02

Statisztikai számjel: 19308681-8542-563-02

Bankszámlaszám: **11731001-23135378-00000000**

OM azonosító: 027406

Képviselője: Turi Katalin igazgató

a szerződéskötéssel érintett tagintézmény: **PTE Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium Óvodája, Bölcsődéje**

(a továbbiakban **Intézmény**)

másrészről

Szülő neve:

Születési hely és idő:

Anyja neve:

Lakcíme:

Telefonos elérhetősége:

továbbiakban: **Szülő**

között az alábbiak szerint:

1. A szerződés tárgya

Jelen megállapodás alapján az Intézmény vállalja, hogy a Szülő kiskorú gyermeke részére a 7624 Pécs, Szigeti út 12. szám alatti Bölcsődében egész napos napközbeni ellátást biztosít

Gyermek neve:

Születési hely és idő:..

Lakcím:

részére.

2. Az ellátás időtartama

A napközbeni ellátás kezdete: 2023.szeptember 01., amely 2024. augusztus 31-ig tart.

3. Térítési díj fizetése

A Szülő tudomásul veszi, és tájékoztatást kapott arról, hogy a gyermek napközbeni ellátásáért térítési díjat köteles fizetni az Intézménynek az alábbiak szerint:

3.1 Étkezési térítési díj, amelynek összege a szerződés aláírásának napján: 680/nap, amelynek teljes havi összegét a Szülő tárgyhónapban az Intézmény által meghatározott időpontban (jelen megállapodás aláírásakor a PTE munkavállalói részére fizetett munkabér/illetmény folyósítását követő 3 munkanapon belül) előre köteles megfizetni. A Szülő a gyermeke távollétének bejelentését követő második naptól jogosult az étkezési díj visszatérítésére.

3.2 Bölcsődei gondozási díj, amelynek összege a szerződés aláírásának napján a fenntartó döntése alapján 400 Ft/nap, amelynek teljes havi összegét a Szülő tárgyhónapban az Intézmény által meghatározott időpontban (jelen megállapodás aláírásakor a PTE munkavállalói részére fizetett munkabér/illetmény folyósítását követő 3 munkanapon belül) előre köteles megfizetni. A működtetési díj visszatérítésére a Szülő akkor jogosult, ha a gyermeke összefüggően 10 napot hiányzott, akkor is, ha a távollét előző hónapban kezdődött és a tárgyhónapot is érinti.

3.3 A Szülő által fizetett térítési díjak visszatérítése

A térítési díj (étkezési és működtetési díj) visszatérítésére abban az esetben van lehetőség, amennyiben a Szülő a gyermeke távollétét bejelenti. Amennyiben a Szülő a hiányzást már reggel 9 óra előtt jelzi, a visszatérítésre másnaptól, a 9 óra után bejelentett hiányzások esetében csak a bejelentést követő második naptól jogosult. A működtetési díj visszatérítésének további feltétele, hogy a jelen pontban bejelentettek szerinti hiányzások száma a 10 (tíz) napot elérje.

3.4 A térítési díjak módosulásáról az Intézmény köteles a Szülőt a változás bevezetését megelőzően legalább 30 nappal írásban tájékoztatni. Az írásbeli tájékoztatás aláírásával a Szülő vállalja a megváltozott díj megfizetését. Amennyiben a Szülő a jövőben a megváltoztatott térítési díjat nem vállalja megfizetni, úgy jogosult a szerződést azonnali hatállyal felmondani.

3.4 Felek megállapodnak abban, hogy amennyiben a gyermek részére a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény rendelkezései szerint ingyenes étkezést kell biztosítani, úgy a Szülő a jelen megállapodás 3.1. pontjában meghatározott étkezési térítési díj megfizetésére nem köteles. A kedvezmény igénybevételéhez az ingyenes étkezésre való jogosultságot a Szülő köteles az intézmény vezetőjének bejelenteni, és az ezt alátámasztó dokumentumokat bemutatni. A Szülő ugyancsak köteles az intézmény vezetője részére haladéktalanul bejelenteni, ha az ingyenes étkezésre való jogosultsága megszűnik. Ebben az esetben a jelen megállapodásban meghatározott étkezési térítési díj fizetésére köteles.

4. Az Intézmény kötelezettségei

- 4.1 A gyermek ellátása idején szakszerű, családias légkörű gondoskodást biztosítani
- 4.2 a gyermek életkorát, fejlettségi szintjét, életkori igényét, az évszakváltozást figyelembe véve rugalmas napirendet kialakítani
- 4.3 biztonságos és esztétikus környezetet, berendezést, játékeszközöket biztosítani
- 4.4 a gyermek négyzseri étkeztetéséről gondoskodni
- 4.5 a gyermekkel kapcsolatos eseményekről szóban tájékoztatni a Szülőket

5. A Szülő kötelezettségei

- 5.1 a gyermekkel kapcsolatos fontos információkat megosztani
- 5.2 a gyermek megbetegedését 24 órán belül jelezni, illetve orvosi igazolást hozni
- 5.3 a gyermek váltóruhájáról, pelenkájáról gondoskodni
- 5.4 a térítési díjat megfizetni

6. A megállapodás megszűnése

- 6.1 A szerződés 2. pontjában meghatározott határozott időtartam elteltével, amennyiben felek a szerződés időtartamát nem hosszabbították meg,
- 6.2 Közös megegyezéssel,
- 6.3 A szülő jogosult jelen megállapodást 30 napos felmondási idővel a következő hónap végére írásban felmondani. A felmondási idő a felmondás kézhezvételének a napján kezdődik.
- 6.4 Bármelyik fél jogosult a megállapodást írásban azonnali hatállyal rendkívüli felmondással felmondani a jelen megállapodásban foglalt kötelezettségek súlyos megszegése esetén valamint a 3.4 pontban írt esetben.

Az Intézmény részéről rendkívüli felmondási oknak minősül, ha az Intézmény orvosának szakvéleménye szerint egészségi állapota miatt a családi napköziben nem gondozható, illetőleg magatartászavara veszélyezteti a többi gyermek fejlődését.

7. Vegyes rendelkezések

- 7.1 A Szülő nyilatkozik, hogy jelen megállapodás átvételekor az Intézmény Házi rendjében írtakat is megismerte és tudomásul vette.
- 7.2 A Szülő tudomásul veszi, hogy az 1997. évi XXXI. törvény 33.§. (3) bekezdés b) és c) pontja értelmében a gyermekvédelmi törvény alapján vezetett nyilvántartásokhoz adatot szolgáltatni, valamint a jogosultsági feltételekben és a természetes személyazonosító adatokban történő változásokról az intézmény vezetőjét értesíteni köteles.
- 7.3 A szülő jelen megállapodás aláírásával hozzájárul és engedélyezi, hogy gyermekéről az intézményben készített fotókat és videofelvételeket az Intézmény szakmai anyagaiban (Szakmai Program, tájékoztató, faliújság, szakmai előadások, konferenciákon, honlapon, kiadványokon, szakmai filmekben, stb.) felhasználhassa, és nyilvánosságra hozhassa.

Szerződő felek jelen megállapodást, mint akaratukkal mindennel megegyezőt 4 példányban jóváhagyólag aláírták azzal, hogy abból 3 példány az Intézményt, 1 példány a szülőt illeti.

Kelt:

Turi Katalin
igazgató

szülő

Galambos Laura
bölcsődevezető

Ellenjegyzők a PTE részéről:

pénzügyi ellenjegyző

Záradék

A Pedagógiai Program hatályba lépésének ideje: 2024. január 1.

Pécs, 2023. december 29.

.....

Turi Katalin

igazgató

Az Alapító Okirat módosításából eredő jogszabályi előírások átvezetése megtörtént.

2023. december 29.

.....

Turi Katalin

igazgató

A Pécsi Tudományegyetem Gyakorló Általános Iskola, Gimnázium és Óvoda Pedagógiai Programját jóváhagyom.

.....

Lengvárszky Attila

Rektori megbízott

a fenntartói jogkör gyakorlója

Záradék

A Pedagógiai Program hatályba lépésének ideje: 2024. január 1.

Pécs, 2023. december 29.

Turi Katalin
igazgató

Az Alapító Okirat módosításából eredő jogszabályi előírások átvezetése megtörtént.

2023. december 29.

Turi Katalin
igazgató

A Pécsi Tudományegyetem Gyakorló Általános Iskola, Gimnázium és Óvoda Pedagógiai Programját jóváhagyom.

Lengvárszky Attila
oktatási igazgató
a fenntartói jogkör gyakorlója

